achtkarspelen
GEMEENTE

JAAR 2020 STUKKEN

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
1.1 Inleiding 5
1.2 Leeswijzer 6
1.3 2020 IN VOGELVLUCHT 8
2 BESLUITVORMING 19
3 JAARVERSLAG 20
3.1 Programma's 21
0. Bestuur en ondersteuning 22
Inhoudelijk 22
Wat heeft het gekost 27
Verbonden partijen 29
Beleidsindicatoren BBV 31
1. Veiligheid 32
Inhoudelijk 32
Verbonden partijen 35
Beleidsindicatoren BBV 36
2. Verkeer, vervoer en waterstaat 38
Inhoudelijk 38
3. Economie 48
Inhoudelijk 48
Beleidsindicatoren BBV 53
4. Onderwijs 55
Inhoudelijk 55
Beleidsindicatoren BBV 59
5. Sport, cultuur en recreatie 61
Inhoudelijk 61
Verbonden partijen 72
Beleidsindicatoren BBV 73
6. Sociaal Domein 74
Inhoudelijk 74
Verbonden partijen 90
Beleidsindicatoren BBV 91
7. Volksgezondheid en milieu 96
Inhoudelijk 96
Verbonden partijen 105
Beleidsindicatoren BBV 106
8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern. 107
Inhoudelijk 107
Verbonden partijen 116
Beleidsindicatoren BBV 117

Overhead 119
Inhoudelijk 119
Beleidsindicatoren BBV 131
3.2 Paragrafen 132
A - Lokale heffingen 133
B - Weerstandsvermogen en risicobeheersing 137
C - Onderhoud kapitaalgoederen 147
D - Financiering 150
E - Bedrijfsvoering 154
F - Verbonden partijen 155
4 JAARREKENING 174
4.1 Balans 175
4.2 Baten en lasten 178
4.3 Grondslagen financiële verslaglegging 183
4.4 Toelichting balans 187
Hieronder volgt een toelichting op de vaste passiva. Dit zijn: 197
Resultaat na bestemming 198
4.5 Toelichting baten en lasten 204
4.6 Verantwoording Wet Normering Topinkomens 206
4.7 Single Information Single Audit 210
4.8 Controleverklaring accountant 217

1.1 Inleiding

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2020 aan. Deze zijn opgesteld volgens de eisen van het Besluit, Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de jaarstukken leggen wij als college van Burgemeester en Wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad.

Uitvoering beleidsagenda
Door de impact en gevolgen van Corona is de wereld voorgoed veranderd. Sinds maart 2020 worden ook de inwoners van onze gemeente volop geconfronteerd met de gevolgen hiervan. Er wordt een zware wissel getrokken op onze inwoners die bij de zorg betrokken zijn en die zorg nodig hebben. We hebben dierbaren verloren. Ondernemers die zwaar worden getroffen. De 1,5 meter economie. Sport en cultuur. Het raakt iedereen. De gevolgen van het virus zullen de ontwikkeling in 2020 en ver daarna beïnvloeden.

In de beleidsuitvoering hebben we binnen deze omstandigheden waar nodig en mogelijk vormgegeven aan de voortgang van plannen. Voorbeelden hiervan zijn de nieuwbouw van zwembad De Kûpe in Buitenpost en de start van het centrumplan in Surhuisterveen. Een groot deel van het bedrijfsleven en het verenigingsleven heeft het zwaar. Om ondernemers tegemoet te komen, zijn diverse regelingen beschikbaar gesteld. Waar knelpunten blijven wordt gekeken of maatwerkoplossingen mogelijk zijn. Er zijn compensatiepakketten beschikbaar gesteld voor de diverse beleidsterreinen. Veel van deze middelen zijn doorgeschoven naar 2021 omdat het zwaartepunt van de besteding in dat jaar wordt verwacht. Op de verschillende beleidsterreinen is uitvoering voorbereid om de compensatiemiddelen in 2021 adequaat te bestemmen. Per saldo zijn de financiële gevolgen van Corona voor de gemeente in het verslagjaar relatief beperkt gebleven.

Positief resultaat jaarrekening
De jaarrekening over 2020 sluit af met een positief saldo van € 6.590.000. Voorgesteld wordt het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Na verrekening hiervan komt deze per 31 december 2020 uit op € 23,7 miljoen.

De positieve uitkomst van het resultaat is sterk beïnvloed door een eenmalige opbrengst van de verkoop van aandelen Eneco. Dit leverde een bedrag op van € 7,8 miljoen. Onder de oppervlakte zijn er echter de nodige uitdagingen. De problematiek van de open-einde-regeling in het Sociaal Domein is nog steeds niet opgelost. Gemeenten worden onevenredig benadeeld omdat de rijksoverheid de (oplopende) kosten voor uitgaven in het Sociaal Domein onvoldoende compenseert. Dit raakt ook onze gemeente. Landelijk uitgevoerde onderzoeken bevestigen dit beeld. De gesprekken hierover met de centrale overheid verlopen echter stroef. Een structurele oplossing is nog niet gevonden.
De druk op het resultaat en het vermogensbeslag op de reserve blijft daardoor nog onverminderd groot. Dit heeft bij de begrotingsbehandeling 2021 geleid tot het instellen van een pakket ombuigingsmaatregelen met een structurele besparing van circa 3 miljoen euro per jaar.

Tot slot
Bij het samenstellen van deze jaarrekening zijn opnieuw alle zeilen bijgezet. Het college is trots op alle medewerkers die in deze uitdagende tijd hun bijdrage hebben geleverd. De goede samenwerking met de accountant heeft ertoe geleid dat de jaarstukken tijdig en met een goedkeurende verklaring zijn opgeleverd. Hiervoor onze dank!

Buitenpost, juli 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen
Harjan Bruining, wethouder financiën

1.2 Leeswijzer

Vooraf

De jaarstukken horen bij de Planning & Control cyclus. In de meerjarenprogramma-begroting van de gemeente wordt op hoofdlijnen verteld wat de gemeenten willen bereiken en wat dat mag kosten.

De jaarstukken zijn opgesteld volgens de eisen van het Besluit, Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de jaarstukken legt het college van Burgemeester en Wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad. De jaarstukken bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

Jaarverslag

In het jaarverslag staat de verantwoording van beleid en bedrijfsvoering centraal. Dat gebeurt aan de hand van de W-vragen:

- wat wilden we bereiken?
- wat hebben we gedaan?
- wat is (nog) niet gelukt?
- wat heeft het gekost?

Jaarrekening

De jaarrekening is financieel van aard. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de financiën van de gemeente.

In deze leeswijzer wordt aangegeven wie welke rol heeft en hoe de indeling van de jaarstukken eruitziet.

Wie doet wat?

De wet Dualisering gemeentebestuur is bedoeld om de lokale politiek dichter bij de burger te brengen. Zo wordt bijvoorbeeld door de begroting de transparantie van het bestuur vergroot. In de begroting staan namelijk meetbare resultaten. De burger kan zien waar de lokale bestuurders zich mee bezighouden en welke resultaten er behaald worden.

Door het dualistisch werken hebben de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders andere rollen gekregen: het college bestuurt en de raad controleert. De raad bepaalt het beleid op hoofdlijnen en neemt de belangrijkste beslissingen. Het college bestuurt en voert alle besluiten van de gemeenteraad uit. In schema ziet het er als volgt uit:

Gemeenteraad		College	
kaderstellen	wat willen we en wat mag het kosten	**besturen**	wat doen we
controleren	wat is bereikt en hoeveel kostte het	**verantwoorden**	wat hebben we gedaan

Om slagvaardig te kunnen handelen heeft het college bevoegdheden gekregen om zelfstandig te handelen mits het binnen het beleids- en financiële kader past dat de raad heeft vastgesteld. De bedrijfsvoering is bijvoorbeeld een bevoegdheid van het college.

Opbouw van de jaarstukken

In de inhoudsopgave staan de verschillende hoofdstukken. Deze zijn als volgt.

2020 in Vogelvlucht
Voorafgaande aan de eigenlijke jaarstukken worden in een aantal infographics de belangrijkste financiële ontwikkelingen getoond. Vervolgens worden de belangrijkste opgaven en het beleidsinhoudelijke en financiële resultaat in 2020 benoemd.

Jaarverslag
Het jaarverslag is verdeeld in Programma's en Paragrafen zoals die ook voorkomen in de begroting.

De programma's bestaan uit een aantal vaste onderdelen:
- inhoudelijk, met daarin een korte beschrijving van het programma;
- financieel, de resultaten per programma inclusief een analyse;
- beleidsindicatoren die verplicht zijn op grond van de BBV. Deze informatie is afkomstig uit Waarstaatjegemeente.nl.

De paragrafen zijn in feite een dwarsdoorsnede uit de programma's. De paragrafen zijn verplicht.

Jaarrekening
De jaarrekening is grofweg verdeeld in Balans en Baten en lasten. Verder vindt u in dit onderdeel de Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT) en de Controleverklaring van de accountant.

1.3 2020 IN VOGELVLUCHT

OM TE BEGINNEN

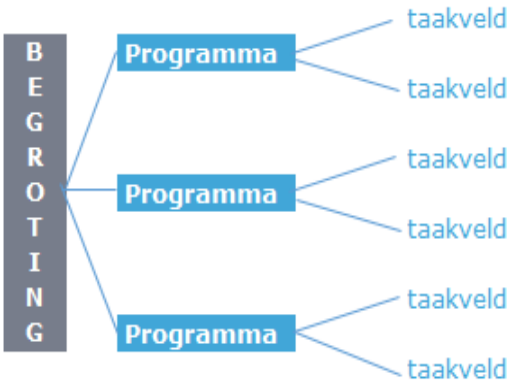
In het oosten van de provincie Friesland vindt u de gemeente Achtkarspelen. De gemeente wordt gekenmerkt door rust en ruimte. Het prachtige coulissenlandschap vormt een belangrijk onderdeel van de natuur in de gemeente. De dorpen Buitenpost en Surhuisterveen hebben uitstekende voorzieningen voor wonen, werken, winkelen, onderwijs en sport. Voor Buitenpost met haar gunstige ligging aan het spoor liggen steden zoals Leeuwarden en Groningen binnen handbereik. Surhuisterveen heeft met haar gunstige ligging ten opzichte van de A7 een prima uitgangspositie voor economische bedrijvigheid. De overige dorpen liggen verspreid in de gemeente, omgeven door gebieden met land- en akkerbouw.

De gemeente Achtkarspelen werkt nauw samen met haar buurgemeente Tytsjerksteradiel. Veel van ons beleid wordt vanuit die samenwerking uitgevoerd binnen de Werkmaatschappij 8KTD. Deze krijgt daar elk jaar een specifieke opdracht voor. Om de opdracht uit te kunnen voeren verstrekt de gemeente een bijdrage aan de Werkmaatschappij. De Werkmaatschappij heeft een eigen begroting en legt zelfstandig verantwoording af. Vanuit gezamenlijke kracht zetten de medewerkers zich elke dag weer met hart en ziel in voor de inwoners.

Wij zijn ons ervan bewust dat we met gemeenschapsgeld werken en we willen daar ook transparant in zijn. En dus leggen we graag verantwoording af over wat de gemeente Achtkarspelen in 2020 heeft gedaan en wat het heeft gekost.

PROGRAMMA'S EN TAAKVELDEN

De begroting van onze gemeente is verdeeld in programma's en daaronder liggende taakvelden. De indeling in programma's en taakvelden is verplicht gesteld in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In de programma's vertellen we wat we willen bereiken en wat dat mag kosten. In de jaarstukken leggen we uit wat we hebben bereikt en wat het gekost heeft. Maar we vertellen ook wat (nog) niet gelukt is.

De begroting en het jaarverslag zijn op dezelfde manier ingedeeld. Dit vergroot het inzicht.

Op de volgende pagina ziet u in één oogopslag:
- wat hadden we begroot
- wat hebben we werkelijk uitgegeven

We hebben de uitgaven verdeeld in drie aandachtsgebieden:
- Wonen en werken
- Samenleving
- Bestuur en dienstverlening

De inkomsten zijn verdeeld in:
- wat we van het Rijk ontvangen
- alle overige inkomsten uit lokale heffingen en andere inkomstenbronnen

JAARREKENING 2020 IN ÉÉN OOGOPSLAG

Deze jaarrekening geeft u in één oogopslag informatie over de inkomsten en uitgaven in 2020 van de gemeente Achtkarspelen (bedragen x € 1.000).

	begroot	werkelijk	verschil
UITGAVEN	**96.527**	**90.821**	**5.706**
Wonen en werken	**9.500**	**8.282**	**1.218**
Economie	1.273	761	512
Verkeer, vervoer en waterstaat	4.890	5.007	- 117
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	3.337	2.514	823
Samenleving	**66.284**	**62.494**	**3.790**
Onderwijs	3.671	2.958	713
Sociaal domein	47.405	44.489	2.916
Sport, cultuur en recreatie	6.170	5.988	182
Veiligheid	2.082	1.994	88
Volksgezondheid en milieu	6.955	7.064	- 109
Bestuur en dienstverlening	**20.743**	**20.046**	**697**
Bestuur en ondersteuning	20.743	20.046	697

INKOMSTEN	**102.256**	**97.412**	**- 4.845**
Ontvangen wij van het rijk	51.932	52.197	265
Lokale heffingen en overige inkomstenbronnen	50.324	45.215	- 5.110

RESULTAAT	**5.729**	**6.590**	**861**

Wat hebben we daarvoor gedaan

De jaarrekening 2020 sluit af met een positief saldo van € 6.590.000. Bij de begroting na wijziging in december gingen we uit van een verwacht positief saldo van € 5.729.000. Een positief verschil van € 861.000. De verklaring van het verschil op hoofdlijnen is als volgt:

Ontwikkeling saldo jaarrekening 2020	Bedrag		
Stand begroting 2020 na wijzigingen (december)		**€**	**5.729**
Samenvatting verschilanalyse - begroting/rekening			
Rentevoordelen en dividenden Treasury	€ 439		
Overige baten en lasten, o.a. WKR	€ -110		
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	€ 107		
Suppletie BCF-aangifte 2016 BTW compensatiefonds	€ 51		
Vennootschapsbelasting (Vpb), herziening grondslagen	€ 172		
Dividenden BNG en Overige kosten	€ -124		
Mutaties reserve	€ -1.651		
Leges aanleg glasvezel	€ 82		
Lagere winstbijdrage bedrijventerreinen	€ -258		
Subsidiëring peuterspeelzalen	€ 79		
Regeling Specifieke Uitkering Sport (SPUK)	€ 272		
Lagere huuropbrengsten sportaccomodaties	€ -163		
Jeugdbescherming en jeugdreclassering	€ -105		
Maatwerkvoorzieningen Jeugd (LTA-trajecten)	€ -215		
Maatwerkvoorzieningen Jeugd	€ -760		
Maatwerkvoorzieningen Wmo	€ 696		
Sociale Werkvoorziening (algemeen)	€ 52		
Beschut werken (SW)	€ -78		
Debiteuren zelfstandigen	€ 195		
Bijstandsverlening zelfstandigen	€ 143		
Debiteuren Inkomensregelingen	€ 187		
Bijstandsverlening (BUIG)	€ 249		
Re-integratie, afwikkeling ESF subsidie (2016-2019)	€ 62		
Project invordering conversiedossiers Jeugdhulp	€ 143		
Voordeel afval	€ 75		
Lagere opbrengst verkopen grondstroken	€ -135		
(Gedeeltelijke) vrijval voorziening bouwgrondexploitatie	€ 352		
Leges omgevingsvergunningen bouwprojecten	€ 57		
Saldo overige ontwikkelingen (< € 50.000)	€ 1.047		
sub.		€	861
Resultaat jaarrekening 2020 (exploitatie)		**€**	**6.590**

Bedragen x € 1.000

Ontwikkeling begroting
Bij de behandeling van de begroting 2020 bedroeg het aanvangssaldo € 564.599. Als gevolg van de diverse in de raad behandelde begrotingswijzigingen kwam het saldo per 31 december 2020 uit op € 5.729.128. In onderstaand overzicht is een samenvatting opgenomen van de begrotingswijzigingen groter dan € 50.000 of lager dan € -50.000.

Ontwikkeling begroting 2020		Bedrag		
Begroting 2020 (primitief)			**€**	**565**
Ontwikkelingen jaarrekening - reguliere bedrijfsvoering				
Aandelenverkoop Eneco	€	7.787		
Pers. en organisatieplan Gebiedsteams 8KTD	€	79		
Gemeentelijke bijdrage tekort MOA	€	-119		
Maatwerkvoorziening Wmo	€	-2.507		
BUIG	€	-534		
Maatwerkvoorziening Jeugd	€	-1.200		
Actualisering salariskosten WM (excl. CAO)	€	178		
Actualisering salariskosten (excl. CAO)	€	-338		
Correctie actualisatie personeelslasten	€	125		
Backservice APPA, pensioenplan Loyalis	€	-344		
Actualisering Algemene Uitkering	€	609		
Lagere bijdrage Sociale Werkvoorzieningen	€	70		
Vrijval voorziening onderhoud welzijnsgebouwen	€	688		
Huisvesting en begeleiding vluchtelingen	€	102		
Lagere afschrijvingskosten	€	127		
Hogere kosten voor afvalinzameling en -verwerking	€	-115		
Gemeentelijke bijdrage tekort Kruidhof	€	-67		
Bijstelling raming wachtgeld- en pensioenlasten (ex) bestuurders	€	-94		
Voorziening sanering kunstgrasveld Surhuisterveen	€	-127		
Verkoop Parallelweg 10, Buitenpost (rondweg)	€	148		
Professionalisering Spitkeet	€	-50		
Grondverkopen niet-complexen	€	231		
Beschermd wonen	€	220		
Persoons Gebonden Budget, PGB	€	250		
Ontwikkeling personeelslasten	€	170		
Ontwikkeling personeelslasten WM8KTD	€	222		
Saldo overige ontwikkelingen (< € 50.000)	€	-347		
	sub.		€	5.164
Stand begroting 2020 na wijzigingen (december)			**€**	**5.729**

Bedragen x € 1.000

Ontwikkeling reserve
De beginstand van de algemene reserve inclusief de onttrekking van de resultaatbestemming 2019 bedroeg € 17.779.000. De eindstand van de reserve per ultimo 2020 bedraagt vóór resultaatbestemming € 17.119.000. Inclusief (volledige) toevoeging van het resultaat bedraagt de eindstand van de reserve € 23,7 miljoen.

Begrotingsrechtmatigheid
Voor het begrotingscriterium is het van belang dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand komen binnen de grenzen van de vastgestelde begroting en de hiermee samenhangende programma's. Volgens de Kadernota Rechtmatigheid zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig.

Het kan voorkomen, dat er meer is uitgegeven dan begroot, maar dat het college wel binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. In deze gevallen is het niet de bedoeling, dat de accountant deze overschrijdingen betrekt bij de beslissing om wel of niet een goedkeurende accountantsverklaring af te geven. De accountant moet deze overschrijdingen wel opnemen in het verslag van bevindingen. Jaarlijks toetsen we de overschrijdingen per programma aan de soort begrotingsoverschrijding uit de kadernota rechtmatigheid om vast te stellen of sprake is van een begrotingsoverschrijding die mee moet tellen voor het rechtmatigheidsoordeel.

In de jaarrekening 2020 is sprake van overschrijdingen voor de volgende programma's: Programma's 2, en 7.

Wij vinden dat de uitgaven die tot deze overschrijdingen hebben geleid behoren tot het kader waarbinnen het college van de raad mandaat heeft gekregen om uitvoering te geven aan het vastgestelde beleid. Voor een toelichting op de overschrijding verwijzen wij u naar het betreffende programma.

Algemene toelichting
In de toelichting per cluster hieronder in hoofdlijnen én in de afzonderlijke programma's is een nadere toelichting opgenomen van de belangrijkste afwijkingen van de jaarrekening 2020 ten opzichte van de (bijgestelde) begroting 2020. Dit is te vinden onder 'Wat heeft het gekost'.

WONEN EN WERKEN

Woningbouw
In nauwe samenwerking met regiopartners en provincie zijn in 2020 woningbouwafspraken voor de periode 2020-2030 gemaakt. In deze afspraken is ruimte voor en vertrouwen voor de regio. De afspraken bieden gemeenten, in de vorm van een 5-jarig experiment, regie en verantwoordelijkheid voor de *balans* op de woningmarkt. Bij het nemen van verantwoordelijkheid, hoort een meerjarige visie op balans en kwaliteit.

Omgevingswet
In 2020 is in Achtkarspelen de begroting voor de voorbereiding op de implementatie van de omgevingswet vastgesteld voor 2020 tot en met 2023. Bij die vaststelling werd nog uitgegaan van ingangsdatum 1 januari 2021. Die ingangsdatum is uitgesteld naar 1 januari 2022. Dit heeft er onder meer toe geleid dat een belangrijk deel van het voor 2020 vastgestelde budget via overlopende posten is meegenomen naar 2021.

Het vrijgemaakte budget is gebruikt voor de aanschaf van software voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet om aansluiting op de landelijke systemen mogelijk te maken. Er is naast een tijdelijke externe projectleider een beheerder aangetrokken om dit te realiseren.
Een ander deel van het budget is gebruikt voor het inzetten van tijdelijk extra personeel. Zo ontstaat voor de eigen medewerkers ruimte om zich de benodigde kennis en vaardigheden in het kader van de omgevingswet eigen te maken. Dit is nodig om te kunnen werken met de nieuwe systemen, maar ook om de aanpassingen in het proces van vergunningverlening door te kunnen voeren, de kennis over het nieuwe omgevingsplan te verwerven en de omgevingsvisie op te stellen. Een derde belangrijk onderdeel van het budget is aangewend om te kunnen voldoen aan de eisen die de wet stelt ten aanzien van participatie. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot de komst van een

participatie website. Met behulp van deze website willen we een groter aantal inwoners bereiken om mee te denken over de omgevingsvisie en om hen actief te betrekken bij diverse projecten in de gemeente.
In 2020 is De Friese Aanpak weer actief geworden. Door aan te sluiten bij dit samenwerkingsverband, is op een effectieve manier aan kennisuitwisseling gewerkt en zijn twee "weken van de Friese/Noordelijke" omgevingswet georganiseerd. Medewerkers hebben tijdens deze weken webinars van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) kunnen volgen en er zijn werkgroepen tot stand gekomen om bijvoorbeeld op het gebied van ketensamenwerking (met Wetterskip, Provincie en Fumo) en de uitwerking van de bruidsschat niet alle gemeenten zelf het wiel uit te laten vinden.
In november is een opleiding voor teamleiders gestart. Dit betreft niet alleen de direct betrokken leidinggevenden, maar ook vertegenwoordigers van ondersteunende diensten en het sociaal domein om het integrale karakter van de omgevingswet te onderstrepen.

Corona heeft een negatief effect gehad op de voortgang van de voorbereiding. Zowel in directe zin omdat de bezetting niet optimaal was, maar ook indirect omdat de prioriteit in de werkzaamheden niet bij dit implementatieproces lag. Dit weerspiegelt zich in het achterblijven van de uitgaven. Zoals hierboven beschreven, zijn de budgetten conform afspraak meegenomen naar 2021

Regiodeal – Versnellingsagenda
De eerste projecten met een bijdrage uit de versnellingsagenda zijn van start gegaan. In 2020 hebben 15 projecten subsidie uit de versnellingsagenda ontvangen. Er zijn zeven subsidies tot en met € 5.000 en acht subsidies vanaf € 5.000 toegekend. De eerste formele tender is in juni 2020 opengesteld. In 2020 zijn de eerste twee subsidierondes (tenders) voor de versnellingsagenda opengesteld.

Aan subsidieaanvragen tot en met € 5.000 worden minder voorwaarden gesteld en er geldt een kortere beslistermijn. Deze subsidies kunnen het gehele jaar door aangevraagd worden. Subsidies vanaf € 5.000 aangevraagd worden als de regeling is opengesteld. Dit gebeurt vanaf nu jaarlijks in de maanden januari, mei en september.

In 2020 is er voor gekozen vanuit zuiverheid in rollen gedurende de looptijd van de Regiodeal Versnellingsagenda om de programma-organisatie te splitsen in het Subsidiebureau (subsidieverlening) en de Stichting Qop (makelen en schakelen). Dit om vanuit ieders expertise zo optimaal mogelijk samen te kunnen werken in de regio.
De Regioboard, waarin deelnemers uit onderwijs, ondernemers en overheid zitting hebben, is formeel opgericht en de leden van de Regioboard zijn geïnstalleerd (maart 2020). Samen met Stichting Qop werkt de Regioboard aan de economische groei van de regio, de stabilisatie van de werkgelegenheid en aan een grote innovatieslag. Daarnaast beoordeelt de Regioboard of projecten gesubsidieerd worden uit de versnellingsagenda (de gelden uit de regiodeal).

Duurzaamheidsagenda en Transitievisie Warmte
In 2020 is hard gewerkt aan de totstandkoming van de Duurzaamheidsagenda en de Transitievisie warmte op basis van de in 2019 door de raad vastgestelde startnotitie. Op basis van deze startnotitie is in samenwerking met de gemeente Tytsjerksteradiel, een concept Duurzaamheidsagenda en een concept Warmtevisie opgesteld. Op 8 oktober (Informatiecarrousel) en 19 november (meningvormend) zijn de concept Duurzaamheidsagenda en concept Warmtevisie behandeld. Vaststelling is voorzien in het eerste kwartaal van 2021.

SAMENLEVING

Sociaal Domein
In 2020 hebben wij in het Sociaal Domein diverse maatregelen uit het Beleidskader Sociaal Domein, vastgesteld in april 2019, uitgevoerd. Dit heeft o.a. geleid tot beperking

van de formatie, minder budget voor re-integratie/participatie en een strakkere sturing op indicatiezwaartes in de jeugdzorg. Tegelijkertijd zijn wij het jaar gestart om meer te gaan sturen vanuit onze beschikbare data op de financiën. Dit leidde in het eerste kwartaal tot een fors geprognosticeerd tekort op de Wmo-maatwerkvoorzieningen. Een sterke groei in de loop van 2019, mede ingegeven door verandering van Rijksbeleid op gebied van de eigen bijdrage, speelde hierin mee. Dit heeft tot aanvullende bezuinigingsmaatregelen geleid die eind 2020 en in 2021 zullen worden uitgewerkt.

Wmo
De corona-maatregelen hebben de mogelijkheden om onze inwoners te ondersteunen bij hun zelfstandigheid en maatschappelijke deelname bemoeilijkt. De mogelijkheden voor kwetsbare inwoners tot deelname aan dagbesteding, persoonlijke begeleiding en vervoer waren beperkter. Wij hebben ervoor gekozen om zorgaanbieders en -vervoerders te compenseren en alternatieve ondersteuning te vergoeden. Hier heeft het Rijk bij gemeenten ook om verzocht.

Jeugd en Welzijn
Jeugdigen konden veelal niet naar school en sportactiviteiten. Het was daardoor voor onze welzijnsorganisatie moeilijker om met jongeren op de normale 'vindplaatsen' (scholen en op straat) in contact te komen. Dit is vervangen door meer één-op-één coaching en (toen dat weer kon) sportactiviteiten in de buitenlucht. In 't Stationnetje zijn, zodra het weer kon, de activiteiten (vanwege de grote behoefte van de deelnemers) corona-proof weer opgepakt. Daarnaast heeft 't Stationnetje met subsidie vanuit 'Jeugd aan zet' in beide gemeenten veel (digitale en fysieke) activiteiten kunnen organiseren voor de jeugd.

In 2020 hebben wij geen verhoogd beroep gezien op specialistische jeugdhulp. Er zijn wel signalen dat de zwaarte van de benodigde jeugdhulp eind van 2020 is toegenomen, het effect van de maatregelen speelt daarin mee.

Ook het onderwijs heeft flink te leiden gehad onder de corona-maatregelen. Er zijn onmiskenbaar achterstanden ontstaan. Alle zeilen worden bijgezet om de schade te beperken. Daarentegen is de ontwikkeling van het afstandsonderwijs in een stroomversnelling geraakt. Maar ook zijn kwetsbare situaties blootgelegd en er is noodopvang georganiseerd.

Inkomen en ondernemen
De maatregelen hebben ook op inkomensvlak gevolgen gehad. Zelfstandig ondernemers in bepaalde branches, waaronder vele ZZP'ers, zagen de mogelijkheden om te werken en inkomen te genereren afnemen en in sommige gevallen zelfs reduceren tot nul. Door uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) via het Bureau Zelfstandigen Fryslân hebben wij hen ondersteund. Ook hebben wij via verschillende communicatiekanalen onze zelfstandige ondernemers in kennis gesteld van de mogelijkheden. In 2020 is er echter op de inkomensregelingen, de bijstandsuitkeringen en armoederegelingen, en onze gemeentelijke schulddienstverlening geen verhoogd beroep gedaan.

BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Samenwerking
Achtkarspelen continueert de (ambtelijke) samenwerking met de gemeente Tytsjerksteradiel binnen de huidige samenwerkingsvariant, zodat er een gezamenlijke effectieve en efficiënte bedrijfsvoering ontstaat. Deze samenwerking raakt steeds meer ingebed in de reguliere processen. Door middel van de regelmatige ontmoetingen tussen beide colleges, de invulling van directie, MT en organisatie is uitvoering gegeven aan het uitgangspunt *Samen, tenzij*. Eind 2020 is een evaluatie naar de samenwerking en een benchmark gestart.

Covid-19 heeft grote gevolgen gehad voor de dienstverlening van de gemeente. Thuiswerken is een nieuwe standaard geworden in onze werkwijze. Tijdens de corona-crisis hebben de digitale middelen een nog meer centrale plaats in onze dienstverlening en bedrijfsvoering gekregen.

Kwaliteitsontwikkeling
Het beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel is nodig om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening en bedrijfsvoering te kunnen garanderen. In dit kader heeft structurele uitbreiding van de formatie plaatsgevonden binnen het cluster Bedrijfsvoering.

Risicomanagement
In 2020 is hard gewerkt aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de operationele bedrijfsvoeringsprocessen binnen onze organisatie. Ondanks de beperkingen van Covid-19 en de lockdown heeft de organisatie mooie stappen kunnen zetten.

De medewerkers zijn betrokken bij de organisatie en geven blijk van een intrinsieke motivatie om de administratieve organisatie en interne beheersing van de organisatie verder te optimaliseren.

Dit blijkt concreet uit het daadwerkelijk oplossen van diverse bevindingen vanuit de managementletter 2019 van onze accountant alsmede het kritisch blijven analyseren van de bestaande processen en procedures. Voorbeelden daarvan zijn onder andere een kwalitatieve verbetering en uitbreiding van de formatie bij onder meer team financiën en de inzet van diverse verbetertrajecten met betrekking tot de IT-omgeving. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor de (her)inrichting van het 'Three lines of defence' model om uitvoering te geven aan de Verbijzonderde Interne Controles. Dit om vanaf het verantwoordingsjaar 2021 een rechtmatigheidsverklaring te kunnen afgeven.

Procesoptimalisatie
Onze organisatie heeft verbeteringen hoog op de agenda staan en we werken hierin nauwgezet en gestructureerd. In 2020 is hard gewerkt aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de operationele bedrijfsvoeringsprocessen. De organisatie is een traject voor procesoptimalisatie gestart waarbij harmonisatie van de werkprocessen één van de doelen is.

Digitalisering
In 2020 is de informatiestrategie vastgesteld. Hiermee streven we naar 'informatievoorziening zonder belemmeringen'. In dit kader is in 2020 een start gemaakt met gepersonaliseerde digitale gemeentelijke informatievoorziening om de burger gerichter en sneller van dienst te zijn. Hiernaast zijn stappen gezet om een scanstraat te ontwikkelen, waarmee de analoge post en informatie zoveel mogelijk door de scanstraat digitaal ter beschikking kan worden gesteld en worden geplaatst in taakspecifieke applicaties. Dit ondersteunt vakafdelingen en bovendien is informatie daarmee blijvend vindbaar.
Vanaf mei 2018 geldt de AVG en per januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO is een update van de huidige BIG, “Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten”. De meest basale onderdelen van deze wet- en regelgeving zijn inmiddels geïmplementeerd. Er zijn stappen gezet in:

- Een bewustwordingscampagne met continue karakter
- Het opstellen en implementeren van een informatiebeveiligingsbeleidsplan
- Het uitvoeren van risicoanalyses en implementeren van informatiebeveiligings-maatregelen, ook voortkomend uit privacy analyses.

Ontwikkeling personeelskosten

In december heeft er een bijstelling op de begroting plaatsgevonden. Hierin is eveneens gerapporteerd over de ontwikkeling van de personeelskosten. Op dat moment werd een gunstige ontwikkeling verwacht waardoor een deel van het verwachte voordeel reeds ten gunste van het saldo is vrijgevallen. Daarbij was eveneens rekening gehouden met eventuele onvoorziene kosten die in zich in het laatste kwartaal van het jaar nog voor hadden kunnen doen. Er hebben zich echter geen onvoorziene situaties voorgedaan waardoor er uiteindelijk een extra voordeel is ontstaan van € 88.000.

Informatiebeveiliging en Privacy
Onder de verantwoordelijkheid van beide gemeentes vindt een groot aantal verwerkingen van gegevens plaats. Alle burgers en medewerkers hebben er recht op dat de gemeente zorgvuldig met zijn of haar gegevens omgaat. De FG/CISO rapporteert over de stand van zaken in het jaarverslag Informatiebeveiliging en Privacy 8KTD.

Input over de stand van zaken rondom informatiebeveiliging en privacy is verkregen uit gesprekken met verschillende teams over informatieveiligheid en privacy waardoor er naast informatie-uitwisseling ook bewustzijn in de hele organisatie wordt gecreëerd. Met de Security Officer is de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) besproken waar uit de meting is gebleken dat in 2020 veel stappen zijn gezet naar een volwassen informatiebeveiligingsomgeving. De Security Officer coördineert ook de jaarlijkse ENSIA-audits (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) dat gaat over het verantwoordingsproces van de informatieveiligheid door middel van externe audits. Alle ENSIA-audits zijn in 2020 gehaald.

Met de Privacy Officer worden de implementatie van de AVG, datalekken en inzageverzoeken besproken, in de BIO worden ook privacy maatregelen meegenomen. In 2020 is veel aandacht geweest voor bewustwording, Data protection impact assessments (DPIA) en privacy by design waardoor er ook op privacy gebied stappen voorwaarts zijn gezet. Er zijn afspraken gemaakt en in beleid vastgesteld. De basis hiervan is gelegd in het strategische informatiebeveiliging- en privacy beleid met hierop aansluitend als operationeel beleid het patchbeleid, cleandesk- en wachtwoordbeleid.

Bij 8KTD zijn het afgelopen jaar tien datalekken geconstateerd die bij de autoriteit persoonsgegevens zijn gemeld. Na elke melding wordt gekeken welke technische of organisatorische aanpassingen kunnen worden gedaan om in de toekomst zo veel mogelijk te voorkomen dat een datalek met dezelfde oorzaak plaatsvindt. Alle datalekken zijn binnen de vereiste 72 uur gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

BALANS

De balans is het overzicht van alle bezittingen en schulden op een bepaald moment. Deze momentopname laat zien hoe de organisatie er financieel voor staat. De balans bestaat uit twee delen.

De twee zijdes van de Balans

Op de linkerkant van de balans zijn de bezittingen te vinden. Aan de rechterkant van de balans staan de schulden. Het verschil tussen bezittingen en schulden is het eigen vermogen.

De balans is in evenwicht

De balans laat eigenlijk zien hoe de bezittingen (de linkerkant) worden gefinancierd (de rechterkant). Een belangrijk kenmerk van de balans is dus dat de twee zijdes van de balans altijd aan elkaar gelijk zijn, vandaar de naam.

Balans per 31 december 2020 (x € 1.000)

BEZITTINGEN	2020	2019	SCHULDEN	2020	2019
Bezittingen	67.080	69.529	Eigen vermogen	23.709	17.778
Voorraden, geld en en vorderingen	18.806	13.770	Schulden	62.177	65.521
TOTAAL	**85.886**	**83.299**	**TOTAAL**	**85.886**	**83.299**

2 BESLUITVORMING

Wij stellen u voor:

1. De jaarstukken 2020 vast te stellen;

2. De overschrijding van programma's 2 en 7 vast te stellen (zie analyse van de betreffende programma's). Overschrijdingen in de jaarrekening op programma-niveau moeten op grond van het BBV alsnog door de raad worden goedgekeurd.

3. Het gerealiseerde positieve resultaat ten bedrage van € 6.590.000 ten gunste te brengen van de algemene reserve.

4. De vrijval van beschikking over reserves als gevolg van temporisering van de initiatieven in 2020 voor het restant bedrag van € 808.000 opnieuw beschikbaar te stellen voor de begroting van 2021 en verder.

3 JAARVERSLAG

3.1 Programma's

0. Bestuur en ondersteuning

Bij dit programma horen de volgende taakvelden
0.1 Bestuur
0.10 Mutaties reserves
0.2 Burgerzaken
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
0.5 Treasury
0.61 OZB woningen
0.62 OZB niet-woningen
0.64 Belastingen overig
0.7 AU en overige uitkeringen gemeentefonds
0.8 Overige baten en lasten
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020-2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

BRO: Implementatie van basisregistratie ondergrond [Kadernota 2019 nr. 0.01]

Wat wilden we?
Het is een wettelijke verplichting dat we de BRO (BasisRegistratie Ondergrond) voeren en gegevens vanuit het werkveld opnemen en ter beschikking stellen. Vanuit de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) geldt ook de verplichting om over de BRO verantwoording af te leggen. Om hieraan te kunnen voldoen wordt onderzocht waar deze taken het beste kunnen worden gepositioneerd (bij beide Beheerafdelingen of bij Basisregistraties) en worden de taken, mogelijk met externe begeleiding, ingericht en geïmplementeerd. De kosten voor implementatie bedragen voor 2020 per gemeente € 7.000 en de structurele kosten voor beheer en uitvoering bedragen vanaf 2020 per gemeente € 8.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?
De formatie en middelen voor dit onderwerp zijn per 2020 toegekend. De werkzaamheden vangen aan per 2021 waarvoor budget is toegekend in de Kadernota 2021. Het budget voor 2020 van € 15.000 per gemeente is niet besteed en komt ten gunste van het resultaat.

Wat is (nog) niet gelukt?
De taken worden in 2021 uitgevoerd.

Status
[Vertraging]

Implementatie van het waarderen op gebruikersoppervlakte

[Kadernota 2019 nr. 0.02]

Wat wilden we?
Het waarderen op gebruikersoppervlakte (GBO) is noodzakelijk per 2022. Als voorbereiding hierop worden in onze gemeente 3d-metingen van objecten verricht. Het is noodzakelijk om een testomgeving in te richten voor het analyseren, verwerken en transporteren van de GBO-resultaten naar de waarderingsapplicatie. Hierdoor kunnen we schaduwdraaien op GBO en zijn we uiteindelijk in staat een kwalitatieve overgang te realiseren van inhoud naar gebruikersoppervlakte (waardering). Voor onze gemeente is voor de jaren 2020 en 2021 een bedrag van tweemaal € 4.500 nodig.

Wat hebben we bereikt?
Voor de gemeente Achtkarspelen is de testfase afgerond in 2020. De taxaties van woningen op gebruiksoppervlakte (GBO) zijn uitvoerig gecontroleerd. Het toezichthoudend en controlerend orgaan, de Waarderingskamer, heeft ingestemd met het nemen van de WOZ-beschikkingen. Op 13 februari 2021 zijn de aanslagbiljetten met daarop de WOZ-beschikkingen verstuurd. Daarmee is het waarderen op GBO ruimschoots gelukt voor het uitvoeren van deze wettelijke verplichting die ingaat op 1 januari 2022.

Wat is (nog) niet gelukt?
Voor de gemeente Tytsjerksteradiel zal de testomgeving in 2021 gebruikt worden voor het taxeren van de woningen op GBO. De taxatiewerkzaamheden en uitvoering van de controles zal gedurende het jaar 2021 plaats vinden. Naar verwachting zal de waarderingskamer controles voor de te nemen WOZ-beschikkingen 2022 willen uitvoeren in het laatste kwartaal in 2021. Met deze planning en uitvoering van taxaties en controles wordt dezelfde werkwijze gevolgd als voor Achtkarspelen. Daarmee liggen de werkzaamheden op schema en is de verwachting dat de WOZ-beschikkingen voor woningen gebaseerd zijn op GBO met ingang van 1 januari 2022.

Status
[Op schema]

Leges kinderopvang

[Kadernota 2019 nr. 0.16]

Wat wilden we?
Als ondernemers/inwoners een kinderdagverblijf, peuterspeelzaal of gastouderbureau willen starten dan moeten ze een aanvraag indienen voor het opnemen van de locatie in een landelijk register. De GGD controleert dan of aan alle regels van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen voldoet. Dit brengt kosten met zich mee (administratie en toezicht/handhaving).
Voor het in behandeling nemen van aanvragen kunnen leges worden geheven.
Op basis van voorbeelden van legesverordeningen van Heerenveen en Leeuwarden en ingediende aanvragen in Tytjerksteradiel in 2018 is een inschatting gemaakt van inkomsten.

Wat hebben we bereikt?
De leges zijn sinds 2020 ingesteld voor het in exploitatie nemen van een kindercentrum, gastouderbureau of voorziening voor gastouderopvang als bedoeld in artikel 1.45 lid 1 en 2 Wet kinderopvang.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Vrijwilligersbijdrage steunfractieleden

[Kadernota 2019 nr. 0.17]

Wat wilden we?
Er zijn door de fracties vijftien steunfractieleden voorgedragen, wat betekent dat de vergoedingskosten hiervoor structureel 15 maal € 1.700 bedragen, € 25.500 per jaar. Daarnaast worden 15 iPad's à € 500 voor 4 jaar in bruikleen gegeven (€ 7.500). Het totale bedrag van € 33.000 is voor 2019 via een begrotingswijziging eenmalig ten laste gebracht van de Algemene Reserve. Voor de overige jaren worden de structurele kosten in de Kadernota 2020 als autonome ontwikkelingen verwerkt.

Wat hebben we bereikt?
Er is € 25.500 aan vergoedingen uitbetaald aan de steunfractieleden.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Continuering samenwerking 8KTD

[CUP nr. 8KCoal001]

Wat wilden we?
Achtkarspelen continueert de (ambtelijke) samenwerking met de gemeente Tytsjerksteradiel binnen de huidige samenwerkingsvariant, zodat er een gezamenlijke efficiënte en effectieve bedrijfsvoering ontstaat.

Wat hebben we bereikt?
Dit loopt en raakt steeds meer ingebed in de reguliere processen. Door middel van de regelmatige ontmoetingen tussen beide colleges en de invulling van het MT in de WM vindt continue bewaking door de directeuren plaats. Eind 2020 is een evaluatie naar de samenwerking gestart. De uitkomsten van de evaluatie zullen medio 2021 bekend zijn.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Continue proces]

Info-bijeenkomsten gezamenlijk

[CUP nr. 8KCoal002]

Wat wilden we?
Gezamenlijke informatiebijeenkomsten voor beide gemeenteraden indien de onderwerpen gelijk zijn.

Wat hebben we bereikt?
De gezamenlijke informatiebijeenkomsten voor beide gemeenteraden lopen en raken steeds meer ingebed in de reguliere processen. De griffies hebben hierover overleg met de raden. Ook hebben de beide griffies en het managementteam periodiek overleg over de LTA (Lange Termijn Agenda) van de beide raden.
Eind 2020 zijn de verschillen in de behandel/besluitvormingsprocessen van beide raden in beeld gebracht. Hierdoor is voor de organisatie beter inzichtelijk in hoeverre en op welke momenten gezamenlijke bijeenkomsten realiseerbaar zijn.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Continue proces]

Zelfstandigheid Achtkarspelen

[CUP nr. 8KCoal003]

Wat wilden we?
Achtkarspelen blijft bestuurlijk een zelfstandige gemeente waardoor een eigen identiteit wordt behouden.

Wat hebben we bereikt?
Binnen dit uitgangspunt wordt de continuering van de samenwerking 8KTD (nr. 8KCoal001) en de gezamenlijke informatiebijeenkomsten van de raden (nr. 8KCOal002) ingevuld. Eind 2020 is een evaluatie gestart naar de samenwerking 8KTD. De behandeling hiervan in de raden zal medio 2021 zijn.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Continue proces]

ANNO

[CUP nr. 8KCoal007]

Wat wilden we?
Herbezinning over de rol in ANNO (zie ook 8KCoal038).

Wat hebben we bereikt?
De partners in Agenda Netwerk NoordOost (ANNO) zijn met elkaar in gesprek op welke thema's en in welke structuur de komende jaren vormgegeven gegeven zal worden aan een ANNO samenwerking.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[In ontwikkeling]

Overige ontwikkelingen

Algemene Uitkering
Op het totaal van de Algemene Uitkering 2020 van afgerond € 52 miljoen resteert een voordelig verschil van € 85.000. Daarnaast is er van voorgaande jaren nog in totaal € 35.000 ontvangen. Nog niet alle maatstaven zijn in 2020 definitief afgerekend, de komende jaren vinden daardoor nog de nodige correcties plaats.

De Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op de septembercirculaire 2020. De laatste coronamaatregelen zijn opgenomen in de decembercirculaire 2020.

Het kleine verschil ten opzichte van de begroting bestaat uit de volgende onderdelen:

• Uitkeringen uit voorgaande dienstjaren	€	35.000	V
• Nog af te rekenen maatstaven betreffende 2020	€	85.000	V
• Overige verschillen	€	13.000	N

- **Totaal** **€ 107.000 V**

Treasury
Rentevoordeel
Bij de implementatie van het nieuwe boekhoudpakket is de begroting voor Toegerekende Reële Rente ten onrechte middels een begrotingswijziging naar 0 bijgesteld. Hierdoor leidt de realisatie van de reële rente per saldo tot een positief verschil ten opzichte van begroot van € 439.000.

In 2020 is geen dividend ontvangen van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Een nadelig verschil met de begroting van € 100.000. Daar dit besluit pas in 2021 bekend is gemaakt kon in de decemberwijziging de begroting niet meer worden aangepast.
De BNG heeft bekend gemaakt dat op 19 maart 2021 een deel van het goedgekeurde dividend van 2019 circa € 25 miljoen is uitgekeerd. Voor onze gemeente zijn dit 87.711 aandelen x € 0,43 = € 37.716. Het resterende bedrag aan dividend blijft gereserveerd voor uitkering op een later moment. Wanneer is nog niet bekend. Het dividend betreffende het dienstjaar 2020 van de BNG zal dan vermoedelijk ook een jaar worden opgeschoven naar 2022.
De Europese Centrale Bank heeft de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenduitkering of deze te beperken. Dividenden mogen onder strikte voorwaarden maximaal 15% van de gecumuleerde winst 2019-2020 bedragen.
Op basis hiervan heeft de BNG besloten het hiervoor genoemde dividend uit te keren.

Vennootschapsbelasting
In 2018 is een inschatting gemaakt voor de aanslag Vennootschapsbelasting (Vpb). Er zijn andere grondslagen gehanteerd voor de berekening waardoor de vrijval van de voorlopige berekening een voordeel heeft opgeleverd van € 172.000.

Overige baten en lasten
De overige baten en lasten tonen een positief verschil van € 79.000 ten opzichte van de begroting. Wanneer de lagere bijdrage aan de Werkmaatschappij buiten beschouwing wordt gelaten, is er sprake van een negatief verschil van per saldo € 110.000.
Op een aantal begrote budgetten voor diverse kosten en het begrote onderzoeksbudget bezuinigingen heeft minder realisatie plaatsgevonden, wat leidt tot een voordeel van € 54.000 ten opzichte van begroot.
Er heeft een herfinanciering plaatsgevonden van verschillende leningen. De geactiveerde boeterente die hiermee samenhangt wordt niet langer afgeschreven en is in 2020 ineens ten laste van de reserve geboekt. Dit leidt tot een vrijval van jaarlijkse kapitaallasten van 166.000 en derhalve tot een jaarlijkse besparing van het genoemde bedrag. Het bedrag is in de begroting van 2020 opgenomen als bate waardoor dit binnen dit taakveld leidt tot een nadeel van € 166.000 ten opzichte van begroot.

Mutatie reserve
De beginstand van de algemene reserve inclusief de onttrekking van de resultaatbestemming 2019 bedroeg € 17.779.000. De eindstand van de reserve per ultimo 2020 bedraagt vóór resultaatbestemming € 17.119.000. Inclusief toevoeging resultaat van € 6.590 komt de reserve uit op € 23,7 miljoen.

Er heeft een onttrekking uit de reserves plaatsgevonden van € 4,2 miljoen.
De belangrijkste mutaties betreffen:

Onttrekkingen (> € 25.000)

- Correctie herfinanciering boeterente € 2.818.000
- Krimpgelden € 245.000
- Actualisering Regiodeal € 213.000
- Verrekening werkelijke kosten Fabryksfeart € 147.000

- Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) € 144.000
- Impuls weerbaar bestuur € 120.000
- ANNO (incl. mobiliteitsvisie) € 106.000
- Afvloeiingskosten AD € 85.000
- Kwaliteitsimpuls Financiën en Control € 45.000
- Tijdelijke capaciteitsuitbreiding HRM (WM 8KTD) € 36.000
- Nota grondbeleid € 25.000

Stortingen
Er heeft een toevoeging aan de reserves plaatsgevonden van € 3,4 miljoen. De belangrijkste mutaties betreffen:

- Verzameling overlopende posten 2020 € 805.000
- Krimpgelden € 547.000
- Ontwikkelingsfonds € 500.000
- Precariobelasting € 460.000
- AU decembercirculaire € 157.000
- Implementatie omgevingswet € 78.000

Bijdrage aan 8KTD
De jaarrekening van de WM8KTD laat een onderschrijding van de budgetten zien, waardoor van beide gemeenten in totaal een lagere bijdrage van nodig is van € 53.000.

Voor onze gemeente betekent dit een lagere bijdrage van € 25.000 aan de WM8KTD. De verschillen die per saldo tot een onderschrijding hebben geleid, zijn in de jaarrekening 2020 van de WM8KTD toegelicht. In verband met de verplichte verdeling van de verdeling over de taakvelden conform het BBV, zien we het voordeel van de WM8KTD als volgt terug in de jaarrekening van de gemeente:

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning (incl. overhead)	€	189.000	V
Programma 1 Veiligheid	€	29.000	V
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	€	44.000	N
Programma 3 Economie	€	4.100	N
Programma 4 Onderwijs	€	11.000	N
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	€	19.000	N
Programma 6 Sociaal Domein	€	220.000	N
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	€	34.000	V
Programma 8 Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	€	71.000	V
TOTAAL	**€**	**25.000**	**V**

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van
- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dat is verplicht.

Lasten exclusief reserves	*Begroting primitief*	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Bestuur	*1.961*	2.199	2.143	56
Burgerzaken	*1.269*	1.166	1.049	117
Beheer overige gebouwen en gronden	*14*	14	17	- 3
Treasury	*90*	3.264	2.856	408
OZB woningen	*250*	242	203	39
OZB niet-woningen	*169*	165	172	- 7
Belastingen overig	*27*	27	49	- 22
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-
Overige baten en lasten	*318*	248	87	161
Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	- 172	172
Totaal lasten	***4.099***	**7.326**	**6.405**	**921**
Baten exclusief reserves	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**
Bestuur	-	40	96	56
Burgerzaken	*334*	264	265	1
Beheer overige gebouwen en gronden	*8*	8	10	2
Treasury	*320*	8.142	8.111	- 30
OZB woningen	*3.514*	3.514	3.504	- 10
OZB niet-woningen	*1.891*	1.891	1.864	- 27
Belastingen overig	*1.661*	1.661	1.658	- 3
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	*50.043*	51.932	52.197	265
Overige baten en lasten	*166*	166	3	- 163
Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-
Totaal baten	***57.938***	**67.618**	**67.709**	**91**
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	***53.839***	**60.292**	**61.304**	**1.012**
In de reserves gestort	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**
Mutaties reserves	*595*	3.425	3.530	- 106
Totaal lasten	***595***	**3.425**	**3.530**	**- 106**
Uit de reserves gehaald	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**
Mutaties reserves	*1.163*	5.735	4.190	- 1.545
Totaal baten	***1.163***	**5.735**	**4.190**	**- 1.545**
Saldo mutaties reserves	***568***	**2.310**	**660**	**- 1.651**
TOTAAL	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**
Lasten programma	*4.694*	10.751	9.935	816
Baten programma	*59.100*	73.353	71.899	- 1.454
Saldo programma	***54.406***	**62.602**	**61.964**	**- 639**

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	- 639
negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig		
Reguliere voor- of nadelen		728
Lasten	**758**	
- Bijdrage aan 8KTD (excl. overhead)	256	
- Diverse ontwikkelingen	- 20	
- Bestuur: Lagere kosten voor Bestuur, commissies en Raad	43	
- Bestuur: Lagere personeelskosten	40	
- Treasury: toegerekende reële rente	439	
Baten	**- 30**	
- OZB Niet woningen: Invloed van taxaties en bezwaarschriften	- 27	
- Overige baten en lasten (excl. bijdrage aan 8KTD) - saldo diverse voordelen en nadelen	- 110	
- Algemene uitkering gemeentefonds (AU)	107	
Incidentele voor- of nadelen		- 1.367
Lasten	**223**	
- Correctie: het saldo van het resultaat van Baten en lasten € 5.729.128 (dec. 2020) en Overhead € 4.000 bedraagt: € 5.733.128. Dit bedrag buiten de saldopresentatie houden in de programma 0 om aansluiting te houden met het werkelijke saldo van programma 0.	-	
- Treasury: suppletie BCF-aangifte 2016 (Te ontvangen Btw Compensatie Fonds Re-integratie)	51	
- Vennootschapsbelasting	172	
Baten	**- 1.590**	
- Treasury: lagere uitkering dividend BNG en toename overige kosten	- 124	
- Mutatie reserve	- 1.493	
- Bestuur: De baten uit Krimpgelden zijn per saldo hoger dan begroot. Voor ANNO energietransitie zijn de kosten hoger dan begroot als gevolg van de uitvoering van meer werkzaamheden. Voor de Mobiliteitsvisie zijn bijdragen ontvangen van samenwerkende gemeenten.	27	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u, voor zover van toepassing, het overzicht van de verbonden partijen aan dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats
Werkmaatschappij Achtkarspelen-Tytsjerksteradiel	Buitenpost/Burgum

Vennootschap / Coöperatie

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats
BNG Bank NV	Den Haag
Eneco	Rotterdam
Stedin	Rotterdam

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?
In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 00. Bestuur en ondersteuning

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ▬

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar					
meting ten tijde van					**rek.**	**begr.**	**rek.**
			O	**P**	**2020**	**2021**	**2019**
Apparaatskosten							
Kosten per inwoner							
Achtkarspelen	euro		▼	▬	818,0	903,0	762,0
(Cijfers jaarrekening 2020)							
Nederland	euro				onbekend	onbekend	onbekend
Bezetting							
Bezetting in fte per 1.000 inwoners							
Achtkarspelen	fte		▬	▬	2,4	2,3	2,3
Nederland	fte				onbekend	onbekend	onbekend
Externe inhuur							
Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen							
Achtkarspelen	euro		▼	▬	5,2	0,4	2,0
(Kosten inhuur jaarrekening 2020)							
Nederland	euro				onbekend	onbekend	onbekend
Formatie							
Het aantal fte per 1.000 inwoners							
Achtkarspelen	fte		▬	▬	2,2	2,2	2,1
Nederland	fte				onbekend	onbekend	onbekend

1. Veiligheid

Bij dit programma horen de volgende taakvelden
1.1 Crisisbeheersing en brandweer
1.2 Openbare orde en veiligheid

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020-2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Uitbreiding taken Veiligheid (0,3 fte) [Kadernota 2019 nr. 1.02]

Wat wilden we?
Veiligheid wordt een steeds grotere taak van gemeenten. Sinds de bezuinigingen op de formatie (besluit eerste helft 2017) heeft de eenheid Veiligheid er diverse taken bij gekregen.
Genoemd worden:

- De repressieve last groeit meer en meer, niet in de laatste plaats als gevolg van een terugtrekkende politie. Zaken met een relatie met personen met verward gedrag worden meer en meer doorgespeeld naar de gemeente. De stijging van het aantal personen met verward gedrag wordt over het algemeen toegeschreven aan de bezuinigingen van het vorige kabinet op de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). De gevolgen dienen zich nu aan.
- De Wet aanpak woonoverlast. De burgemeester krijgt meer bevoegdheden om woonoverlast aan te pakken;
- Aangescherpt Beleid Opiumwet. De bevoegdheid van de burgemeester om panden te sluiten. Een bevoegdheid die vorig jaar al een aantal malen is toegepast;
- Preventieve taak op het gebied van cybercrime. Hiervoor zijn afspraken in de driehoek Noordoost Fryslân (burgemeester – politie – justitie) op 15 maart 2018;
- Persoonsgerichte Aanpak (PGA). Een samenwerkingsverband tussen gemeenten, politie en andere ketenpartners voor de aanpak van veiligheidsproblemen zoals:
  - plegers van High Impact Crimes;
  - jeugdigen met grote kans op een criminele carrière;
  - potentieel gewelddadige eenlingen;
  - verwarde personen.

De gemeenten krijgen hierin een regierol;

- Ondermijnende criminaliteit. De onderwereld die zich in de “bovenwereld” manifesteert. Een stijgend aandachtspunt.
- Radicalisering. Een convenant van de overheid, waaronder wordt voorzien in het trainen van medewerkers in het herkennen van signalen van radicalisering;
- Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGZ, Inwerkingtreding 2020). Deze wet vergroot de bevoegdheid van de burgemeester. Zo kunnen naast gedwongen opname in een GGZ-instelling ook andere crisismaatregelen worden opgelegd.

De huidige bezetting kan deze uitbreiding niet opvangen.

Wat hebben we bereikt?
De vacature is ingevuld. De taken zijn in 2020 voortvarend opgepakt. Met name op het gebied van jeugdoverlast zijn er stappen gezet om de overlast terug te dringen.

Wat is (nog) niet gelukt?
Door corona zijn veel taken blijven liggen. De prioriteit lag vanaf eind februari bij taken die voortvloeiden uit het de door de Rijksoverheid opgelegde maatregelen. Hierdoor is het reguliere werk onder druk komen staan. Zo zijn bijvoorbeeld wel de gesubsidieerde projecten "Binnenspiegel" en "Ongewenste inmenging in dorpen en wijken opgepakt" door de extern projectleider, maar zijn de reguliere taken die gepland stonden niet of in mindere mate uitgevoerd.

Status
✔ [Gereed]

Uitbreiding taken BOA-sturing (0,05 fte)

[Kadernota 2019 nr. 1.03]

Wat wilden we?
Er zal op provinciale schaal en ook binnen Noordoost Fryslân meer worden samengewerkt op het gebeid van strafrechtelijk optreden. Binnen noordoost Fryslân zijn intenties om samen te werken op het gebied van verkeer, Drank- en horecawet, milieu, groen en bouwen. Dit vraagt om sturing.

Wat hebben we bereikt?
Een van de coördinatoren van de eenheid Toezicht en Handhaving heeft deze taak gekregen. Daarvoor heeft hij een deel van zijn taak (Beleidsmedewerker integrale veiligheid) overgedragen aan een andere medewerker, die deze formatie erbij heeft gekregen. De coördinator geeft sturing aan de BOA's en heeft contacten met de Regionale coördinator (Noardeast Fryslân). Door de coronamaatregelen is nog weinig uitvoering gegeven aan de samenwerking.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zodra de Coronacrisis achter de rug is zal de samenwerking op beoogd niveau worden gebracht.

Status
✔ [Gereed]

Overlast genotsmiddelen

[CUP nr. 8KCoal017]

Wat wilden we?
Afname van criminaliteit en overlast door alcohol- en drugsgebruik.

Wat hebben we bereikt?
In december 2019 is de nieuwe coördinator Middelengebruik gestart met het oppakken van het schrijven van nieuw ketenbeleid en het Uitvoeringsprogramma Middelengebruik 2020. Deze twee onderwerpen worden samen met de ketenpartners en spelers in het veld vormgegeven en hebben tot doel het middelengebruik terug te dringen.
Helaas is door ziekte van de coördinator vertraging opgelopen in dit proces waardoor er geen 'plus' op de al bestaande activiteiten is gerealiseerd. Nieuw ketenbeleid en het uitvoeringsprogramma zijn in tijd opgeschoven en worden in de loop van 2021 geagendeerd.

Daarnaast hebben de Corona-maatregelen tot gevolg gehad dat er minder interactie/bestaande activiteiten heeft/hebben kunnen plaatsvinden tussen inwoners en VNN, scholen, Welzijn, SMOAR, etc.

Ten opzichte van de voorgaande jaren zijn de meldingen van drugs/drankoverlast bij de politie wel gedaald. In de voorgaande jaren waren dit circa 40 incidenten, in 2020 zijn 28 incidenten geregistreerd. Onduidelijk is waarom er een daling is. Waarschijnlijk speelt corona een rol. Mogelijk is het drugs/drankgebruik meer in eigen omgeving, waardoor het minder opvalt. Ook de gesloten horeca kan een rol spelen.

Wat is (nog) niet gelukt?
Het samen met de ketenpartners en spelers in het veld opstellen van een nieuw ketenbeleid en uitvoeringsprogramma Middelengebruik.

Status

[Continue proces]

Overige ontwikkelingen

Crisisbeheersing
Voor crisisbeheersing is een jaarlijks werkbudget beschikbaar voor opleidingen, kosten voor tijdelijke opvang, voorzieningen en de aanschaf van materialen voor de medewerkers in de crisisorganisatie. Tevens wordt het budget ingezet voor te maken onvoorziene kosten bij uitbreken van een crisis of incidenten. De opleidingen worden steeds meer overgenomen door de Veiligheidsregio. Materialen en ICT-middelen worden vaak betaald uit andere budgetten. Hiermee wordt het budget minder structureel ingezet maar meer gebruikt voor incidentele kosten bij crises of incidenten. Dit betekent voor de jaarrekening een voordeel van € 16.000.

Veiligheid
Voor veiligheid is jaarlijks een werkbudget beschikbaar voor verschillende jaarlijkse activiteiten op het gebied van veiligheid. Zoals de week van de veiligheid, preventieve activiteiten in het kader van cybercrime, inhuur beveiliging, de inzet van verkeersregelaars bij evenementen. Door de coronacrisis zijn veel activiteiten in 2020 niet doorgegaan. Ook zijn werkzaamheden doorgeschoven naar volgend jaar. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 28.000.

Daarnaast wordt aan verschillende instanties op het gebied van veiligheid jaarlijks een bijdrage verleend. Voor conflictbemiddeling en burgernet zijn in 2020 geen uitgaven gedaan. Tevens is er een klein budget voor eenmalige activiteiten, wat vanwege het coronajaar niet is besteed. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 14.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	*Begroting primitief*	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Crisisbeheersing en brandweer	*1.518*	1.510	1.454	56
Openbare orde en veiligheid	*444*	572	540	32
Totaal lasten	***1.962***	**2.082**	**1.994**	**88**
Baten exclusief reserves	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**
Crisisbeheersing en brandweer	*58*	50	47	- 3
Openbare orde en veiligheid	-	-	3	3
Totaal baten	***58***	**50**	**49**	**- 1**
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	***- 1.904***	**- 2.032**	**- 1.945**	**87**

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	87
negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig		
Reguliere voor- of nadelen		87
Lasten	**87**	
- Minder inzet van de budgetten veiligheid	42	
- Lagere bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	29	
- Minder inzet van het werkbudget crisisbeheersing	16	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u, voor zover van toepassing, het overzicht van de verbonden partijen aan dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats
Veiligheidsregio Fryslân	Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?
In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 01. Veiligheid

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ▬

Indicator / meting ten tijde van	Eenheid	Metingen en refertejaar	O	P	rek. 2020	begr. 2021	rek. 2019
Misdrijven - Diefstal uit woning per 1.000 inwoners							
Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.							
Achtkarspelen	aantal		▬	▬	1,1	1,1	1,1
Nederland	aantal		▬	▬	2,5	2,5	2,5
Misdrijven - Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners							
Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).							
Achtkarspelen	aantal		▬	▬	3,7	3,7	3,6
Nederland	aantal		▲	▬	4,7	4,9	4,8
Misdrijven - Vernieling en beschadigingen (in de openbare ruimte)							
Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.							
Achtkarspelen	aantal		▲	▲	3,8	5,5	4,8
Nederland	aantal		▼	▬	6,7	5,8	5,4
Misdrijven - Winkeldiefstal per 1.000 inwoners							
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.							
Achtkarspelen	aantal		▬	▬	0,5	0,5	0,5
Nederland	aantal		▬	▬	2,2	2,2	2,2

Verwijzingen Halt Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.							
Achtkarspelen	aantal				70,0	70,0	109,0
Nederland	aantal				132,0	132,0	119,0

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Bij dit programma horen de volgende taakvelden
2.1 Verkeer en vervoer
2.2 Parkeren
2.4 Economische havens en waterwegen

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020-2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Duurzaam, veilig, structureel

[Kadernota 2018 nr. 2.1a]

Wat wilden we?
Voor een duurzaam en veilig ingerichte wegenstructuur in de gemeente, wordt het huidige budget van € 15.000 per twee jaar uitgebreid naar een jaarlijks budget van € 15.000.

Wat hebben we bereikt?
In 2020 is dit budget komen te vervallen als bezuiniging. Dit heeft ertoe geleid dat het budget voor duurzaam en veilig ingerichte wegenstructuur van € 15.000 tweejaarlijks beschikbaar is.

Wat is (nog) niet gelukt?
In 2021 is het budget van € 15.000 weer beschikbaar en zal invulling gegeven worden aan de beschreven activiteiten.

Status

[Continue proces]

Schoolzones rond scholen

[Kadernota 2018 nr. 2.1coal1]

Wat wilden we?
Voor het veilig inrichten van de wegenstructuur rond scholen richten we deze gebieden in als schoolzone. Een schoolzone is een combinatie van een begin en een eind door middel van bebording, verharding/bestrating, drempels/plateaus en/of een wegversmalling. Aanbrengen van een schoolzone kan op verschillende manieren uitgevoerd worden. Bestrating aanbrengen, met belijning (thermoplast), palen en borden plaatsen etc. De kosten per oplossing zijn verschillend.

Wat hebben we bereikt?
Er zijn al de nodige schoolzones uitgevoerd en er lopen momenteel gesprekken voor andere locaties.

Wat is (nog) niet gelukt?
Gezien het bezuinigingsbesluit van het college is de uitvoering uitgesmeerd over meerdere jaren.

Status
[Vertraging]

Herinrichting centrum Surhuisterveen

[Kadernota 2018 nr. 2.1coal4]

Wat wilden we?
Voor het herinrichten van het centrum Surhuisterveen maken we budget vrij om de visie uit te kunnen voeren. Eerst een budget van € 25.000 voor de technische uitwerking in definitief ontwerp. Na afronding van het definitieve ontwerp kan er een goede indicatie gemaakt worden van de kosten voor de uitvoering van de totale visie. De eerste schattingen gaan uit van een bedrag van € 2.5 mln. in 2020.

Wat hebben we bereikt?
De werkzaamheden zijn medio september 2020 gestart. Er is ongeveer 30% van het project uitgevoerd, vanaf het Torenplein tot de kruising Kolk/Groningerstraat.

Wat is (nog) niet gelukt?
Volledige realisatie vindt plaats in 2021. Dit is vanaf de kruising Kolk/Groningerstraat tot en met de kruising De Dellen/Nije Jirden en het parkeerterrein bij de Action (Suvelplein).
Status
[Op schema]

Brug Twijzel herstel

[Kadernota 2018 nr. 2.1coal9]

Wat wilden we?
De brug wordt, conform de raadsbreed aangenomen motie, in oude glorie hersteld. De bovenbouw wordt hersteld en de landhoofden van de brug wat verhoogd. De doorvaarthoogte wordt hierdoor groter zodat de brug niet meer beweegbaar hoeft te zijn.

Wat hebben we bereikt?
De werkzaamheden zijn uitbesteedt aan een aannemer. Na de gunning zijn er problemen ontstaan met de nutsbedrijven.

Wat is (nog) niet gelukt?
Er moet nog een oplossing gezocht worden voor de kabels die waarschijnlijk verlegd moeten worden. De verwachte planning voor de uitvoering is het najaar 2021 afhankelijk van de ontwikkelingen ten aanzien van de nutsbedrijven.
Status
[Vertraging]

Groningerstraatweg reconstructie +

[Kadernota 2018 nr. 2.1g]

Wat wilden we?
Door een aanvullend budget beschikbaar te stellen kan de Groningerstraat op dezelfde manier ingericht worden als de Gedempte Vaart/Jan Binneslaan. Dit levert een eenduidig wegbeeld voor de route door Surhuisterveen op.

Wat hebben we bereikt?
De werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Parkeren in woongebieden

[Kadernota 2018 nr. 2.2a]

Wat wilden we?
Er wordt structureel budget voor parkeervoorzieningen in woongebieden beschikbaar gesteld.

Wat hebben we bereikt?
Het budget is niet meer beschikbaar, dit is wegbezuinigd.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Stopgezet]

Parkeren bij de Groenkamp Buitenpost

[Kadernota 2018 nr. 2.2c]

Wat wilden we?
Er wordt een eenmalig budget beschikbaar gesteld om de parkeerproblemen en doorstroming op te lossen.

Wat hebben we bereikt?
Dit parkeerterrein is moeilijk te realiseren vanwege verschillende grondeigenaren. Plaatselijk Belang Buitenpost wil hier graag een rol in spelen om de verkeersveiligheid en doorstroming te verbeteren.

Wat is (nog) niet gelukt?
Budget is doorgeschoven naar 2021. In 2021 zullen de gesprekken met de betrokkenen opnieuw opgestart worden.

Status
[In ontwikkeling]

Motie: Kûmbuorden buorskippen

[Kadernota 2019 nr. P2-M15]

Wat wilden we?
Bij de behandeling van de kadernota is de motie P5-M15 “Kûmbuorden buorskippen” aangenomen. Het gaat om de vervanging van de nu nog tweetalige borden van de buorskippen Lytsepost, De lêste Stuver, Bouwekleaster, Hamsherne, De Koaten, Opperkoaten, De Surhuzumer Mieden, Koartwâld en Kûkherne. Om deze uiterlijk in 2020 te vervangen is € 10.000 nodig.

Wat hebben we bereikt?
De voorgenomen activiteiten zijn uitgevoerd. De tweetalige borden in de buorskippen Lytsepost, De lêste Stuver, Bouwekleaster, Hamsherne, De Koaten, Opperkoaten, De Surhuzumer Mieden, Koartwâld en Kûkherne zijn vervangen.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
[Gereed]

Motie: Lelylijn

[Kadernota 2019 nr. P2-M3]

Wat wilden we?
Gemeente Achtkarspelen zal zich aansluiten bij de noordelijke lobby voor de Lelylijn. Daarnaast zal gekeken worden of de lobby voor de Lelylijn ook meegenomen kan worden in de verdere uitwerking van de Regiodeal.
De Lelylijn kan bijdragen aan een goede en snelle bereikbaarheid van de regio waarbij we ons als fijne woongemeente kunnen blijven profileren. Daarbij dragen goede treinverbindingen bij aan het verlagen van korte milieuvervuilende Europese vluchten.

Wat hebben we bereikt?
De gemeente is aangesloten bij de ontwikkelingen rondom de Lelylijn. Provincie Fryslân heeft gemeenten erbij betrokken vanwege overstijgende belangen. De Lelylijn wordt niet in de Regiodeal meegenomen, hierover is de gemeenteraad geïnformeerd.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
[Gereed]

Ontsluiting Lauwerskwartier fase 2

[CUP nr. 8KCoal027]

Wat wilden we?
Een tweede ontsluiting van het bedrijventerrein Lauwerskwartier fase 2. We nemen dit mee bij de opwaardering van De Skieding.

Wat hebben we bereikt?
Dit project maakt onderdeel uit van de provinciale werkzaamheden aan de Skieding. Afhankelijk van bezwaren op het Provinciale Inpassings Plan wordt de realisatiedatum bekend.

Wat is (nog) niet gelukt?

Status
[In ontwikkeling]

Ontsluiting dorpen openbaar vervoer

[CUP nr. 8KCoal030]

Wat wilden we?
Alle dorpen blijven ontsloten door openbaar vervoer. Aansluiting op de treinen in Buitenpost is daarbij erg belangrijk.

Wat hebben we bereikt?
Dit onderdeel heeft onze continue aandacht. Vanwege Covid-19 en het onder druk staan van Openbaar Vervoer op het platteland een grote uitdaging om een bus in elk dorp te behouden.

Wat is (nog) niet gelukt?

Status

[Op schema]

Sneltrein Buitenpost

[CUP nr. 8KCoal031]

Wat wilden we?
Aansluiting van de sneltreinen in Buitenpost is erg belangrijk.

Wat hebben we bereikt?
De sneltreinstop blijft in Buitenpost. Er is een extra sneltreinstop toegevoegd in Feanwâlden en Zuidhorn.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Gereed]

Fietstunnel/brug Surhuizum

[CUP nr. 8KCoal020]

Wat wilden we?
Door de aanleg van een fietstunnel of -brug bij Surhuizum zorgen we voor een veilige oversteek voor fietsers en voetgangers.

Wat hebben we bereikt?
Naar verwachting begint de Provincie begin 2022 met de uitvoering.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand

Status

[In ontwikkeling]

Spoortunnel Gerkesklooster

[CUP nr. 8KCoal021]

Wat wilden we?
We realiseren een spoortunnel bij Gerkesklooster om een veilige verkeerssituatie te creëren.

Wat hebben we bereikt?
De fietsonderdoorgang onder het spoor bij Gerkesklooster is in het begin van de zomer van 2020 opgeleverd en in gebruik genomen. In december 2020 heeft een laatste technische opname plaatsgevonden en zijn alle formele en financiële verplichtingen met de aannemer afgehandeld. Het project is helemaal gereed.

Wat is (nog) niet gelukt?
De gemeente heeft een subsidie toegewezen gekregen van Provincie Fyslân voor het project ter grootte van € 85.000. Een groot deel (80%) hiervan is inmiddels aan de gemeente betaald. Rest nog een bedrag van € 17.000, de ontvangst hiervan wordt op korte termijn verwacht.

Status

[Gereed]

Ledverlichting onverlichte fietspaden

[CUP nr. 8KCoal023]

Wat wilden we?
We voorzien onverlichte fietspaden (de hoofstructuur) van ledverlichting in het wegdek.

Wat hebben we bereikt?
In 2020 zijn diverse onverlichte fietspaden in de gemeente Achtkarspelen voorzien van signaleringsverlichting.
De signaleringsverlichting bestaat uit Solar LED-spots in de as van het fietspad. In 2020 zijn op o.a. de volgende locaties Solar LED-spots aangebracht:

- Fietspad Rysloane, de Sannen, Hamsterpein, Harkema - Augustinusga.
- Fietspad Blauwhuisterweg, vanaf Surhuisterveen tot aan Langewyk (N369).
- Fietspad Jisteboerewei, vanaf Kootstertille tot aan Tillewei,
- Fietspad Lutkepost en Kuipersweg, vanaf Lauwersmeerweg tot Bernhardlaan in Buitenpost.

Wat is (nog) niet gelukt?
Het "LED fietspaden"-plan wordt de komende jaren verder uitgerold, voor 2021 zijn diverse onverlichte fietspaden geselecteerd die in aanmerking komen voor het aanbrengen Solar LED-spots.

Status

[Op schema]

Ledverlichting toeristische en nieuwe fietspaden [CUP nr. 8KCoal024]

Wat wilden we?
We voorzien onverlichte fietspaden (de hoofstructuur) van ledverlichting in het wegdek.

Wat hebben we bereikt?
In 2020 zijn diverse onverlichte fietspaden in de gemeente Achtkarspelen voorzien van signaleringsverlichting.
De signaleringsverlichting bestaat uit Solar LED-spots in de as van het fietspad. In 2020 zijn op o.a. de volgende locaties Solar LED-spots aangebracht:

- Fietspad Rysloane, de Sannen , Hamsterpein, Harkema - Augustinusga.
- Fietspad Blauwhuisterweg, vanaf Surhuisterveen tot aan Langewyk (N369).
- Fietspad Jisteboerewei, vanaf Kootstertille tot aan Tillewei,
- Fietspad Lutkepost en Kuipersweg, vanaf Lauwersmeerweg tot Bernhardlaan in Buitenpost.

Wat is (nog) niet gelukt?
Bij alle onverlichte fietspaden in de gemeente wordt led-verlichting aangebracht. In het coalitieakkoord is afgesproken om de led-verlichting bij zowel de hoofdstructuur als de toeristische fietspaden aan te brengen. In de toekomst zal via punt 23 van het coalitieakkoord (nr. 8KCoal023) over de voortgang van de led-verlichting van fietspaden worden gecommuniceerd.

Status

[Gereed]

Verlengen tractorpasseerstroken [CUP nr. 8KCoal025]

Wat wilden we?
Verlengen van de tractor-passeerstroken op de Brêgeloane tussen Augustinusga en Buitenpost.

Wat hebben we bereikt?
Provincie bekijkt de mogelijkheid om de landbouwpasseerstroken op de Brêgeloane te verlengen. Als dit mogelijk is wordt het meegenomen in de uitvoering van de werkzaamheden aan de Uterwei/Skieding.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[In ontwikkeling]

Tractorverkeer oostelijke rondweg [CUP nr. 8KCoal028]

Wat wilden we?
Beperking van het tractorverkeer in Buitenpost.

Wat hebben we bereikt?
Het afgelopen jaar heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de wethouder en de gedeputeerde over dit onderwerp. Naar aanleiding van dit overleg zijn afspraken gemaakt met de Provincie over het toestaan van landbouwverkeer op de rondweg.

Wat is (nog) niet gelukt?
De voorwaarde die de Provincie stelt is de kentekenverplichting. Dit is landelijk nog niet georganiseerd met officiële bebording. Dit maakt het tractorverkeer op de rondweg nog niet mogelijk.

Status

[In ontwikkeling]

Brug Twizeler Feart [CUP nr. 8KCoal032]

Wat wilden we?
We herstellen de brug over de Twizeler Feart.

Wat hebben we bereikt?
De werkzaamheden zijn uitbesteed aan een aannemer. Na de gunning zijn er problemen ontstaan met de nutsbedrijven.

Wat is (nog) niet gelukt?
Er moet nog een oplossing gezocht worden voor de kabels die waarschijnlijk verlegd moeten worden. De verwachte planning voor de uitvoering is het najaar 2021 afhankelijk van de ontwikkelingen ten aanzien van de nutsbedrijven.

Status

[Vertraging]

Baggeren Fabryksfeart Augustinusga [CUP nr. 8KCoal033]

Wat wilden we?
Het baggeren van de Fabryksfeart in Augustinusga.

Wat hebben we bereikt?
De werkzaamheden zijn in het najaar uitgevoerd.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Gereed]

Voor de periode 2020-2023 is een taakstelling geformuleerd én verwerkt in de begroting. In deze jaarrekening vertellen we

- in hoeverre de taakstelling is gerealiseerd
- wat het maatschappelijke effect was
- wat er nog gerealiseerd moet worden

Duurzaam veilig - geen investeringen met effect in 2020

[Nr. TS-2.1 b]

Wat is gerealiseerd?
Dit budget is in 2020 komen te vervallen, dus de taakstelling is uitgevoerd.

Wat was het maatschappelijke effect?
Er is terughoudend gereageerd op klachten over verkeersveiligheid.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	15	-	-	-
gerealiseerd	13	-	-	-
nog te realiseren	3	-	-	-
status	realisatiefase	onbekend	onbekend	onbekend

Parkeren woongebieden: geen investering met effect in 2020

[Nr. TS-2.2 a]

Wat is gerealiseerd?
In 2020 zijn nog parkeervoorzieningen in woonwijken aangelegd. In 2021 zal dit niet meer gebeuren als bezuiniging van €10.000.
Wat was het maatschappelijke effect?
Dit heeft effect op de parkeerdruk in de woonwijken.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland		10		
gerealiseerd		10		
nog te realiseren		-		
status		planfase		

Schoolzones, spreiding werkzaamheden en later activeren

[Nr. TS-2.1 c]

Wat is gerealiseerd?
In 2020 zijn voor negen schoolzones maatregelen getroffen. Hiermee is de verkeersveiligheid bij de scholen toegenomen. In de jaren 2021 en 2022 zullen, in overleg, de maatregelen voor de andere schoolzones getroffen worden.
Wat was het maatschappelijke effect?
Door de temporisering van het treffen van de maatregelen voor de schoolzones zal de verkeersveiligheid op latere termijn toenemen. Vanaf 2022 zullen voor alle schoolzones maatregelen zijn genomen om de verkeersveiligheid te bevorderen.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	12	8	4	-
gerealiseerd	12			
nog te realiseren	-			
status	realisatiefase	planfase	planfase	planfase

Temporisering parkeren Groenkamp

[Nr. TS-2.2 b]

Wat is gerealiseerd?
Uit de kadernota 2019 is besloten om dit project te temporiseren en uit te stellen voor de jaren 2020 en 2021. Er zijn wel gesprekken gevoerd met de verschillende grondeigenaren rondom de school De Mienskip. De parkeerproblematiek en onveiligheid is bekend alleen hebben de grondeigenaren bedrijfsmatige argumenten om niet mee te werken. De gesprekken zullen medio 2021/2022 weer opgepakt worden in samenwerking met Plaatselijk Belang. Mogelijk kan dit leiden tot uitvoering in 2022.

Wat was het maatschappelijke effect?
De parkeerproblematiek, beperkte doorstroming en verkeersonveiligheid is gelijk gebleven.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	3	3		
gerealiseerd	3	3		
nog te realiseren	-	-		
status	realisatiefase	planfase		

Overige ontwikkelingen

Glasvezelnetwerk
In 2020 is in de gemeente glasvezelnetwerk aangelegd. Om deze aanleg mogelijk te maken zijn bermen en wegen opengebroken. Na de aanlegwerkzaamheden zijn de bermen en wegen weer in goede staat hersteld. Aangezien de herstelwerkzaamheden niet de volledig nieuwe aanleg betreffen kan dit ertoe leiden dat op termijn eerder onderhoud gepleegd moet worden aan de wegen. Hiervoor heeft de gemeente in 2020 een vergoeding van € 82.000 ontvangen die niet opgenomen was in de begroting 2020.

Bijdrage Wetterskip
Met het Wetterskip Fryslân wordt provincie breed overleg gevoerd over de taken en verplichtingen en vergoedingen van het onderhoud van stedelijk water en vijvers.
Ten aanzien van het onderhoud van stedelijk water is een overeenkomst gesloten en een vergoedingssystematiek afgesproken, die is iets hoger dan het bedrag wat in eerste instantie in de begroting is opgenomen, € 8.000 voordeel.
Voor het onderhoud van de vijvers en waterpartijen ligt dat anders. Hier is nog geen overeenkomst, maar over 2020 is al wel een vergoeding ontvangen van € 35.000.
Ten opzichte van de begroting is dit extra.

Ontwikkeling onderhoudskosten
De onderhoudskosten zijn in 2020 € 39.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in 2020 minder kosten zijn gemaakt als gevolg van gladheidsbestrijding. Een zachte winter met minder overlast voor gladheid heeft ertoe geleid dat de gerealiseerde kosten van € 62.000 lager zijn dan de begrote kosten van € 91.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van
- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	*Begroting primitief*	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Verkeer en vervoer	*4.889*	4.686	4.722	- 36
Parkeren	*40*	41	37	4
Economische havens en waterwegen	*38*	163	247	- 85
Totaal lasten	***4.966***	**4.890**	**5.007**	**- 117**
Baten exclusief reserves	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**
Verkeer en vervoer	*238*	240	448	209
Parkeren	-	-	-	-
Economische havens en waterwegen	*15*	-	83	82
Totaal baten	***254***	**240**	**531**	**291**
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	***- 4.712***	**- 4.650**	**- 4.476**	**174**

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	174
negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig		
Reguliere voor- of nadelen		92
Lasten	**49**	
- Diverse kleine verschillen per saldo	10	
- Ontwikkeling onderhoudslasten	39	
Baten	**43**	
- Bijdrage Wetterskip	43	
Incidentele voor- of nadelen		82
Baten	**82**	
- Vergoedingen voor aanleg glasvezel	82	

3. Economie

Bij dit programma horen de volgende taakvelden
3.1 Economische ontwikkeling
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
3.4 Economische promotie

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020-2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsvisie ANNO

[Kadernota 2019 nr. 0.15]

Wat wilden we?
De bereikbaarheid van de regio is een belangrijke randvoorwaarde voor de economische vitaliteit en het doel een aantrekkelijke regio te zijn om in te wonen, werken en recreëren. Daarom wordt er vanuit ANNO (thema economie) gewerkt aan een mobiliteitsvisie waar een gezamenlijk regionaal uitvoeringsprogramma uit voortvloeit. Voor het realiseren van dit uitvoeringsprogramma wordt van elke gemeente een bijdrage verwacht. Dit budget is een startbudget voor een uitvoeringsprogramma ter verbetering van de mobiliteit in de ANNO-gemeenten.

Wat hebben we bereikt?
De mobiliteitsvisie met 6 opgaven is vastgesteld. Deze zes opgaven zijn een eerste stap richting concrete projecten. De gemeenten en de provincie hebben een bijdrage gedaan. Achtkarspelen is hiervan budgetbeheerder.

Wat is (nog) niet gelukt?
De werkgroep werkt aan het vullen van het uitvoeringsprogramma maar gezien de Covid-omstandigheden is dit vertraagd. Voor verschillende opgaven moeten er verkeerstellingen gedaan worden. Dit kan nu niet omdat het geen goed beeld van de werkelijke ‘normale’ situatie geeft.

Status
[Vertraging]

Centrumvisie Buitenpost

[Kadernota 2018 nr. 3.1b]

Wat wilden we?
In het centrum van Buitenpost staat relatief veel zakelijk onroerend goed leeg. Tot nu toe wordt er ad-hoc gereageerd op de verschillende plannen met betrekking tot locaties in het centrum. Hierdoor worden niet altijd de beste integrale keuzes gemaakt. Door het opstellen van een visie op de gewenste centrumontwikkeling van Buitenpost kan er slagvaardiger en duidelijker gewerkt worden aan het centrum als aantrekkelijke vestigingsplaats. Deze visie zal tot stand komen in samenwerking met plaatselijk belang

en de ondernemersvereniging, de gemeente is hierbij leidend. Het budget is nodig voor de inhuur van speciale expertise en procesondersteuning.

Wat hebben we bereikt?
In oktober 2020 heeft de gemeenteraad de nieuwe centrumvisie vastgesteld. Om uitvoer te geven aan die nieuwe visie is er door de raad een krediet beschikbaar gesteld waaruit voor de volgende zaken kunnen worden gefinancierd:

- actualiseren bestemmingsplan op basis van de vastgestelde centrumvisie;
- opstellen document ruimtelijke kwaliteit centrumgebied Buitenpost (stedenbouw);
- planvorming en bepalen uitvoeringkosten m.b.t. de herinrichting openbare ruimte centrumgebied (ontwerp/vooronderzoek herinrichting openbare ruimte centrumgebied).

De financiering van de herinrichtingskosten van de openbare ruimte, op basis van de beschreven adviezen in de visie, moeten nog worden bepaald.

Wat is (nog) niet gelukt?
Voor het maken van het herinrichtingsplan voor de openbare ruimte is een werkgroep samengesteld. Deze gaat het proces begeleiden voor een ontwerp tot inrichting van de openbare ruimte. Dit moet uiteindelijk leiden tot een financieel onderbouwd plan. Hiervoor zal uitvoeringsbudget bij de gemeenteraad worden gevraagd. We verwachten dat halverwege 2021 de benodigde investering en/of financiering helder is.

Status
[Op schema]

Bidbook Surhuisterveen

[Kadernota 2018 nr. 3.1coal7]

Wat wilden we?
Er wordt samen met H&I (vereniging Handel & Industrie),een bidbook opgesteld waaruit blijkt dat Surhuisterveen meer winkelend publiek heeft dan alleen de inwoners van het dorp. Vanuit de wijde omtrek komen mensen winkelen in Surhuisterveen. Door het bidbook kan duidelijk gemaakt worden dat Surhuisterveen een veel groter achterland heeft dan de 6.000 eigen inwoners. Dit is een belangrijk gegeven voor het aantrekken van landelijke winkelformules. De kosten voor het maken van een bidbook worden gedeeld door H&I en de gemeente als direct belanghebbenden.

Wat hebben we bereikt?
Het bidbook is op 16 september 2020 officieel gepresenteerd aan wethouder Bruining. Het bidbook is verspreid onder leden van de H&I en wordt aan potentiële geïnteresseerde bedrijven gegeven. Ook de accountmanager Bedrijven heeft een aantal exemplaren. Online is het bidbook (in PDF-formaat) ook beschikbaar.

Wat is (nog) niet gelukt?

Status
[Gereed]

Herinrichting centrum Surhuisterveen

[CUP nr. 8KCoal035]

Wat wilden we?
Het centrum van Surhuisterveen herinrichten, zodat het een aantrekkelijk koopcentrum blijft.

Wat hebben we bereikt?
In 2019 is er door een werkgroep met vertegenwoordigers van H&I (vereniging Handel & Industrie) en de gemeente gewerkt aan een uitwerking van de visie. Deze is in het

najaar 2019 aan de besturen (College, PB en H&I) voorgelegd en gepresenteerd aan inwoners en de winkeliers. In het eerste kwartaal van 2020 is de visie vastgesteld en is er met de uitvoering begonnen.

Wat is (nog) niet gelukt?
In 2021 wordt het centrum opnieuw ingericht.

Status

[Op schema]

Dorpsvisies

[CUP nr. 8KCoal037]

Wat wilden we?
We ondersteunen en faciliteren de dorpen bij het tot stand komen van dorpsvisies van 'onderop' (door de mienskip) met als doel de leefbaarheid te bevorderen.

Wat hebben we bereikt?
De gemeente heeft gefaciliteerd wanneer er behoefte was aan ondersteuning bij het tot stand komen van een initiatief of dorpsvisie. Ook is vanuit de leefbaarheidssubsidie financiële ondersteuning geboden aan de verenigingen voor dorpsbelangen.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Op schema]

Afhandelingstermijn vergunningen

[CUP nr. 8KCoal040]

Wat wilden we?
De (reguliere) aanvraag voor een vergunning wordt in principe uiterlijk binnen acht weken afgehandeld.

Wat hebben we bereikt?
De (reguliere) aanvraag voor een vergunning wordt in principe uiterlijk binnen acht weken afgehandeld.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Gereed]

Verbetering infrastructuur tgv bedrijvigheid

[CUP nr. 8KCoal041]

Wat wilden we?
We stimuleren bedrijvigheid door verbetering van de infrastructuur.

Wat hebben we bereikt?
Belangrijk aandachtspunt is de Skieding. Hier wordt nu duidelijk voortgang in gemaakt. Er is ook een keuze gemaakt voor een extra ontsluiting van het Lauwerskwartier richting de Skieding. Er zijn een aantal eenvoudige aanpassingen in 2020 doorgevoerd.

Op 16 december 2020 heeft Provinciale Staten van Fryslân het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Skieding gewijzigd vastgesteld. Dit PIP ligt lag vanaf 14 januari 2021 tot en met 25 februari 2021 te inzage. Hiertegen kon beroep aangetekend worden. De verwachting van de provincie is dat er vervolgens in 2021 nog gestart kan worden met de werkzaamheden aan de Skieding en de ontsluiting van het Lauwerskwartier.

Wanneer er wel beroep wordt ingesteld dan zal de uitvoering de nodige vertraging veroorzaken.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Op schema]

Inventarisatie bedrijventerreinen

[CUP nr. 8KCoal045]

Wat wilden we?
We inventariseren en zoeken naar ruimte voor uitbreiding op de bedrijventerreinen in Surhuisterveen, Buitenpost, Harkema en Kootstertille.

Wat hebben we bereikt?
In 2019 zijn diverse gesprekken gevoerd in regionaal en provinciaal verband. Uitkomst van deze gesprekken is dat er in 2020 een tussentijdse evaluatie zal plaatsvinden van het convenant bedrijventerreinen 2018-2025. We zetten in op het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen.

Er is voor de zomer 2020 contact geweest over de evaluatie bedrijventerreinen. Tot de evaluatie afgerond is, worden er maatwerk-oplossingen gezocht en gevonden.

Het evaluatierapport, dat door de provincie wordt opgesteld, heeft vertraging opgelopen en staat gepland rond de zomer van 2021. Hierna zullen er op bestuurlijk en ambtelijk niveau overleggen gaan plaatsvinden.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Vertraging]

Overige ontwikkelingen

Ontwikkelingen bouwgrondcomplexen bedrijventerreinen
Het verschil tussen de uitgaven en inkomsten binnen de bouwgrondepxloitatie wordt na afloop van het jaar als boekwaarde overgebracht naar de balans. Alleen winstmutaties en mutaties bij de verliesvoorzieningen hebben invloed op het jaarrekeningresultaat.

Het bijzondere jaar door corona heeft op landelijk niveau en ook binnen Achtkarspelen zijn weerslag gehad op economische ontwikkelingen en daarmee ook op de verkoop van bedrijventerreinen. Ondernemers zijn voorzichtiger geworden om een nieuw bedrijf te vestigen of een uitbreiding te overwegen. Alleen op het bedrijventerrein Quakkenburg in Harkema zijn een aantal percelen verkocht.

De totale winstverwachting 2020 op bedrijventerreinen bedroeg € 347.000. Door het achterblijven van de verkoop van bedrijventerreinen is er minder winst gerealiseerd dan verwacht. Alleen bij complex Oost Kootstertille is op basis van de percentage of completion (poc) methode een winst behaald van € 89.000. Per saldo betekent dit een negatief resultaat voor de jaarrekening van € 258.000.

Toeristische visie en activiteiten
Voor de ontwikkeling van een toeristische visie is een eenmalig budget beschikbaar van € 58.000. In 2020 zijn hiervoor de eerste kosten gemaakt ter hoogte van € 12.000. Het vervolg van de ontwikkeling van de visie zal in 2021 plaatsvinden. Voor de jaarrekening is dit een voordeel van € 46.000.

In 2020 zijn vanwege corona geen toeristische activiteiten georganiseerd waardoor het beschikbare werkbudget van € 11.000 niet is uitgegeven.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van
- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	*Begroting primitief*	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Economische ontwikkeling	*421*	435	433	2
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	*1.453*	574	125	448
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	*78*	78	73	5
Economische promotie	*195*	186	130	56
Totaal lasten	***2.147***	**1.273**	**761**	**512**
Baten exclusief reserves	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**
Economische ontwikkeling	-	-	-	-
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	*1.797*	918	207	- 711
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	*6*	6	4	- 2
Economische promotie	*6*	6	5	- 1
Totaal baten	***1.809***	**930**	**217**	**- 713**
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	***- 338***	**- 343**	**- 545**	**- 201**

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	- 201
negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig		
Reguliere voor- of nadelen		11
Lasten	**11**	
- Minder inzet van het werkbudget voor toeristische activiteiten	11	
Incidentele voor- of nadelen		- 212
Lasten	**46**	
- Voordeel vrijval eenmalig budget toeristische visie	46	
Baten	**- 258**	
- Lagere winstrealisatie op bouwgrondcomplexen bedrijventerreinen	- 258	

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?
In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 03. Economie

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ▬

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar					
meting ten tijde van					rek.	begr.	rek.
			O	P	2020	2021	2019
Banen							
Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.							
Achtkarspelen	aantal		▬	▬	535,6	535,8	540,2
Nederland	aantal		▬	▼	792,1	792,1	774,0
Functiemenging							
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.							
Achtkarspelen	%		▬	▬	43,6	43,6	44,0

Nederland	%		▲	–	53,2	52,2	52,8
Vestigingen							
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.							
Achtkarspelen	aantal		–	–	144,3	144,4	141,9
Nederland	aantal		–	–	151,6	151,6	145,9

4. Onderwijs

Bij dit programma horen de volgende taakvelden
4.2 Onderwijshuisvesting
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020-2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Integraal Huisvestings Plan (IHP) [Kadernota 2019 nr. 4.01]

Wat wilden we?
We willen adequate onderwijshuisvesting realiseren. Daarvoor moet er een nieuw gemeentelijk Integraal Huisvestingsplan (IHP) worden vastgesteld. Daarmee maken we een gemeentelijk beleidskader voor de huisvesting van onderwijsvoorzieningen (inhoud geven aan de 'wettelijke zorgplicht'). In dit plan worden de ontwikkelingen voor de onderwijshuisvesting benoemd. Daarnaast geeft dit plan inzicht in de beschikbare voorzieningen en de noodzakelijke omvang van deze voorzieningen voor de korte en de lange termijn.

Per dorp moet een schets worden gemaakt van de huidige situatie en de ontwikkelingen in de komende jaren. De in het plan opgenomen planning zal binnen deze kaders worden uitgewerkt. Het plan zal iedere drie jaar worden herijkt. De bevoegdheid voor het bepalen van het totale financiële kader voor de uitgaven voor het onderwijs ligt bij de gemeenteraad. Het college is bevoegd om binnen deze kaders de afzonderlijke besluiten te nemen. In het IHP wordt het totale financiële kader geschetst. Met de nodige investeringen is al rekening gehouden, deze zijn verwerkt in de begroting 2019 en de meerjarenramingen tot en met 2023.

2022: € 22.000
2023: € 44.000
2024: € 77.000

Wat hebben we bereikt?
De plannen zijn omgezet in jaarprogramma's en in uitvoering gebracht. Voor 2021 en volgende wordt het plan voortschrijdend ingekleurd en gerealiseerd.

- De basisscholen in Drogeham en Surhuizum zijn aangepast en bij de Mienskip in Buitenpost is een extra lokaal (tijdelijk) geplaatst.
- Met het bestuur van VO-Surhuisterveen (Singelland) zijn we in gesprek over het vervangen van het huidige gymlokaal bij de school.
- Voor de vervangende nieuwbouw voor de basisscholen in Twijzelerheide loopt het proces in het dorp nog door in 2021. Een aantal scenario's zijn reeds onderzocht. De keuzes worden in de eerste helft 2021 gemaakt en verder uitgewerkt.
- Tot slot zijn de voorbereidingen gaande voor de geplande aanpassingen bij de Hoekstien te Surhuisterveen.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Op schema]

Aanbod en verbreding voortgezet onderwijs

[CUP nr. 8KCoal052]

Wat wilden we?
We gaan voor behoud van en waar mogelijk verbreding van het bestaande onderwijsaanbod van het voortgezet onderwijs, inclusief gymnasium en praktijkonderwijs.

Wat hebben we bereikt?
We onderhouden goede contacten met de onderwijspartners in de gemeente onder andere in de Lokale Educatieve Jeugd Agenda (LEJA) en ook in de regio. Samen monitoren we het onderwijsaanbod in Achtkarspelen en in de regio.

Wat is (nog) niet gelukt?
Een verbreding is niet realistisch bij de teruglopende leerlingaantallen.

Status
[Continue proces]

Toegang VVE

[CUP nr. 8KCoal054]

Wat wilden we?
Elk kind kan meedoen aan VVE waardoor de kansen op een goede toekomst stijgt.

Wat hebben we bereikt?
Peuteropvang en de Voorschoolse Educatie is in Achtkarspelen inmiddels al jaren een sterke professionele organisatie. Kwaliteit staat hoog in het vaandel bij de aanbieders. In de aanloop naar 2020 werd al versneld voldaan aan de nieuwste landelijke kwaliteitseisen. Het VVE-aanbod is daarmee uitgebreid van 8 of 10 uren naar 16 uren per week. Doel van het VVE-beleid is het wegwerken van prille achterstanden en ervoor zorgen dat kinderen in groep drie allen in een eerlijke kansrijke startpositie zijn gebracht.
Naast alle extra inzet en uren wordt voortdurend door middel van positieve communicatie geprobeerd het deelnamepercentage aan de peuteropvang verder te verhogen. Een vernieuwde positieve wervingscampagne met vernieuwd materiaal wordt in 2021 uitgerold. We werken hierin samen met Tytsjerksteradiel. In beide gemeenten is extra speel- en ontwikkelmateriaal voor de kinderen thuis georganiseerd (VVE-thuispakketten).

Wat is (nog) niet gelukt?
Door Covid is helaas vertraging en achterstand op de planning ontstaan. Het accent van aandacht is sinds maart 2020 verlegd naar de noodopvang en thuisonderwijs.

Status
[In ontwikkeling]

Ondersteuning gymnastiek-, muziek en ICT-projecten basisscholen

[CUP nr. 8KCoal051]

Wat wilden we?
Ondersteuning van projecten met betrekking tot het geven van gymnastiek-, muziek- en ICT-onderwijs op basisscholen in samenwerking met bijvoorbeeld lokale

muziekverenigingen, De Wâldsang, ‘Meer muziek in de klas’, Keunstwurk en de lokale sportverenigingen, wordt gefaciliteerd.

Wat hebben we bereikt?
Overeenkomstig de voornemens in coalitieakkoord is allereerst verbinding gezocht met de relevante partners om op de vraag en/of behoefte aan te kunnen sluiten. Op het gebied van Sport wordt samengewerkt met sportstimulering en gezondheid (leefstijl); Voor muziek is extra ingezet op AMV (Algemene Muzikale Vorming) in het basisonderwijs en is samen met basisscholen en het cultuurcentrum in 2020 een nieuwe Cultuurmenu opgemaakt.
Ook voor ICT is een programma gemaakt voor de groepen 7 en 8 van de basisscholen op het thema 'mediawijsheid'. Alle basisscholen kunnen de komende jaren van het aanbod gebruik maken.

Wat is (nog) niet gelukt?
Helaas zijn de meeste activiteiten in 2020 vanwege Covid opgeschort. De planning schuift in feite een jaar op. De gemaakte kosten zijn binnen de reguliere budgetten opgevangen. Het hiervoor vrijgemaakte budget in 2020 is dus niet benut.

Status

[Vertraging]

Coördinatie contacten vmbo-scholen en bedrijven [CUP nr. 8KCoal053]

Wat wilden we?
Het coördineren van regelmatige contacten tussen vmbo-scholen en bedrijven waardoor leerlingen geïnformeerd worden over de verschillende beroepen en de hiervoor benodigde kennis en de bedrijven potentiële werknemers kunnen ontmoeten. Hiervoor kunnen bedrijven structureel voorlichting en gastlessen en dergelijke op scholen verzorgen en werkbezoeken van scholen organiseren.

Wat hebben we bereikt?
Wegens Covid zijn deze activiteiten in 2020 tot een minimum beperkt. De versnellingsagenda bij de regiodeal omvat eveneens ambities gericht op de versterking verbinding onderwijs en arbeidsmarkt; ondermeer horizonverbreding en ondernemerschap met name op het gebied van techniek, zorg en ICT. De acties zijn helaas vertraagd en soms stil zijn komen te liggen. We verwachten dit in 2021 weer op te kunnen pakken.

Wat is (nog) niet gelukt?
De nadere uitwerking en uitrol van initiatieven, zij maken een pas op de plaats.

Status

[In ontwikkeling]

Overige ontwikkelingen

Onderwijsachterstandenbeleid.
Algemeen
In 2019 is het Onderwijsachterstandenbeleid landelijk herijkt. Bij de nieuwe verdeling heeft de gemeente aanzienlijk meer middelen tot haar beschikking gekregen voor deze taken. De ontvangen middelen mogen gedurende een periode van vier jaar worden ingezet. De ontvangen bedragen uit 2019 en 2020 zijn nog niet volledig benut. Het restant is via de balans als 'Vooruitontvangen bedragen' overgebracht naar 2021. Dit betreft een bedrag van € 585.000 en heeft dus geen effect op het resultaat.

Voordeel subsidiëring peuterspeelzalen
In de verschillende dorpen worden de peuterspeelzalen van de nodige subsidie voorzien voor het organiseren van programma's en activiteiten. Met de verhoging van de rijksbijdrage Onderwijsachterstandenbeleid is het jaarlijkse subsidiebedrag voor peuterspeelzalen vanuit het Rijk aanmerkelijk verhoogd. Het beschikbare subsidiebedrag is hiermee ruim voldoende om de noodzakelijke kosten te dekken. Daarnaast konden als gevolg van Covid19 een aantal activiteiten in 2020 geen doorgang vinden, wat heeft geleid tot lagere uitgaven. Voor de jaarrekening 2020 per saldo een voordeel van € 79.000.

Leerlingenvervoer
De kosten voor fiets-en autokostenvergoedingen voor ouders die voor hun kinderen geen gebruik maken van Jobinder maar op basis van de verordening recht hebben op vergoedingen, zijn dit jaar als gevolg van Covid19, € 11.000 hoger dan begroot. Daarnaast zijn de ontvangen ouderbijdragen voor leerlingenvervoer, als gevolg van de perioden dat de scholen gesloten waren door Covid19, € 17.000 lager dan begroot. Per saldo een nadeel voor de jaarrekening 2020 van € 28.000.

Lokaal onderwijsbeleid
Lokale educatieve jeugd agenda en milieueducatie
Als gevolg van Covid19 was het in 2020 niet mogelijk om alle activiteiten op dit gebied doorgang te laten vinden. Dit heeft geleid tot minder uitgaven en een voordeel in de jaarrekening 2020 van € 44.000.

Logopedie
De kosten die geraamd zijn voor logopedie zijn volledig ondergebracht binnen de beschikbare middelen voor het Onderwijsachterstandenbeleid. Als gevolg hiervan een voordeel in de exploitatie voor de jaarrekening 2020 van € 18.000. Voor 2021 is dit budget opgenomen in de ombuigingen en daarmee vervallen.

Gymnastiek, muziek & ICT onderwijs
Als gevolg van Covid19 was het in 2020 niet mogelijk om alle activiteiten op dit gebied doorgang te laten vinden. Daarnaast was het mogelijk een aantal van deze kosten onder te brengen in de beschikbare middelen voor Onderwijsachterstandenbeleid. Dit heeft geleid tot een voordeel in de jaarrekening 2020 van € 26.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van
- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	*Begroting primitief*	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Onderwijshuisvesting	*1.017*	988	994	- 6
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	*2.173*	2.683	1.964	719
Totaal lasten	***3.190***	**3.671**	**2.958**	**713**
Baten exclusief reserves	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**
Onderwijshuisvesting	-	-	21	21
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	*816*	1.221	622	- 599

Totaal baten	***816***	**1.221**	**643**	**- 578**
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	***- 2.374***	**- 2.450**	**- 2.314**	**135**

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	**€**	**135**
negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig		
Reguliere voor- of nadelen		135
Lasten	**135**	
- Overige kleine verschillen per saldo	- 4	
- Logopedie	18	
- Gymnastiek, muziek & ICT-onderwijs	26	
- Lokale educatieve Jeugdagenda en milieueducatie	44	
- Leerlingenvervoer	- 28	
- Subsidie peuterspeelzalen	79	

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?
In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 04. Onderwijs

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ▬

Indicator	**Eenheid**		**Metingen en refertejaar**				
meting ten tijde van					**rek.**	**begr.**	**rek.**
			O	**P**	**2020**	**2021**	**2019**
% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.							
Achtkarspelen	%		▼	▬	1,5	1,1	1,1
Nederland	%		▼	▬	2,0	1,9	1,9
Absoluut verzuim							

Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.							
Achtkarspelen	aantal				0,0	0,0	0,0
Nederland	aantal				1,9	1,9	1,8
Relatief verzuim							
Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. Per 1.000 leerlingen.							
Achtkarspelen	aantal				35,0	30,0	30,0
Nederland	aantal				26,0	23,0	27,0

5. Sport, cultuur en recreatie

Bij dit programma horen de volgende taakvelden
5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties
5.3 Cultuurpresent., -prod. en -participatie
5.4 Musea
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media
5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020-2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Hogere frequentie bomenonderhoud (VTA-inspecties) [Kadernota 2019 nr. 5.01]

Wat wilden we?
Als gemeente hebben we een zorgplicht voor het goed onderhouden van onze gemeentelijke bomen. Alle gemeentelijke bomen worden geïnspecteerd (VTA-inspectie). Uit deze inspecties blijkt dat de frequentie van het structureel bomenonderhoud omhoog moet als we willen blijven voldoen aan de wettelijke zorgplicht m.b.t. het onderhoud van gemeentelijke bomen. De kosten bedragen € 15.000.

Wat hebben we bereikt?
Met de beschikbaar gestelde middelen hiervoor is aan de zorgplicht voldaan.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
✔ [Gereed]

Kostenverhogende effecten Natuurwet [Kadernota 2019 nr. 5.02]

Wat wilden we?
De Natuurwet stelt eisen wanneer er werkzaamheden worden uitgevoerd in de natuur en het openbaar groen (zorgplicht) Bij werkzaamheden die schade kunnen aanrichten aan in het wild levende dieren en hun directe leefomgeving moeten maatregelen genomen worden. Uitvoerende partijen moeten voldoende kennis hebben en werken volgens gedragscodes. In bestekken zijn daarom aanvullende eisen/werkzaamheden opgenomen die nodig zijn om aan de Natuurwet te kunnen voldoen. De kosten bedragen € 10.000.

Wat hebben we bereikt?
Bij werkzaamheden wordt de gedragscode toegepast en noodzakelijke maatregelen getroffen voor het zorgvuldig handelen zoals de wet dit vereist. Dit is opgenomen in de reguliere werkprocessen. Op die manier voldoen we aan de Natuurwet bij het uitvoeren van werkzaamheden.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
✔ [Gereed]

Uitbreiding functie 'groen en ecologie' onderdeel verbeterplan VTH

[Kadernota 2019 nr. 5.03]

Wat wilden we?
In het kader van het verbeterplan VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) is aangegeven dat er voor Achtkarspelen niet aan de wettelijke kwaliteitscriteria wordt voldaan. Een van de onderdelen is dat het aandeel groen en ecologie nu niet goed geborgd is. Dit is ook niet mogelijk binnen de bestaande formatie. Er is uitbreiding van 0,33 fte nodig op dit gebied om te voldoen aan de wettelijke kwaliteitscriteria. De kosten bedragen € 22.000 structureel.

Wat hebben we bereikt?
In de begroting voor 2021 is de benodigde formatie-uitbreiding opgenomen. Hiermee kan aan de wettelijke kwaliteitscriteria worden voldaan.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
✔ [Gereed]

Bestrijding invasieve exoten

[Kadernota 2019 nr. 5.05]

Wat wilden we?
Het aantal invasieve exoten neemt de afgelopen jaren toe. Met name de Japanse duizendknoop rukt op. Invasieve exoten kunnen schadelijk zijn voor de natuur. Deze exoten kunnen er bijvoorbeeld voor zorgen dat inheemse planten en dieren gedeeltelijk of zelfs geheel verdwijnen. Sommige invasieve exoten kunnen daarnaast gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken. Wij willen deze exoten daarom bestrijden. De kosten bedragen € 15.000.

Wat hebben we bereikt?
In 2020 hebben we op meerdere locaties Japanse duizendknoop en berenklauw moeten bestrijden. Door het beschikbaar gestelde budget hebben wij de reguliere werkzaamheden uit kunnen breiden om de invasieve exoten te bestrijden. De verwachting hiervan is dat we dit ook voor de komende jaren op deze wijze beheersbaar kunnen houden.
Het aantal nesten van de eikenprocessierups stijgt. In 2020 waren er meer nesten en hebben we dus ook meer nesten moeten opruimen. Hoe het aantal nesten zich de komende jaren gaat ontwikkelen is afwachten, de afgelopen jaren zien we wel een jaarlijks stijging. Het volledig uitroeien of voorkomen van de aanwezigheid ervan in de gemeente is niet realistisch. De insteek is het probleem beheersbaar te houden, dan wel uitbreiding van het probleem te voorkomen.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
[Continue proces]

Kruidhof - bedrijfsvoering [Kadernota 2018 nr. 5.4]

Wat wilden we?
Achtkarspelen wil De Kruidhof in stand houden en wil daarvoor een maximale subsidie beschikbaar stellen. Vanaf 2020 bedraagt de maximale gemeentelijke bijdrage, in welke vorm dan ook, € 250.000.

Wat hebben we bereikt?
Met het instemmen met de programmabegroting 2021 heeft de gemeenteraad de opdracht gegeven voor een haalbaarheidsonderzoek om van De Kruidhof het gemeentelijk participatiebedrijf te maken. Dit onderzoek zal in 2021 uitgevoerd worden waarbij de uitkomsten in het 3e kwartaal van 2021 worden verwacht. Ten aanzien van De Kruidhof en participatie zou dan een structurele bezuiniging van € 270.000 m.i.v. 1-1-2023 gerealiseerd moeten worden. Dit punt is verder opgenomen in het onderdeel Toekomst Kruidhof uit het coalitieakkoord (n.r 8KCoal070).

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
[Gereed]

Verbeteren en uitbreiden wandel- en fietsmogelijkheden [Kadernota 2018 nr. 5.7coal1]

Wat wilden we?
De gemeente wil recreatie en toerisme in Achtkarspelen bevorderen door het realiseren van een uitstekende wandel- en fietsinfrastructuur. Hiervoor geeft Achtkarspelen uitvoering aan het Padenplan. Dit is een uitwerking van wensen van plaatselijke belangen en gemeente om gebieden en paden te verbinden. Het budget is bedoeld voor haalbaarheidsonderzoeken, aanleg, beleving en verbetering van toeristische paden.

Wat hebben we bereikt?
Er wordt gewerkt aan de aanleg van een fietspad in de Drogehamstermieden. Dit pad maakt deel uit van het dit totale project.

Wat is (nog) niet gelukt?
De aanleg van het bovengenoemde fietspad maakt deel uit van de gebiedsontwikkeling in de Drogehamstermieden. Met alle betrokken partijen wordt nog overlegd over de uitvoering van dit plan. Zodra duidelijk is hoe dit er in totaliteit uit gaat zien gaan we in gesprek met Staatsbosbeheer om dit pad te realiseren.

Status
[In ontwikkeling]

Ontwikkelen toeristische visie

[Kadernota 2018 nr. 5.7coal2]

Wat wilden we?
Een regionale toeristische visie is gewenst.

Wat hebben we bereikt?
Voordat het gemeentelijk beleid hierop gemaakt kan worden, is de aanwezigheid van een regionale toeristische visie gewenst. Die visie is begin 2020 vastgesteld. Op basis van deze regionale toeristische visie is in september 2020 de Startnotitie ter informatie voorgelegd aan de Raad. De planning, zoals is opgenomen in deze Startnotitie, wordt gevolgd waarbij het nieuwe recreatieve beleid in juli ter vaststelling aangeboden zal worden.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
[Op schema]

Onderzoek tarieven overige accommodaties

[Kadernota 2018 nr. 5.7coal5]

Wat wilden we?
Om inzicht te krijgen in de huurtarieven die de gemeente hanteert bij gemeentelijke gebouwen, wordt er een onderzoek uitgevoerd. Het taxeren van huurprijzen is specialistenwerk, hiervoor wordt een taxateur benaderd.

Wat hebben we bereikt?
Het inzichtelijk maken van de huurtarieven maakt onderdeel uit van de bredere opgave in het kader van contractmanagement. Daarbij is aandacht voor de inhoud van contracten en ook de tarieven die worden berekend.

Wat is (nog) niet gelukt?

Status
[Continue proces]

Biodiversiteit/Landschapsbudget

[Kadernota 2018 nr. 5.7e]

Wat wilden we?
De gemeente wil een bijdrage leveren aan verhoging van de biodiversiteit en landschappelijke waarden. Dit kan bijvoorbeeld door communicatieve en fysieke maatregelen of het faciliteren en ondersteunen van initiatieven uit de gemeenschap.

Wat hebben we bereikt?
Dit wordt doorlopend op verschillende manieren gedaan. Op verschillende locaties is bloemenmengel ingezaaid, extra bosplantsoen geplant, schapen ingezet voor begrazing en dergelijke. Op plekken waar vanwege werkzaamheden bermherstel nodig is zijn kansen benut om hier om te vormen naar een bloemrijke berm en/of het beheer aan te passen. Dit onderwerp sluit aan bij motie P5-M07 waarin wordt opgeroepen om biodiversiteit breed, met de Mienskip, op te pakken.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
[Gereed]

Miedengebied

[Kadernota 2018 nr. 5.7h]

Wat wilden we?
Om de toeristische mogelijkheden van de Miedengebieden verder te verkennen is onderzoek nodig. Hierbij kijkt de gemeente onder andere naar hoe de gebieden met elkaar verbonden kunnen worden, wat er nog ontbreekt en hoe we de natuurwaarden kunnen behouden. Ook wordt er promotiemateriaal ontwikkeld en kleine aanvullingen in het toeristische aanbod gerealiseerd.

Wat hebben we bereikt?
In december 2020 hebben gedeputeerde Staten positief besloten over 'de Mieden op zijn mooist'. Realisatie van de plannen is daarmee een stap dichterbij gekomen.

Wat is (nog) niet gelukt?
De beschikbare middelen blijven beschikbaar. Zodra er meer duidelijkheid is over de realisatie van de gebiedsontwikkelingsprojecten zal de ontwikkeling van promotiemateriaal en dergelijke opgepakt worden.

Status
[Vertraging]

TOP (Toeristische Overstap Punten)

[Kadernota 2018 nr. 5.7i]

Wat wilden we?
Achtkarspelen wil één of twee Toeristische Overstap Punten (TOP) realiseren. TOP's zijn speciaal ingerichte (kleinschalige) parkeerplaatsen met uniforme uitstraling nabij routeknooppunten van bewegwijzerde vaar-, fiets- en wandelroutes.

Wat hebben we bereikt?
In 2020 is de eerste TOP gerealiseerd bij de Spitkeet in Harkema.

Wat is (nog) niet gelukt?
Er moet nog een locatie gekozen worden voor een tweede TOP. Dit wordt meegenomen in het recreatieve beleid. Hieraan wordt gewerkt.

Status
[In ontwikkeling]

Motie: Veiligheid fietspaden

[Kadernota 2019 nr. P5-M01]

Wat wilden we?
Tijdens de behandeling van de Kadernota is de motie "Veiligheid fietspaden" (motie P5-M1) aangenomen. Het gaat dan om het waarborgen van voldoende breedte van fietspaden om de veiligheid te verhogen. Door nieuwe fietspaden (m.u.v. schelpenpaden) minimaal 2 meter breed aan te leggen en smalle fietspaden vaker te maaien is er meer "fietsbreedte" beschikbaar. Voor het breder aanleggen van nieuwe fietspaden is geen aanvullend budget nodig, het betekent wel dat er met de beschikbare middelen minder lengte aan fietspaden gerealiseerd kan worden. Voor het frequenter maaien is structureel € 10.000 per jaar nodig.

Wat hebben we bereikt?
De fietspaden zijn met ingang van 2020 vaker gemaaid en hiermee is aan dit onderdeel van de motie invulling gegeven. Nieuwe fietspaden worden als 2-meter breed pad aangelegd.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Motie: Afvalbakken buitengebied

[Kadernota 2019 nr. P5-M03]

Wat wilden we?
Bij de behandeling van de Kadernota is een motie aangenomen (P5-M03) over het plaatsen van afvalbakken in het buitengebied. Het gaat dan om het plaatsen van afvalbakken in het buitengebied. Het gaat dan om het plaatsen van afvalbakken op plekken waar veel fietsers en wandelaars komen. Bij de motie is aangegeven dat hiervoor maximaal € 12.000 voor de plaatsing en structureel € 10.000 voor het legen beschikbaar zou moeten komen. Binnen deze kaders gaan we invulling geven aan deze motie. Aangezien de MOA ook het opruimen van zwerfafval in het buitengebied doet, zullen we met hen in overleg treden over de uitvoering.

Wat hebben we bereikt?
De afvalbakken zijn geplaatst. De locaties zijn in overleg met de MOA en zwerfafvalopruimers bepaald. Het legen van de bakken wordt gedaan door de MOA.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
[Gereed]

Motie: Bestrijding invasieve soorten

[Kadernota 2019 nr. P5-M06]

Wat wilden we?
Bij de behandeling van de kadernota is een motie aangenomen (P5-M6) over "Bestrijding invasieve soorten". Het gaat dan om het actief betrekken van inwoners bij de bestrijding van dergelijke soorten, naast de bestrijding die we als gemeente op ons eigen terrein doen. Wanneer mensen de soorten herkennen en op de juiste manier bestrijden en afvoeren kan verspreiding worden voorkomen. Goede voorlichting is hierbij cruciaal. Voor een actieve campagne waarbij we gebruik maken van de bestaande kanalen en de samenwerking zoeken schatten we in € 3.000 nodig te hebben.

Wat hebben we bereikt?
Via digitale kanalen is gewezen op de aanwezigheid van soorten en hoe hiermee om te gaan.

Wat is (nog) niet gelukt?
Een actievere campagne is niet gelukt. Dit heeft te maken met een combinatie van het vacant zijn van de functie van beleidsmedewerker openbaar groen gedurende de zomermaanden, juist de tijd waarin een dergelijke campagne meest effectief is. In 2021 gaan we hier meer aandacht aan besteden.

Status
[Op schema]

Motie: Natoer en biodiversiteit

[Kadernota 2019 nr. P5-M07]

Wat wilden we?
Bij de behandeling van de kadernota is een motie (P5-M7) aangenomen over "Natoer en biodiversiteit". In de motie wordt geconstateerd dat het belang van biodiversiteit niet beperkt is tot het openbaar groen. De oproep is om dit samen met de mienskip breed op te pakken. De oproep in de motie sluit goed aan bij het ingezette beleid (uitvoeringsagenda Biodiversiteit, het bijenpact, diverse burgerinitiatieven etc.).

Wat hebben we bereikt?
Bewonersinitiatieven worden ondersteund en gefaciliteerd. Denk daarbij aan het gezamenlijk inplanten van bollen of zaaien van bloemenmengsel. Elke maand zijn er tuintips gedeeld om biodiversiteit op eigen erf te versterken. Op dit thema wordt samengewerkt met andere organisaties of aangehaakt bij gemeenteoverstijgende ontwikkelingen als dit kansen biedt.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
[Gereed]

Motie: Feanster Moune

[Kadernota 2019 nr. P5-M08]

Wat wilden we?
Het college is in gesprek met de Feanster Moune en komt, mochten er financiële gevolgen zijn, met een voorstel naar de gemeenteraad.

Wat hebben we bereikt?
Begin 2020 is deze motie beantwoord en op de Lijst Ingekomen Stukken (LIS) geplaatst. Naar aanleiding van een gesprek met de Stichting Feanster Moune is uiteindelijk gebleken dat er geen concrete bouwplannen zijn.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Stopgezet]

Motie: Vroegbloeiers en groen

[Kadernota 2019 nr. P5-M12]

Wat wilden we?
Bij de behandeling van de Kadernota is de motie "Vroegbloeiers en groen" (P5-M12) aangenomen. De komende 2 jaar is jaarlijks € 5.000 beschikbaar voor het planten en zaaien van inheemse vroegbloeiers op gemeentegrond. Juist in het vroege voorjaar is het soms lastig voor insecten om voldoende voedsel te vinden. Om de aanplant de gelegenheid te geven te overleven en zichzelf uit te breiden zal het maaibeleid op de betreffende locaties aangepast worden op deze soorten. Waar mogelijk zal gekozen worden voor locaties waar nu weinig of eentonig groen is.

Wat hebben we bereikt?
Het beschikbare budget is doorgeschoven naar 2021. Het planten van bollen leent zich namelijk bij uitstek voor projecten waar ook de Mienskip bij betrokken wordt, in lijn met

de wens uit verschillende moties (o.a P5-M07 Natoer en Biodiversiteit) en het coalitieakkoord. De intentie was om dit budget hiervoor te benutten. Gezien de beperking die de coronamaatregelen opleveren heeft de uitvoering daarom vertraging opgelopen.

Wat is (nog) niet gelukt?
Het komende jaar streven we naar een goede uitvoering van dit deze motie.

Status
[Vertraging]

Motie: Bestriding ynfasive eksoaten 'Ike-optocht-rûp' [Kadernota 2019 nr. P5-M13]

Wat wilden we?
De motie "Bestriding ynfasive eksoaten 'Ike-optocht-rûp' (motie P5-M13) is bij de behandeling van de Kadernota aangenomen. Verschillende vogelsoorten kunnen bijdragen aan de bestrijding van de eikenprocessierups. De motie roept op om op verzoek nestkastjes uit te delen aan inwoners, scholen en bedrijven en ook zelf als gemeente kastjes op te hangen. Voor het sorteren van effect is het belangrijk om (naast voldoende kastjes) de kastjes op de juiste locaties te hangen. Door het betrekken van lokale kennis (bv vogelwachten) in combinatie met het voorlichten van inwoners kan dit bereikt worden. Dit sluit ook goed aan bij de moties P5- m06 en 7 (bestrijding invasieve soorten en natoer en biodiversiteit). Als budget is € 7.500 begroot.

Wat hebben we bereikt?
Begin 2020 is het 1000-nestkasten project uitgevoerd. Er zijn nestkasten beschikbaar gesteld aan inwoners en organisaties. Dit in combinatie met voorlichting over de bijdrage die ze leveren aan de bestrijding van de "ike-optocht-rûp" en biodiversiteit in het algemeen. Achtkarspelen heeft zelf ook honderden nestkasten opgehangen langs wegen met veel eiken. Het project is samen met de vogelwachten uit de omgeving uitgevoerd.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zie bovenstaand.

Status
[Gereed]

Motie: Bestriding ynfasive eksoaten: Jabikskrûd [Kadernota 2019 nr. P5-M14]

Wat wilden we?
Tijdens de behandeling van de Kadernota is de motie Bestriding ynfasive eksoaten: Jabikskrûd (motie P5-M14) aangenomen. De motie roept op om de Provinsje te vragen hun bermen in de gemeente vrij te maken van dit kruid en op eigen gemeentegrond de plant uit te roeien.
Het huidige beleid is erop gericht verspreiding van de plant te voorkomen/beheersbaar te houden. Daar waar zich concentraties voordoen wordt extra gemaaid zodat de plant zich niet uitzaait. Deze locaties zijn bekend. Er komen nagenoeg geen meldingen of klachten over de plant. Al het bermmaaisel in de gemeente vervalt overigens aan de aannemer en wordt vergist of gecomposteerd. De plantendelen komen dus niet in hooi of kuil terecht. De plant wordt graag door insecten bezocht en is een waardplant voor diverse soorten vlinders. Hij draagt op die wijze ook bij aan de biodiversiteit.

Om de plant echt uit te roeien zullen meer, zwaardere en duurdere maatregelen getroffen moeten worden. In geroerde grond zal ook reeds aanwezig zaad weer kunnen ontkiemen op plekken waar het eerder niet opkwam. Of volledig uitroeien slaagt is dan

ook zeer de vraag. Om de benodigde maatregelen te treffen is de eerste twee jaar een budget nodig van € 10.000. Daarna kan bepaald worden welk effect de maatregelen hebben en hoeveel structureel nodig is.

Wat hebben we bereikt?
In 2020 is extra ingezet op het bestrijden van de plant. Er is per locatie gemaaid (en maaisel afgevoerd) om uitzaai te voorkomen en ook zijn planten uitgestoken. Dit is met inzet van de MOA gedaan. Of, en welk, effect de maatregelen hebben op het voorkomen van de plant zal pas in de loop van 2021 zichtbaar zijn.

Wat is (nog) niet gelukt?
In 2021 zal beoordeeld worden of de genomen maatregelen succesvol zijn geweest.

Status
[Op schema]

Motie: IIsbanen

[Kadernota 2019 nr. P5-M16]

Wat wilden we?
Bij de behandeling van de kadernota is een motie aangenomen (P5-M16) inzake de IJsbanen. Het gaat dan om:

- het onderzoeken of de ijsbaan van Kootstertille verplaatst kan worden naar het centrum van het dorp;
- voor noodzakelijke vervanging van lichtmasten beleid vast te stellen voor ijsbanen die in beheer zijn bij de ijsbaanvereniging van een dorp;
- geld beschikbaar te stellen voor de ijsbanen in Kootstertille en Twijzelerheide, zodat deze dorpen weer een goede ijsbaan hebben;
- onderzoek te doen naar het gebruik van mobiele lichtmasten.

Ten aanzien van het eerste punt gaat de gemeente in overleg met de ijsbaanvereniging Kootstertille en plaatselijk belang Kootstertille om te kijken naar de wensen en mogelijkheden.
Ten aanzien van het tweede en vierde punt willen we dit graag betrekken bij de bredere discussie over inventariseren en inspecteren van het noodzakelijk onderhoud van de overige sportaccommodaties.
Voor de ijsbanen in Kootstertille en Twijzelerheide stellen we voor om, vooruitlopend op de bredere discussie over de overige sportaccommodaties, eenmalig een bedrag van € 20.000 beschikbaar te stellen om deze ijsbanen weer op orde te krijgen. En dit verder op te pakken met de betreffende ijsbaanverenigingen. Uit gesprek met een van de verenigingen is naar voren gekomen dat we wellicht een pilot kunnen gaan doen met mobiele lichtmasten.

Wat hebben we bereikt?
De verplaatsing van de ijsbaan van Kootstertille naar het centrum is onderzocht maar dit lijkt een lastige opgave. De ijsbaanvereniging heeft aangegeven komende winter de huidige ijsbaan nog te willen gebruiken en heeft enkele ideeën over het toekomstige gebruik van de huidige ijsbaan.

Wat is (nog) niet gelukt?
De gesprekken met de ijsbaanvereniging van Kootstertille volgen in 2021. Het ligt in de planning om in 2021 een meerjaren onderhoudsplan op te stellen voor de oefenhoeken, bijvelden en de overige buitensportaccommodaties. Het is de bedoeling om de lichtmasten hierin mee te nemen. In 2020 kon er niet worden geschaatst en is er dus ook nog geen ervaring opgedaan met het gebruik van mobiele lichtmasten.
Status
[In ontwikkeling]

Onderhoud sportterreinen door sportverenigingen [CUP nr. 8KCoal059]

Wat wilden we?
Sportverenigingen onderhouden zelf de sportterreinen.

Wat hebben we bereikt?
De uitkomsten van de evaluatie worden in het eerste kwartaal van 2021 verwacht.

Wat is (nog) niet gelukt?
De planning is i.v.m. corona uitgesteld naar het eerste kwartaal van 2021.

Status
[In ontwikkeling]

Toekomst Kruidhof [CUP nr. 8KCoal070]

Wat wilden we?
Duidelijkheid over de toekomst van De Kruidhof.

Wat hebben we bereikt?
Met het instemmen met de programmabegroting 2021 heeft de gemeenteraad de opdracht gegeven voor een haalbaarheidsonderzoek om van De Kruidhof het gemeentelijk participatiebedrijf te maken. Dit onderzoek zal in 2021 plaats vinden waarbij de uitkomsten in het 3e kwartaal van 2021 worden verwacht. Ten aanzien van De Kruidhof en participatie zou dan een structurele bezuiniging van € 270.000 met ingang van 1 januari 2023 gerealiseerd moeten worden.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[In ontwikkeling]

Overige ontwikkelingen

De Kruidhof
Het afgelopen jaar was als gevolg door COVID-19 een bijzonder jaar voor de Kruidhof. De beperkende (landelijke) maatregelen hebben ertoe geleid dat het aantal bezoekers (8.000) voor de Kruidhof ongeveer de helft is geweest in vergelijking met voorgaande (reguliere) jaren. Halverwege 2020 werd De Kruidhof ten aanzien van de COVID-19 maatregelen aangemerkt als een museum waardoor De Kruidhof dicht moest. De Kruidhof kon daarbij geen aanspraak maken op gelden uit de beschikbare compensatie-pakketten. De sluiting van De Kruidhof heeft ertoe geleid dat de verwachting was dat het resultaat lager zou worden dan begroot, dit is verwerkt in een begrotingswijziging. Later in 2020 werd De Kruidhof ten aanzien van de COVID-19 maatregelen aangemerkt als een bloemenpark zodat De Kruidhof weer open kon. Dit heeft ertoe geleid dat opbrengsten van De Kruidhof minder negatief zijn uitgevallen dan eerst werd gedacht.

In de begrotingswijziging van oktober 2020 is een aanpassing doorgevoerd op de exploitatie als gevolg van de ontwikkelingen rondom corona. Per saldo heeft deze correctie geleid tot een aangepaste begroting van €337.000. Aangezien de realisatie over

2020 € 323.000 bedraagt is aan het eind van 2020 nog een positief resultaat behaald van € 14.000.
Ten opzichte van de primitieve begroting 2020 heeft De Kruidhof een negatief resultaat behaald van € 73.000. Deze afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Hogere personeelslasten € 99.000
- Hogere opbrengsten € 26.000

Personeelslasten
De hogere personeelslasten van €99.000 ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door uitbetaling en verkoop van over- /verlofuren, ziektevervanging en niet doorgevoerde indexatie van loonkosten.

Opbrengsten
De werkelijke realisatie van 2020 laat zien dat de opbrengsten € 26.000 hoger zijn dan de oorspronkelijke begroting, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere verkoopopbrengsten van de tuin en de winkel. De daling van het aantal bezoekers heeft geleid tot een daling van de inkomsten van de entreegelden, het verlies hiervan is grotendeels gecompenseerd door de lagere afdracht aan het IJstijdenmuseum.

Huuropbrengsten gymzalen en sporthallen
De effecten van COVID-19 zijn zichtbaar in de opbrengsten die € 163.000 lager zijn dan begroot. Deze afwijking wordt veroorzaakt doordat veel (vooral incidenteel) gebruik van gymzalen en sporthallen niet is gerealiseerd als gevolg van de beperkende maatregelen tegen de verspreiding van COVID-19. Tegenover de lagere opbrengsten staan lagere kosten van € 20.000 als gevolg van minder personele inzet en aanwending van opleidingsbudget. Als gemeente worden we grotendeels gecompenseerd vanuit het Rijk voor gederfde huurinkomsten van sportaccommodaties als gevolg van COVID-19 maatregelen. In 2020 is € 62.000 ontvangen als compensatie voor gederfde huurinkomsten.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	*Begroting primitief*	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Sportbeleid en activering	*369*	451	464	- 13
Sportaccommodaties	*1.989*	2.119	2.153	- 34
Cultuurpresent., -prod. en -participatie	*394*	412	423	- 11
Musea	*381*	447	525	- 78
Cultureel erfgoed	*22*	22	20	2
Media	*598*	793	634	159
Openb. groen en (openlucht)recreatie	*1.865*	1.926	1.768	158
Totaal lasten	***5.618***	**6.170**	**5.988**	**182**
Baten exclusief reserves	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**

Sportbeleid en activering	*36*	75	103	28
Sportaccommodaties	*357*	606	768	163
Cultuurpresent., -prod. en -participatie	*41*	41	45	4
Musea	*131*	79	174	94
Cultureel erfgoed	-	-	16	16
Media	-	241	79	- 162
Openb. groen en (openlucht)recreatie	*7*	7	8	2
Totaal baten	***572***	**1.048**	**1.192**	**144**
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	***- 5.046***	**- 5.122**	**- 4.796**	**326**

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	**€**	**326**
negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig		
Reguliere voor- of nadelen		326
Lasten	**475**	
- Diverse kleine verschillen per saldo	15	
- SPUK-verrekening (regeling Specifieke UitKering stimulering sport)	272	
- Miedengebied	30	
- Fries taalbeleid en uitvoering cultuurbeleid	29	
- Ontwikkeling personeelslasten	129	
Baten	**- 149**	
- Exploitatie De Kruidhof	14	
- Huuropbrengsten sportaccommodaties	- 163	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u, voor zover van toepassing, het overzicht van de verbonden partijen aan dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats
Recreatieschap Marrekrite	Grou

Stichting / Vereniging

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats
Stichting Sportcentrum 8kspelen	Gemeente Achtkarspelen

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?
In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 05. Sport, cultuur en recreatie

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ▬

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar					
meting ten tijde van					**rek.**	**begr.**	**rek.**
			O	**P**	**2020**	**2021**	**2019**
% Niet-sporters							
Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.							
Achtkarspelen	%		▬	▬	58,3	58,3	58,3
Nederland	%		▬	▬	48,7	48,7	48,7

6. Sociaal Domein

Bij dit programma horen de volgende taakvelden
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
6.2 Wijkteams
6.3 Inkomensregelingen
6.4 Begeleide participatie
6.5 Arbeidsparticipatie
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
6.81 Geëscaleerde zorg 18+
6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020-2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Wet verplichte GGZ

[Kadernota 2019 nr. 6.01]

Wat wilden we?
In 2020 gaat de nieuwe Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg van kracht (Wvggz). Deze wet vervangt de Wet Bijzondere opneming in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz) en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden en dat de essentiële voorwaarden voor deelname aan de maatschappij in het zorgplan worden meegenomen. Gemeenten krijgen in deze wet nieuwe taken toebedeeld zoals het verkennend onderzoek, horen van betrokkene wanneer een crisismaatregel wordt opgelegd en het informeren van familie/naasten. Daarnaast is in de wet geregeld dat voorwaarden die nodig zijn voor deelname aan het maatschappelijke verkeer zoals huisvesting, inkomen, schuldenproblematiek of dagbesteding worden geregeld. Deze voorwaarden worden onderdeel van een zorgplan dat wordt vastgesteld door de rechter. Binnen de gemeente worden procesregisseurs binnen team Veiligheid en in de gebiedsteams belast met uitvoering van de nieuwe taken.
Door de uitbreiding van taken en procedures is de verwachting dat er extra ambtelijke inzet nodig is. Ook zijn er extra kosten voor automatisering. Er kan nog geen inschatting worden gemaakt van de hoogte van de kosten. Om de kosten te beperken zullen we waar mogelijk samenwerken met de Friese gemeenten. In de meicirculaire is een bedrag opgenomen voor de taak. Vooralsnog gaan we er vanuit dat dit bedrag voldoende is om de taak uit te voeren.

Wat hebben we bereikt?
Wij hebben de Wvggz geïmplementeerd in onze organisatie. De Friese gemeenten hebben ervoor gekozen om de Wvggz op dezelfde wijze uit te voeren. Zo worden de nieuwe taken in het kader van het 'horen' en het 'verkennend onderzoek' namens alle

Friese gemeenten uitgevoerd door de GGD. Ook hebben alle gemeenten regisseurs aangesteld die fungeren als aanspreekpunt voor ketenpartners. Naast dat het efficiënter is om de taken gezamenlijk uit te uit te voeren is het ook eenvoudiger voor ketenpartners als politie en GGZ wanneer gemeenten allemaal dezelfde werkwijze hanteren. Voor 2020 en 2021 is er een aparte dienstverleningsovereenkomst opgesteld met de GGD. In 2021 zal er een besluit worden genomen hoe de Wvggz vanaf 2022 zal worden uitgevoerd.

Wat is (nog) niet gelukt?
Met ingang van 2020 is de Bopz (Bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen) vervangen door de Wvggz en de Wet zorg en dwang (Wzd). Voor de Wzd was 2020 nog een overgangsjaar. In de praktijk blijkt dat de aansluiting tussen de Wvggz en de Wzd wettelijk niet goed is geregeld. Er is onduidelijkheid over de rol van de gemeente bij de Wzd. Er is afgesproken om knelpunten rondom de Wzd daar waar mogelijk gezamenlijk met de Friese gemeenten op te pakken, de GGD speelt hierin een coördinerende rol.

Status

[Continue proces]

Personen met Verward Gedrag

[Kadernota 2019 nr. 6.02]

Wat wilden we?
Vanuit een instelling gaan inwoners sneller weer naar huis (extra-muralisering) en tegelijkertijd blijven inwoners met een bepaalde zorgbehoefte langer thuis wonen. De consequentie hiervan is dat we als gemeente vaker te maken krijgen met personen met verward gedrag. Landelijk zijn er bouwstenen ontwikkeld die als basis dienen voor de manier waarop gemeenten afspraken moeten maken hierover. In Friesland is dit door alle Friese gemeenten in gezamenlijkheid opgepakt. Er zijn verschillende pilots rondom deze bouwstenen uitgevoerd. Het gaat om een time-outvoorziening, crisisbeoordelingslocatie, ACT-team (ernstige zorgmijders) en het vervoer van verwarde personen. Om deze pilots te continueren is structurele financiering vanuit de gemeenten nodig. De kosten bedrag op basis van een voorlopige schatting € 35.000 voor de zorgvoorzieningen en € 5.000 voor de projectleider.

Wat hebben we bereikt?
Wij hebben een sluitende aanpak voor deze doelgroep gerealiseerd. Pilots om de ernstige zorgmijders te bereiken, passend vervoer te organiseren en crisissen te kunnen beoordelen zijn positief afgerond.

Wat is (nog) niet gelukt?
De taken uit pilots t.a.v. passend vervoer en beoordelingen van crisissen zullen nog structureel belegd moeten worden. Wij zijn in gesprek met de GGD om dit daar onder te brengen omdat dit past bij het takenpakket van de GGD op het terrein van zorg en veiligheid. De time-outvoorziening is nog niet gerealiseerd. De doelgroep was te complex om hierover afspraken met ketenpartners te kunnen maken. Er is nader onderzoek gedaan en hieruit is naar voren gekomen dat er behoefte is aan een permanente verblijfsvoorziening voor mensen met complexe multiproblematiek. Om een verblijfsvoorziening te realiseren is inzet nodig vanuit verschillende wetten (Wmo, Wlz, Zvv) en daarom is samenwerking nodig met zorgaanbieders, zorgverzekeraar en het zorgkantoor. Dit project zal deels worden opgepakt vanuit de Brede aanpak dakloosheid in Friesland.

Status

[In ontwikkeling]

Veilig Thuis; meldpunt HGO&KM [Kadernota 2018 nr. 6.1]

Wat wilden we?
De 0 tot 100+ teams en Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en ouderen- en kindermishandeling, beschikken over afdoende kennis en formatie om de gevolgen van de taakverzwaring bij Veilig Thuis en de aanscherping van de meldcode huiselijk geweld, ouderen- en kindermishandeling op te vangen.

Wat hebben we bereikt?
Veilig Thuis heeft de veranderingen als gevolg van taakverzwaring en aanscherping meldcode in de organisatie verwerkt en dankzij meer rijksmiddelen is er voldoende tijd/menskracht om een toename van meldingen en de meldingen zelf te verwerken. Regelmatige scholing op het gebied van Veiligheid en de meldcode zorgen ervoor dat de gebiedsteams steeds beter met huiselijk geweld, kinder- en ouderenmishandeling om kunnen gaan en daarop acteren.

Wat is (nog) niet gelukt?
Voor de gebiedsteams gaan we aan de slag met het handelingsprotocol meldcode.

Status
[Gereed]

Armoedebestrijding [Kadernota 2018 nr. 6.3b]

Wat wilden we?
Achtkarspelen wil het armoedebeleid "Iedereen van waarde", waarbij bestaande armoede wordt bestreden en wordt getracht te voorkomen dat nieuwe armoede ontstaat, voortzetten.

Wat hebben we bereikt?
Wij richten op armoedebeleid op het lenigen van de nood en het integraal aanpakken van het onderliggende probleem, waardoor wordt voorkomen dat de inwoner verder afglijdt.

Wat is (nog) niet gelukt?
Helaas is aan de negatieve financiële effecten van corona niet te ontkomen. We proberen dit met behulp van alle mogelijke regelingen in zo goed mogelijke banen te leiden. Wij zien echter in 2020 nog geen toename van BUIG-gerechtigden en gebruik van onze gemeentelijke minimaregelingen.

Status
[Continue proces]

Schuldhulpverlening [Kadernota 2018 nr. 6.3c]

Wat wilden we?
Achtkarspelen wil een:
- effectieve privacybestendige vroegsignalering.
- hoogwaardig budgetbeheer wanneer ondersteuning niet in de eigen omgeving kan worden georganiseerd, al dan niet met vrijwilligers, zowel preventief, tijdens een schuldentraject als in de vorm van nazorg.
- effectieve schuldregeling/sanering.

Wat hebben we bereikt?
Na het vaststellen in beide gemeenteraden van het Beleidsplan Integrale Schulddienstverlening is samen met Tytsjerksteradiel een gezamenlijke wijze van uitvoering van schulddienstverlening gerealiseerd, waarbij de dienstverlening waar

mogelijk nog verder wordt geoptimaliseerd en preventie en vroegsignalering meer aandacht hebben gekregen. In 2020 heeft de implementatie plaatsgevonden. Vroegsignalering is inmiddels een wettelijke taak. Wanneer er nog geen sprake is van problematische schulden worden onze inwoners goed begeleid door de vrijwilligers van Amargi. Waar nodig betrekken we professionals en vrijwilligers bij nazorg en begeleiding van inwoners die moeite hebben goed te budgetteren.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Continue proces]

Handhaving Sociaal Domein breed

[Kadernota 2018 nr. 6.3d]

Wat wilden we?
Achtkarspelen zet een Sociaal Domein-breed handhavingssysteem op dat in navolging van de handhaving binnen de Participatiewet is ingestoken op preventie.

Wat hebben we bereikt?
Er is een nieuwe, Sociaal Domein-brede nalevingsvisie "Naleving met zorg en vertrouwen" ontwikkeld. Deze zal in het tweede kwartaal van 2021 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[In ontwikkeling]

Beschermd wonen, overdracht naar gemeenten

[Kadernota 2018 nr. 6.5]

Wat wilden we?
Door middel van een pilot tijdig aan de slag te gaan met het ontwikkelen van nieuwe vormen van opvang en/of beschermd wonen. Vanaf 2021 wordt beschermd wonen en opvang een taak van de gemeente. Samen met ketenpartners wordt deze nieuwe taak voorbereid.

Wat hebben we bereikt?
In 2020 hebben de Friese gemeenten een concept-regioplan opgesteld voor Beschermd Wonen (BW). Wanneer er duidelijkheid zou komen over de financiele middelen zou het concept-regioplan definitief aan gemeenteraden worden voorgelegd. De doordecentralisatie van beschermd wonen is echter opgeschoven naar 2023. Gemeente Leeuwarden blijft voorlopig fungeren als centrumgemeente en ontvangt hiervoor ook de middelen. Voor de nieuwe inkoop vanaf 2022 is in gezamenlijkheid met de Friese gemeenten gewerkt aan het ontwikkelen van nieuwe vormen van Beschermd Wonen. In de nieuwe inkoop zal ook aandacht komen voor innovatie.

De doordecentralisatie van de Maatschappelijke Opvang (MO) is uitgesteld. Er zal in 2025 een landelijke evaluatie plaatsvinden en aan de hand van deze uitkomst zal er een besluit worden genomen over de mogelijke doordecentralisatie van de MO. In 2020 hebben de Friese gemeenten middelen ontvangen voor de ‘Brede aanpak dakloosheid in Friesland 2021’. Het plan omvat een 7-tal projecten gericht op het voorkomen en oplossen van dakloosheid. Het plan vormt de basis voor de uitvoering van de MO voor 2021.

Wat is (nog) niet gelukt?
.

Status
[In ontwikkeling]

Dementie vriendelijke gemeente (nieuwe beleid) [Kadernota 2018 nr. 6.6]

Wat wilden we?
Met ketenpartners, cliënten en inwoners samenhangend beleid te ontwikkelen rondom dementie. De nadruk ligt hierbij op het creëren van algemene voorzieningen waardoor er geen (of pas later) duurdere maatwerkvoorzieningen ingezet hoeven te worden. Het gaat bijvoorbeeld over het ontwikkelen van laagdrempelige ontmoetingsplekken in de gemeente in de vorm van een huiskamer waar vormen van dagbesteding door middel van een algemene voorziening worden aangeboden. Er wordt daarbij optimaal gebruik gemaakt van vrijwilligers, werkervaringsplekken en inzet vanuit de studenten van de NHL/Stenden.

Wat hebben we bereikt?
Als gemeente nemen we deel aan het leernetwerk Yn'e Buorren. In dit project wordt samengewerkt met verschillende disciplines (huisarts, verpleegkundige, casemanagers, gebiedsteam, welzijnswerk, NHL/Stenden), rondom het thema: 'Optimaliseren van welzijn, ondersteuning en zorg voor thuiswonende mensen met dementie en hun naasten'. Ook dit project heeft vertraging opgelopen in verband met corona. Naar verwachting zullen de resultaten in de loop van 2021 worden opgeleverd.

Wat is (nog) niet gelukt?
Er hebben verschillende verkennende gesprekken plaatsgevonden rondom 'indicatie-loze dagbesteding' of een 'huiskamer'. Door zowel corona als de interne ontwikkelingen rondom het versterken van de Sociale Basis zijn deze projecten nog niet gerealiseerd. In 2021 wordt de zoektocht naar een mogelijke invulling van een algemene voorziening op dit terrein vervolgd.

Status
[Vertraging]

Motie: Bijdrage dorpshuis Gerkesklooster- Stroobos [Kadernota 2019 nr. P6-M2]

Wat wilden we?
Verzoekt het college:
De inspraakreactie van het bestuur van het dorpshuis Rehoboth in Gerkesklooster-Stroobos aan te merken als subsidieverzoek ter vervanging van de flexibele wand en hierover in gesprek te gaan met het bestuur.

Toelichting:
- De wand is noodzakelijk om de grote zaal gelijker tijd voor meerdere groepen beschikbaar te maken c.q. te houden;
- De huidige wand dateert van rond 1950, is dus bijna 70 jaar oud en totaal versleten;
- Het op een goede manier in stand houden van het dorpshuis is belangrijk voor de leefbaarheid in het dorp;
- Het resterende geld van de kosten van een wand is inmiddels ter beschikking gesteld door het VSB-fonds en het Iepen Mienskipsfûns van de Provincie Fryslân.

Stand van zaken op dit moment (12 september 2019)
Onderzocht is of het verzoek van het dorpshuisbestuur mogelijk ingewilligd kan worden door een beroep te doen op de subsidieregeling Mienskipinitiatieven. Om dit goed te kunnen beoordelen is echter nog enige aanvullende informatie noodzakelijk. Hiertoe is inmiddels een gesprek gevoerd een delegatie van het dorpshuisbestuur. Dit heeft ertoe geleid dat er een nieuwe, beter onderbouwde, aanvraag zal worden ingediend door het dorpshuisbestuur dat door ons zal worden getoetst aan de subsidieregeling Mienskipsinitiatieven.

Wat hebben we bereikt?
Het stichtingsbestuur heeft een subsidie toegekend gekregen voor vervanging van de flexibele wand van het dorpshuis.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
✔ [Gereed]

Motie: Pilot ontschotting

[Kadernota 2019 nr. P6-M5]

Wat wilden we?
Overwegende dat:
- Er op blz. 7 van de Kadernota in tamelijk cryptische bewoordingen wordt gesproken over ontschotting van budgetten;
- De reactie van het college op een vraag van het CDA hierover e.e.a. niet of nauwelijks helderder maakt;
- Er desalniettemin van uitgegaan mag worden dat het juist de gefragmenteerde wijze van financieren en budgetteren is die de efficiency van organisatie en inkoop van de zorg frustreert.

Roept het college op:
Op z'n minst de volksvertegenwoordiging maar eventueel ook het maatschappelijk middenveld, de plaatselijk belangen en de zogeheten voorliggende voorzieningen te betrekken bij de gedachtenvorming hierover.

Stand van zaken:
We werken aan een pilotproject ontschotting rond Heemstra State in het kader van ANNO Zorglandschap met de vier ANNO- gemeenten. De komende maanden staan in het teken van de analyse en ontwerpfase. Voor de analyse zijn data van belang over de zorg, die vanuit de Wmo en andere wetten wordt gefinancierd. Hiervoor is een overeenkomst met Vektis aangegaan, waardoor de data vanuit de Wmo gekoppeld kunnen worden aan die van het zorgkantoor en zorgverzekeraar De Friesland. Een werkgroep datagericht werken start in september 2019. Na de analyse start de ontwerpfase samen met de betrokken die in deze motie genoemd worden. We verwachten in april 2020 van start te gaan met de pilot. Bij Heemstra State is het middenveld in het dorp zeer betrokken.

Wat hebben we bereikt?
Voor dit onderwerp volgen we de ontwikkelingen van een pilot in Tytsjerksteradiel rondom Heemstra State. De genoemde pilot rondom Heemstra State heeft vertraging opgelopen. De oorzaak ligt deels in het feit dat het proces rondom een aangevraagde subsidie bij ZonMW erg vertraagd was en ten tweede dat de subsidie-aanvraag is afgewezen. Met de deelnemende partijen (zorgkantoor/zorgverzekeraar, gemeente, zorgaanbieder en inwonersvertegenwoordiging) is gekeken welke stap in de pilot wél opgepakt kan worden. Om goed in kaart te brengen waar voor de klant de huidige

situatie knelt doordat zorg vanuit verschillende wetten wordt gefinancierd, is besloten om een cliëntreis te gaan beschrijven. In een cliëntreis worden de contactmomenten met de verschillende partijen uit de verschillende wetten beschreven. Door middel van interviews met inwoners komen de knelpunten naar voren. Een volgende stap zal zijn om te kijken hoe we deze knelpunten kunnen oplossen. Tegelijkertijd onderzoeken we of er overige subsidiemogelijkheden zijn.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Vertraging]

Aantal BUIG-gerechtigden [CUP nr. 8KCoal074]

Wat wilden we?
Het aantal BUIG-gerechtigden daalt of blijft gelijk ten opzichte van het huidige aantal.

Wat hebben we bereikt?
Het jaar 2020 heeft in het teken gestaan van de coronacrisis en de bijbehorende landelijke maatregelen en financiële noodpakketten. Het aantal BUIG-gerechtigden is echter gelijk gebleven, waardoor het aantal in december 2020 nagenoeg gelijk is aan het aantal in januari 2020. Wij hebben deze doelstelling daarmee in het kalenderjaar 2020 bereikt.

De ontwikkeling van het aantal BUIG-gerechtigden gedurende het jaar 2020 wordt onder het kopje "overige ontwikkelingen" in dit programma nader toegelicht.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Continue proces]

Overheids- en burgerparticipatie [CUP nr. 8KCoal078]

Wat wilden we?
De uitgangspunten van overheids- en burgerparticipatie worden uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt?
De gemeenteraad heeft bij de ombuigingen in de begroting 2021 vastgesteld dat de formatie voor de coördinator burger- en overheidsparticipatie wordt geschrapt. We zien dat die wordt gemist bij bijvoorbeeld het stroomlijnen van burgerinitiatieven. Dat wil niet zeggen dat we burgerinitiatieven niet meer ondersteunen. Afhankelijk van de aard van het initiatief wijzen we er een contactambtenaar aan toe. Daarnaast hebben we een dorpencoördinator, die eerste aanspreekpunt is voor de verenigingen van Plaatselijk Belang en het contact met de gemeente.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Continue proces]

Promotie stichtingen ter bevordering deelname activiteiten [CUP nr. 8KCoal083]

Wat wilden we?

Kinderen van 4 tot 18 jaar kunnen meedoen aan allerlei activiteiten.

Wat hebben we bereikt?
Gedurende het jaar 2020 zijn, ondanks de coronacrisis, de activiteiten van de fondsen Leergeld, Jeugdfonds Sport en Jeugdfonds Cultuur, die tezamen het Kindpakket vormen, doorgegaan. In de aanloop naar de omvorming van "Kindpakket" naar "Samen voor alle kinderen" per 2021 hebben de fondsen stevig ingezet op de voorlichtingscampagne, om ervoor te zorgen dat de inwoners snel wennen aan de nieuwe naam. Wij hebben deze wijziging ook gecommuniceerd met het onderwijs en de sport- en cultuuraanbieders.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Continue proces]

Afname laaggeletterde inwoners [CUP nr. 8KCoal077]

Wat wilden we?
Het aantal laaggeletterde inwoners neemt sterk af.

Wat hebben we bereikt?
Om dit te realiseren hebben we diverse activiteiten opgezet:

- In de gemeente is een themagroep actief met daarin de diverse ketenpartners vertegenwoordigd;
- Voor Achtkarspelen is sinds halverwege 2019 een 'aanjager' actief bij de bibliotheek Noord;
- Achtkarspelen faciliteert de ontwikkeling van de Digi-Taalhuizen en de Taalcoördinator;
- We zijn met de Friese gedeputeerde in gesprek over versterkende verbindingen tussen het Taalplan 8k en taalbelied Frysk van de provincie, beide in ontwikkeling;
- De basisscholen en de peuteropvang worden door de gemeente gesteund bij de eerste opvang van anderstalige kinderen;
- Achtkarspelen participeert in de lokale projecten Tel mee met Taal (met o.a. Roobol, bibliotheek en Humanitas);
- Ook in Tytsjerksteradiel wordt het taalnetwerk opgezet, om mogelijk op termijn gezamenlijk op te trekken.

Wat is (nog) niet gelukt?
Het vinden, bereiken en toeleiden van de doelgroep blijft een uitdaging.

Status

[Continue proces]

Tijdigheid hulp aan kwetsbare groepen [CUP nr. 8KCoal085]

Wat wilden we?
We bieden tijdig hulp aan kwetsbare groepen zoals mensen met beperkingen, senioren, laaggeletterden en digibeten.

Wat hebben we bereikt?
De integrale gebiedsteams zijn in 2019 gestart en zijn een laagdrempelig aanspreekpunt voor kwetsbare groepen. Tijdige hulp kan op deze wijze geboden worden.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Gereed]

Domotica en EHealth

[CUP nr. 8KCoal087]

Wat wilden we?
We willen inzicht in de voor- en nadelen van Domotica en meer specifiek e-Health-technologie.

Wat hebben we bereikt?
Er is een start gemaakt met een verkenning van de benodigde interventies op het terrein van Domotica en e-Health. Het plan was om eind 2020/begin 2021 een informatiecampagne te starten rondom langer thuiswonen. Als gevolg van de Coronacrisis en het tijdelijk minder beschikbaar hebben van beleidsondersteuning is dit vertraagd.

Wat is (nog) niet gelukt?
Er is inmiddels met een aantal betrokkenen contact geweest over dit thema, de zorgverzekeraar zal hierover in een later stadium worden benaderd.

Status

[Vertraging]

MOA

[CUP nr. 8KCoal090]

Wat wilden we?
We continueren de samenwerking met Stichting stichting Maatschappelijke Onderneming Achtkarspelen (MOA) en geven bekendheid aan de rol van de MOA.

Wat hebben we bereikt?
De stichting MOA is in 2017 opgericht en onder hoge tijdsdruk tot stand gekomen. Op projectmatige basis zijn wij in september 2019 gestart met een doorontwikkeling en professionalisering van de MOA, zowel inhoudelijk als financieel. Dit is een continu proces. We werken vanuit verschillende diciplines samen met de MOA. Deze samenwerking verloopt goed en is het afgelopen jaar geïntensiveerd.
Ondanks Corona heeft de MOA het jaar 2020 afgesloten met een positief exploitatieresultaat. Dit resultaat is aanzienlijk hoger dan begroot voor 2020.

Wat is (nog) niet gelukt?
In verband met Corona staan de doorontwikkeling en professionalisering van de MOA in samenwerking met de sociaal werkers op een lager pitje. Wel hebben we periodiek (digitaal) contact met de MOA om zaken af te stemmen en daar waar mogelijk zaken gezamenlijk op te pakken.

Status

[Gereed]

Voor de periode 2020-2023 is een taakstelling geformuleerd én verwerkt in de begroting. In deze jaarrekening vertellen we

- in hoeverre de taakstelling is gerealiseerd
- wat het maatschappelijke effect was
- wat er nog gerealiseerd moet worden

Gedifferentieerde inkoop WMO

[Nr. TS6.6/6.71]

Wat is gerealiseerd?
In 2020 hebben wij onze inkoop van Wmo-maatwerkdienstverlening geëvalueerd. De uitkomsten hiervan nemen wij mee richting nieuwe inkoop.
In 2021 gaan wij aan de slag met experimenten om voor bepaalde producten op een andere wijze in te kopen. Dit zullen kleinschalige pilots zijn om dagbesteding anders vorm te geven. Daarnaast starten we in 2021 met het proces om te komen tot een nieuwe inkoopstrategie voor de Wmo, waarbij wij de inkoop van voorzieningen in het kader van de Participatiewet betrekken. De gemeenteraad wordt hierin betrokken en de planning is om begin 2022 de contouren van de nieuwe inkoopstrategie vast te stellen. Hiermee kan in 2022 opnieuw aanbesteed worden, geëffectueerd per 1-1-2023 in een nieuwe inkoop van de Wmo-maatwerkdienstverlening. Dit betreft de huishoudelijke hulp, individuele begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf.

Wat was het maatschappelijke effect?
Hierover valt nog niets te zeggen.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	-	-	200	200
gerealiseerd	-	-	-	-
nog te realiseren	-	-	200	200
status	onbekend	onbekend	verkenfase	verkenfase

Kostenbewustzijn gebiedsteams

[Nr. TS6.2/6.71/6.72]

Wat is gerealiseerd?
Het kostenbewust handelen is op verschillende manieren tot uitvoering gebracht. Op gebied van Jeugdzorg zijn heronderhandelingen gevoerd over trajectprijzen. Op casusniveau is gestuurd op de juiste hoogte van intensiteiten door het toepassen van lokaal contractmanagement.
Met onze sociaal werkers met de expertise Wmo hebben wij de noodzaak tot anders handelen en benodigde acties daarvoor op uitvoeringsniveau besproken bij de geprognosticeerde tekorten begin van het jaar. In de toegang zijn wij daarom aan de slag geweest met meer heldere en methodische kaders, dit vindt zijn vervolg in 2021. Ook zal het datagestuurd werken per gebiedsteam onderdeel worden van kostenbewust werken.
Wat was het maatschappelijke effect?
Op korte termijn wordt eerder gezocht naar eigen kracht van de inwoner en minder snel naar een voorziening.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	5	200	400	-
gerealiseerd	5	-	-	-
nog te realiseren	-	200	400	-
status	realisatiefase	planfase	planfase	onbekend

Overige ontwikkelingen

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Inspecties Kinderopvang

De uitvoering van de inspecties met betrekking tot kinderopvanglocaties is als gevolg van Covid-19 achtergebleven bij de planning. Per saldo een voordeel van € 22.000 voor de jaarrekening 2020.

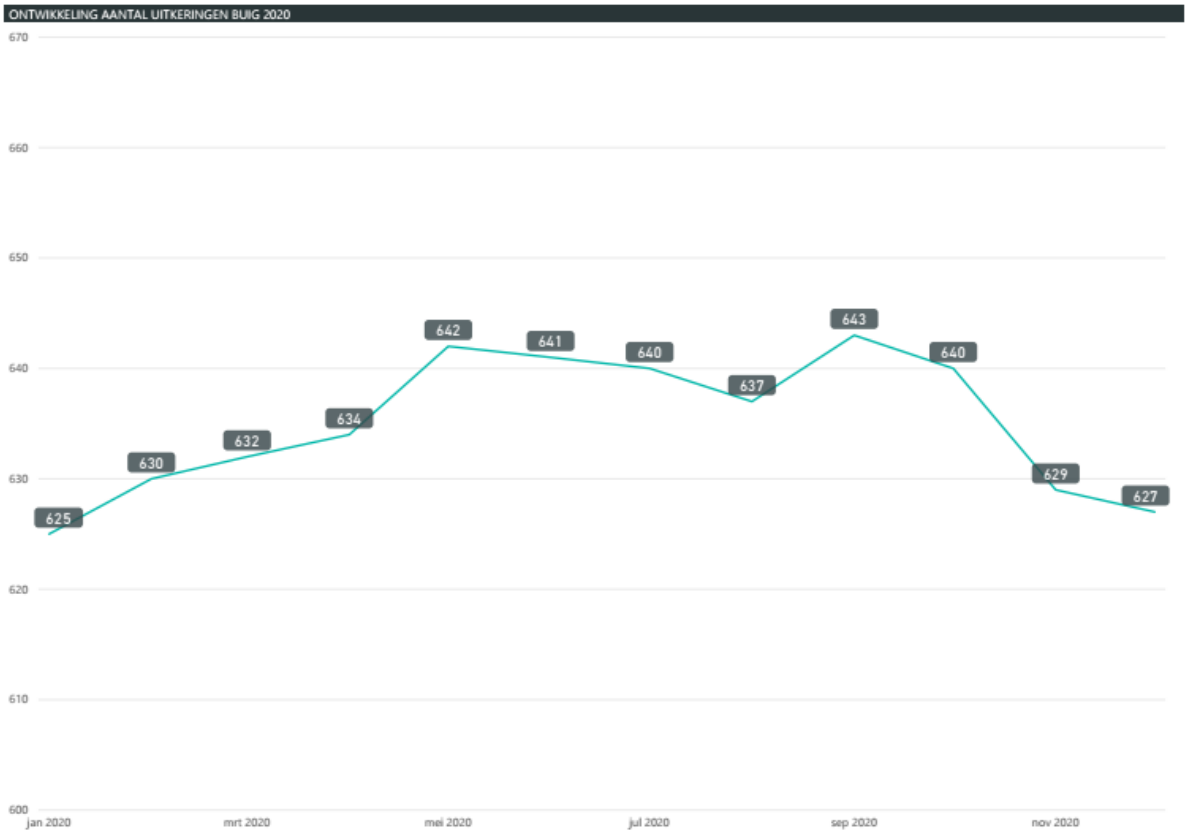
Mienskipinitiatieven

In de begrotingswijziging van oktober 2020 is de raad op de hoogte gebracht van de gevolgen die Covid-19 heeft op de voorgenomen activiteiten voor het initiëren, stimuleren en ondersteunen van de Mienskip. Als gevolg van het niet kunnen doorgaan van de activiteiten en dus weinig aanvragen is het budget niet volledig benut. Dit levert een voordeel op van € 29.000 voor de jaarrekening.

6.3 Inkomensregelingen

Bijstandsverlening

De verwachting van een hogere instroom cliënten door Covid-19 bleef uit in 2020. Het aantal BUIG-cliënten in 2020 (gemiddeld 634) was zelfs nog lager dan in 2019 gemiddeld 646). In de begrotingswijziging van december 2020 is aangegeven dat er een stijgende trend in het aantal uitkeringen zichtbaar was. Deze conclusie is getrokken op de gegevens tot en met september 2020 (643). In het laatste kwartaal is echter een duidelijke daling zichtbaar in het aantal uitkeringen (627). Als gevolg hiervan zijn de totale uitkeringslasten lager dan was verwacht. Het resultaat voor de jaarrekening 2020 van de inkomensregelingen Bijstand en IOAW is per saldo € 249.000 voordelig.

Debiteuren Inkomensregelingen
Het saldo van de debiteuren Sociaal Domein is gestegen met € 339.000. Het aantal vorderingen, die bestaan uit bijvoorbeeld te veel ontvangen uitkeringen, krediethypotheek, boetes en geldleningen is afgelopen jaar gestegen. Vorderingen waarvan onzeker is of we het bedrag terugontvangen zijn dubieuze debiteuren. Om de onzekerheid te beperken is er een voorziening dubieuze debiteuren. Jaarlijks wordt bekeken of de hoogte van de voorziening voldoende is om het risico te dekken. Voor 2020 is er een is er een dotatie gedaan van € 152.000. Per saldo levert dit een voordeel op van € 187.000 voor de jaarrekening 2020.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)
Eén van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis in 2020 is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO). De regeling is voor zelfstandige ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt en eventueel in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. Voor onze gemeente is de TOZO uitgevoerd door Bureau Zelfstandigen Fryslân (BZF) te Leeuwarden.

In 2020 is er in totaal € 5.390.000 aan voorschotten ontvangen van het Rijk. De eerste vijf voorschotten zijn begroot. Het het laatste voorschot van € 608.000 is door het Rijk bekend gemaakt in december en kon niet meer verwerkt worden in een begrotingswijziging. Hierdoor ontstaat er zowel aan de kant van de lasten als de baten een verschil van € 608.000. Per saldo geen effect op de exploitatie.

De ontvangen voorschotten zijn één op één doorbetaald aan BZF, waarbij achteraf de verrekening zal plaatsvinden. Volgens de laatste gegevens van BZF zijn de daadwerkelijke kosten voor de uitvoering van de TOZO voor onze gemeente € 2.453.000. Dit betekent dat we, op basis van de verstrekte voorschotten, over 2020 € 2.937.000 terugkrijgen van BZF en deze weer één op één aan het Rijk moeten betalen. Voor deze afrekening zijn balansposten gemaakt. Per saldo heeft de TOZO regeling geen effect op het resultaat van de jaarrekening.

Zelfstandigenregelingen
Er is minder bijstand verleend aan ondernemers. Deze daling komt doordat in veel gevallen de ondersteuning aan zelfstandigen is overgenomen door TOZO als gevolg van COVID-19. Per saldo is dit een voordeel van € 143.000 voor de jaarrekening 2020.

Debiteuren Zelfstandigen
Het saldo van de debiteuren zelfstandigen bedraagt € 327.000. Het bedrag aan debiteuren zelfstandigen bestaat uit vorderingen die zijn ontstaan door te veel ontvangen uitkeringen, bedrijfskrediet en leningen. Vorderingen waarvan onzeker is of we het bedrag van terugontvangen, zijn dubieuze debiteuren. Om de onzekerheid te beperken is er een voorziening dubieuze debiteuren. Jaarlijks wordt bekeken of de hoogte van de voorziening voldoende is om het risico te dekken. Voor 2020 is er een dotatie gedaan van € 132.000. Per saldo levert dit een voordeel op van € 195.000 voor de jaarrekening 2020.

Minimabeleid
Achtkarspelen kent diverse regelingen in het kader van minimabeleid. Per saldo is het resultaat op minimabeleid €30.000 positief. De bijzondere bijstand en de inkomensregelingen zijn openeindregelingen. Er is een lichte daling zichtbaar in de aantal verstrekkingen bij de minimaregelingen ten opzichte van 2019. Door COVID-19 is er minder gelegenheid om te participeren in de maatschappij. Naast het structurele resultaat is er in 2020 een afrekening ontvangen van de AV Frieso over het gemeentedeel van de collectieve ziektekostenverzekering over de jaren 2019 en 2020. Deze afrekening heeft geresulteerd in een incidenteel voordeel van □€ 32.000.

6.4 Begeleide participatie

Dienstverlening Caparis
In de loop van 2020 werd duidelijk, dat de dienstverlening door Caparis ten opzichte van de begroting een voordeel liet zien. De raad is in de rapportage van oktober daarvan op de hoogte gebracht. Daarbij is een voordeel op het budget meegenomen van € 100.000, zijnde 75% van het totaal berekende voordeel van € 134.000. Omdat het jaar 2020 nog een aantal maanden had te gaan is veiligheidshalve die 75% van het totale voordeel daadwerkelijk in de raming doorgevoerd, vanwege eventuele wijzigingen in het aantal werknemers. Er is echter geen wijziging meer opgetreden in het aantal werknemers in de resterende maanden. Voor de jaarrekening een voordeel van € 34.000.

Beschut Werken
Wanneer het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen vaststelt dat een persoon is aangewezen op beschut werk, dan hebben wij de wettelijke verplichting om een baan voor deze persoon te zoeken. Van het Rijk ontvangen wij gemiddeld een bedrag van € 8.500 per werknemer per jaar voor de kosten van begeleiding. In de begroting 2020 is uitgegaan van 1 dienstverband (ad. € 8.500). Dit op basis van de realisatie van 2019. Eind 2020 hebben wij 6 dienstverbanden (inkoop) gerealiseerd. In de praktijk blijkt dat de begeleidingskosten fors hoger zijn dan de € 8.500 die wij van het Rijk ontvangen. Gemiddeld bedragen deze kosten op jaarbasis per persoon € 13.500. Voor de jaarrekening 2020 levert dit en nadeel op van in totaal € 78.000.

Uitvoering Sociale Werkvoorziening (algemeen)
Onder SW algemeen is een raming opgenomen voor de kosten van een gemeentelijk dienstverband (1 fte ad. € 32.000), bijdrage aan sociale werkvoorziening Noard East Fryslân (NEF ad. € 35.000) en algemene kosten (€ 10.000). In 2020 zijn er geen uitgaven geweest voor het gemeentelijk dienstverband (beëindigd) en de algemene kosten. Daarnaast is de bijdrage aan NEF lager geweest als gevolg van een prijsverschil. Per saldo levert dit een voordeel op voor de jaarrekening van € 52.000.

6.5 Arbeidsparticipatie

Wet inburgering
De opgelegde beperkingen veroorzaakt door Covid-19 en uitstel van de wetgeving tot 2022 hebben ervoor gezorgd dat er geen uitgaven zijn geweest ter voorbereiding op de uitvoering van de Wet Inburgering. Een voordeel van € 23.000 voor de jaarrekening 2020.

Re-integratie
Het budget voor re-integratieprojecten is met € 22.000 overschreden door extra project- en personeelskosten. Daarnaast is er in 2020 een incidentele bate ontvangen van € 62.000 van ESF voor de afwikkeling van de subsidie over de periode 2016 - 2019. Per saldo een voordeel voor de jaarrekening op deze budgetten van € 40.000.

6.6 / 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Wmo-maatwerkvoorzieningen
Het voordeel op de Wmo-maatwerkvoorzieningen betreft in totaal € 696.000. De verwachte stijging van het beroep op begeleiding en huishoudelijke hulp heeft zich vanaf maart 2020 niet doorgezet. De uitgaven aan de begeleiding daalde zelfs licht gedurende het jaar. Een verminderde instroom bij dagbesteding als gevolg van corona speelt daarin mee en de terughoudendheid om huishoudelijke hulp aan te vragen in corona tijd.

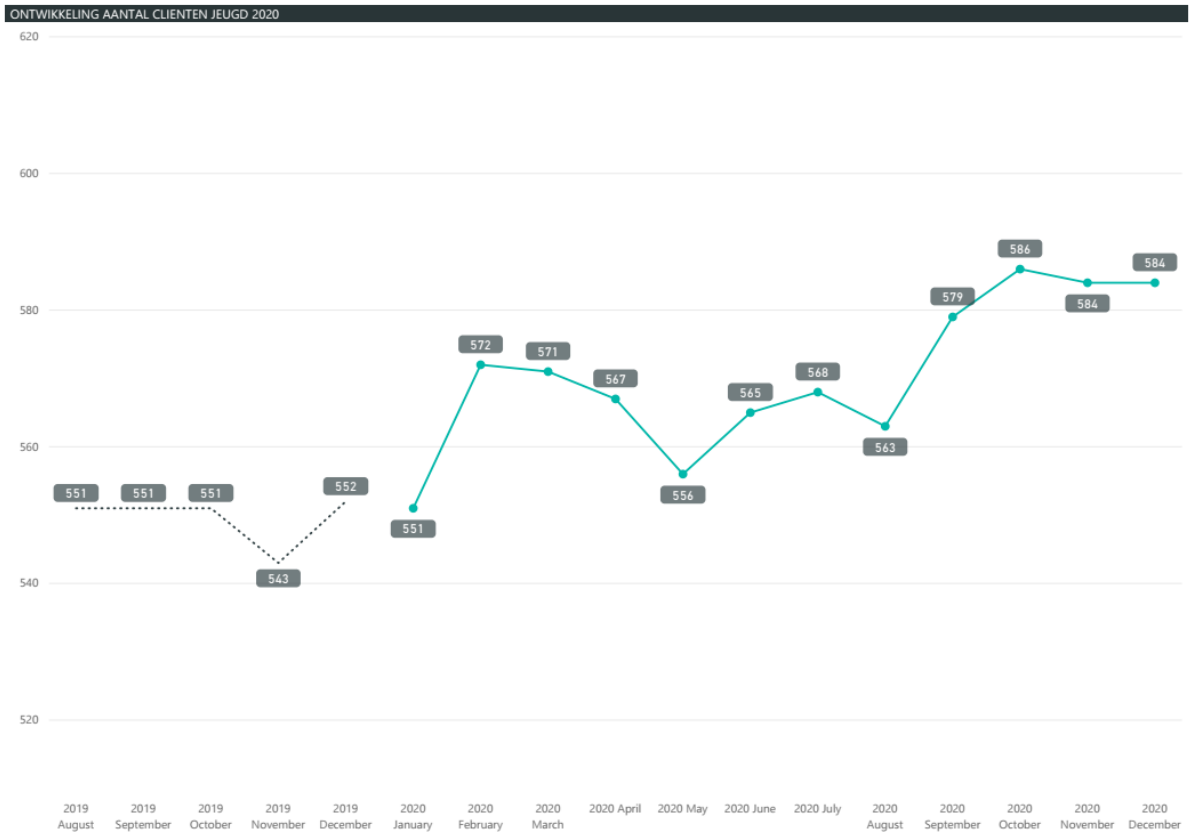
6. 72 Maatwerkdienstverlening Jeugd

Jeugd-maatwerkvoorzieningen

Het nadeel op de Jeugd-maatwerkvoorzieningen betreft € 760.000. Waar het aantal jeugdzorg cliënten in de eerste maanden van het jaar redelijk stabiel bleven, zien we het aantal cliënten vanaf augustus 2020 weer toenemen.

Daarbij is er in 2020 toename geweest van de inzet van individuele begeleiding bij kinderen die zijn uitgevallen bij speciaal onderwijs (RENN4). Deze kinderen hadden dermate zware problematiek, waardoor reguliere (en goedkopere) dagbesteding op een groep niet mogelijk was. De kosten van individuele begeleiding pasten niet binnen de reguliere zorgprofielen. Hierdoor zijn er lokaal meer maatwerkafspraken gemaakt met zorgaanbieders dan aanvankelijk had kunnen worden verwacht. Daarnaast hebben de aanbieders van specialistische zorg aangegeven dat de aard en ernst van de specialistische zorg is toegenomen sinds Corona. Hierbij gaat het in bijzonder om eetstoornissen die enige tijd onder de radar zijn gebleven, waarbij de problematiek pas in beeld kwam toen deze al geëscaleerd was. Gevolg hiervan is dat de gemiddelde prijs per cliënt voor specialistische zorg is toegenomen in 2020.

Naast de reguliere jeugdzorg cliënten hebben we in 2020 ook te maken gehad met een aantal cliënten die hoogspecialistische zorg nodig hebben en die vallen onder landelijke inkoopafspraken (LTA). In de afgelopen jaren hebben wij niet te maken gehad met deze LTA-trajecten en daarom nemen we ze ook niet structureel op in de begroting. De LTA-trajecten in 2020 leiden tot een nadeel van € 215.000.

Project invordering conversiedossiers jeugdhulp
De nieuwe bekostiging van de Specialistische Jeugdhulp vanaf 1 januari 2018 had als onbedoeld neveneffect dat er incidenteel te veel betaald was door de Friese gemeenten aan zorgaanbieders. Na constructief overleg met elke aanbieder over hoeveel geld die aanbieder mogelijk teveel heeft ontvangen van de Friese gemeenten, is er in 2020 een akkoord bereikt over in totaal 4,5 miljoen. Dit betekent bij een totale opbrengst van 4,5 miljoen een opbrengst voor de gemeente Achtkarspelen (5%) van € 225.000. Een deel van de 4,5 miljoen (1,3 miljoen) is echter reeds verrekend met lopende zorgtrajecten. Het resterende deel 3,2 miljoen wordt door de aanbieders terugbetaald aan de gemeenten. Voor de gemeente Achtkarspelen betekent dit dat verwacht wordt een bedrag van in totaal € 160.000 retour te ontvangen, waarvan € 143.000 in 2020 is ontvangen.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+
Beschermd Wonen
Het product Beschermd Wonen wordt op provinciaal niveau uitgevoerd door de centrumregeling Sociaal Domein Fryslân (SDF). In 2018 bedroeg het totale tekort in de provincie Friesland op Beschermd Wonen nog 4,9 miljoen. In 2019 is dit tekort teruggebracht naar 2,6 miljoen. Door het Dashboard Beschermd Wonen, de inzet van het expertiseteam en het scherper contracteren van aanbieders is het tekort van de afgelopen jaren in 2020 een overschot geworden van in totaal 1 miljoen. Het aandeel van de gemeente Achtkarspelen in dit positieve resultaat is € 47.000 en levert voor de jaarrekening 2020 een voordeel op van € 47.000.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-
Jeugdbescherming en jeugdreclassering
De Gecertificeerde Instellingen (Leger des Heils, William Schrikker Groep en het Regiecentrum) zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke

Jeugdbescherming en Jeugdreclasseringsmaatregelen in de provincie Friesland. In 2020 zijn er meer ondertoezichtstellingen (OTS) van jeugdigen geweest in onze gemeente dan waarmee de Gecertificeerde Instellingen (GI's) in hun begroting rekening mee hebben gehouden. Dit hogere aantal leidt nu tot een nadeel in de jaarrekening 2020 van €105.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	*Begroting primitief*	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Samenkracht en burgerparticipatie	*2.031*	1.460	1.423	37
Wijkteams	*2.448*	2.047	2.099	- 52
Inkomensregelingen	*14.462*	17.660	14.215	3.445
Begeleide participatie	*5.687*	5.771	5.764	7
Arbeidsparticipatie	*907*	855	865	- 10
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	*1.110*	977	795	182
Maatwerkdienstverlening 18+	*6.836*	9.462	8.905	557
Maatwerkdienstverlening 18-	*6.739*	7.764	8.906	- 1.142
Geëscaleerde zorg 18+	*220*	63	88	- 26
Geëscaleerde zorg 18-	*1.373*	1.346	1.430	- 84
Totaal lasten	***41.813***	**47.405**	**44.489**	**2.916**
Baten exclusief reserves	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**
Samenkracht en burgerparticipatie	*15*	703	709	6
Wijkteams	-	-	22	22
Inkomensregelingen	*12.444*	15.346	12.824	- 2.522
Begeleide participatie	-	139	139	-
Arbeidsparticipatie	-	-	108	108
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	-	-	-
Maatwerkdienstverlening 18+	*301*	324	298	- 26
Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	22	22
Geëscaleerde zorg 18+	-	-	92	92
Geëscaleerde zorg 18-	-	-	- 17	- 17
Totaal baten	***12.760***	**16.513**	**14.197**	**- 2.316**
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	***- 29.053***	**- 30.892**	**- 30.292**	**600**

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	600
negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig		
Reguliere voor- of nadelen		314
Lasten	**295**	
- Overige verschillen programma 6 per saldo	30	
- Armoedebeleid	36	
- Maatwerkvoorziening Beschermd Wonen	47	
- Crisishulp Jeugd	- 37	
- Jeugdbescherming en jeugdreclassering	- 105	
- Maatwerkvoorzieningen Jeugd (LTA-trajecten)	- 215	
- Maatwerkvoorzieningen Jeugd	- 760	
- Maatwerkvoorzieningen Wmo	696	
- Bijdrage WM8KTD	- 231	
- Re-integratieprojecten	- 22	
- Wet Inburgering	23	
- Sociale Werkvoorziening (algemeen)	52	
- Beschut Werken	- 78	
- Dienstverlening Caparis	34	
- Debiteuren zelfstandigen	195	
- Bijstandsverlening zelfstandigen	143	
- Debiteuren Inkomensregelingen	187	
- Bijstandsverlening (BUIG)	249	
- Budget Mienskipinititieven	29	
- Inspecties Kinderopvang	22	
Baten	**19**	
- Afrekenig subsidie project Trochpakker 2019	19	
Incidentele voor- of nadelen		286
Baten	**286**	
- Afrekening gemeentedeel AV Frieso (collectieve ziektenkostenverzekering) 2019 en 2020	32	
- Afrekening Personen Verward Gedrag 2019	27	
- Re-integratie: Afwikkeling ESF subsidie periode 2016-2019	62	
- Afrekening subsidies dorpenteams 2019	22	
- Project invordering conversiedossiers Jeugdhulp	143	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u, voor zover van toepassing, het overzicht van de verbonden partijen aan dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling (licht)

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats
Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân	Dokkum

Stichting / Vereniging

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats
MOA	Surhuisterveen

Daarnaast kennen we nog overige samenwerkingsvormen, zoals de centrumregeling. Deze vorm kent geen eigen rechtspersoonlijkheid en is geen verbonden partij conform de definitie van het BBV. Maar gelet op het belang van samenwerkingsverbanden kiezen we ervoor om deze, voor zover van toepassing, wel te presenteren.

Centrumregeling

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats
Sociaal Domein Fryslân	Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?
In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 06. Sociaal domein

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

onqunstiq ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ▬

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar					
meting ten tijde van					rek.	begr.	rek.
			O	P	2020	2021	2019
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin							

Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.						
Achtkarspelen	%		▲	–	5,0	6,0	6,0
Nederland	%		▲	–	6,0	7,0	7,0
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren							
Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.						
Achtkarspelen	%		▲	–	3,0	2,0	2,0
Nederland	%		–	–	2,0	2,0	2,0
Bijstandsuitkeringen							
Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.						
Achtkarspelen	aantal		▼	▼	453,4	367,7	367,7
(1e halfjaar 2019. Definitie door Rijk aangepast van 'per 1.000 inwoners' naar 'per 10.000 inwoners'.)							
Nederland	aantal		▼	▼	459,7	381,7	381,7
Jongeren met delict voor rechter							

Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.						
Achtkarspelen	%			1,0	0,0	0,0
Nederland	%			1,0	1,0	1,0
Jongeren met jeugdbescherming						
Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.						
Nederland	%			1,2	1,2	1,1
Achtkarspelen	%			1,4	1,4	1,4
(1e halfjaar 2019.)						
Jongeren met jeugdhulp						
Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.						
Achtkarspelen	%			11,0	11,0	7,8
(1e halfjaar 2019.)						
Nederland	%			12,3	12,2	10,0
(1e halfjaar 2019.)						
Jongeren met jeugdreclassering						

Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.					
Achtkarspelen	%		0,3	0,3	0,3
Nederland	%		0,4	0,4	0,4
Lopende re-integratievoorzieningen					
Het aantal reintegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.					
Achtkarspelen	aantal		613,7	587,1	478,7
Nederland	aantal		202,0	207,0	305,2
Netto arbeidsparticipatie					
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.					
Nederland	%		68,8	68,8	67,8
Achtkarspelen	%		68,5	68,5	66,4
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement					

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.							
Achtkarspelen	aantal				640,0	690,0	620,0
Nederland	aantal				640,0	670,0	610,0

7. Volksgezondheid en milieu

Bij dit programma horen de volgende taakvelden
7.1 Volksgezondheid
7.2 Riolering
7.3 Afval
7.4 Milieubeheer
7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020-2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Uitbreiding formatie duurzaamheid [Kadernota 2019 nr. 7.06]

Wat wilden we?
Mondiale, Europese en landelijke ontwikkelingen, akkoorden en doelstellingen volgen elkaar in hoog tempo op. De gemeentelijke opgave op het gebied van duurzaamheid is fors groeiende. Om invulling te kunnen geven aan landelijke, regionale en gemeentelijke doelstellingen is uitbreiding van formatie en middelen noodzakelijk. Op basis van kengetallen is een zeer behoudende eerste raming gemaakt waarmee we de taken op het gebied van de Regionale Energie Strategie (RES), visie warmtetransitie, Fairtrade/Global Goals en de ruimtelijke inpassing van energieopwekking denken te kunnen oppakken. Dankzij de samenwerking met Tytsjerksteradiel kunnen wij de kosten verder beperken. Voor Achtkarspelen gaat het om 1,0 fte (€ 70.000) en € 61.000 aan aanvullend budget.

Alle gemeentelijke taken op het gebied van duurzaamheid worden verwerkt in de Duurzaamheidsagenda die in het 2e kwartaal van 2020 wordt opgeleverd. Op dat moment is er meer zicht op de feitelijk benodigde capaciteit voor de verschillende taken en kunnen eventueel ook aanvullende keuzes worden gemaakt. Wij gaan er verder vanuit dan ook meer zicht te hebben op de kosten die gemoeid zijn met het opstellen en uitvoeren en van plannen om dorpen aardgasvrij te maken. De eerste plannen hiertoe dienen uiterlijk in 2021 gereed te zijn. Voor de planvorming en uitvoering worden in de begroting 2020 vooralsnog geen budgetten en formatie opgevoerd, mede in afwachting van de middelen die hoogstwaarschijnlijk vanuit het Rijk beschikbaar gaan komen. Met de proeftuin aardgasvrij Garyp wordt in Tytsjerksteradiel op dit vlak reeds ervaring opgedaan. Uiteraard zijn wij daar, gezien onze samenwerking, ook direct bij betrokken.

Wat hebben we bereikt?
De formatie is ingevuld en het budget is in de begroting verwerkt.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
✔ [Gereed]

Uitbreiding formatie en uitvoeringsbudget Energie(k)loket

[Kadernota 2019 nr. 7.07]

Wat wilden we?
In het coalitieakkoord is opgenomen dat er in Achtkarspelen een energieloket zou moeten komen. Tytsjerksteradiel beschikt al over een dergelijk loket, dat sinds eind vorig jaar is geïntegreerd in de gemeentelijke balie. De ondersteunende website https://energieloket.net/ wordt volledig verzorgd door het bedrijfsleven en er worden door de gemeente quickscans aangeboden die huiseigenaren (bestaande woningvoorraad) helpen inzichtelijk te maken wat er moet gebeuren om hun woning energiezuinig te maken.

Met tijdelijke ANNO-middelen is hier al een begin mee gemaakt. In 2020 sluiten wij verder aan bij het in Tytsjerksteradiel ontwikkelde concept, waarbij onze inwoners ook voor advies bij de balie terecht kunnen, de quickscans structureel geregeld zijn en bedrijven uit Achtkarspelen bij de ondersteunende website betrokken worden. In het kader van de energietransitie is dit een belangrijke en noodzakelijke service voor onze inwoners. De kosten bedragen € 25.500: formatie € 24.000 (0.33 fte) en een werkbudget van € 1.500. Dit bedrag is in de begroting opgenomen. In Tytsjerksteradiel wordt eenzelfde bedrag in de begroting opgenomen. Hiermee bieden we in beide gemeenten een belangrijke service naar de inwoners die in het kader van de energietransitie voor belangrijke keuzes komen te staan. Ook zetten we het plaatselijke bedrijfsleven hiermee letterlijk in de etalage. Een mooie vorm van privaat – publieke samenwerking.

In verband met de budgettaire positie van de begroting hebben wij nog eens kritisch naar de diverse onderwerpen van onder meer de Kadernota gekeken. Op basis daarvan hebben wij voor dit onderwerp de volgende correctie doorgevoerd: de kosten bedragen € 17.500: formatie € 16.000 (0.22 fte) en een werkbudget van € 1.500. Dit bedrag is in de begroting opgenomen. In Tytsjerksteradiel wordt eenzelfde bedrag in de begroting opgenomen. Hiermee bieden we in beide gemeenten een belangrijke service naar de inwoners die in het kader van de energietransitie voor belangrijke keuzes komen te staan.

Wat hebben we bereikt?
De formatie is ingevuld binnen de balie en het werkbudget is beschikbaar, waarmee de basis voor het energieloket op orde is. In verband met aanvullende taken voor het energieloket, wordt in de Kadernota 2021 nog enige aanvullende formatie aangevraagd.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

VANG doelstellingen

[Kadernota 2018 nr. 7.3b]

Wat wilden we?
De doelstelling van VANG (Van Afval Naar Grondstof) is om in 2020 maximaal 100 kilogram restafval per persoon per jaar te hebben. Daarbij is ook het doel om een scheidingspercentage van minimaal 75% te hebben. Op dit moment is er nog sprake van 180 kilogram restafval per persoon. Het scheidingspercentage ligt op 72%. De uitdaging ligt dus vooral in het terugdringen van de kilogrammen. Het blijft nodig om verschillenden instrumenten (communicatie, bewustwording, aanpassing in inzameling

etc.) in te zetten voor de realisatie van het doel. Eventuele lastenverhoging wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing en heeft derhalve geen effect op het begrotingssaldo.

Wat hebben we bereikt?
In 2020 zijn er door de coronapandemie grote effecten geweest op het huishoudelijk afval. Niet alleen in Achtkarspelen maar landelijk is er sprake van veel meer huishoudelijk afval. Naast meer huishoudelijk afval (o.a. door thuiswerken) is ook op de milieustraten veel meer afval aangeboden. Het scheidingspercentage geeft in dit geval een beter beeld van de ontwikkelingen dan de hoeveelheid kilogrammen. Dit is in 2020 uitgekomen op 74%; ongeveer 2% meer dan in 2019.

Wat is (nog) niet gelukt?
We blijven inzetten op de instrumenten zoals hierboven omschreven. Zowel als Achtkarspelen als in gezamenlijkheid met andere Omrin-gemeenten voor een groter bereik. Denk hierbij bijvoorbeeld aan "Samen Halen we alles eruit" campagne.
Status
[Continue proces]

Milieustraat,(oa aanpassingen ivm vergunningen, deelstromen)

[Kadernota 2018 nr. 7.3c]

Wat wilden we?
De vergunning willen we houden. Daarvoor zijn aanpassingen nodig. Dan gaat het bijvoorbeeld om de vloeistofdichtheid van de ondergrond en een uitbreiding van het aantal deelstromen. Eventuele lastenverhoging wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing en heeft dus geen effect op het begrotingssaldo, wel op het tarief van de afvalstoffenheffing. Het gaat om een verhoging van een bestaand investeringskrediet. De verwachting is dat de investering in 2019 afgerond zal wordt waardoor de effecten via de kapitaallasten vanaf 2020 zichtbaar zijn in de begroting.

Wat hebben we bereikt?
Deze investering is afgerond. Er zijn asfalteringswerkzaamheden uitgevoerd en er zijn aanpassing gedaan voor het uitbreiden van het aantal deelstromen, om zo de afvalscheiding te verbeteren.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Motie: Diaper Challenge

[Kadernota 2019 nr. P7-M03]

Wat wilden we?
De tijdens de Kadernota aangenomen motie "Diaper Challenge (motie P7 - M3) wil een bijdrage leveren aan het verminderen van de hoeveelheid restafval. Door het gebruik van katoenen luiers te stimuleren kan het aandeel wegwerpluiers in het restafval verminderd worden. In een aantal gemeenten is met een actieve voorlichting/campagne het gebruik gestimuleerd. Voor het project, inclusief het inzichtelijk maken van de resultaten, is € 7.000 beschikbaar.

Wat hebben we bereikt?
Vanwege de maatregelen rondom Corona was 2020 geen goed jaar voor een dergelijke publieksactie en de daarbij verwachte contactmomenten.

Wat is (nog) niet gelukt?
Afhankelijk van de ontwikkelingen zal dit project hopelijk in 2021 opgepakt kunnen worden.
Status
[Vertraging]

Motie: Dekkend reanimatienetwerk

[Kadernota 2019 nr. P7-M05]

Wat wilden we?
De motie past bij het project '8K Hartveilig' dat net afgerond is. Binnenkort wordt de eindrapportage '8K Hartveilig' aan het college voorgelegd. De motie sluit goed aan bij de aanbevelingen in de rapportage en zal in het collegeadvies verwerkt worden. Daarna zal de raad geïnformeerd worden.

Wat hebben we bereikt?
Door de Corona-maatregelen is het momenteel niet mogelijk reanimatiecursussen te organiseren. Hierdoor kan (verdere)uitvoering van de motie niet plaatsvinden. De uitvoering wordt weer opgepakt zodra de maatregelen voldoende worden verruimd of volledig zijn opgeheven.

Wat is (nog) niet gelukt?
Zodra de Corona-maatregelen voldoende zijn verruimd of volledig zijn opgeheven, zal uitvoering van de motie weer opgepakt worden.
Status
[Vertraging]

Motie: Reintonne

[Kadernota 2019 nr. P7-M07]

Wat wilden we?
Bij de behandeling van de Kadernota is de motie P7-M7 aangenomen waarin wordt opgeroepen om in overleg te gaan met de Provincie om zo gauw als mogelijk te komen met een stimuleringsregeling voor het aanschaffen van een regenton door de inwoners van Fryslân. Het gebruik van regentonnen draagt bij aan bewust watergebruik. De gemeente treedt hier samen met andere Friese gemeenten en de Provincie in overleg om de mogelijkheden te bekijken van een provinciale stimuleringsregeling voor het gebruik van regentonnen.

Wat hebben we bereikt?
In het Provinciaal Bestuurlijk Overleg Water (PBOW) van 11-12-2019 is het onderwerp stimuleringsactie aanschaf regentonnen behandeld. Er is besloten geen afzonderlijke actie te starten maar te kiezen voor het onderbrengen van het initiatief bij een brede waterbewustzijnsactie binnen het Fries Bestuursakkoord Water Keten (FBWK). De provincie ging hier nog niet direct definitief in mee en gaf aan zich nog nader te willen beraden op dit besluit. Via een oplegger-notitie bij het PBOW heeft de Provincie Fryslân zijn definitieve standpunt meegedeeld. De provincie kiest eveneens voor de brede waterbewustzijnsactie en niet voor een afzonderlijke regentonnenactie. De provincie stelt voor een eventuele promotie van regentonnen onder te brengen in de integrale aanpak van het FBWK. Hiermee is uitvoering gegeven aan de motie die in december 2020 dan ook is afgevoerd. De provincie heeft na overleg besloten niet te kiezen voor een stimuleringsactie maar voor een bredere, integrale aanpak, via uitwerking van het FBWK(3). Waterbewustzijn is samen met het thema klimaatadaptatie opgenomen in het FBWK(3) 2021-2025.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Versterken biodiversiteit

[CUP nr. 8KCoal073]

Wat wilden we?
We willen de biodiversiteit op een natuurlijke manier versterken.

Wat hebben we bereikt?
Bij inrichting, beheer en uitvoering van werkzaamheden wordt meegenomen op welke wijze biodiversiteit kan worden versterkt. Daarnaast wordt consequent uitvoering gegeven aan specifieke moties op dit gebied.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Continue proces]

Woningisolatie

[CUP nr. 8KCoal102]

Wat wilden we?
Knellende regelgeving zoals voorgevelrooilijn of gebruiksoppervlak wordt aangepast zodat bijvoorbeeld woningen en gebouwen aan de buitenzijde van isolatie worden voorzien.

Wat hebben we bereikt?
Vergunningen voor gevelwijziging die noodzakelijk zijn voor het realiseren van isolatiemaatregelen worden -mits zorgvuldig uitgevoerd- verleend.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Continue proces]

Tegengaan 'verstening'

[CUP nr. 8KCoal071]

Wat wilden we?
Het tegengaan van ‘verstening’ van tuinen en groen rondom gemeentelijke gebouwen, zodat de groenvoorziening en biodiversiteit toeneemt (in coalitieakkoord opgenomen onder programma 5).

Wat hebben we bereikt?
Bij de inrichting van de omgeving rond gemeentelijke gebouwen is aandacht voor groen. Het tegengaan van verstening en klimaatbestendigheid is hierbij ook een aandachtspunt. Vanuit de Biodiversiteitsagenda is een rapport met aanbevelingen voor een gemeentelijk gebouw in elk dorp opgesteld.

Wat is (nog) niet gelukt?
De uitvoering van de aanbevelingen uit de rapporten moet nog gebeuren.

Status
[Vertraging]

Gezond Gewicht

[CUP nr. 8KCoal091]

Wat wilden we?
We zorgen voor een afname van het aantal mensen dat overgewicht heeft door het programma ‘Gezond Gewicht’.

Wat hebben we bereikt?
Inmiddels is de startnotitie voor het nieuw gemeentelijk Gezondheidsbeleid vastgesteld door het college. De planning is de beleidsnota eind 2021 aan de gemeenteraad voor te leggen. Wij liggen daarmee op schema: doelstelling is dat het gemeentelijk Gezondheidbeleid, waarin we optrekken met de gemeente Achtkarspelen, binnen twee jaar na vaststelling van de landelijke nota vast te stellen.

Inhoudelijk zal het lokale beleid aansluiten bij de landelijke nota gezondheidsbeleid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, die afgelopen zomer is verschenen. Onderliggende uitvoeringsnota's (zoals bijv.: het jaarlijkse uitvoeringsplan 'Jongeren op gezond gewicht' en 'Sociaal Vitaal') worden parallel opgeleverd, waarbij we de uitvoeringsactiviteiten voortzetten.

Wat is (nog) niet gelukt?

Status

[In ontwikkeling]

Gezond Gedrag

[CUP nr. 8KCoal092]

Wat wilden we?
We stimuleren dat ‘gezond gedrag’ (gezonde voeding, meer bewegen, minder of niet roken etc.) een onderdeel van de levensstijl wordt.

Wat hebben we bereikt?
Inmiddels is de startnotitie voor het nieuw gemeentelijk Gezondheidsbeleid vastgesteld door het college. De planning is de beleidsnota eind 2021 aan de gemeenteraad voor te leggen. Wij liggen daarmee op schema: doelstelling is het gemeentelijk Gezondheidbeleid, waarin we optrekken met de gemeente Tytsjerksteradiel, binnen twee jaar na vaststelling van de landelijke nota vast te stellen.

Inhoudelijk zal het lokale beleid aansluiten bij de landelijke nota Gezondheidsbeleid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, die afgelopen zomer is verschenen. Onderliggende uitvoeringsnota's (zoals bijv.: uitvoeringsplan 'Jongeren op gezond gewicht' en het uitvoeringsplan 'Minder middelengebruik') worden parallel opgeleverd, waarbij we de uitvoeringsactiviteiten voortzetten.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[In ontwikkeling]

Aanpak alcohol- en drugsgebruik jongeren

[CUP nr. 8KCoal093]

Wat wilden we?
Het aantal jongeren dat alcohol en drugs gebruikt, neemt af.

Wat hebben we bereikt?
In december 2019 is de nieuwe coördinator Middelengebruik gestart met het oppakken van het nieuwe ketenbeleid en het uitvoeringsprogramma middelengebruik 2020. Deze twee onderwerpen worden samen met de ketenpartners en spelers in het veld vormgegeven en hebben tot doel het middelengebruik onder jongeren terug te dringen.

Door ziekte van de coördinator is er vertraging opgelopen in dit proces waardoor er geen 'plus' op de al bestaande activiteiten is gerealiseerd. Nieuw ketenbeleid en het uitvoeringsprogramma zijn in tijd opgeschoven en staan nu geagendeerd op respectievelijk vaststelling maart 2021 en 2e kwartaal 2021.
Daarnaast hebben de Corona-maatregelen tot gevolg gehad dat er minder interactie/bestaande activiteiten heeft/hebben kunnen plaatsvinden tussen jongeren en VNN, scholen, Welzijn, SMOAR, etc.

Trends in de cijfers van de GGD geven aan (2016 en 2019) dat 'het proberen van alcohol' (dus ooit alcohol gedronken) niet is veranderd, maar het veelvuldig gebruik (bingedrinken, dronken worden) heel licht is gedaald. Drugsgebruik laat niet echt veranderingen zien, maar het ooit gebruik van cannabis blijft lager dan in de rest van Friesland.

Wat is (nog) niet gelukt?
Het samen met de ketenpartners en spelers in het veld opstellen van een nieuw ketenbeleid en uitvoeringsprogramma Middelengebruik.

Status

[Vertraging]

Aanpak alcohol- en drugsgebruik volwassenen

[CUP nr. 8KCoal094]

Wat wilden we?
We zorgen voor een afname van de alcoholproblematiek bij de volwassen inwoners.

Wat hebben we bereikt?
In december 2019 is de nieuwe coördinator Middelengebruik gestart met het oppakken van het nieuwe ketenbeleid en het uitvoeringsprogramma middelengebruik 2020. Deze twee onderwerpen worden samen met de ketenpartners en spelers in het veld vormgegeven en hebben tot doel het middelengebruik onder volwassenen terug te dringen.
Door ziekte van de coördinator is er vertraging opgelopen in dit proces. Nieuw ketenbeleid en het uitvoeringsprogramma zijn in tijd opgeschoven en staan nu geagendeerd op respectievelijk vaststelling maart 2021 en 2e kwartaal 2021.
Daarnaast hebben de Corona-maatregelen tot gevolg gehad dat er minder interactie/bestaande activiteiten heeft/hebben kunnen plaatsvinden tussen inwoners en VNN, scholen, Welzijn, SMOAR, etc.

De laatste monitor waarvan de cijfers bekend zijn, komt uit 2016 (en daarvoor 2012). De gemeentelijke cijfers van de monitor 2020 worden in verband met landelijke afspraken vanaf september 2021 openbaar gemaakt. Recente cijfers ontbreken dus nog. Wat 2016 betreft: 11% was een zware drinker en 19% dronk overmatig. Dit was niet anders dan het gemiddelde van de rest van Friesland.

Wat is (nog) niet gelukt?
Het samen met de ketenpartners en spelers in het veld opstellen van een nieuw ketenbeleid en uitvoeringsprogramma Middelengebruik.

Status

[Vertraging]

Afvoer asbest

[CUP nr. 8KCoal103]

Wat wilden we?
We streven ernaar dat particuliere woningbezitters gemakkelijker, zonder extra kosten, asbest kunnen afvoeren.

Wat hebben we bereikt?
Het landelijke verbod op asbestdaken per 2024 gaat niet door. Er is niet duidelijk of er een landelijk verbod komt en per wanneer dit dan zal zijn.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Vertraging]

Inventarisatie afval particulieren

[CUP nr. 8KCoal105]

Wat wilden we?
We willen een betere afvalscheiding.

Wat hebben we bereikt?
In het voorjaar van 2020 is een inventarisatie uitgevoerd naar de hoeveelheden en oorsprong van het aangeleverde afval op de milieustraat. Dit is samen met een overzicht van de kosten ter kennisgeving aan de raad gestuurt. Het college heeft daarnaast aangegeven een voorstel voor een tarief voor het brengen van bepaalde deelstromen uit te werken. In de begroting voor 2021 is dit punt meegenomen.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Gereed]

Afval bij evenementen

[CUP nr. 8KCoal106]

Wat wilden we?
Vermindering van afval bij evenementen.

Wat hebben we bereikt?
Er zijn containers beschikbaar. Deze kunnen kosteloos worden gebruikt bij kleinschalige evenementen zonder winstoogmerk.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Gereed]

Overige ontwikkelingen

Duurzaamheid
Het opstellen van de Duurzaamheidsagenda en de Transitievisiewarmte heeft in 2020 veel tijd gekost. Voor de externe kosten hiervoor is een toereikend incidenteel budget beschikbaar gesteld. Om daarnaast nog veel nieuwe projecten vanuit het reguliere Duurzaamheidsbudget op te starten is niet mogelijk gebleken. De inventarisatie van energielabels van de eigen gemeentelijke gebouwen heeft in 2020 wel plaatsgevonden. Per saldo is er een voordeel op het reguliere Duurzaamheidsbudget ontstaan. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 37.000.

Riolering
Het resultaat van het taakveld riolering over 2020 betekent voor de jaarrekening een voordeel van € 17.000 ten opzichte van de definitieve begroting. De grootste oorzaken hiervan worden kort toegelicht:

De gerealiseerde rioolheffing lag lager doordat er in de tariefberekening uitgegaan is van een hoger aantal aansluitingen dan er werkelijk zijn. Per saldo € 71.000 nadeel.

In plaats van een geraamde onttrekking van € 108.000 aan de voorziening riolering heeft een onttrekking van € 192.000 aan de voorziening moeten plaatsvinden. Hiermee een voordeel van € 84.000. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale Heffingen onderdeel rioolheffing.

Afval
Het resultaat van het taakveld afval over 2020 betekent voor de jaarrekening een voordeel van € 75.000 ten opzichte van de definitieve begroting. De grootste oorzaken hiervan worden kort toegelicht:

Het verschil tussen de gerealiseerde en begrote opbrengsten bedraagt € 126.000. Van deze hogere opbrengsten wordt € 112.000 veroorzaakt door een hoger aanbod van afval die geen onderdeel uitmaken van de afvalstoffenheffing (oud papier, glas, textiel en nascheiding kunststof en drankenkartons). Het resterende verschil van € 14.000 betreft een hogere gerealiseerde afvalstoffenheffing ten opzichte van de begroting.

De gerealiseerde lasten op het taakveld afval zijn € 80.000 hoger dan begroot. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door hogere prijzen Omrin, een hoger aanbod van afval (bouwmaterialen) en verrekeningen van voorgaande jaren.

Het resultaat op de afvalstoffenheffing is € 172.000 negatief. Dit negatieve resultaat is onttrokken aan de voorziening Afval. Aangezien de omvang van de voorziening afval ontoereikend is, heeft in 2020 een extra storting moeten plaatsvinden van afgerond € 142.000. Per saldo leidt dit voor het taakveld afval tot een positief effect van € 30.000 (€ 172.000 - € 142.000). Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale Heffingen onderdeel afvalstoffenheffing.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van
- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	*Begroting primitief*	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Volksgezondheid	*1.210*	1.198	1.217	- 18
Riolering	*1.671*	1.644	1.577	67
Afval	*3.021*	3.187	3.409	- 222
Milieubeheer	*942*	925	861	64
Begraafplaatsen en crematoria	-	-	-	-
Totaal lasten	***6.844***	**6.955**	**7.064**	**- 109**

Baten exclusief reserves	*Begroting primitief*	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Volksgezondheid	-	-	-	-
Riolering	*2.418*	2.293	2.243	- 50
Afval	*3.970*	3.970	4.267	297
Milieubeheer	-	63	57	- 6
Begraafplaatsen en crematoria	*3*	3	3	-
Totaal baten	***6.390***	**6.328**	**6.570**	**241**
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	***- 453***	**- 627**	**- 494**	**132**

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	132
negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig		
Reguliere voor- of nadelen		132
Lasten	**40**	
- Voordeel op regulier duurzaamheidsbudget	37	
- Lagere bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	3	
Baten	**92**	
- Voordeel op taakveld afval	75	
- Voordeel op taakveld riolering	17	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u, voor zover van toepassing, het overzicht van de verbonden partijen aan dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats
FUMO (Fryske Utfieringsorganisaasje Miljeu en Omjouwing)	Grou

Vennootschap / Coöperatie

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats
OMRIN NV (Fryslân Miljeu)	Leeuwarden
OMRIN NV (Afvalsturing Friesland)	Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 07. Volksgezondheid en Milieu

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ▬

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar					
meting ten tijde van					**rek.**	**begr.**	**rek.**
			O	**P**	**2020**	**2021**	**2019**
Hernieuwbare elektriciteit							
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.							
Achtkarspelen	%		▲	▬	12,5	13,5	13,5
Nederland	%		▲	▲	17,6	18,2	0,0
Omvang huishoudelijk restafval							
Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.							
Achtkarspelen	kg		▲	▬	197,0	197,0	200,0
Nederland	kg		▲	▲	163,0	163,0	172,0

8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.

Bij dit programma horen de volgende taakvelden
8.1 Ruimtelijke ordening
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)
8.3 Wonen en bouwen

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020-2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Werkbudget Wonen

[Kadernota 2019 nr. 8.02]

Wat wilden we?
Momenteel is er geen budget voor de uitvoering van de (wettelijke) taken van het volkshuisvestingsbeleid maar er worden wel kosten gemaakt vanwege de nieuwe taken vanuit de Woningwet 2015. Het gaat hierbij om voorlichting, bewonersavonden e.d. die gericht zijn op zowel visie- en beleidsvorming als beleidsuitvoering. Daarnaast wordt in 2019 de woonvisie geactualiseerd. Een onderdeel hiervan is het uitvoeringsprogramma. Om dit uit te kunnen voeren is bij behandeling van de Kadernota € 10.000 bestemd voor deze taken. In verband met de budgettaire positie van de begroting hebben wij nog eens kritisch naar de diverse onderwerpen van onder meer de Kadernota gekeken. Op basis daarvan hebben wij dit budget neerwaarts bijgesteld naar € 7.000.

Wat hebben we bereikt?
In 2020 is het werkbudget ingezet.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Op schema]

Aanpassen bestemmingsplan buitengebied

[Kadernota 2018 nr. 8.1coal1]

Wat wilden we?
Het bestemmingsplan wordt aangepast. Zodat dit te zijner tijd ook in de Omgevingsvisie kan worden opgenomen. De aanbevelingen uit het rapport Bosch en Slabbers "Boer en Landschap in de Noardlike Fryske Wâlden" worden meegenomen in de herijking van het bestemmingsplan, zonder de "extra plus" bepaling die indertijd is ingevoerd. Vooruitlopend hierop wordt de raad, conform de motie bij de Kadernota (P8-M1), door het college geïnformeerd over de knelpunten waar het in dit geval over gaat.

Wat hebben we bereikt?
Naar aanleiding van de Plan van Aanpak die in juni 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld, is de afgelopen maanden het voorontwerp bestemmingsplan opgesteld. In

februari 2021 zal dit door het college worden behandeld waarna het voor een periode van vier weken ter visie wordt gelegd. Daarna zal het bestemingsplan als ontwerp nog 6 weken ter inzage worden gelegd. Wij verwachten dat de raad in het 3e kwartaal van 2021 een besluit neemt omtrent de vaststelling van het herziene bestemmingsplan voor het Buitengebied.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Op schema]

Hûs en Hiem

[Kadernota 2018 nr. 8.1coal2]

Wat wilden we?
Als uitwerking van de motie vreemd aan de orde van de dag inzake de Welstandsnota en de komst van de Omgevingswet, op basis waarvan Hûs en Hiem plannen beoordeeld, wordt het welstandsbeleid herzien. Dit onderwerp wordt door het college ingebracht in de werkgroep omgevingsvisie.

Wat hebben we bereikt?
De herijking welstandsnota Achtkarspelen is 22 oktober 2020 door de gemeenteraad aangenomen als nieuw actueel welstandsbeleid.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Nota Grondbeleid

[Kadernota 2018 nr. 8.2b]

Wat wilden we?
Er wordt een nieuwe nota Grondbeleid opgesteld. De nieuwe nota heeft aandacht voor kwaliteit, verpaupering, duurzaamheid. De nota heeft daarnaast aandacht voor de regels rond kostenverhaal de P&C-cyclus met betrekking tot de Vennootschapsbelasting, Winst- en verliesname en vernieuwde regels in de BBV.

Wat hebben we bereikt?
In december 2020 is de nieuwe nota Grondbeleid door de raad vastgesteld.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Vastgoed registratiesysteem

[Kadernota 2018 nr. 8.2c]

Wat wilden we?
Een nieuwe werkwijze waarbij een rentmeester/contractbeheerder als centrale verbinder wordt neergezet zodat alle eigendomsgerelateerde gegevens over gemeentelijk vastgoed helder en actief beschikbaar komen bij vastgoed-gerelateerde ontwikkelingen en

beslissingen. Ter ondersteuning wordt voor deze rol wordt digitaal registratiesysteem ontwikkeld.

Wat hebben we bereikt?
Na een marktverkenning is er een keuze gemaakt voor een leverancier van een vastgoedcontractmanagement systeem. We zijn in gesprek met de leverancier en hopen het systeem in het tweede kwartaal van 2021 ingevoerd. Vervolgens zullen alle vastgoed- en grondcontracten in dit systeem worden ingebracht.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Op schema]

Omgevingswet

[Kadernota 2018 nr. 8.3a]

Wat wilden we?
De jaren 2018 en 2019 staat met name in het teken van het opstellen van de (concept) omgevingsvisie en een voortzetting van het integrale werken. In 2019/2020 wordt gestart met het omgevingsplan. Conform het besluit van de gemeenteraad op 16 maart 2017 wordt gewerkt vanuit de strategie "Op onderdelen het verschil maken". Net zoals de voorgaande jaren wachten we niet op de inwerkingtreding van de Omgevingswet maar gaan, daarop vooruitlopend, alvast aan de slag.

Wat hebben we bereikt?
De implementatie van de Omgevingswet is in mei 2020 voorzien van een stappenplan en begroting. De ingangsdatum van de Omgevingswet is in 2020 met een jaar uitgesteld naar 1 januari 2022. Samen met de gevolgen van de Coronacrisis heeft dit gezorgd voor een aanpassing van de planning en daarmee voor een andere verdeling van het beschikbare budget over de jaren. Het budget is grotendeels bedoeld voor de inzet van personeel. Eigen medewerkers richten zich op de gevolgen van de implementatie van de Omgevingswet en ingehuurd personeel zorgt voor de voortgang van het reguliere werk. Het budget dat in 2020 door bovenstaande oorzaken niet is gebruikt is via overlopende posten meegenomen naar 2021.

Wat is (nog) niet gelukt?
De implementatie van de wet is een proces dat samenhangt met landelijke ontwikkelingen. Het uitstel van de implementatiedatum van 2021 naar 2022 is daar een ingrijpend voorbeeld van. Daarnaast zijn er problemen met de landelijke ICT-voorziening en hebben gemeentes kritiek geuit op de kosten van de implementatie. We bewegen zo goed mogelijk mee op deze landelijke ontwikkelingen door ons te richten op de zaken die we wél zelf kunnen voorbereiden en uitvoeren en richten ons in 2021 op het steeds verder invoeren van de diverse veranderingen in de dagelijkse werkpraktijk.
Status
[Continue proces]

Duurzaamheid, energietransitie

[Kadernota 2018 nr. 8.3b]

Wat wilden we?
In maart 2018 heeft de raad besloten om beleidskaders op te stellen op het gebied van zon, wind, biomassa, warmte, vervoer en energiebesparing. Aansluitend bij de geldende uitvoeringsagenda's (ANNO), De Friese Energiestrategie, maar ook de gemeentelijke ontwikkelingen op het gebied van burgerparticipatie, duurzaamheid en omgevingsvisie. In 2021 moet in iedere gemeente een Warmteplan opstellen. Hiermee dient de

gemeente aan te geven hoe de transitie naar aardgasvrij in de gemeente eruit komt te zien. In de gemeente zijn er al een aantal energiecoöperaties actief om energie te besparen en zelf energie op te wekken.

Wat hebben we bereikt?
In 2021 wordt de Duurzaamheidsagenda en Transitievisiewarmte opgeleverd, waarbij wordt opgetrokken met de gemeente Tytsjerksteradiel. Met de Duurzaamheidsagenda wordt invulling gegeven aan de ambities uit het coalitieakkoord. Iedere gemeente dient voor eind 2021 een Transitievisie warmte vastgesteld te hebben.

Op 11 april 2019 heeft de raad de Startnotitie Duurzaamheidsagenda vastgesteld. Op basis daarvan heeft het college een Concept-duurzaamheidsagenda en Concept-transitievisie warmte opgesteld. Tijdens de Informatiecarrousel van 8 oktober 2020 heeft de raad technische vragen gesteld. De meningvormende raadsbehandeling heeft op 19 november 2020 plaatsgevonden. Besluitvorming vindt plaats in februari 2021.

Wat is (nog) niet gelukt?
Met het vaststellen van de Duurzaamheidsagenda en de Transitievisie warmte zal inzichtelijk worden welke projecten de komende jaren zullen worden uitgevoerd om de vastgestelde ambities te realiseren.

Status
[Op schema]

Dorpsontwikkelingplan

[Kadernota 2018 nr. 8.3c]

Wat wilden we?
We stellen voor in samenwerking met Tytsjerksteradiel een dorpsontwikkelingsplan op te stellen. Onderdeel hiervan zal zijn:

- Ten aanzien van woningvoorraad de slag van kwantiteit naar kwaliteit maken;
- De gewenste ontwikkeling van de woningvoorraad per dorp en de investeringen in kwaliteit (toegankelijkheid en duurzaamheid) die plaats dienen te vinden in kaart brengen;
- Het opstellen van een gedragsprogramma over energiegebruik voor huurders en particulieren en de inzet van een energiecoach;
- Een bewustwordingscampagne om de woning tijdig aan te passen aan de zorgbehoefte;
- Het plan moet ervoor zorgen dat Achtkarspelen niet wordt overvallen door de ontwikkelingen, ruimte bieden voor monitoring en aandacht hebben voor de uitstraling van dorpen;
- Het monitoren van ontwikkeling van de bevolking, huishoudens en woningvoorraad, in regionaal en gemeentelijk perspectief.

Wat hebben we bereikt?
In 2020 is de woonvisie voor Achtkarspelen opgesteld. In de woonvisie is de basis gelegd voor de aanpak van de bestaande voorraad als onderdeel opgenomen. In 2021 ligt ook de duurzaamheidsagenda ter besluitvorming voor. Deze bieden de basis voor een verdere uitwerking in een dorpsontwikkelingsplan als onderdeel van de omgevingsvisie.

Wat is (nog) niet gelukt?

Status
[Op schema]

Motie: Extra inzet wonen en bouwen

[Kadernota 2019 nr. P8-M01]

Wat wilden we?
Team Ontwikkeling & Advies 8KTD is sinds 1 januari 2019 voor beide gemeenten actief. Taken op het gebied van de Ruimtelijke Ordening en Wonen worden, onder meer, door dit team uitgevoerd. De raad heeft in een motie uitgesproken dat wij ons actief moeten blijven inzetten op de woningmarkt door projecten goed, snel en optimaal te faciliteren. Op dit moment wordt gewerkt aan een complete projectenlijst waarbij onderzocht wordt in hoeverre hier met de huidige bezetting adequaat invulling aan gegeven kan worden. Dit kan mogelijk leiden tot een vraag om extra formatie. Het is verder de bedoeling de projectenlijst ook, in vereenvoudigde en transparante vorm, op de website te plaatsen zodat iedereen zo goed mogelijk op de hoogte is van het verloop van de projecten. Naar verwachting is de projectenlijst eind 2019 inzichtelijk.

Wat hebben we bereikt?
De projectenlijst staat op de website (overzicht woningbouwprojecten Achtkarspelen). Per dorp is aangegeven welke woningbouwprojecten er zijn en wat de status daarvan is. Vooralsnog kunnen wij deze projecten met de huidige bezetting adequaat faciliteren. Na het vaststellen van de woningbouwprogrammering gaan er naar verwachting meerdere projecten lopen die wij natuurlijk ook optimaal willen faciliteren. Dat kan op dat moment dan mogelijk leiden tot een vraag om (tijdelijk) extra formatie. In 2020 is dat dus niet nodig geweest.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Op schema]

Motie: Wentebouw

[Kadernota 2019 nr. P8-M03]

Wat wilden we?
Het college kent het provinciaal bestuursakkoord en heeft samen met de regio op hoog bestuurlijk niveau gevraagd duiding te geven aan het provinciaal bestuursakkoord. De provincie komt daar in haar Omgevingsvisie op terug. Deze duiding wordt meegenomen in de vernieuwde regionale woningbouwafspraken met de provincie die in het najaar van 2019 zullen worden gemaakt. In het najaar van 2019 wordt de woonvisie voor Achtkarspelen vorm gegeven. De uitkomsten van zowel de woonvisie als de regionale woningbouwafspraken zijn bepalend voor de woningbouwprogrammering van de gemeente en de wijze waarop deze motie kan worden ingevuld.

Wat hebben we bereikt?
In 2020 is de woonvisie vastgesteld. In 2021 verwerkt het college deze motie in de woningbouwprogrammering.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Op schema]

Motie: Opstellen dorpsvisies

[Kadernota 2019 nr. P8-M04]

Wat wilden we?
Er komt een regeling voor dorpen die aan de slag willen met een dorpenvisie en daarbij externe ondersteuning in willen zetten. Er komt een rekenmethode om het beschikbare

budget per dorp vast te kunnen stellen. De opbrengst van de dorpenvisie kan worden gebruikt bij de formulering van de gemeentelijke omgevingsvisie. Het beschikbaar gestelde budget wordt beheerd door de programmamanager inwoners- en overheidsparticipatie.

Dorpen die voor een businesscase ondersteuning van een externe deskundige in willen zetten, kunnen nu al terecht bij het subsidieregeling mienskipsinitiatieven Achtkarspelen. Dit geldt bijvoorbeeld voor Twijzelerheide en Drogeham.

Wat hebben we bereikt?
Deze motie is bij raadsbesluit in september over "participatie ten behoeve van de omgevingsvisie" verwerkt in het totale budget voor participatie in het kader van de omgevingsvisie. Het is geen losstaande activiteit geworden.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Passende huisvesting in elk dorp

[CUP nr. 8KCoal107]

Wat wilden we?
We willen in elk dorp voldoende mogelijkheden voor woningbouw, afgestemd naar schaalgrootte en passend bij de behoefte.

Wat hebben we bereikt?
De Woonvisie is 19 november 2020 vastgesteld. Dit geeft de basis om hier uitvoering aan te geven. Er zijn diverse plannen in voorbereiding en de woningbouwprogrammering komt voor de zomer 2021 richting de raad.

Wat is (nog) niet gelukt?
De woningbouwprogrammering komt voor de zomer 2021 richting de raad.

Status
[Op schema]

Regelluw naar levensloopbestendige woningen

[CUP nr. 8KCoal108]

Wat wilden we?
Het wijzigen van woningen naar levensloopbestendige woningen maken we regelluwer.

Wat hebben we bereikt?
19 november 2020 is de Woonvisie vastgesteld. Dit is de basis voor het opstellen van beleidsregels voor pre-mantelzorgwoningen in 2021.

Wat is (nog) niet gelukt?
Het opstellen van beleidsregels voor pre-mantelzorgwoningen zal plaatsvinden in 2021.

Status
[In ontwikkeling]

Sloop en herinrichting

[CUP nr. 8KCoal109]

Wat wilden we?
We willen een doelmatige sloop en herinrichting met specifieke aandacht voor huurwoningen.

Wat hebben we bereikt?
In de Prestatieafspraken 2021 die zijn opgesteld in 2020, zijn hierover afspraken gemaakt. In 2021 gaan partijen starten met de analyse over gebiedsvernieuwing en/of verdunning van de sociale woningbouw per dorp. In 2021 zullen hierover nadere afspraken worden gemaakt voor de Prestatieafspraken 2022 die gebaseerd zullen zijn op de Woonvisie die 19 november 2020 is vastgesteld.

Wat is (nog) niet gelukt?
In 2021 zullen hierover afspraken worden gemaakt in de Prestatieafspraken 2022. In de Prestatieafspraken 2021 is opgenomen dat in 2021 gestart zal worden met een analyse over gebiedsvernieuwing en/of verdunning van de sociale woningbouw per dorp.

Status

[Op schema]

Woonvisie Achtkarspelen

[CUP nr. 8KCoal113]

Wat wilden we?
We willen een woonvisie die afgestemd is met de gemeente Tytsjerksteradiel.

Wat hebben we bereikt?
De woonvisie Achtkarsp0elen is op 19 november 2020 vastgesteld.

Wat is (nog) niet gelukt?

Status

[Gereed]

Samenwerking met woningbouwcoöperaties

[CUP nr. 8KCoal112]

Wat wilden we?
We willen betere samenwerking met woningbouwcorporaties en duidelijke prestatieafspraken op het gebied van woningbouw en duurzaamheid.

Wat hebben we bereikt?
Er vindt meerdere keren per jaar bestuurlijk en ambtelijk overleg plaats. De prestatieafspraken van 2021 die opgesteld zijn in 2020 zijn gebaseerd op de oude Woonvisie. De uitvoering van de prestatieafspraken 2020 zijn mede beïnvloed door Corona. Daardoor zijn de meeste prestatieafspraken opnieuw opgenomen in de prestatieafspraken van 2021. In 2021 maken we prestatieafspraken voor 2022 op basis van de nieuwe Woonvisie die op 19 november 2020 is vastgesteld.

Wat is (nog) niet gelukt?
In 2021 maken we prestatieafspraken voor 2022 op basis van de nieuwe Woonvisie.

Status

[Op schema]

Monitoringsysteem woningbehoefte

[CUP nr. 8KCoal114]

Wat wilden we?
We willen beter zicht op de woningbehoefte.

Wat hebben we bereikt?
Met ingang van 2020 wordt de woningmarkt jaarlijks gemonitord. De eerste resultaten hiervan zijn in november 2020 aangeleverd.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status

[Continue proces]

Overige ontwikkelingen

Verkoop grondstroken (geen bouwgrondexploitatie)
In de begroting was een bedrag van € 147.000 opgenomen voor de verkoop van losse grondstroken. In 2020 zijn maar drie grondstroken verkocht voor totaal € 12.000. Voor de jaarrekening is dit een nadeel van € 135.000.

Leges omgevingsvergunningen
In verband met een aantal grote bouwprojecten is er in 2020 voor € 57.000 meer aan leges omgevingsvergunningen ontvangen dan begroot.

Structuur- en bestemmingsplannen
In 2020 is alleen gewerkt aan lopende plannen. Hierdoor is de externe advisering op dit onderdeel beperkt gebleven. Tevens zijn er geen nieuwe bestemmingsplannen opgepakt waar uitbesteding en voorbereiding van juridisch advies werd gevraagd. Het beschikbare budget is hiermee niet volledig uitgegeven. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 44.000.

In verhouding tot bovengenoemde kosten zijn er ook minder leges ruimtelijke procedures ontvangen voor het verstrekken van omgevingsvergunningen. Dit betreft een nadeel van € 12.000.

Facilitair grondbeleid
Er zijn een aantal projecten opgestart waarbij de gemeente de voorbereidingskosten betaald voor plannen die door derden worden uitgevoerd. De gemaakte kosten worden t.z.t. conform vooraf gemaakte afspraken bij de ontwikkelaars in rekening gebracht. Omdat dit projecten zijn die over verschillende jaren heen gaan, vinden mutaties in de kosten en opbrengsten plaats via de balans. In 2020 heeft geen afrekening van projecten plaatsgevonden en zijn daarmee doorgeschoven naar 2021.

Ontwikkelingen bouwgrondcomplexen woningbouw
Het verschil tussen de uitgaven en inkomsten binnen de bouwgrondepxloitaties wordt na afloop van het jaar als boekwaarde overgebracht naar de balans. Alleen winstmutaties en mutaties bij de verliesvoorzieningen hebben invloed op het jaarrekeningresultaat.

In 2020 werden inkomsten verwacht op de complexen Maskelyn Augustinusga, De Lits Buitenpost en Sportcomplex Twijzel. De verkopen op deze complexen worden niet eerder gerealiseerd dan in 2021. Er zijn alleen kavels verkocht op complex Lutkepost Buitenpost. In 2020 zijn wel voorbereidingswerkzaamheden op deze complexen uitgevoerd.

Verliesvoorzieningen grondexploitaties
Voor een aantal complexen was reeds een verliesvoorziening aanwezig. Naar aanleiding van de gerealiseerde exploitatie in 2020 moeten een aantal voorzieningen worden bijgesteld:

Vierstromenland Surhuisterveen - de voorziening moet met € 60.000 worden verhoogd. Dit is te verklaren door het opvoeren van kosten voor aanleg van een brug.
Maskelyn Augustinusga - de geraamde voorziening van € 79.000 kan komen te vervallen vanwege hogere grondopbrengsten.
Totaal een voordeel voor de jaarrekening van € 19.000.

Winstnemingen grondexploitaties
Door het achterblijven van de grondverkopen in 2020 is er minder winst gerealiseerd dan eerder verwacht. De totale winstverwachting voor 2020 was geraamd op € 74.000. Alleen op complex Lutkepost Buitenpost kon een winst worden behaald van € 41.000. Voor de jaarrekening betekent dit een nadeel van € 33.000.

Gronden en landerijen
Voor gronden en landerijen is een werkbudget beschikbaar waar algemene kosten voor grondexploitaties op worden geboekt. De kosten bestaan o.a. uit taxatiekosten, kosten grondkamer, bodemonderzoek etc. De uitgaven zijn geheel afhankelijk van uitgevoerde werkzaamheden op dit onderdeel. Voor 2020 is dit werkbudget niet volledig besteed. Voor de jaarrekening is dit een voordeel van € 18.000.

(Gedeeltelijke) vrijval voorzieningen bouwgrondexploitatie
Binnen de geactualiseerde planvorming constateren we dat voor een deel van de voorziening bouwgrondexploitatie naar verwachting geen nadere onttrekkingen meer zullen plaatsvinden. Dit leidt tot een (gedeeltelijke) vrijval op de voorziening afgewikkelde complexen van € 290.000 (voordeel). Daarnaast is een actualisatie op de verliesvoorziening doorgevoerd van € 57.000 (voordeel). Totaal € 347.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van
- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	*Begroting primitief*	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Ruimtelijke ordening	*1.517*	1.389	1.197	192
Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	*561*	1.123	489	634
Wonen en bouwen	*965*	825	828	- 3
Totaal lasten	***3.043***	**3.337**	**2.514**	**823**
Baten exclusief reserves	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**
Ruimtelijke ordening	*21*	100	9	- 91
Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	*895*	1.821	1.280	- 541
Wonen en bouwen	*535*	540	590	50
Totaal baten	***1.451***	**2.461**	**1.879**	**- 581**
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	***- 1.592***	**- 876**	**- 634**	**242**

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	242
negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig		
Reguliere voor- of nadelen		37
Lasten	**127**	
- Diversen	- 1	
- Lagere bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	66	
- Minder inzet werkbudget gronden en landerijen	18	
- Voordeel op budget structuur- en bestemmingsplannen	44	
Baten	**- 90**	
- Hogere legesopbrengsten omgevingsvergunningen bouwprojecten	57	
- Lagere opbrengsten verkopen grondstroken	- 135	
- Minder leges ruimtelijke procedures omgevingsvergunningen	- 12	
Incidentele voor- of nadelen		205
Lasten	**285**	
- (Gedeeltelijke) vrijval voorzieningen bouwgrondexploitatie	352	
- Urendoorbelasting aan bouwgrondexploities algemeen	- 41	
- Afboeking oude boekwaarden gronden (geen grondexploitatie)	- 45	
- Mutaties verliesvoorzieningen bouwgrondexploitaties	19	
Baten	**- 80**	
- Minder uren doorbelast aan bouwgrondexploitaties (nadeel voor gemeentelijk begroting)	- 47	
- Lagere winstrealisatie bouwgrondexploitaties	- 33	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u, voor zover van toepassing, het overzicht van de verbonden partijen aan dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats
Welstandscommissie Hûs en Hiem	Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 08. Volkshuisv., RO en Sted. Vern. (Vhrosv)

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ▬

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar					
meting ten tijde van			O	P	rek. 2020	begr. 2021	rek. 2019
Demografische druk							
De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.							
Achtkarspelen	%		▬	▬	79,4	79,4	78,9
Nederland	%		▬	▬	70,0	70,0	69,8
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden							
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.							
Achtkarspelen	euro		▼	▬	704,0	704,0	665,0
Nederland	euro		▼	▼	700,0	700,0	669,0
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden							
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.							
Nederland	euro		▼	▼	773,0	773,0	739,0
Achtkarspelen	euro		▼	▬	804,0	804,0	758,0
Gemiddelde WOZ-waarde							
De gemiddelde WOZ waarde van woningen.							
Achtkarspelen	euro		▲	▲	191,0	191,0	181,0
Nederland	euro		▲	▲	270,0	270,0	248,0
(De gemiddelde WOZ waarde van woningen.)							

Nieuw gebouwde woningen							
Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.							
Achtkarspelen	aantal		–	–	3,3	3,3	3,5
Nederland	aantal		–	▲	9,2	9,2	8,6

Overhead

Bij dit programma hoort het taakveld

0.4 Overhead

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 hebben we verteld wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019(jaren 2020-2023). Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

HR21 onderhoudsronde

[Kadernota 2019 nr. 0.04b]

Wat wilden we?
Leidinggevenden kunnen voor de onderhoudsronde HR21 functies aanleveren die niet eerder zijn gewogen aan de hand van HR21 doordat deze functies nieuw zijn, of functies die zodanig veranderd zijn dat de leidinggevende/medewerker verwacht dat de weging verandert. Er ontstaan of veranderen functies die in onze vastgestelde systematiek (op)nieuw gewogen moeten worden, om eerlijke beloning voor het werk dat gedaan wordt te waarborgen. De structurele kosten voor onze gemeente bedragen € 58.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?
De herwaardering over 2020 is klaar, in 2021 volgt een nieuwe herwaarderingsronde.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Budget onderhoud gemeentehuis

[Kadernota 2019 nr. 0.04c]

Wat wilden we?
Het budget voor onderhoud van het gemeentehuis wordt benut voor de kosten van het dagelijks klein periodiek onderhoud op het gebied van gebouw-gebonden technische installaties en reparatiewerkzaamheden. In de jaren na de ver- en aanbouw van het gemeentehuis in 2011 waren de kosten voor klein onderhoud lager en is het budget naar beneden bijgesteld. Op dit moment neemt het noodzakelijke onderhoud toe maar zijn de beschikbare onderhoudsmiddelen niet meer toereikend. Gebleken is dat de technische installatie voor de toegangscontrole- en inbraaksignalering niet optimaal meer werkt. In het belang van de veiligheid van de gebruikers van het gebouw en de beveiliging van persoons- en bedrijfsinformatie is het noodzakelijk een onderhoudscontract te sluiten. De kosten hiervan bedragen € 23.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?
Het noodzakelijke onderhoud van de technische installatie voor de toegangscontrole en inbraaksignalering, en ook het sluiten van een bijbehorend onderhoudscontract is uitgevoerd. Het onderhoudscontract is uitgevoerd.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Uitbreiding formatie HRM (1,55 fte)

[Kadernota 2019 nr. 0.04d]

Wat wilden we?
Op dit moment stagneert de ontwikkeling van de organisatie en de medewerkers binnen de organisatie. De vraag vanuit de organisatie aan HRM-ondersteuning is namelijk al geruime tijd structureel groter dan wat er aan capaciteit (formatie) beschikbaar is. Uit een benchmark met omliggende gemeenten blijkt dat de huidige formatie minimaal 1,55 fte lager ligt dan gemiddeld. De huidige situatie veroorzaakt een enorme werkdruk en het risico op uitval van medewerkers is groot. Om de gevraagde ondersteuning te kunnen bieden en invulling te kunnen geven aan goed werkgeverschap is een structurele uitbreiding van de HRM-formatie met 1,55 fte noodzakelijk. En juist goed werkgeverschap is essentieel om goede medewerkers aan te trekken en te behouden. En het beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel is nodig om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening en bedrijfsvoering te kunnen garanderen. De structurele kosten van deze uitbreiding bedragen per gemeente € 49.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?
De benodigde formatie wordt ingezet binnen het team in de vorm van HRM-ondersteuning en begeleiding mobiliteit.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Verzuim module Raet

[Kadernota 2019 nr. 0.04e]

Wat wilden we?
De implementatie van een verzuimmodule helpt voorkomen dat we in geval van een langdurig zieke medewerker een derde ziektejaar moeten doorbetalen. En het heeft een meerwaarde voor zowel HRM, de personeels- en salarisadministratie, de leidinggevenden als de organisatie in z'n geheel (dienstverlening, risicovermijding, werk-ontlastend). Om het aantal werknemers dat langdurig ziek is terug te dringen, is de Wet Verbetering Poortwachter (WVP) ingesteld. Het uitgangspunt hierbij is dat snel en effectief ingrijpen het verzuim korter maakt. Werkgevers en werknemers hebben een aantal verplichtingen, die al beginnen in de eerste week van de ziekmelding. Deze verplichtingen zijn niet vrijblijvend. Als we als werkgever niet kunnen aantonen (tijdens de eerste twee jaar ziekte) dat wij ons voldoende hebben ingespannen om de werknemer te laten re-integreren, dan kan de werkgever verplicht worden om ook het derde jaar loon door te betalen (gemiddelde loonsom € 60.000).

Het is om deze reden onontkoombaar om een adequate verzuimregistratie te voeren. Binnen ons salarispakket is er de mogelijkheid om een verzuimmodule te in te voeren. Met deze verzuimmodule worden leidinggevenden meegenomen in de te zetten stappen in het kader van de WVP en ons eigen verzuimbeleid. De module is ingericht aan de hand van een takenlijst met concrete acties (op basis van de WVP en ons verzuimbeleid), die aanpasbaar is en uit te breiden is. De uitkomsten van de acties worden automatisch gearchiveerd in het personeelsdossier van de betreffende medewerker, daar waar nu meerdere handmatige handelingen voor nodig zijn. Het gaat hier om eenmalige (implementatie)kosten van € 13.000 (€ 6.500 per gemeente). Dit bedrag wordt ten laste van de algemene reserve gebracht.

Wat hebben we bereikt?
De verzuimmodule is geïmplementeerd in de organisatie.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

[Gereed]

Adviseur Inkoop en Aanbesteding (uitbreiding formatie 0,4 Fte)

[Kadernota 2019 nr. 0.04g-1]

Wat wilden we?

In de afgelopen jaren is gebleken dat de gezamenlijke organisaties in onvoldoende mate voldoen aan de geldende inkoop- en (EU-)aanbestedingsregels. Dit heeft in deze jaren geleid tot (forse) onrechtmatigheden ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels en had afkeurende accountantsverklaringen ten aanzien van de rechtmatigheid tot gevolg. Rechtmatige inkoop en aanbesteding is en blijft een belangrijk punt voor de gezamenlijke organisaties en vraagt adequate advisering en ondersteuning. Om de inkoop- en aanbestedingstrajecten te verbeteren, de huidige kwetsbaarheid te verminderen en de risico's te beperken, is uitbreiding van de huidige capaciteit (1 fte juridisch adviseur inkoop en aanbesteding) met structureel 0,4 tte noodzakelijk. De structurele kosten van deze uitbreiding bedragen per gemeente € 16.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?

De vacature is ingevuld.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

[Gereed]

Adviseur Inkoop en Aanbesteding (uitbreiding formatie 1,6 Fte)

[Kadernota 2019 nr. 0.04g-2]

Wat wilden we?

Binnen de organisatie is de inkoopfunctie decentraal belegd. Er is geen inkoopafdeling en er zijn geen inkoopadviseurs in dienst. Kortom de teams/afdelingen zijn zelf geheel verantwoordelijk voor hun inkopen en aanbestedingen binnen de gestelde kaders. Het (rechtmatigheids-) belang van inkoop is groot en de gemeentelijke uitgaven moeten rechtmatig tot stand komen. Het belang van het goed beheersen van de inkoopfunctie en (complexe) aanbestedingsprocedures is toegenomen. Er is decentraal niet voldoende kennis en capaciteit aanwezig om aanbestedingsprocedures te doorlopen. Inkopen en aanbesteden vereist expertise en capaciteit. Zowel kwalitatief als kwantitatief is het noodzakelijk om een professionaliseringsslag te maken om meer grip te krijgen en in control te komen en te blijven. Dit om de rechtmatigheid te borgen, maar ook zeker adequaat en op juiste wijze te voorzien in de inkoopbehoefte van de organisatie.

De organisatie gaat over naar een centraal gecoördineerd inkoopmodel. Deze vorm combineert de voordelen van centrale- en decentrale inkoop. Een gecoördineerde inkooporganisatie houdt in, dat het management het creëren van draagvlak combineert met een bundeling van behoeften binnen de totale organisatie. De organisatie bereikt dit door medewerkers uit verschillende afdelingen zo actief en gecoördineerd mogelijk te betrekken bij de inkoopactiviteiten. Voor elk inkoopsegment dat men tactisch inkoopt, stelt de organisatie een tijdelijk multidisciplinair inkoopteam samen. Hiervoor is echter voldoende deskundige en personele capaciteit een randvoorwaarde. In de huidige organisatie is het vereist dat per domein een inkoopadviseur wordt aangesteld die optreedt als inkoopadviseur en procesbegeleider van de aanbestedingen. Inkooppakketten kunnen worden toegedeeld aan de inkoopadviseurs waarbij domein specifiek doch integraal wordt gekeken. Ieder domein wordt voorzien van een inkoopadviseur (Bedrijfsvoering 1 fte, Ruimte+Beheerafdelingen 0,6 fte; het Sociaal Domein is al voorzien van een inkoopadviseur). Dit alles wordt centraal gecoördineerd en

aangestuurd door een centrale inkoopcoördinator en met ondersteuning/advisering van een juridisch adviseur inkoop en aanbesteding. De structurele kosten van deze uitbreiding bedragen per gemeente € 62.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?
De functies van inkoopadviseur bedrijfsvoering en inkoopadviseur Ruimtelijk Domein zijn ingevuld.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Kosten voor het MTO (tweejaarlijkse kosten van € 25.000) [Kadernota 2019 nr. 0.04i]

Wat wilden we?
We achten het belangrijk om iedere twee jaar een MTO (medewerkerstevredenheidsonderzoek) te houden. We peilen dan de algemene tevredenheid van de medewerkers. Medewerkers rekenen ook op deze frequentie. Dit levert waardevolle informatie op voor het managementteam en zo kan de bedrijfsvoering eventueel ook bijgesteld worden. De kosten van een dergelijk onderzoek eens per twee jaar zijn ongeveer € 25.000 (per gemeente dus € 12.500 per twee jaar). In het afgelopen jaar (2019) hebben we een dergelijk onderzoek uitgevoerd. In verband met de huidige financiële positie van de gemeente voor de jaren 2020 e.v. is er kritisch gekeken naar onder meer de kosten van dergelijke onderzoeken. We benadrukken nogmaals het belang van een periodiek MTO. Daarom willen we het komende jaar benutten om te bepalen op welke wijze wij in de toekomst de algemene tevredenheid van onze medewerkers willen meten en in welke frequentie. Pas als dit duidelijk is kunnen we ook iets zeggen over de kosten. Daarom stellen wij voor om de, in de Kadernota verwerkte reeks van € 12.500 per twee jaar per gemeente, voorlopig te laten vervallen.

Wat hebben we bereikt?
In 2019 is het laatste Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd. Het structurele budget hiervoor ad € 12.500 per twee jaar per gemeente is als taakstellende bezuiniging in de begroting doorgevoerd.

Wat is (nog) niet gelukt?
Wij benadrukken het belang van een periodiek MTO en zijn voornemens deze in 2022 uit te voeren in onze organisaties.

Status
[Gereed]

Wat wilden we?
In 2018 is een project gestart om de post- en archiefstromen in het Sociaal Domein, die nu nog analoog (op papier) zijn, te digitaliseren. Hiertoe wordt iDocumenten geïmplementeerd. Met de invoering van iDocumenten wordt een grote kwaliteitsslag geslagen in het beheersen van post- en archiefstromen. Documenten kan tevens zaakgericht werken ondersteunen.

De module iDocumenten brengt extra beheerstaken met zich mee, het gaat hierbij om het beheer van de module zelf en om beheerstaken in de Pink-makelaar. De capaciteit bij de applicatiebeheerders Sociaal Domein is niet toereikend om deze extra taken uit te voeren.

Daarom is het voorstel om de toegestane formatie voor applicatiebeheer Sociaal Ddomein op te hogen met 0,5 Fte. Waarvan 0,25 Fte tlv Tytsjerksteradiel en 0,25 Fte tlv Achtkarspelen.

Wat hebben we bereikt?

De module iDocumenten is binnen het Sociaal Domein inmiddels voor Jeugd en WMO volledig geïmplementeerd. Daarmee zijn de beheerstaken nu belegd bij applicatiebeheer.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Gepersonaliseerde digitale gemeentelijke informatievoorziening (b)

[Kadernota 2019 nr. 0.04k]

Wat wilden we?
Het doel van gepersonaliseerde digitale gemeentelijke informatievoorziening is verbetering van de (online) dienstverlening. Dit zorgt voor minder belasting op de andere kanalen zoals telefonie en balies door de meer proactieve en persoonsgerichte communicatie. Er zijn vele digitale middelen beschikbaar om de inwoner gerichter en sneller van dienst te zijn. Tal van gemeenten slaan deze weg in, Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel volgen hierin. Vorig jaar heeft de raad van Achtkarspelen hiertoe € 30.000 beschikbaar gesteld. Gezien de gezamenlijke ontwikkelingen is het voorstel om dit bedrag te verdelen over beide gemeenten. Voor onze gemeente is dit een besparing van € 15.000.

Wat hebben we bereikt?
Dit jaar is het budget benut om de verschillende bronnen van klantinformatie binnen de verschillende gemeentelijke systemen op een goede wijze te ontsluiten. Dit is een goede bijdrage in de vorming van een integraal klantbeeld.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Continue proces]

Wat wilden we?
De Arbowet wijzigt en daarom moet gemeente Achtkarspelen evenals Werkmaatschappij 8KTD en samenwerkingspartner gemeente Tytsjerksteradiel een aantal wettelijk verplichte wijzigingen doorvoeren. Daarom wordt in samenwerking het volgende voorgesteld:

- Aanstelling van een preventiemedewerker 0,9 FTE in schaal 7 (= formatie-uitbreiding). Geschatte loonkosten (incl. werkgeverslasten) is € 54.000 (structureel € 27.000 per gemeente).
- Een werkgever is verplicht om alle medewerkers toegang te geven tot een arbeidsgezondheidskundig onderzoek. Hoeveel medewerkers er daadwerkelijk aan gaan deelnemen is vooraf niet in te schatten. Als 75% van de medewerkers mee gaan doen dan zijn de geschatte kosten € 62.000 voor de drie organisaties gezamenlijk. Deze kosten worden gespreid over drie jaar (drie jaar € 21.000 is per gemeente drie jaar € 10.500).
- De RisicoInventarisatie en Evaluatie (RI&E) zal met enige regelmaat moeten worden uitgevoerd. De meest recente stamt uit 2014 en daarom staat er in 2019 opnieuw een RI&E gepland. Geschatte kosten: € 15.000 voor alle drie organisaties gezamenlijk. Deze kosten kunnen ondergebracht worden onder het reguliere arbobudget (per gemeente eenmalig in 2019 € 7.500).

Wat hebben we bereikt?
De preventiemedewerker is aangesteld in 2018. De RI&E is voor de meeste locaties uitgevoerd.

Wat is (nog) niet gelukt?

In 2020 stonden de arbeidsdeskundige onderzoeken gepland. Deze zijn door Covid-19 uitgesteld naar het najaar van 2021. De RI&E is voor de beide gemeentehuizen deze uitgesteld (in overleg met deskundigen) omdat de situatie rondom Covid-19 grote invloed heeft op het werken. Zodra de situatie het toelaat zullen deze uitgevoerd worden.

Status

[Vertraging]

Kwantitatieve en kwalitatieve impuls Financiën & Control

[Kadernota 2019 nr. 0.04o]

Wat wilden we?

De kwaliteit van de beheersorganisatie binnen de gemeenten en de Werkmaatschappij is ondermaats. De beheersing van de processen binnen onze organisaties voldoet voor een (belangrijk) deel niet aan de te stellen eisen en er is sprake van meerdere aandachtspunten voor verbetering. De gemeenten zijn in de jaren 2017 en 2018 geconfronteerd met forse financiële tekorten. Door te late, onvolledige en soms foutieve informatievoorziening zijn besturen, colleges en raden hiermee bij herhaling verrast. Tijdige bijsturing was hierdoor niet of nauwelijks mogelijk. Daarbij kon ook de accountant in de afgelopen jaren niet of in beperkte mate steunen op de interne beheersing. Dit heeft bij de jaarrekeningen geleid tot meerdere oordeelsonthoudingen op het gebied van de getrouwheid en de rechtmatigheid en in enkele gevallen tot afkeurende verklaringen op het gebied van rechtmatigheid en verklaringen met beperking voor getrouwheid.

Om meer grip te krijgen op begroting en jaarrekening is het Verbeterplan Bedrijfsvoering vastgesteld. Door verbetering van de structurele beheersing van de processen (o.a. op het gebied van processen, procedures, budgethouderschap, budgetbeheer, rollen, taken en verantwoordelijkheden, Planning & Control, integrale advisering en (verbijzonderde) interne controle), moet de bedrijfsvoering weer op orde komen. Om deze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden, hebben de colleges van B&W op 26 maart 2019 besloten tot een kwantitatieve en kwalitatieve impuls van het team Financiën. Als vervolg hierop is een reorganisatieplan geschreven waarin deze impuls is aangebracht. Het DB van de Werkmaatschappij heeft een voorgenomen besluit genomen over het reorganisatieplan. Het plan ligt nu voor advies bij de OR.

De belangrijke vereisten die in dit kader aan het team Financiën kunnen worden gesteld, zijn dat zij de toegevoegde waarde (voorzien in maatschappelijke behoeften en het oplossen van maatschappelijke vraagstukken) van de organisaties kritisch kan beoordelen, zichtbaar kan maken en ook zicht heeft op de besteding van de financiële middelen; kortom een relatie kan leggen tussen maatschappelijke en financiële resultaten. Daarbij wordt de context waarbinnen de teamleden van Financiën werken vanzelfsprekend complexer, eisen en verantwoordelijkheden groter, kennis en organisatie van beheersing van IT-systemen steeds groter. Bovendien heeft de komst van de GR Werkmaatschappij 8KTD geleid tot het ontstaan van drie organisaties, wat bij het team financiën ook zorgt voor een grotere complexiteit.

In het reorganisatieplan wordt voor het team Financiën een uitbreiding voorzien van 3,4 fte, waarvan dus 1 fte tijdelijk voor 2 jaar (2020 en 2021). De structurele uitbreiding van de formatie (2,4 fte) incl. een kwaliteitsimpuls bedraagt structureel € 300.000 per jaar (€ 150.000 per gemeente); de incidentele uitbreiding voor 2020 en 2021 bedraagt € 90.000 per jaar (€ 45.000 per gemeente).

Wat hebben we bereikt?

Het verbeterplan Financiën is in gang gezet en loopt volgens plan. In de toegekende uitbreiding van de formatie is voorzien. Diverse acties zijn in gang gezet om de beheersing van de processen op het gewenste niveau te krijgen.

Wat is (nog) niet gelukt?
Het plan voorziet er in dat een deel van de kwaliteitsimpuls tijdelijk is. Gezien de veelheid en complexiteit van het werk dat verzet moet worden om de beheersing van de processen op orde te brengen is de duur van de tijdelijke inzet van 1 fte te kort.
Status
[Op schema]

Kerstpakketten en kerstmarkt [Kadernota 2019 nr. 0.04t]

Wat wilden we?
Jaarlijks wordt er voor de medewerkers een kerstviering met kerstpakket/-markt georganiseerd. De hieraan verbonden kosten zijn tot op heden niet goed verwerkt in de begroting. Om de kerstviering te kunnen continueren zijn structureel middelen nodig. Voorgesteld wordt om de kosten van de kerstviering nu structureel op te nemen in de begroting. In de Kadernota was hier in eerste instantie € 25.000 per gemeente voor meegenomen. Bij nader inzien wordt dat € 20.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?
Vanwege corona heeft de activiteitencommissie bijna geen gebruik gemaakt van dit bedrag in 2020.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Gereed]

Risico inventarisatie arbozaken (RI&E) [Kadernota 2019 nr. 0.04w]

Wat wilden we?
Dit onderwerp is al aangekondigd in de Kadernota, maar het kon destijds nog niet worden voorzien van de benodigde financiële gegevens.

Als goed werkgever willen wij onze medewerkers een veilige werkomgeving bieden. In wet- en regelgeving (Arbowetgeving) ligt vast waaraan een veilige werkomgeving moet voldoen en wat de verplichtingen zijn voor ons als werkgever. De Arbeidsinspectie toetst op de naleving hiervan en kan bij het (herhaaldelijk) niet voldoen aan de te stellen eisen hoge boetes opleggen. We beschikken sinds begin dit jaar over een preventiemedewerker (=wettelijke verplichting) die zich bezighoudt met de arbeidsomstandigheden binnen onze gemeentelijke organisaties.

In het afgelopen jaar zijn risico’s geïnventariseerd (RI&E) op de ongeveer 35 locaties van beide gemeenten en is er een risico-inventarisatie voor de verschillende functies van de buitendienst gemaakt (d.m.v. een Taak Risico Analyse- TRA; ook wel Functie RI&E genoemd). Deze TRA wordt gemaakt van de functies die risico's lopen onderweg en geldt met name voor functies in de buitendienst. Er is duidelijk geworden waar risico's liggen en welke acties er moeten worden genomen om te voldoen aan wet- en regelgeving.

In 2020 wordt een gestart gemaakt met diverse acties (inhaalslag) om de risico’s weg te nemen of te minimaliseren. In de jaren vanaf 2021 worden deze acties gecontinueerd en bijgehouden. De incidentele kosten in 2020 die voortkomen uit de RI&E’s en TRA’s bedragen € 144.000. Vanaf 2021 bedragen de structurele kosten € 74.000 per jaar.

In onderstaande tabel zijn de verschillende onderdelen (acties) uitgesplitst:

Risico inventarisatie arbozaken (RI&E)

- Vaccinaties medewerkers risicovolle functies (Hepatitis A, Hepatitis B en DTP)
  - € 70.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 15.000 (2021), € 15.000 (2022), € 15.000 (2023)
- Lymescreening
  - Verdeling o.b.v. aantal medewerkers
  - € 30.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 15.000 (2021), € 15.000 (2022), € 15.000 (2023).
  - In 2020 evaluatie van het bedrag en evt. aanpassing.
- Aanpassing werkplekken / werklocaties
  - Verdeling o.b.v. aantal medewerkers
  - € 40.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 40.000 (2021), € 40.000 (2022), € 40.000 (2023)
- Toetsing RI&E's & TRA's
  - Verdeling 50/50
  - € 4.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 4.000 (2021), € 4.000 (2022), € 4.000 (2023)

Wat hebben we bereikt?

- De vaccinaties zijn in 2020 uitgevoerd. in april 2021 staat de volgende vaccinatieronde gepland.
- De Lyme screening heeft plaatsgevonden in februari 2020 en november 2020. Volgende screening is in november 2021.
- Werkplekaanpassingen worden doorlopend gedaan. De preventiemedewerker kijkt wat er nodig is om de medewerker gezond te laten werken, vaak in overleg met de bedrijfsarts. Vaak kan dit opgelost worden door de juiste instellingen, af en toe worden hiervoor materialen aangeschaft.
- Voor de locaties zijn evacuatiematrassen aangeschaft.

Wat is (nog) niet gelukt?

In 2020 zijn geen RI&E's en TRA's getoetst door Covid-19. De verwachting is dat dit in 2021 wel zal gebeuren.

Status

[Op schema]

Informatieveiligheid en privacy

[Kadernota 2019 nr. 0.04z]

Wat wilden we?

Vanaf mei 2018 geldt de AVG en per januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO is een update van de huidige BIG, "Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten". De meest basale onderdelen van deze wet- en regelgeving zijn inmiddels geïmplementeerd echter nog in onvoldoende mate. In het recent uitgevoerde RKC-onderzoek is ook geconstateerd dat beide gemeenten, volgens externe analyses, niet geheel in control zijn op het gebied van informatiebeveiliging. Om in control te komen, zoals ook benoemd in het RKC-rapport, zijn de volgende onderwerpen minimaal benodigd:

- Een bewustwordingscampagne met continue karakter
- Het opstellen en implementeren van een informatiebeveiligingsbeleidsplan
- Het uitvoeren van risicoanalyses en implementeren van informatiebeveiligingsmaatregelen, ook voortkomend uit privacy analyses.

De totale jaarlijkse kosten worden geschat op € 35.000 (€ 17.500 per gemeente per jaar). Dit betreft overigens een eerste verkenning van de toenemende urgentie van informatieveiligheid en privacy. Er wordt onderzocht in een meerjarenplan of dit voldoende borging geeft.

Wat hebben we bereikt?

- "Een bewustwordingscampagne met continue karakter". Door de inzet van het leerportaal van waaruit de informatiebeveiligingstraining is uitgerold, wordt hier

aan voldaan. Aangevuld met specifieke berichtgeving via SharePoint, Yammer, posters en acties.
- "Het opstellen en implementeren van een informatiebeveiligingsbeleidsplan". Het strategisch informatiebeveiliging- & privacybeleid is begin 2020 vastgesteld en zal elke 3 jaar worden herzien. Aanvullend hierop worden voor zowel informatiebeveiliging als privacy jaarplannen opgesteld die zich richten op specifieke projecten.
- "Het uitvoeren van risicoanalyses en implementeren van informatiebeveiligingsmaatregelen, ook voortkomend uit privacy analyses.". Er is een GAP analyse verricht (Gap is geen afkorting, maar is het Engelse woord voor 'gat') waar maatregelen uit voortvloeien op basis van voorgeschreven maatregelen uit de Basline Informatiebeveiliging Overheden. Aanvullend zijn projecten opgestart om per applicatie het Basis Beschermnings Niveau te bepalen om zo inzichtelijk te krijgen of er aanvullende maatregelen nodig zijn op applicatieniveau.

Wat is (nog) niet gelukt?
"Het uitvoeren van risicoanalyses en implementeren van informatiebeveiligingsmaatregelen, ook voortkomend uit privacy analyses." Dit is een continu proces wat nooit afgerond is. Bij elke nieuwe applicatie die (privacy)gevoelige informatie verwerkt, zal een risicoanalyse moeten worden verricht om duidelijk in beeld te krijgen of eventuele aanvullende maatregelen nodig zijn.

Status
[Gereed]

Gepersonaliseerde digitale gemeentelijke informatievoorziening (a)

[Kadernota 2018 nr. 0.2coal1]

Wat wilden we?
Het doel van gepersonaliseerde digitale gemeentelijke informatie voorziening is verbetering van de digitale dienstverlening. Er zijn vele digitale middelen beschikbaar om de burger gerichter en sneller van dienst te zijn. Dat kan zijn een aparte 8K-app zijn of ontwikkelingen rondom persoonlijke internetpagina. Ook kan worden gedacht aan standaardbeschikkingen die sneller tot stand kunnen komen door inzet van digitale technieken. Tal van gemeenten slaan deze weg in, Achtkarspelen volgt hierin.

Wat hebben we bereikt?
Dit jaar is het budget benut om de verschillende bronnen van klantinformatie binnen de verschillende gemeentelijke systemen op een goede wijze te ontsluiten. Dit is een goede bijdrage in de vorming van een integraal klantbeeld.

Wat is (nog) niet gelukt?
N.v.t.

Status
[Continue proces]

Voor de periode 2020-2023 is een taakstelling geformuleerd én verwerkt in de begroting. In deze jaarrekening vertellen we
- in hoeverre de taakstelling is gerealiseerd
- wat het maatschappelijke effect was
- wat er nog gerealiseerd moet worden

Centrale postkamer 8KTD

[Nr. TS-0.4 i&a 4]

Wat is gerealiseerd?
In 2020 zijn de eerste stappen gezet om een scanstraat te ontwikkelen bij team DIV. Er zijn besluiten genomen over de inrichting van de scanstraat, de formatieve dekking en de overheveling van taken naar het KlantContactCentrum (KCC).
Er is besloten om een aantal taken, zoals de routering van gescande inkomende post en e-mail, over te nemen van team DIV. De bedoeling is dat de analoge post en informatie zoveel mogelijk door de scanstraat digitaal ter beschikking wordt gesteld en dat het KCC deze, via het centraal DocumentManagementSystem (DMS), plaatst in taakspecifieke applicaties. Dit ondersteunt vakafdelingen en bovendien is informatie daarmee blijvend vindbaar. De teams hebben onderling afspraken gemaakt over overheveling van formatie om deze ontwikkeling mogelijk te maken en voorkomt een formatieve uitzetting. Een bezuiniging is overeenkomstig planning nog voor nu nog niet haalbaar. We streven naar een significant kleinere hoeveelheid analoge post en sturen op de voorkant zoveel mogelijk digitale processen (e-dienstverlening).
Wat was het maatschappelijke effect?
De informatiekanalen (post, email, balies, telefoon) worden op 1 plaats gecentreerd. De klantvraag is hierdoor integraler en volledieger in beeld en kan daardoor effectiever geholpen worden.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	-	-	5	5
gerealiseerd	-	-	-	-
nog te realiseren	-	-	5	5
status	realisatiefase	planfase	planfase	planfase

Faseren onderzoekskosten Dienstverlening

[Nr. TS-0.4 Pd 2]

Wat is gerealiseerd?
Voor mystery-guest onderzoeken, voor vergelijkende onderzoeken of voor eigen onderzoek zijn geen kosten gemaakt. Hiermee is volgens afspraak € 5.000 (€ 2.500 per gemeente) bespaard.

Wat was het maatschappelijke effect?
Het niet uitvoeren van deze onderzoeken heeft, uitgezonderd van een financiële besparing, geen maatschappelijke effecten tot gevolg gehad.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	3	-	3	-
gerealiseerd	3	-	-	-
nog te realiseren	-	-	3	-
status	realisatiefase	realisatiefase	planfase	planfase

Minder dienstverlening - kanaal telefonie en balie

[Nr. TS-0.4 Pd 4]

Wat is gerealiseerd?
Via het communicatiekanaal telefonie is er op termijn een bedrag van € 20.000 te besparen. In 2020 is er volgens planning € 5.000 minder besteed.

Wat was het maatschappelijke effect?
Telefonisch was de gemeente iets minder bereikbaar dan in voorgaande jaren. Hier ligt geen directe relatie met het mindere budget. Hierbij kan bijvoorbeeld ook worden gedacht aan tijdelijke mindere bereikbaarheid door Corona-maatregelen.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	5	10	20	20
gerealiseerd	5	-	-	-
nog te realiseren	-	10	20	20
status	realisatiefase	planfase	planfase	planfase

Overige ontwikkelingen

Lagere bijdrage WM8KTD
In programma 0 Bestuur en ondersteuning is toegelicht dat onze bijdrage aan de WM8KTD per saldo € 25.000 lager is dan begroot. Hiervan is op basis van de verplichte verdeling over taakvelden volgens het BBV € 436.000 verantwoord onder programma 0 als onderschrijding van de begroting, waarvan dan weer € 67.000 als nadeel binnen het onderdeel Overhead is verantwoord.

Personeelskosten Overhead
In de personeelskosten Overhead zien we per saldo een geringe overschrijding van de begroting van € 21.000. Grotendeels wordt dit verklaard als gevolg van hogere kosten dan begroot voor sociaal-flankerend beleid voor een bedrag van € 194.000 en door een hogere bate dan begroot van € 173.000 als gevolg van vergoedingen uitleen personeel en inkomensoverdracht van overige overheden ten behoeve van centraal ziektebudget.

Lagere kosten Juridische advisering
Voor externe advisering wordt jaarlijks een budget geraamd. Hierbij is op voorhand niet aan te geven hoeveel daar op uitgegeven gaat worden. Dit is o.a. afhankelijk van externe factoren als procedures die worden aangespannen tegen en vanuit de gemeente. In 2020 zijn minder procedures gevoerd en is minder extern juridisch advies ingewonnen. Daardoor is sprake van een onderschrijding van € 26.000 op deze begrotingspost.

Werkbudget directie
In 2020 zijn minder uitgaven gedaan ten laste van het werkbudget directie. Het betreft hier budget voor kosten van o.a. ondersteuningstrajecten, het organiseren van bijeenkomsten en het bijwonen van congressen, meetings, conferenties etc. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 31.000.

Facilitair
De Coronacrisis heeft gevolgen gehad voor de kosten- en batenontwikkeling binnen het programma Overhead. We herkennen de volgende COVID-19 gerelateerde ontwikkelingen:

- minder uitgaven voor gas, water, elektra (10.000).
- minder inkoopkosten voor kantine en catering en koffieautomaten (40.000).
- meer schoonmaakkosten (12.000).
- meer onderhoudskosten (17.000), door gebouw geschikter te maken voor het nieuwe werken.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	*Begroting primitief*	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Overhead	*8.480*	9.992	10.111	- 118
Totaal lasten	***8.480***	**9.992**	**10.111**	**- 118**
Baten exclusief reserves	***Begroting primitief***	**Begroting definitief**	**Rekening**	**Verschil**
Overhead	*112*	112	234	122
Totaal baten	***112***	**112**	**234**	**122**
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	***- 8.368***	**- 9.880**	**- 9.876**	**4**

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Verklaring resultaat	€	4
negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig		
.4 **Overhead**		4
Incidenteel		66
Lasten	66	
- ICT: Restantbudget 8K	24	
- Lagere kosten gas, water, elektra als gevolg van Corona (thuiswerken)	10	
- Lagere inkoopkosten voor kantine en catering en koffieautomaten als gevolg van Corona (thuiswerken)	40	
- Hogere schoonmaakkosten als gevolg van Corona	- 12	
- Divers	4	
Structureel		- 62
Baten	173	
- Personeelskosten Overhead: saldo van dit betreft een hogere bate aan vergoedingen uitleen personeel en inkomensoverdracht van overige overheden ten behoeve van centraal ziektebudget.	173	
Lasten	- 235	
- Hogere onderhoudskosten als gevolg van Corona door gebouw geschikter te maken voor het nieuwe werken.	- 17	
- Lagere kosten advisering	43	
- Bijdrage Werkmaatschappij 8KTD.	- 67	
- Personeelskosten Overhead: hogere kosten sociaal-flankerend beleid.	- 194	

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?
In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 00. Bestuur en ondersteuning

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

onqunstiq ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ▬

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar					
meting ten tijde van					**rek.**	**begr.**	**rek.**
			O	**P**	**2020**	**2021**	**2019**
Overhead							
Percentage overhead t.o.v. de totale lasten							
Achtkarspelen	euro		▼	▬	11,1	10,9	9,1
(Cijfers jaarrekening 2020)							
Nederland	euro				onbekend	onbekend	onbekend

3.2 Paragrafen

A - Lokale heffingen

Inleiding

Een deel van de inkomsten van onze gemeente bestaat uit lokale heffingen en belastingen. We geven hieronder een samenvatting zodat inzicht ontstaat in de lokale lastendruk. Dit is van belang om een goede afweging te kunnen maken tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Ook laten we zien welk beleid de gemeente in 2020 heeft gevoerd op het gebied van de lokale heffingen en de kwijtschelding daarvan.

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. De heffingen worden voor het grootste deel opgebracht door burgers.

(x € 1.000)	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
Afvalstoffenheffing			
7.3 Afval	3.558	3.572	14
Burgerzaken			
0.2 Burgerzaken	259	265	6
Forensenbelasting			
3.4 Economische promotie	6	4	- 2
Omgevingsvergunningen			
0.2 Burgerzaken	-	-	-
8.3 Wonen en bouwen	381	413	32
Overige			
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	-	-
2.1 Verkeer en vervoer	33	115	82
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	6	4	- 2
5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie	6	7	-
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15	8	- 7
OZB			
0.61 OZB woningen	3.514	3.504	- 10
0.62 OZB niet-woningen	1.891	1.864	- 27
Precario			
0.64 Belastingen overig	1.605	1.605	-
Reclamebelasting			
0.64 Belastingen overig	45	47	2
Rioolheffing			
7.2 Riolering	2.074	2.003	- 71
TOTAAL	**13.395**	**13.411**	**16**

Uitgangspunten leges- en tarievenbeleid

Voor de jaarrekening gebruiken we de uitgangspunten van de programmabegroting 2020. Deze vindt u in de paragraaf Lokale heffingen van de begroting.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven van alle huishoudens als dekking in de kosten van het ophalen van het huishoudelijk afval (een wettelijk verplichte taak). Het is een algemene heffing. Dat wil zeggen, dat elke huishouding afvalstoffenheffing betaalt, ook al zou men beweren dat men niet gebruik maakt van de dienstverlening van de gemeente.

Over het totaal van die kosten wordt overhead toegerekend. De kosten van taakveld overhead worden uitgedrukt in een percentage van de totale begroting en dat is het omslagpercentage voor het toe te rekenen bedrag aan overhead. Om praktische redenen is ervoor gekozen om het overheadbedrag zoals dat is berekend bij de begroting mee te nemen in de berekening van de kostendekkendheid van de jaarrekening.

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten bedroegen de kosten in 2020 € 3.743.000. De opbrengsten waren € 3.572.000. Daardoor bedroeg de kostendekkendheid in 2020 95%. Het verschil tussen de opbrengsten en de kosten ad € 171.000 hebben we onttrokken aan de Voorziening afval.

De voorziening kende per 31-12-2019 een stand van € 30.000. Daarom is er een aanvullende storting in de voorziening t.l.v. het resultaat gedaan van € 142.000 om de eerder genoemde onttrekking mogelijk te maken.

Onderstaande tabel geeft de tarieven voor de afvalstoffenheffing voor 2020 weer zoals deze zijn vastgesteld door de raad in 2019.

	Tarief 2020	Tarief 2019	Verschil
Afvalstoffenheffing			
Eenpersoonshuishouden	234,48	214,20	20,28
Meerpersoonshuishouden	334,92	306,24	28,68
Extra container	166,80	153,00	13,80

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven over alle gebouwen als dekking voor de kosten voor het onderhouden en in stand houden van het gemeentelijk rioolstelsel en voor de zorg van afvoer van grond- en hemelwater.

De gemeente mag voor een groot deel zelf de hoogte van de rioolheffing bepalen. We gaan daarbij uit van het volgende:

- Heffing op basis van vaste tarieven bij gebruiker en eigenaar.
- Voor gebruikers maken we verschil tussen eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens in de verhouding 70:100.

- De opbrengsten van de rioolheffing moet de kosten dekken maar mag niet hoger zijn dan 100%. Waarbij het uitgangspunt van het geldende verbreed gemeentelijk riolerings- plan (vGRP) is, dat dit langjarig geldt.
- Er is een basisheffing voor alle percelen.

De kosten die worden toegerekend aan de rioolheffing komen van een aantal taakvelden, waarbij taakveld riolering het centrale taakveld is. Van dit taakveld wordt nagenoeg 100% van de kosten toegerekend. Daarnaast worden kosten toegerekend van taakveld wegen, het gaat om een deel van de kosten van straatreiniging, onderhoud duikers en tractiemiddelen. Verder wordt een deel van de kosten van de werkplaats toegerend.

Over het totaal van die kosten wordt overhead toegerekend. De kosten van taakveld overhead worden uitgedrukt in een percentage van de totale begroting en dat is het omslagpercentage voor het toe te rekenen bedrag aan overhead. Om praktische redenen is ervoor gekozen om het overheadbedrag zoals dat is berekend bij de begroting mee te nemen in de berekening van de kostendekkendheid van de jaarrekening.

Bij de opbrengsten is er naast de rioolheffing noch sprake van vergoedingen voor individuele diensten, zoals het aanleggen van huisaansluitingen of het legen van beerputten.

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten bedroegen de kosten in 2020 € 2.195.000. De opbrengsten waren € 2.003.000. Daardoor bedroeg de kostendekkendheid in 2020 91%. Het verschil tussen de opbrengsten en de kosten ad € 192.000 hebben we onttrokken aan de Voorziening riolering.

Onderstaande tabel geeft de tarieven voor de rioolheffing voor 2020 weer zoals deze zijn vastgesteld door de raad in 2019.

	Tarief 2020	Tarief 2019	Verschil
Rioolheffing			
Meerpersoonshuishouden/IBA	167,28	154,92	12,36

Reclamebelasting

De reclamebelasting is in de gemeente van toepassing in Surhuisterveen. In een afgebakend deel van het centrum ontvangen gebruikers van panden/gebouwen met een reclame-uiting een heffing per jaar van € 467,90.
De opbrengst van de belasting komt ten goede aan het ondernemersfonds. Vanuit het fonds worden promotieactiviteiten in het centrum van Surhuisterveen bekostigd.

Precariobelasting

De heffing van precariobelasting, een heffing op kabels en leidingen van nutsbedrijven in gemeentelijke grond, is eindig. Voor 2020 en 2021 kunnen we nog precariobelasting heffen. De wettelijke mogelijkheid voor de gemeenten om precariobelasting te heffen op kabels en leidingen van nutsbedrijven is ingaande 2016 afgeschaft. Er is een overgangsperiode van toepassing tot en met het jaar 2021.

Forensenbelasting

Personen die, zonder dat ze hun hoofdverblijf in de gemeente hebben, meer dan negentig dagen per jaar een gemeubileerde woning tot hun beschikking hebben voor zichzelf of voor hun gezin, betalen forensenbelasting. De aanslag wordt opgelegd aan degene die de gemeubileerde woning tot zijn beschikking heeft. Het betreft in de gemeente een klein aantal: 6-7 gevallen per jaar. In 2020 waren er minder woningen waarvoor deze belasting gold dan geraamd.

Kwijtschelding

Voor mensen met de laagste inkomens, inkomensnorm volgens de bijstand, bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en onroerende zaakbelasting. Daarbij wordt het verzoek getoetst op basis van de Uitvoeringsregeling op grond van artikel 26 van Invorderingswet.

Kwijtschelding	2020	2019
Aantal toegewezen aanvragen	648	636
Aantal afgewezen aanvragen	183	200
Totaal aantal aanvragen	831	836
Automatische kwijtschelding	460	390
Toekenning op aanvraag (volledig)	162	217
Toekenning op aanvraag (gedeeltelijk)	26	29
Totaal aantal kwijtscheldingen	648	636
Kwijtgescholden belastingbedragen	**289.802**	**244.581**

B - Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

We zijn verplicht om in een paragraaf het weerstandsvermogen en de risicobeheersing op te nemen.

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de gemeente financieel in staat is om onvoorziene gebeurtenissen op te vangen. Weerstandsvermogen onderscheiden we in twee delen

- weerstandscapaciteit
- risicobeheersing

Met weerstandscapaciteit bedoelen we alle middelen en mogelijkheden waarmee de gemeente onvoorziene kosten op kan vangen. Dat geldt bijvoorbeeld voor alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en maar die gevolgen kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente.

Deze paragraaf geeft een beeld van de weerstandscapaciteit en de risico's en het beleid dat daarbij hoort. Ook presenteren we een aantal verplichte kengetallen. Deze vertellen iets over de financiële positie van onze gemeente.

Verloop reserves en voorzieningen in begrotingsperiode

Het saldo van de jaarrekening beschouwen we als *incidentele weerstandscapaciteit*. De reserves zien we als *structurele weerstandscapaciteit*.

De raad beslist over de inzet van de Algemene Reserve. De Bestemmingsreserves zijn nadrukkelijk voor specifieke doelen bestemd.

De ontwikkeling van de reserve in 2020 is als volgt:

Ontwikkeling reserve (x € 1000)	Werkelijk Ultimo 2019	Werkelijk Ultimo 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Vrije reserve	15.093	13.622	13.004	11.103	10.981	11.255
Algemene reserve weerstandsvermogen	4.156	4.156	3.080	3.080	3.080	3.080
Saldo onttrekkingen/stortingen	1.327	-660	-1.493	-513	-114	0
Saldo Algemene Reserve	**20.576**	**17.118**	**14.591**	**13.670**	**13.947**	**14.335**
Resultaatvermeerdering/-vermindering	-2.798	6.590	-408	391	388	1.646
Eindsaldo o.v.v. resultaatbestemming	17.778	23.708	14.183	14.061	14.335	15.981

Bestemmingsreserve 'De Kûpe' (x € 1000)	Werkelijk Ultimo 2019	Werkelijk Ultimo 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Stand per 1-1			7.624	7.624	7.314	7.004
Onttrekkingen				-310	-310	-310
Saldo per 31-12			**7.624**	**7.314**	**7.004**	**6.694**

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit zegt hoe de gemeente eenmalige tegenvallers op kan vangen. Feitelijk is dit de optelsom van het *vrij te gebruiken* deel van de reserves en de *stille* reserves.

- Het vrij te gebruiken deel van de reserves is dat deel waarvan nog geen bestemming is vastgelegd. In onze gemeente is dit de Algemene Reserve.
- De stille reserves zijn bezittingen die op de balans lager zijn gewaardeerd dan de marktwaarde én op korte termijn verkoopbaar zijn. Voor zover op dit moment bekend, heeft onze gemeente geen stille reserves.

Daarnaast hebben we in de exploitatie een aantal stelposten opgenomen voor onvoorziene eenmalige uitgaven.

Structurele weerstandscapaciteit

Met structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in het jaar op te vangen zonder dat dit gevolgen heeft voor de uitvoering van bestaande taken.
Bij ons gaat het dan om het *begrotingsoverschot* en de *onbenutte belastingcapaciteit*. De onbenutte belastingcapaciteit geeft aan in hoeverre we de mogelijkheid hebben om vooral de OZB-tarieven te verhogen.

Risico's

Niet ieder risico heeft direct gevolgen voor de weerstandscapaciteit. We spreken van een risico als het gaat om

- relatief grote bestaande of toekomstige verplichtingen
- met een buitengewoon karakter
- waarbij de omvang en de kans onmogelijk is in te schatten
- en die niet kan worden afgedekt door een voorziening, verzekering of andere beheersmaatregel.

Risico’s waarvan de financiële tegenvaller lager dan € 50.000 wordt geschat beschouwen we als onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Daarboven worden ze in de paragraaf weerstandsvermogen.

Gewone risico's, het overschrijden van de begroting, betekent niet automatisch dat er een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit. Het gaat dan bijvoorbeeld om open-einde regelingen, aantallen bijstandsgerechtigden en bijstelling van rijksbudgetten. Maar ook om vertragingen in processen, het niet realiseren van beleidsdoelstellingen, risico’s met betrekking tot arbo en veiligheid, faillissement van aannemers en het aantreffen van bodemvervuiling bij aankoop van grond. Dergelijke afwijkingen melden we via de bestuursrapportages.

Verzekering van risico's

Een deel van de risico’s kan worden afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Dat betekent een afweging tussen de kans op schade en de kosten daarvan enerzijds en de verzekeringspremie anderzijds. We bekijken van tijd tot tijd of er bijstelling nodig is.

Risico's ten laste van de weerstandscapaciteit

In de programmabegroting hebben wij een aantal risico's beschreven. Hieronder vertellen we per onderwerp in hoeverre het risico zich heeft voorgedaan, wat de invloed is op het weerstandsvermogen en of het risico zich ook ná 2020 zal voordoen.

In de programmabegroting 2020 zijn een aantal risico's beschreven.

Hieronder wordt per onderwerp aangegeven in hoeverre het risico zich heeft voorgedaan, wat de invloed is op het weerstandsvermogen en of het risico zich voortzet ná 2020.

Onderwerp	Gesubsidieerde instellingen
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-

Continuering risico na 2020 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	De gemeente heeft te maken met een variatie aan gesubsidieerde instellingen, zoals: zwembaden, cultuurcentrum, bibliotheek, maatschappelijk werk, etc. Het risico bestaat dat claims van deze instellingen financieel nadeel voor de gemeente kan betekenen. Organisaties kunnen failliet gaan en de gemeente kan het product in de lucht willen houden, en dat brengt mogelijk (frictie)kosten met zich mee. De gemeente sluit overeenkomsten met instellingen die subsidies e.d. van de gemeente ontvangen, waarin productafspraken zijn opgenomen. Tijdens het lopende jaar is regelmatig overleg over de (financiële) voortgang. Het risico dat daardoor financieel gezien iets misgaat wordt daarmee geminimaliseerd.

Onderwerp	**Krimp**
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2020 (J/N)	Nee
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	-

Onderwerp	**Gemeenschappelijke regelingen (excl. SW Fryslân)**
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2020 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	De gemeente participeert in een aantal gemeenschappelijke regelingen. Deze regelingen worden beschreven in de paragraaf Verbonden Partijen. De grotere regelingen betreffen de Veiligheidsregio, Jobinder en de FUMO. De uitvoering van gezamenlijke beleidsterreinen binnen dergelijke regelingen brengt risico's met zich mee, waarvoor gezamenlijk voor dekking moet worden gezorgd. Om er voor te zorgen dat de gemeente zelf de regie blijft voeren wordt er strak toezicht gehouden. Het standpunt van de gemeente wordt zowel ambtelijk (in overlegorganen) als bestuurlijk (in AB-vergaderingen) uitgedragen.

Onderwerp	**PAS en PFAS**
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-

Continuering risico na 2020 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	PAS Minder stikstof, sterkere natuur en economische ontwikkeling zijn de doelen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Al jaren is er in veel Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Dit is schadelijk voor de natuur. Het belemmert ook vergunningverlening voor economische activiteiten. Dit kan ook voor onze gemeente gelden. PFAS In januari 2020 is de Bodemkwaliteitskaart PFAS voor Fryslân opgesteld. In de maanden daarna is deze BKK-PFAS door de Friese gemeenten, en ook in Achtkarspelen (en Tytsjerksteradiel) vastgesteld. Hierbij is aangesloten bij het generieke beleid zoals opgenomen in het Tijdelijk Handelingskader (THK) van 28 november 2019. In het geactualiseerde THK van 2 juli jl. zijn de landelijke achtergrondwaarden voor PFAS opnieuw verhoogd. Op basis van het nieuwe beleid (geactualiseerde bodemkwaliteitskaart) en verruimde normen voor PFAS zijn er geen (grote) belemmeringen voor de afvoer of toepassing van grond. Voor het toepassen van baggerspecie afkomstig uit baggerwerken zijn echter nog wel belemmeringen. In de toepassingslocaties van het Wetterskip Fryslân, voormalige zandwinputten, zijn de normen nog niet versoepeld. Wanneer de bodemkwaliteitskaart niet geldig is als erkend bewijsmiddel moet men in de huidige situatie wel structureel extra kosten maken voor het analyseren van PFAS binnen een partijkeuring of waterbodemonderzoek. Wanneer de bodemkwaliteitskaart niet geldig is als erkend bewijsmiddel moeten in voorkomende gevallen extra kosten worden gemaakt voor het analyseren van PFAS binnen een partijkeuring of waterbodemonderzoek.

Onderwerp	**Algemene uitkering en ontwikkelingen Sociaal Domein - Jeugdzorg en Wmo**
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2020 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	De gemeentelijke begroting staat onder druk als gevolg van alsmaar stijgende kosten binnen de Jeugdzorg en de Wmo. Algemene tendens is dat gemeenten vanuit het Rijk via de Algemene Uitkering onvoldoende worden compenseert voor deze snel stijgende kosten. Het Rijk heeft aangekondigd aan het einde van het jaar (2020) met 2 bindende adviezen op het gebied van de Wmo en Jeugdzorg te komen waarin gemeenten een reële compensatie mogen verwachten. De maatwerkvoorzieningen binnen de Wmo en Jeugdzorg zijn open-einde regelingen. In de afgelopen jaren hebben we steeds meer data en kennis gekregen om de kosten in de Jeugdzorg en Wmo te voorspellen en te volgen. Deze prognose is ook opgenomen in de meerjarige begroting. Dit heeft voor de begroting 2021-2024 geleid tot een forse bijstelling, maar ook tot een begroting die realistisch is wat betreft de verwachtingen. Ondanks dat blijft het risico bestaan dat de groei van het aantal cliënten hoger is dan verwacht. Zeker voor de cliënten die hoog-specialistische zorg ontvangen kan een stijging (of daling) van een paar cliënten leiden tot een forse financiële bijstelling. In de begroting houden we namelijk rekening met een gemiddeld aantal cliënten die hoog-specialistische zorg ontvangen.

	Ook voor het product Wmo Beschermd Wonen geldt dat de centrumgemeente Leeuwarden hier steeds meer grip op heeft en dat de kosten in de afgelopen jaren zijn gedaald. Dit heeft ertoe geleid dat de structurele budgetten die wij in de begroting hadden gereserveerd voor de nadelen op Beschermd Wonen in het kader van de ombuigingen niet meer zijn opgenomen. Neemt niet weg dat hiervoor hetzelfde risico geldt als voor de andere maatwerkvoorzieningen. Mochten de uitgaven zich op dit terrein door omstandigheden veranderen dan kan ook dit leiden tot een financiële bijstelling. Vanuit de gemeente wordt, mede in VNG en VFG verband, volop ingezet op de lobby richting te rijksoverheid om op dit punt reële compensatie te krijgen. Maandelijks worden er daarnaast prognoses gemaakt van de Wmo en Jeugd maatwerkvoorzieningen. Hierbij wordt de ontwikkeling van het aantal cliënten en de kosten daarvan gemonitord. Indien noodzakelijk zal de raad via de planning en control documenten worden geïnformeerd over afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Onderwerp	**Gegarandeerde geldleningen**
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2020 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	Gemeenten in Nederland hebben de hoogste rating voor kredietwaardigheid. Zij kunnen daardoor goedkoper geld lenen bij de banken dan private ondernemingen. Omdat woningbouwcorporaties een bijdrage leveren aan de publieke taak hebben wij in het verleden een aantal leningen aangetrokken en deze direct doorgeleend aan de woningbouwcorporatie. Daarmee konden zij meeprofiteren deze gunstige leencondities. Later hebben we een andere constructie gehanteerd, waarbij we niet leningen doorlenen, maar waarbij we direct garant staan. Gevolg is wel dat wij hierdoor het risico lopen dat als de derde partij failliet gaat, de gemeente de betalingsverplichting op zich moet nemen. De risico's zijn klein, aangezien garanties alleen verstrekt worden wanneer zij niet bij derden kunnen worden ondergebracht en bij garantieverlening aan verenigingen c.a. aangetoond is dat zij de betalingsverplichtingen kunnen nakomen. Wanneer het risico zich voordoet, kunnen de gevolgen echter aanzienlijk zijn. Wanneer dit risico zich voordoet, kunnen we met de gereserveerde gelden de gevolgen in het eerste jaar afdekken. De structurele gevolgen zullen vervolgens via de eerstvolgende kadernota of door een begrotingswijziging worden meegenomen. De leningen die door de gemeente in het verleden zijn verstrekt worden volgens schema afgelost. Het risico op deze post neemt daardoor jaarlijks af. Via toetsing van het jaarverslag beoordelen we of de risico's stabiel blijven. Ook het risico op in het verleden verstrekte garanties neemt elk jaar af, omdat ook op deze leningen de geldgever volgens schema aflost. Bij garanties in het kader van de woningbouw heeft de gemeente zekerheidsrechten, waardoor dit risico zeer klein is. Via het jaarverslag heeft de gemeente inzicht in de financiële positie van de geldnemer. Bij garanties t.b.v. verenigingen vindt overleg plaats als de bank een achterstandsmelding doet. In die gevallen passen we maatwerk toe om escalatie te voorkomen. Op basis van het verleden is het risico op deze post relatief gering.

Onderwerp	Realisatie zwembad Buitenpost
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2020 (J/N)	Nee
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	-

Onderwerp	Kosten personeel
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2020 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	De gemeente wordt regelmatig geconfronteerd met onverwachte kosten inzake personeel. Voorbeelden hiervan zijn kosten voor ziektevervanging en niet begrote en niet gecompenseerde CAO verhogingen. Aan de hand van periodieke rapportages en analyses worden tijdig overschrijdingen gesignaleerd en gerapporteerd, zodat er eventueel nog ingegrepen kan worden. Toch blijft er een relatief groot risico over dat niet beïnvloedbaar is.

Onderwerp	Overige onvoorziene risico's
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2020 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	Een risicoanalyse blijft een verwachting van wat we denken dat zou kunnen gaan gebeuren op basis van de huidige beschikbare informatie. De kans is dan ook reëel dat zich in een jaar bepaalde gebeurtenissen voordoen, die vooraf niet waren in te schatten. We stellen voor om dergelijke risico’s ten laste te brengen van het weerstandsvermogen. Het betreft dan risico’s die beperkt door ons beïnvloedbaar zijn en waarvan het financiële gevolg groter is dan € 50.000.

Weerstandsvermogen

Voor de risico's in deze jaarrekening is op basis van bovenstaande classificatie een te verwachten beslag op de weerstandscapaciteit berekend. De conclusie is, dat de financiële impact van de risico's kan worden opgevangen binnen de weerstandscapaciteit van onze rekening en begroting.

Onderwerp		Risico	Kans		Weerstands-vermogen
Gesubsidieerde instellingen	€	500.000	20%	€	100.000
Krimp	€	2.500.000	15%	€	375.000
Gemeenschappelijke Regelingen (excl. SW Fryslân)	€	300.000	50%	€	150.000
PAS en PFAS	€	200.000	10%	€	20.000
Sociaal Domein - Jeugdzorg en Wmo	€	1.500.000	60%	€	900.000
Gegarandeerde geldleningen	€	20.000.000	1%	€	200.000
Realisatie zwembad Buitenpost	€	6.000.000	5%	€	300.000
Kosten personeel	€	1.000.000	50%	€	500.000
Overige onvoorziene risico's	€	2.000.000	50%	€	1.000.000
				€	-
				€	-
				€	3.545.000
Reserve weerstandsvermogen				€	4.156.000

Covid-19

Door de impact en gevolgen van Covid-19 is de wereld voorgoed veranderd. Sinds maart 2020 worden ook de inwoners van onze gemeente volop geconfronteerd met de gevolgen hiervan.

In de beleidsuitvoering hebben we binnen deze omstandigheden waar nodig en mogelijk vormgegeven aan de voortgang van plannen. Voorbeelden hiervan zijn de nieuwbouw van zwembad De Kûpe in Buitenpost en de start van het centrumplan in Surhuisterveen. Een groot deel van het bedrijfsleven en het verenigingsleven heeft het zwaar. Om ondernemers tegemoet te komen, zijn diverse regelingen beschikbaar gesteld. De belangrijkste betreft de Tozo.

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. En in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. De uitvoering van de Tozo wordt voor de meeste gemeenten in Friesland centraal geregeld via het Bureau Zelfstandigen Fryslân.

Waar knelpunten blijven wordt gekeken of maatwerkoplossingen mogelijk zijn.
Voor 2021 is de Tonk-regeling aangekondigd. De Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten. Dit betreft een noodmaatregel voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen.
In het verslag jaar zijn ook diverse compensatiepakketten beschikbaar gesteld voor de diverse beleidsterreinen. Veel van deze middelen zijn doorgeschoven naar 2021 omdat het zwaartepunt van de besteding in dat jaar wordt verwacht. Op de verschillende beleidsterreinen is uitvoering voorbereid om de compensatiemiddelen in 2021 adequaat te bestemmen. Per saldo zijn de financiële gevolgen van Corona voor de gemeente in het verslagjaar relatief beperkt gebleven.

De uiteindelijke financiële gevolgen zijn lastig te voorspellen en afhankelijk van de duur van de crisis en de omvang van een derde/vierde golf en de voortgang en effecten van het vaccinatiebeleid. Het is belangrijk de ontwikkelingen in de risicogebieden goed te monitoren op de economische en financiële effecten voor de gemeente.
Als grootste risicogebieden wordt de toereikendheid van de BUIG-uitkeringen en de maatschappelijke opvang (WMO en Jeugdzorg) gekwalificeerd. De verwachting is dat de financiële gevolgen op middellange termijn zich vooral op het gebied van de bijzondere bijstand en de re-integratie zullen voordoen door een stijgende werkloosheid.

Ook binnen andere werkgebieden van het Sociaal Domein, bijvoorbeeld de schuldhulpverlening en de maatschappelijke opvang, zal sprake zijn van na-ijleffecten in enige vorm. Naar gelang de crisis langer duurt zullen de kosten van WMO en Jeugdzorg eveneens groeien.

Bij een aanhoudende focus op thuiswerken zullen daarnaast extra kwalitatieve investeringen nodig zijn in ICT, thuiswerkplekken en andere facilitaire voorzieningen.

Kengetallen

Kengetallen zijn verplicht en ze vertellen iets over de financiële gezondheid van de gemeente. Hieronder worden ze weergeven vanaf 2018.

LEGENDA

t.o.v. vorige meting	prognose mjb 2021 - 2023
ongunstig	ongunstig
neutraal	neutraal
gunstig	gunstig
nog geen gegevens	geen/onvoldoende gegevens

Kengetal	Rekening 2017	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2020
Belastingcapaciteit	105,00000	104,55	102,38	103,18	102,38
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					
Grondexploitatie	2,80000	1,70	2,80	1,60	1,50
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					
Netto schuldquote	56,70000	56,30	57,40	43,80	71,10
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	48,00000	49,00	49,80	39,30	66,40
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					
Solvabiliteitsriciso	23,00000	23,00	24,00	27,40	17,70
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					
Structurele exploitatieruimte	?	?	-1,00	?	0,00
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					

Toelichting

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller dit in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen dan wel of er ruimte is voor nieuw beleid. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de ruimte die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen is gerelateerd aan de totale woonlasten. En die ruimte wordt dan bepaald door de vergelijking met de gemiddelde woonlasten in Nederland (in het vorige jaar).

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond in exploitatie zich verhoudt ten opzichte van de totale baten, exclusief reservemutaties, in het begrotingsjaar. Op grond van de notitie grondexploitatie van de commissie BBV zijn de ruwe gronden per 1-1-2016 gerubriceerd onder de materiële vaste activa. Hierdoor is het kengetal met een flinke sprong gedaald.

Netto schuldquote	De netto schuldquote geeft het niveau weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen.
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	De netto schuldquote geeft het niveau weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen. Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote ook exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen.
Solvabiliteitsriciso	Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger het getal, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De uitkomst is afhankelijk van de wijze waarop bezittingen in de gemeente worden gewaardeerd. Dat verschilt nogal per gemeente. Verbeteren van de solvabiliteit kan door het eigen vermogen te vergroten (bijvoorbeeld door het verkopen van de aandelen) en door het vreemd vermogen te verkleinen (bijvoorbeeld door minder te lenen).
Structurele exploitatieruimte	Dit kengetal kijkt naar de structurele baten en de structurele lasten ten opzichte van de totale baten. Een positief getal geeft aan dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Dit cijfer kan verbeteren door meer structurele baten of minder structurele lasten op te voeren.

C - Onderhoud kapitaalgoederen

Met de kosten van onderhoud van kapitaalgoederen is vaak een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze onderhoudskosten zijn terug te vinden in meerdere programma's. Om een volledig beeld van alle onderhoudskosten aan kapitaalgoederen te verkrijgen hebben we in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen een dwarsdoorsnede van de gehele begroting gemaakt. Hiermee ontstaat een helder en compleet beeld, wat van belang is voor een goed inzicht in de financiële positie. De kapitaalgoederen zijn opgesplitst in wegen (waaronder ook bruggen), riolering, water, groen, speelruimte en gebouwen.

De gemeente wil op duurzame wijze de aanwezige infrastructurele voorzieningen in stand houden. Het gaat hierbij zowel om bovengrondse voorzieningen als om ondergrondse. Het onderhoud moet ertoe leiden dat de gebouwen en infrastructurele voorzieningen voldoen aan de functionaliteitseisen die hieraan gesteld zijn en worden. Sleutelwoorden zijn: veilig, schoon en heel, tegen zo laag mogelijke kosten.

De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de openbare ruimte. Dit betekent ook dat zij, wanneer hierin iets gebeurt, moet kunnen aantonen dat zij alles heeft gedaan wat in haar vermogen lag om het gevaar te voorkomen. Dit geldt voor alle aspecten van de openbare ruimte en speelt vooral wanneer het vermoeden bestaat dat de gemeente in haar onderhoudstaak is tekortgeschoten.

Beheerplannen

Nota Kapitaalgoederen

Eind 2019 is in opdracht van de gemeente een adviesbureau gestart met het opstellen van een Nota Kapitaalgoederen. De mate van beheer van gemeentelijk areaal in de openbare ruimte is een belangrijk aspect om te voldoen aan de eisen en wensen van de inwoners, bezoekers en ondernemers. Na de aanleg moet beheer zorgen voor een zo efficiënt mogelijke invulling van de levenscyclus van het object. Optimaal beheer van het kapitaal heeft ook een positieve invloed op de mate van tevredenheid over de leefomgeving.

Ten aanzien van functie, gebruik en beleving is het (integrale) belang groot. Immers, alle areaal samen vormt een geheel: de leefomgeving van de inwoners, ondernemers en bezoekers. Om de kwaliteit van de functie, het gebruik en de beleving te borgen is er een beleidskader nodig. Bij het opstellen van een beleidskader en bij het afwegen van de noodzakelijke keuzes spelen een aantal factoren een rol. De belangrijkste factor is de gewenste kwaliteit. Welke kwaliteit kan de gemeente minimaal bieden, rekening houdend met het beschikbare budget? De keuze voor een bepaalde kwaliteit werkt vervolgens door in factoren als veiligheid, risico’s als kapitaalvernietiging en leefbaarheid (uitstraling, comfort, gebruiksgemak).

De beheerfase heeft daarom alles te maken met een zorgvuldige afweging van doelen, opbrengsten en kosten. Deze afwegingen worden samengevat tot kwaliteitsscenario’s, waar uiteindelijk de definitieve scenario’s over het kapitaal worden opgenomen in de Nota Kapitaalgoederen.

Einddoel van dit proces is de besluitvorming in de raad (tweede kwartaal 2021) over de keuzes en ambities op het gebied van het beheer van onder andere wegen, kunstwerken en groen.

Wegen

Het beleidskader voor het kapitaalgoed wegen is de laatste jaren een belangrijk bespreekpunt geweest. De gemeenteraad heeft ervoor gekozen (25 november 2010) dat alle wegen binnen de gemeente het kwaliteitsniveau ‘basis’ dienen te hebben. De raad heeft niet gekozen voor een gedifferentieerd kwaliteitsniveau. Daarnaast heeft de raad gekozen om het aanwezige achterstallig wegenonderhoud gefaseerd in te lopen.

In eerste instantie in tien jaar gerekend vanaf 2010, wat met ingang van 2013 aangepast is naar een temporisering in vijftien jaar. De hiervoor benodigde financiële middelen zijn voor het genoemde raadsbesluit beschikbaar gesteld en opgenomen in de meerjarenbegroting. Hierbij is sprake van een jaarlijks structureel bedrag om het basisniveau te behouden en een jaarlijks bedrag voor het wegwerken van de aanwezige achterstand in wegenonderhoud.

Waterbouwkundige werken

De gemeente heeft niet een beheerplan voor waterbouwkundige werken, omdat in de gemeente weinig waterbouwkundige werken zijn en het benodigde onderhoud hiervoor relatief laag is. De benodigde inspanning om een goed beeld te krijgen van de onderhoudstoestand staat in onze beleving niet in verhouding tot de te maken kosten voor onderhoud. Het is veel efficiënter om een bepaald percentage van de investeringswaarde van de waterbouwkundige werken per jaar te reserveren voor onderhoud. Eventuele gebreken en noodzakelijk onderhoud wordt door de medewerkers van de afdeling Beheer gesignaleerd. Verder is het niet altijd mogelijk om de onderhoudstoestand goed te bepalen; denk hierbij aan duikers die grotendeels of volledig onder water liggen. Voor individuele gevallen, bij grootschalig onderhoud of vervanging, wordt per geval in de kadernota geld gereserveerd.

Het Wetterskip Fryslân heeft het beheer en onderhoud van een aantal duikers en bruggen overgedragen aan de aanliggende eigenaren. Het Wetterskip heeft hun beleid geüniformeerd in de Provincie en heeft in dat verband een nieuwe legger kunstwerken vastgesteld. Als gemeente Achtkarspelen hebben wij, tezamen met Tytsjerksteradiel, hiertegen een zienswijze en bezwaar ingediend aangezien er geen financiële compensatie tegenover staat. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in de afspraak dat de betreffende duikers (88 stuks voor onze gemeente) pas per 1-1-2025 over gaan naar de gemeente Achtkarspelen zodat de gemeente tijd genoeg heeft om hier middelen voor vrij te maken in de meerjarenbegroting. Tot die tijd blijven deze duikers in beheer en onderhoud bij het Wetterskip.

Riolering

Gemeenten moeten op grond van de Wet milieubeheer beschikken over een actueel gemeentelijk rioleringsplan (GRP). De gemeenteraad stelt daartoe telkens voor een daarbij te bepalen periode een dergelijk plan vast. Op 8 december 2016 heeft de gemeenteraad het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) 2016-2021 vastgesteld. In het plan hebben we aangegeven hoe we invulling geven aan de van oudsher geldende zorgplicht voor de inzameling en het transport van afvalwater. Daarbij hebben we ook een tijdstip aangeduid waarop/waarbinnen onderhoud/vervanging van voorzieningen plaatsvindt. De bijbehorende beheercyclus vullen we in door middel van een kostendekkingsplan en het beschikbaar stellen van deze gelden via de begrotingen. Een speerpunt in het GRP is het voorkomen van wateroverlast en het inspelen op toekomstige klimaatontwikkelingen. Hiervoor hebben we een regenwaterstructuurplan opgesteld. De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van het GRP 2016-2021 gekozen om de variant wenselijk door te zetten.

Water

Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is in 2016 vastgesteld en geeft inzicht in verantwoordelijkheden en wettelijke taken van de gemeente en haar inwoners. De gemeente heeft een (afval)watervisie opgenomen die richtinggevend is voor de beleidsontwikkeling tot 2021 voor de thema's stedelijk (afval)water, hemelwater en grondwater. Bij het vaststellen en opstellen van het GRP is het Wetterskip Fryslân en de Provincie Fryslân betrokken om de integraliteit en afstemming van het beleid, opgenomen in het GRP, te borgen.

Daarnaast hebben VNG, UvW, IPO, VeWin en het Rijk met de ondertekening van het Nationaal Bestuursakkoord Water de ambitie uitgesproken om in gezamenlijkheid de kosten in de
waterketen voor de inwoners van Nederland te beperken. Ook de Friese gemeenten, Wetterskip Fryslân, Vitens en provincie Fryslân hebben deze gezamenlijke ambitie onderschreven waarbij de Friese ambitie is verwoord in de pijlers Kosten, Kwaliteit en Kwetsbaarheid. Hiervoor hebben de portefeuillehouders Water in 2010 een handtekening onder het Fries Bestuursakkoord Waterketen (FBWK) gezet. Wetterskip Fryslân, de Friese gemeenten, Vitens en provincie Fryslân hebben besloten een vervolg te geven aan het Fries Bestuursakkoord Water Keten 2010-2015. Op 17 november 2016 is het Fries Bestuursakkoord Waterketen 2016-2020 ondertekend door alle deelnemende partijen.

Groen

Voor het groenonderhoud werken we met een groenbeheerplan (GBI). Hierdoor heeft de gemeente, zowel in de plan- als beheerfase, inzicht in de kosten van het beheer en onderhoud van het openbare groen. Op basis van deze informatie stellen we de jaarlijkse onderhoudsbudgetten vast.

Speelruimte

De gemeente heeft een door de raad vastgestelde planning voor aanleg, onderhoud en vervanging van buitenspeelruimte voor kinderen. Om aan de wettelijke onderhoudstaak te kunnen voldoen, beoordelen inspecteurs de speelplaatsen ter plaatse aan de hand van de eisen die in het Attractiebesluit zijn gesteld en redigeren logboeken en inspectiegegevens.

Gebouwen

Er is een actuele onderhoudsplanning voor gemeentelijke (openbare) gebouwen. Hierdoor hebben we een goed beeld van de staat van onderhoud van deze gebouwen. Voor een gedeelte van de gemeentelijke gebouwen gebeurt dit via een door de raad vastgesteld integraal huisvestingsplan (IHP) voor bijvoorbeeld binnensportaccommodaties en welzijnsaccommodaties.

Voor de overige gemeentelijke gebouwen, waar de gemeente verantwoordelijk voor is, zijn inventarisaties en inspecties uitgevoerd. Op basis van de ingevoerde inspectiegegevens zijn meer-jaren onderhoudsplanningen (MJOP's) opgesteld. Deze overzichten bieden een inzicht in de te verwachten onderhoudswerkzaamheden met bijbehorende benodigde budgetten voor de komende jaren. De beschikbaar gestelde budgetten waren voldoende om het noodzakelijke onderhoud te kunnen uitvoeren.

D - Financiering

Financiering, ook wel treasury genoemd, betekent het beheren van het geld binnen de gemeente. Zo moeten er steeds tijdig financiële middelen aanwezig zijn om de rekeningen te kunnen betalen. Bij tekorten moet de gemeente bijlenen, overschotten moeten we tijdelijk bij de staat beleggen.

Het Rijk heeft regels opgesteld over hoe gemeenten hun geld moeten beheren. Deze regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet bepaalt ook, dat gemeenten een treasurystatuut moeten hebben. Daarin staat hoe wij geld mogen lenen of uitlenen.

Treasurybeleid

De wet stelt verplichtingen op het gebied van treasury. We hebben daarnaast ook zelf verplichtingen vastgelegd in het Treasurystatuut. De wet Fido stelt dit verplicht. Er staat in waarvoor we verantwoordelijk zijn:

- de treasuryfunctie
- de uitvoering van de treasury
- het risicobeheer

Het nieuwe Treasurystatuut is vastgesteld door de Raad in haar vergadering van 16 april 2020. De treasuryfunctie is binnen de regels van het treasurystatuut uitgevoerd.

Schatkistbankieren

Vanaf december 2013 zijn gemeenten verplicht hun eventuele overtollige tegoeden aan te houden in de Nederlandse schatkist. Dit zogenaamde "schatkistbankieren" zorgt voor verlaging van de Nederlandse EMU-schuld. Om efficiencyredenen mogen we een relatief gering bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist te houden. Dit bedrag, het drempelbedrag, is voor onze gemeente in 2020 € 625.000. Het gemiddelde tegoed van de gemeente over een kwartaal mag niet hoger zijn dan deze drempel.

Onderstaande tabel toont het gemiddelde tegoed over de vier kwartalen. Hieruit blijkt dat de drempel niet is overschreden.

Gemiddeld tegoed *(x € 1.000)*	Bedrag 2020
Kwartaal 1	460
Kwartaal 2	535
Kwartaal 3	507
Kwartaal 4	489
Gemiddeld begrotingsjaar 2020	**498**

Renterisico

Grote schommelingen in de stand van de rente voor financieringen kunnen er voor zorgen dat de rente die de gemeente aan de bank betaalt ook sterk schommelt. Daarom bepaalt de wet Fido (financiering decentrale overheden) dat gemeenten aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm moeten voldoen.

Kasgeldlimiet

Om tijdelijke tekorten op de lopende rekening aan te vullen trekt de gemeente kortlopende geldleningen aan. Het voordeel van dit type leningen is dat het rentepercentage zeer laag is. Dit mag tot aan een bepaald maximum, de kasgeldlimiet. Deze limiet beperkt dus het renterisico op financieringen voor de korte termijn.

Kasgeldlimiet *(x € 1.000)*	**Begroting 2020**
begrotingstotaal per 1 januari	83.315
vastgesteld percentage (wet FIDO)	8,5%
Kasgeldlimiet	7.082

Uit de tabel blijkt dat de gemeente in 2020 maximaal € 7.1 miljoen aan kortlopende geldleningen mocht aantrekken. Dat doen we in de vorm van kasgeldleningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. In alle vier kwartalen van 2020 heeft de gemeente de kasgeldlimiet niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op financieringen voor de lange termijn. Het totaal van de aflossingen en het bedrag waarop een renteherziening van toepassing mag in elk jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal zijn. Hieronder staat de norm voor 2020.

Renterisiconorm *(x € 1.000)*	**Begroting 2020**
begrotingstotaal per 1 januari	83.315
vastgesteld percentage (wet FIDO)	20,0%
renterisiconorm	16.663
aflossingen	-
ruimte onder renterisiconorm	**16.663**

Uit de tabel hierboven blijkt dat we de renterisiconorm niet hebben overschreden.

Leningen

Ultimo 2020 bedraagt de langlopende schuld van de gemeente € 44 miljoen.
De tabel hieronder toont de samenstelling en het verloop daarvan. Een deel van de leningen heeft de gemeente doorgeleend aan WoonFriesland. Volgens het huidige beleid verstrekt de gemeente geen geldleningen meer aan woningbouwinstellingen. De leningenportefeuille ten behoeve WoonFriesland vervalt na aflossing van de laatste termijn.

Opgenomen leningen (bedragen x € 1000)	Stand 1-1-2020	Nieuwe leningen	Aflossingen	Stand 31-12-2020
Gemeente Achtkarspelen	47.527	-	3.680	43.848
Waarvan doorgeleend aan WoonFriesland	4.876	-	195	4.680
Netto gemeente Achtkarspelen	**42.652**	-	**3.484**	**39.167**

Gemeente Achtkarspelen	47.527	-	3.680	43.848
Onderhandse leningen	417	-	417	-
Totaal	**47.944**	-	**4.097**	**43.848**

In onderstaand overzicht is een nadere specificatie opgenomen van de betaalde rentelast op langlopende externe leningen en waarborgsommen:

Specificatie langlopende leningen en waarborgsommen (bedragen x € 1000)		Schuldrestant 1-1-2020	Schuldrestant 31-12-2020	Aflossingen	Rente €	Rente %
T 195		1.734	1.598	136	50	2,950%
T 199		581	581	-	16	2,720%
T 202		1.361	1.361	-	41	3,030%
T 205		1.200	1.140	60	34	2,980%
	Sub.	4.876	4.680	195	142	
242		358	250	108	6	1,500%
245		4.200	3.600	600	17	0,438%
246		25.094	23.618	1.476	203	0,840%
		13.000	11.700	1.300	58	0,480%
	Sub.	42.652	39.167	3.484	284	
Totaal		47.527	43.848	3.680	425	

Renteschema

We zijn verplicht om een renteschema op te nemen. Dit schema biedt een cijfermatig inzicht in de rentelasten en hoe we dat toerekenen. Voor 2020 ziet het er als volgt uit.

Renteschema begrotingsjaar 2020 (bedragen x € 1.000)	Bedrag
Externe rentelasten lange financiering	425
Externe rentelasten korte financiering	-
Externe rentebaten (WoonFriesland)	-134
Externe rentebaten (MOA)	-7
Externe rentebaten korte financiering	-6
Saldo externe rentelasten	**278**
Rente toe te rekenen aan de bouwgrondexploitatie	-10
Rente toe te rekenen wegens projectfinanciering	134
Rentebaten van doorverstrekte leningen projectfinanciering	-134
Saldo door te berekenen externe rente	**268**
Rente eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen (gewaardeerd tegen contante waarde)	-

Aan taakvelden (incl. taakveld overhead) toe te rekenen rente	**268**
Boekwaarde vaste activa per 01-01-2020	69.530
Boekwaarde leningen woningbouw per 01-01-2020	4.876
Boekwaarde voor berekening omslagpercentage per 01-01-2020	**64.654**
Omslagpercentage	0,41%
Omslagpercentage afgerond	0,50%
Werkelijk aan taakvelden (incl. taakveld overhead) toegerekende rente	296
Renteresultaat op taakveld treasury	**28**

Het renteresultaat is een administratief resultaat. het gaat om het verschil tussen het *saldo van de externe rentelasten* en de *aan de programma's toegerekende rentelasten*. Dit renteresultaat heeft géén invloed op het begrotings- en/of rekeningsaldo.

E - Bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering is gericht op de interne dienstverlening, die nodig is voor de uitvoering van de programma’s. Wij informeren u over de onderwerpen die in 2020 bij hebben gedragen aan de kwaliteit van de bedrijfsvoering of die speciale aandacht hebben gekregen, naar het onderdeel "Overhead" binnen de programma’s en het onderdeel "Bestuur en Dienstverlening" binnen hoofdstuk 1.3 "In vogelvlucht".

F - Verbonden partijen

Voor de realisatie van beleidsvoornemens gaan we vaak bepaalde relaties aan met derden. Soms groeien dergelijke relaties uit tot een zodanige vorm dat de gemeente zeggenschap en financiële belangen in die derde partij heeft gekregen. In dat geval is er sprake van een Verbonden Partij.
Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. In dit hoofdstuk geven we inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de onze gemeente bij verbonden partijen.

Algemene uitgangspunten

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk- en financieel belang heeft. Van een *bestuurlijk belang* is sprake als de gemeente zeggenschap heeft door deel uit te maken van het bestuur of via stemrecht. We spreken van een *financieel belang* als aan de Verbonden Partij een bedrag ter beschikking is gesteld, dat we niet terugkrijgen op het moment dat de Verbonden Partij failliet gaat. Ook is er sprake van een financieel belang als een onderpand is gegeven, waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de Verbonden Partij haar verplichtingen niet nakomt.

Hieronder wordt opgesomd waarin wij een financieel en bestuurlijk belang hebben.

Gemeenschappelijke regeling

Naam	Veiligheidsregio Fryslân
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Veiligheid)*
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	Behartigen preventieve taken op het gebied van de volksgezondheid en infectieziektenbestrijding; Zo doelmatig mogelijk georganiseerde en gecoördineerde brandbestrijding, maar ook hulpverlening bij ongevallen en rampen bewerkstelligen.
visie op de verbonden partij	Met ingang van 1 januari 2007 zijn de gemeenschappelijke regelingen GGD Fryslân en Brandweer Fryslân opgeheven en zijn beide organisaties ondergebracht in de nieuwe gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân. Het betreft de wettelijke taken op gebied van gezondheid en brandweer die zijn ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling.
beleidsvoornemens	**Gezondheid** • Gezondheid krijgt een prominente plek. • De kinderopvang in Friesland voldoet aan de gestelde normen voor kwaliteit en veiligheid. • De huidige vaccinatiegraad blijft op peil. • Bijdragen aan de vermindering van de druk op de specialistische hulp en zorg. • Voorkomen antibioticaresistentie en bestrijden het als het zich aandient. • Er valt niemand tussen wal en schip. **Brandweer** • Samen aantoonbaar paraat. • Samen aantoonbaar vakbekwaam. • Risicobewust en risicogericht samenwerken. • Nieuwbouw kazernes waar vervanging noodzakelijk is.Vervanging brandweerauto's verspreid over de regio.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 2.374	€ 0	€ 2.499
financieel belang gemeente %	4,0	0,0	4,0
toelichting	N.v.t.		
bestuurlijk belang	Deelname in algemeen bestuur		
risicoprofiel	[Hoog]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen			
begin	€ 5.266	€ 5.266	€ 3.615
einde	€ 3.615	€ 5.266	€ 3.615
Vreemd vermogen			
begin	€ 58.560	€ 58.560	€ 69.718
einde	€ 69.718	€ 58.560	€ 69.718
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 524	onbekend	onbekend

Bron *Begroting 2020 en 2021 Veiligheidsregio*

Toelichting In verband met de inzet van de Veiligheidsregio Fryslân bij de corona werkzaamheden zijn een groot aantal werkzaamheden blijven liggen. Deze werkzaamheden zijn doorgeschoven naar het volgende jaar.

Naam	Welstandscommissie Hûs en Hiem
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern)*
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	**Welstandsadvisering** Hûs en Hiem brengt welstandsadvies uit aan de gemeente. De kosten worden doorberekend in de leges.
visie op de verbonden partij	Het voorzien van de gemeente in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet en advisering over toepassing van de Monumentenwet en de Monumentenverordening.
beleidsvoornemens	• Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet; • Het geven van adviezen over algemene welstandsvraagstukken aan gemeenten, andere openbare lichamen en aan particulieren, de laatsten voor zover het een tweede onafhankelijke beoordeling betreft van bouwplannen gelegen buiten de aan de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende gemeenten; • Het voorzien van de gemeenten in de advisering over de toepassing van de Monumentenwet en de Monumentenverordening.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 46	€ 0	€ 46
financieel belang gemeente %	4,7	0,0	4,7
toelichting	N.v.t.		

bestuurlijk belang	Een wethouder van de gemeente is lid van het AB van Hûs en Hiem.
risicoprofiel	[Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen			
begin	€ 369	€ 369	€ 334
einde	€ 334	€ 369	€ 334
Vreemd vermogen			
begin	€ 120	€ 120	€ 82
einde	€ 82	€ 120	€ 82
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 7	onbekend	onbekend

Bron *Begroting 2020 en 2021 Hus en Hiem*

Toelichting Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet kan ook de welstandsadvisering een andere vorm krijgen.

Naam	**FUMO (Fryske Utfieringsorganisaasje Miljeu en Omjouwing)**
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Volksgezondheid en milieu)*
vestigingsplaats	Grou
openbaar belang	Toezicht houden en vergunning verlening.
visie op de verbonden partij	De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) is een gemeenschappelijke regeling van provincie, gemeenten en waterschap in Friesland. De gemeente heeft een deel van haar milieutaken op het gebied van vergunning verlening en toezicht houden verplicht aan deze organisatie uitbesteed. Het betreft de uitvoering van wettelijke taken.
beleidsvoornemens	Met alle deelnemers is een ontwikkelprogramma gestart onder de naam FUMO 2.0 met als doel om de organisatie te verbeteren zodanig dat zij haar volledige taak binnen het toegekende budget gaat uitvoeren. Met de uitvoering van de Ontwikkelagenda FUMO 2.0 wordt intensief gewerkt aan de doorontwikkeling van de FUMO. Uit de tussenevaluatie volgt dat in 2019, met een doorloop naar 2020, nog inzet nodig is om een aantal belangrijke onderwerpen uit de ontwikkelagenda tot resultaat te brengen. Hierbij is samenwerking met de deelnemers cruciaal. De kosten voor FUMO 2.0 zijn opgenomen in de transitiebegroting.

Cijfers opgenomen in onze	**jaarrekening 2019**	**begroting 2020**	**rekening 2020**
financieel belang gemeente €	€ 255	€ 0	€ 347
financieel belang gemeente %	1,8	0,0	2,0
toelichting	Het financieel belang is bepaald op basis van de begrote deelnemersbijdrage van de gemeente te delen op de totale deelnemersbijdragen.		
bestuurlijk belang	Deelname in algemeen bestuur.		
risicoprofiel	[Middel]		

Kerncijfers verbonden partij			
Eigen vermogen			
begin	€ 647	€ 647	€ 1.365
einde	€ 1.365	€ 647	€ 1.626
Vreemd vermogen			
begin	€ 4.245	€ 4.245	€ 4.792
einde	€ 5.572	€ 4.245	€ 5.572
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 390	onbekend	€ 325

Bron *voorlopige jaarcijfers FUMO 2020*

Toelichting N.v.t.

Naam	**Werkmaatschappij Achtkarspelen-Tytsjerksteradiel**
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)*
vestigingsplaats	Buitenpost/Burgum
openbaar belang	De Werkmaatschappij 8KTD is een samenwerkingsverband op basis van een gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel, waarbij gezamenlijk taken op het terrein van dienstverlening en bedrijfsvoering worden uitgevoerd, die leiden tot een behoud van de kwaliteit van de dienstverlening aan onze inwoners.
visie op de verbonden partij	N.v.t.
beleidsvoornemens	Hiervoor wordt verwezen naar de begroting 2020 van Werkmaatschappij 8KTD.

Cijfers opgenomen in onze	**jaarrekening 2019**	**begroting 2020**	**rekening 2020**
financieel belang gemeente €	€ 15.849	€ 15.556	€ 16.770
financieel belang gemeente %	50,0	52,0	49,0
toelichting	De jaarrekening over 2020 sluit uiteindelijk met een saldo van € 0, doordat de gemeente Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel volledig bijdragen in de gemaakte kosten in de WM8KTD. Het gerealiseerd totaal van bijdragen van beide gemeenten bedroeg € 34.160. De verdeling in bijdrage voor beide gemeenten is als volgt: • Achtkarspelen 16.770 • Tytsjerksteradiel 17.390		
bestuurlijk belang	Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitters van beide colleges en één wethouder per gemeente. Het Algemeen Bestuur bestaat uit de leden van de twee colleges van burgemeester en wethouders van beide gemeenten.		
risicoprofiel	[Laag]		

Kerncijfers verbonden partij			
Eigen vermogen			
begin	€ 0	€ 0	€ 0
einde	€ 0	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen			

begin	€ 7.812	€ 7.812	€ 4.019
einde	€ 3.980	€ 7.812	€ 3.980
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 0	€ 0	€ 0

Bron *jaarrekening 2019 Werkmaatschappij 8KTD*

Toelichting N.v.t.

Naam	**Recreatieschap Marrekrite**
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Sport, cultuur en recreatie)*
vestigingsplaats	Grou
openbaar belang	Beheer van de toeristische voorzieningen op water en land in de provincie.
visie op de verbonden partij	Recreatieschap Marrekrite is er om de toeristische basisinfrastructuur op water en land in Fryslân in stand te houden en verder te ontwikkelen. De ontsluiting van toeristische routes is van cruciaal belang voor het faciliteren van recreanten en gasten.
beleidsvoornemens	Recreatieschap Marrekrite onderhoudt en beheert ongeveer 35 kilometer aan vrije ligplaatsen in de Friese natuur, zorgt voor afvoer van recreatieafval en onderhoudt boeien en bakens in recreatievaarten. Ook beheert en onderhoudt Marrekrite het fietsknooppuntnetwerk en het wandelknooppuntnetwerk. Het in kaart brengen en actueel houden van alle routes in Fryslân behoort ook tot het werk van Marrekrite.

Cijfers opgenomen in onze	**jaarrekening 2019**	**begroting 2020**	**rekening 2020**
financieel belang gemeente €	€ 13	€ 0	€ 13
financieel belang gemeente %	1,2	0,0	1,2
toelichting	nvt		
bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur		
risicoprofiel	[Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen			
begin	€ 4.137	€ 4.137	€ 4.750
einde	€ 4.750	€ 4.137	€ 4.750
Vreemd vermogen			
begin	€ 1.380	€ 1.380	€ 480
einde	€ 480	€ 1.380	€ 480
Financieel resultaat			
begroot	onbekend	€ 0	€ 0
werkelijk	onbekend	onbekend	onbekend

Bron *Begroting 2020 en 2021 Marrekrite*

Toelichting Voor de toenemende investeringen in de komende jaren zal er een langlopende lening worden aangetrokken.

Gemeenschappelijke regeling (licht)

Naam	Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân		
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Sociaal domein)*		
vestigingsplaats	Dokkum		
openbaar belang	Via het mobiliteitsbureau wordt uitvoering gegeven aan gemeentelijke vervoerstaken ; WMO-vervoer, leerlingen-, gym-vervoer (via "JoBinder")		
visie op de verbonden partij	Achterliggende visie voor oprichting van deze lichte GR is het door samenwerking efficiënt en kostenbesparend regionaal organiseren van vervoerstromen uit WMO-, leerlingen- en gymvervoer.		
beleidsvoornemens	Het mobiliteitsbureau werkt met een regiemodel. Gemeenten en provincie zijn verantwoordelijk voor het beleid. Het mobiliteitsbureau is verantwoordelijk voor contractmanagement, doorontwikkeling systeem en planning van de ritten. De uitvoering daarvan ligt bij de vervoerders. De bijdrage betreft zowel de feitelijke vervoerskosten als ook een gemeentelijk aandeel in systeemkosten, beheer, kostenbeheersing en rapportage.		
Cijfers opgenomen in onze	**jaarrekening 2019**	**begroting 2020**	**rekening 2020**
financieel belang gemeente €	€ 1.264	onbekend	€ 1.249
financieel belang gemeente %	22,0	onbekend	23,0
toelichting	De afspraak is gemaakt, dat de deelnemers staan voor de tekorten en overschotten. De GR hoeft daardoor niet een vermogenspositie op te bouwen.		
bestuurlijk belang	Het bestuur van de G.R. wordt gevormd door de deelnemende partijen.		
risicoprofiel	[Middel]		
Kerncijfers verbonden partij			
Eigen vermogen			
begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0
Vreemd vermogen			
begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	onbekend	€ 0
werkelijk	€ 0	onbekend	€ 0
Bron	*Begrotingen en jaarrekeningen GR Jobinder*		
Toelichting	De coronacrisis heeft negatieve gevolgen voor de taxibedrijven. Door de betaling van de voorschotten op basis van de begroting is gezorgd voor instandhouding en voortzetting van de bedrijfsvoering van de taxibedrijven.		

Stichting / Vereniging

Naam	MOA
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Sociaal domein)*
vestigingsplaats	Surhuisterveen
openbaar belang	De gemeente heeft de wettelijke taak om inwoners te laten participeren naar vermogen. Dit op grond van de Wet sociale werkvoorziening, de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning.
visie op de verbonden partij	De gemeente Achtkarspelen beschikt over een lokaal participatiebedrijf waarin inwoners activiteiten kunnen ontwikkelen die ze dichter bij de arbeidsmarkt brengen of lokaal van waarde laten zijn.
beleidsvoornemens	Per 1 januari 2017 is de MOA van start gegaan. De MOA bestaat uit twee bedrijfsonderdelen. De afdeling MOAi Wurk geeft vorm aan (arbeids)participatie en arbeidsmatige dagbesteding op grond van de Wmo. De afdeling MOAi Grien verricht groenwerkzaamheden voor de gemeente Achtkarspelen. Hiervoor worden SW-medewerkers ingezet die zijn overgenomen van de GR SW Fryslân

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 1.351	onbekend	€ 1.469
financieel belang gemeente %	100,0	onbekend	100,0
toelichting	De prognose 2020 bevat geen balansprognose, er is alleen een exploitatieprognose beschikbaar. Conceptcijfers 2020, maart 2021.		
bestuurlijk belang	Het bestuur van MOA wordt gevormd door het college B&W van de gemeente Achtkarspelen.		
risicoprofiel	[Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen			
begin	€ 259	onbekend	€ 214
einde	€ 213	onbekend	€ 470
Vreemd vermogen			
begin	€ 681	onbekend	€ 548
einde	€ 506	onbekend	€ 506
Financieel resultaat			
begroot	€ -188	€ 20	€ 0
werkelijk	€ 0	onbekend	€ 255

Bron *Begrotingen en jaarrekeningen*

Toelichting De actuele ontwikkeling op dit is de Coronacrisis die een aanzienlijke ontwrichtende invloed heeft op de economie. Dit zal zeker ook in 2021 van invloed zijn op de exploitatie van de MOA.

Naam	Stichting Sportcentrum 8kspelen
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Sport, cultuur en recreatie)*
vestigingsplaats	Gemeente Achtkarspelen
openbaar belang	De stichting en daarmee het "oude zwembad" in de lucht c.q. open houden tot het "nieuwe zwembad" betrokken kan worden.
visie op de verbonden partij	Het gemeentebestuur heeft medio 2018 het bestuur van de stichting overgenomen van het toenmalige bestuur om de overgang van het "oude zwembad" naar het "nieuwe zwembad" eenvoudiger te laten verlopen.
beleidsvoornemens	N.v.t.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 0	onbekend	€ 0
financieel belang gemeente %	100,0	100,0	100,0
toelichting	Er is geen begroting 2020 beschikbaar. Cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening 2020.		
bestuurlijk belang	college vormt bestuur		
risicoprofiel	[Laag]		

Kerncijfers verbonden partij			
Eigen vermogen			
begin	€ 14.149	onbekend	€ 19.631
einde	€ 19.196	onbekend	€ 25.022
Vreemd vermogen			
begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0
Financieel resultaat			
begroot	€ 14.149	onbekend	onbekend
werkelijk	€ 19.196	onbekend	€ 6.793

Bron	*Jaarrekening*
Toelichting	De bouw van het nieuwe zwembad is in volle gang.

Vennootschap / Coöperatie

Naam	OMRIN NV (Fryslân Miljeu)
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Volksgezondheid en milieu)*
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	Inzameling en verwerking van afval.
visie op de verbonden partij	OMRIN is een toonaangevende publieke partij actief in de gehele afvalketen van inzameling tot en met verwerking, inclusief advisering en afzet van deelstromen en het beheer van de openbare ruimte.
beleidsvoornemens	Geen.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 1	onbekend	€ 1
financieel belang gemeente %	7,2	onbekend	7,2
toelichting	Fryslân Miljeu verstrekt geen begroting, De andere gegevens zijn op basis van de concept-jaarrekening.		
bestuurlijk belang	Geen		
risicoprofiel	[Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen			
begin	€ 8.414	onbekend	€ 8.286
einde	€ 8.286	onbekend	€ 9.426
Vreemd vermogen			
begin	€ 7.279	onbekend	€ 7.505
einde	€ 10.878	onbekend	€ 10.878
Financieel resultaat			
begroot	onbekend	onbekend	onbekend
werkelijk	€ 507	onbekend	€ 1.348

Bron *Jaarstukken en begrotingen NV Fryslân Miljeu (http://omrindigitaaljaarverslag.nl)*

Toelichting Geen.

Naam	BNG Bank NV
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)*
vestigingsplaats	Den Haag
openbaar belang	De BNG draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. De BNG bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten van voorzieningen.
visie op de verbonden partij	De BNG is een bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en is een betrouwbare en solide dienstverlener. De deelname in het aandelenkapitaal zien wij als een duurzame belegging.
beleidsvoornemens	De gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal en is bij de bank aangesloten voor het betalingsverkeer. Er zijn geen voornemens dit te veranderen.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 219	€ 219	€ 219
financieel belang gemeente %	0,2	0,2	0,2

toelichting	Geen informatie bekend over 2020. Daarom vermelding cijfers 2019 in 2020 en verder. De BNG heeft nog steeds de hoogst mogelijke rating ("AAA") en behoort daarom tot de meest kredietwaardige banken ter wereld.
bestuurlijk belang	Deelname in het aandelenkapitaal
risicoprofiel	[Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen			
begin	€ 4.991.000	€ 4.991.000	€ 4.887.000
einde	€ 4.887.000	€ 4.991.000	€ 4.887.000
Vreemd vermogen			
begin	€ 132.518.000	€ 132.518.000	€ 144.802.000
einde	€ 144.802.000	€ 132.518.000	€ 144.802.000
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	€ 0	€ 100.000
werkelijk	€ 163.000	onbekend	€ 0

Bron *Jaarstukken 2019 en halfjaarbericht 2020 BNG*

Toelichting

VOORUITZICHTEN gemeld door BNG op 9/9/20:
BNG Bank verwacht mede naar aanleiding van de lage rentetarieven de jaardoelstelling voor nieuwe verstrekte langlopende leningen van EUR 10 miljard te overtreffen. Door de ingrijpende maatschappelijke en financiële gevolgen van de COVID-19-pandemie blijven klanten onzeker. BNG Bank zal blijven doen wat mogelijk is om haar klanten te ondersteunen. De volatiliteit op de financiële markten zal dit jaar als gevolg van de pandemie naar verwachting groot blijven en dat maakt het doen van voorspellingen over het verwachte nettoresultaat 2020 niet verantwoord.

Naam	**Eneco**
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)*
vestigingsplaats	Rotterdam
openbaar belang	Energieleverancier.
visie op de verbonden partij	In verband met de overname van Eneco heeft de gemeente de aandelen overgedragen aan de Mitsubishi Corporation en Chubi Electric Power co.
beleidsvoornemens	De onderhandelingen omtrent de verkoop van de aandelen Eneco zijn in 2020 afgerond.

Cijfers opgenomen in onze	**jaarrekening 2019**	**begroting 2020**	**rekening 2020**
financieel belang gemeente €	€ 947	€ 947	€ 0
financieel belang gemeente %	0,2	0,2	0,0
toelichting	nvt		
bestuurlijk belang	Deelname aandelenkapitaal		
risicoprofiel	[Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen			
begin	€ 2.939.000	€ 2.939.000	€ 2.937.000
einde	€ 2.937.000	€ 2.939.000	€ 2.937.000
Vreemd vermogen			
begin	€ 2.804.000	€ 2.804.000	€ 3.031.000
einde	€ 3.031.000	€ 2.804.000	€ 3.031.000
Financieel resultaat			
begroot	onbekend	onbekend	onbekend
werkelijk	€ 80.000	onbekend	onbekend

Bron *Jaarstukken 2019*

Toelichting Eneco is in 2020 overgedragen aan de Mitsubishi Corporation en Chubi Electric Power co. De gemeente is hiermee geen aandeelhouder meer in Eneco.

Naam	**OMRIN NV (Afvalsturing Friesland)**
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Volksgezondheid en milieu)*
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	Inzameling en verwerking van afval.
visie op de verbonden partij	OMRIN is een toonaangevende publieke partij actief in de gehele afvalketen van inzameling tot en met verwerking, inclusief advisering en afzet van deelstromen en het beheer van de openbare ruimte. Hierbij zijn duurzaamheid en zo laag mogelijke maatschappelijke kosten leidende principes. OMRIN is van en voor de overheid; commerciële activiteiten dienen ter ondersteuning van publieke taken.
beleidsvoornemens	Opstellen strategie document.

Cijfers opgenomen in onze	**jaarrekening 2019**	**begroting 2020**	**rekening 2020**
financieel belang gemeente €	€ 54	onbekend	€ 54
financieel belang gemeente %	3,1	3,1	3,1
toelichting	Bedragen gebaseerd op jaarrekening.		
bestuurlijk belang	Geen.		
risicoprofiel	[Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen			
begin	€ 50.585	onbekend	€ 57.000
einde	€ 57.000	onbekend	€ 61.052
Vreemd vermogen			
begin	€ 102.203	onbekend	€ 88.817
einde	€ 80.331	onbekend	€ 80.331
Financieel resultaat			
begroot	€ 2.749	€ 3.344	€ 3.344
werkelijk	€ 6.536	onbekend	€ 5.176

Bron	*Jaarstukken en begrotingen Afvalsturing Friesland NV (http://omrindigitaaljaarverslag.nl)*
Toelichting	Geen bijzonderheden.

Naam	**Stedin**
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)*
vestigingsplaats	Rotterdam
openbaar belang	Energietransport
visie op de verbonden partij	De aandelen Stedin komen uit de verplichte splitsing van Eneco in een netwerkgroep (Stedin) en een energiebedrijf (Eneco). De dividenduitkering kan met het aantrekken van nieuw vermogen wijzigen afhankelijk van het behalen van de nodige winst.
beleidsvoornemens	Omdat we willen dat ook de komende generaties altijd energie hebben, gaan we samen over op schone energie. Uit bronnen die niet opraken en die de planeet niet uitputten of vervuilen. Dit vraagt om flinke aanpassingen van het energienet, of beter gezegd, het energiesysteem. Nieuwe technieken helpen daarbij. Net als een goede samenwerking tussen alle mensen en organisaties die betrokken zijn bij de energievoorziening. 2,2 miljoen klanten maken jaarlijks gebruik van het energieleveringsnetwerk van Stedin.

Cijfers opgenomen in onze	**jaarrekening 2019**	**begroting 2020**	**rekening 2020**
financieel belang gemeente €	€ 947	€ 947	€ 947
financieel belang gemeente %	0,2	0,2	0,2
toelichting	Dividenduitkering nog niet bekend		
bestuurlijk belang	Deelname aandelenkapitaal		
risicoprofiel	[Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen			
begin	€ 2.699.000	€ 2.699.000	€ 2.949.000
einde	€ 2.949.000	€ 2.699.000	€ 2.949.000
Vreemd vermogen			
begin	€ 4.292.000	€ 4.292.000	€ 4.340.000
einde	€ 4.340.000	€ 4.292.000	€ 4.340.000
Financieel resultaat			
begroot	onbekend	onbekend	onbekend
werkelijk	€ 325.000	onbekend	onbekend

Bron	*jaarstukken 2019*
Toelichting	Geen.

Overige samenwerkingsvormen

Daarnaast kennen we nog overige samenwerkingsvormen, zoals de centrumregeling. Deze vorm kent geen eigen rechtspersoonlijkheid en is formeel gezien geen gemeenschappelijke regeling. En dus geen verbonden partij. Maar gelet op het belang van samenwerkingsverbanden kiezen we ervoor om deze, voor zover van toepassing, wel te presenteren.

Centrumregeling

Naam	**Sociaal Domein Fryslân**
alle bedragen x € 1.000	*(zie ook programma Sociaal domein)*
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	In het samenwerkingsverband gaat het om de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdwet en Participatiewet. Door voor samenwerking te kiezen wordt getracht om de (zorgvragende) inwoners van de provincie op de meest klantvriendelijke en efficiënte wijze te helpen.
visie op de verbonden partij	Friese gemeenten werken binnen het platform dat SDF biedt, samen aan provinciaal beleid voor een krachtig Sociaal Domein Fryslân. Door de samenwerking is het mogelijk om één uniforme beleidslijn, werkwijze en centrale inkoop te organiseren in het Sociaal Domein.
beleidsvoornemens	In 2020 verder professionaliseren, opdat we de komende jaren de complexe en ingewikkelde uitdagingen binnen het Sociaal Domein kunnen omzetten in de beste zorg en arbeidsparticipatie voor alle Friezen.

Cijfers opgenomen in onze	**jaarrekening 2019**	**begroting 2020**	**rekening 2020**
financieel belang gemeente €	€ 115	onbekend	€ 126
financieel belang gemeente %	5,0	onbekend	4,0
toelichting	In de regeling is opgenomen dat voor- of nadelige reslutaten worden verrekend met de deelnemers.		

bestuurlijk belang	N.v.t.
risicoprofiel	[Hoog]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen			
begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0
Vreemd vermogen			
begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	onbekend	€ 0
werkelijk	€ 0	onbekend	€ 0

Bron *Begrotingen en jaarrekeningen Sociaal Domein Fryslân*

Toelichting	Evaluatie van de regeling.

G - Grondbeleid

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat waaraan de inrichting en verantwoording van onder meer begroting en rekening moet voldoen.

Er staan ook regels in over het grondbeleid. Het grondbeleid moeten we inzichtelijk maken vanwege

- het grote financiële belang en de risico's daarvan
- de relatie met de verschillende programma's omdat het grondbeleid tot extra baten of lasten kan leiden

Het grondbeleid moet het uitvoeren van programma's ondersteunen. Het is de taak van de raad om dit te controleren.

Visie op grondbeleid en de uitvoeringswijze

Het grondbeleid is een middel om maatschappelijke doelen te bereiken, zoals wonen, werken, natuur, sport, cultuur, recreatie, zorg en onderwijs. Voor de samenwerking hanteerden de gemeenten een grondbeleid variërend van actief tot faciliterend. Bij grondbeleid gaat het om de totale set aan instrumenten, die de gemeente ter beschikking staat voor het op een zo economisch verantwoord mogelijke wijze uitvoeren van haar ruimtelijk beleid. Dit is vastgelegd in de nota Grondbeleid 2020 - 2024.

Het onderscheid tussen actief en faciliterend grondbeleid is enigszins achterhaald. Bij vrijwel elke locatieontwikkeling is tegenwoordig sprake van overleg en onderhandelingen tussen de gemeente en marktpartijen. Zelden is het alleen de gemeente of alleen een marktpartij die de gebiedsontwikkeling tot stand brengt. Het is vrijwel onmogelijk om gemeentebreed of alleen een actief of alleen een faciliterend beleid te voeren. De gemeente kiest daarom voor de komende jaren voor situationeel grondbeleid.

Wat is een bouwgrondexploitatie

Een bouwgrondexploitatie is een berekening die inzicht geeft in de kasstroom van het verwerven, ontwikkelen en het uitgeven van bouwrijpe grond voor een ruimtelijke ontwikkeling. De kosten in de exploitatie zijn alle kosten die samenhangen met de omzetting van ruwe grond naar bouwrijpe grond. De opbrengsten bestaan uit de verkoop van bouwrijpe grond, subsidies en andere bijdragen. In de berekening van het resultaat op de grondexploitatie wordt rekening gehouden met toekomstige kosten- en opbrengstenstijgingen en rentekosten en -baten.

Gemeentelijke "actieve" projecten

Bouwgrondexploitaties zijn projecten waarin gemeente de gronden verwerft of in bezit heeft en deze bouw- en woonrijp maakt. Vervolgens worden de gronden aan marktpartijen, bedrijven of particulieren verkocht. De gemeente behoudt hiermee regie op de ruimtelijke ontwikkeling van het project.

Bouwgrondexploitaties in voorbereiding

Dit zijn projecten die zich in de verkennende fase bevinden. In deze fase wordt een mogelijke ontwikkeling onderzocht en is er nog geen duidelijkheid of het project daadwerkelijk doorgang zal vinden. Dit type project kenmerkt zich voornamelijk door uitgaven van plankosten om de planologische- en financiële haalbaarheid van mogelijke plannen te onderzoeken.

Bouwgrond in exploitatie genomen (BIE)

Dit zijn exploitaties waar in het programma helder is waarvoor de bouwgrondexploitatiebegroting is vastgesteld op basis van een vastgesteld bestemmingsplan. Bij in exploitatie genomen gronden gaat het om bouwgrondexploitaties waarvan fasering, kosten, opbrengsten en programma vastomlijnd zijn.

Particuliere "facilitaire" bouwgrondprojecten

Particuliere projecten zijn bouwgrondexploitaties van derden (projectontwikkelaars, corporaties, particulieren). De gemeente heeft in dit type projecten een faciliterende rol. Dit komt in de meest sobere variant neer op het verlenen van de vergunningen en het meewerken aan een bestemmingsplanwijziging. In principe verhaalt de gemeente de (plan)kosten op de ontwikkelende partij. Per project kunnen afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de faciliterende rol van de gemeente wordt ingevuld. Het komt bij particuliere exploitaties bijvoorbeeld ook voor dat de gemeente voor rekening van de ontwikkelaar de openbare infrastructuur in een plan ontwerpt en zelfs aanlegt. Het voordeel hiervan is dat de kwaliteit van de openbare voorzieningen, die de gemeente doorgaans naderhand voor een symbolisch bedrag overneemt, gegarandeerd is.

Jaarbegroting/meerjarenbegroting

De actualisering van de bouwgrondexploitaties is gekoppeld aan de jaarrekening. Aan de hand van de exploitatieberekeningen wordt getoetst of de boekwaarde, waarvoor de bouwgrondexploitaties op de balans van de gemeente zijn opgenomen, niet te hoog is. Bij de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de bouwgrondexploitatie gedurende het verslagjaar. De in de begroting, voor bouwgrondexploitatie, op te nemen budgetten worden ontleend aan de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG).

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De regels rondom bouwgrondexploitaties zijn vastgelegd in de “notitie grondexploitatie” van de BBV en hebben betrekking op actief grondbeleid. De Commissie BBV heeft een aparte notitie gepubliceerd over het faciliterend grondbeleid en het kostenverhaal. Ook hierin staan regels die gevolgen hebben voor de verantwoording. Met deze notitie en de aanpassingen van een aantal procedures wordt hier verdere invulling aan gegeven. Dit betekent dat dit rapport tevens een soort startdocument is op basis waarvan een aantal zaken BBV-proof wordt gemaakt en herijkt worden.

Resultaten

In onderstaande tabel een overzicht van de resultaten van de lopende complexen:

Bouwgrond in exploitatie		Boekwaarden 31 december 2020	Nog te maken kosten	Verwachte opbrengst	Indicatie winst in I (NCW)	**Eindwaarde in €**
nr:	**Woningbouw**					
3	Surhuisterveen - Vierstromenland	€ 509.708,56	€ 35.972,30	€ -	€ -536.681,00	€ -547.414,24
7	Surhuisterveen - Nije Jirden	€ 356.268,75	€ 389.886,15	€ 816.934,80	€ 67.274,00	€ 71.391,88
13	Buitenpost - Lutkepost	€ 216.711,70	€ 179.064,33	€ 456.591,00	€ 433.296,00	€ 450.801,22
31	Augustinusga - It Maskelyn	€ 61.337,10	€ 106.458,76	€ 195.300,00	€ 26.588,00	€ 27.662,21
32	Buitenpost - De Lits	€ 302.449,42	€ 319.124,90	€ 444.600,00	€ -169.210,00	€ -179.567,19
57	Twijzel - Sportvelden	€ 70.075,96	€ 77.580,09	€ 208.498,00	€ 57.125,00	€ 60.622,00
91	Harkema - De Fûgelkamp	€ 73.866,71	€ 112.147,29	€ 189.700,00	€ 3.043,00	€ 3.229,62
		€ 1.590.418,20	**€ 1.220.233,82**	**€ 2.311.623,80**	**€ -118.565,00**	**€ -113.274,49**
nr:	**Bedrijventerrein**					
302	Harkema - Quakkenburg De Bolster	€ 40.366,46	€ 177.010,78	€ 212.312,50	€ -5.329,00	€ -5.768,75
303	Buitenpost - De Swadde II	€ 56.535,43	€ 237.711,20	€ 126.081,94	€ 375.403,00	€ -168.274,18
304	Surhuisterveen - Lauwerskwartier fase 2	€ 729.163,60	€ 895.664,14	€ 2.042.929,00	€ 375.403,00	€ 414.475,09
369	Kootstertille - Oostkern/Westkern	€ -271.858,60	€ 479.630,30	€ 1.100.430,00	€ 4.303.168,00	€ 4.751.045,36
		€ 554.206,89	**€ 1.790.016,41**	**€ 3.481.753,44**	**€ 5.048.645,00**	**€ 4.991.477,51**
		€ 2.144.625,09	**€ 3.010.250,23**	**€ 5.793.377,24**	**€ 4.930.080,00**	**€ 4.878.203,02**
	Verliesvoorziening	**€ -901.024,36**				

Nog te realiseren kosten in de grondexploitatie
Een grondexploitatie bestaat op hoofdlijnen uit de volgende kostensoorten: verwerving, tijdelijke beheer, planontwikkeling, voorbereiding en toezicht, bouwrijp maken, woonrijp maken en rente. Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties bedragen de nog te realiseren kosten over de gehele looptijd (inclusief de geraamde kostenstijgingen) € 3.010.250

Nog te realiseren opbrengsten in de grondexploitatie
Een grondexploitatie bestaat op hoofdlijnen uit de volgende opbrengstensoorten: grondverkopen, subsidies en bijdragen. Met de opbrengsten moeten de boekwaarde en de nog te realiseren kosten worden terugverdiend. Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties bedragen de nog te realiseren opbrengsten € 5.793.377

Resultaat van de grondexploitaties
Het resultaat van een grondexploitatie wordt uitgedrukt in 3 waarden: nominale waarde, eindwaarde (EW) en netto contante waarde (NCW). In dit document wordt het resultaat op NCW uitgedrukt. Dit is noodzakelijk om verschillende grondexploitaties met verschillende looptijden met elkaar te kunnen vergelijken en bij elkaar op te kunnen tellen (correctie voor de verschillen in looptijd). De NCW wordt berekend door bij de gerealiseerde boekwaarde de nog te realiseren kosten en opbrengsten over alle toekomstige jaarschijven op te tellen en deze vervolgens contant te maken met een disconteringsvoet. Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties is de NCW € 4.930.080 voordelig.

Winstneming
In 2020 kan op de bouwgrondexploitatie een winst worden genomen van € 130.200, waarvan € 41.100 betrekking heeft op woningbouwlocaties en € 89.100 op bedrijventerreinen.

Verliesvoorziening
De bruto boekwaarde moet worden terugverdiend door toekomstige opbrengsten uit grondverkoop. Als blijkt dat dit niet mogelijk is, moet een voorziening worden getroffen om de toekomstige verliezen op te vangen. Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties bedraagt de geraamde voorziening voor verliesgevende grondexploitaties per 1-1-2021: € 901.024

De verliesvoorziening is als volgt opgebouwd:

Nr	Project	Verliesvoorziening 2020	Vermeerderingen	Verminderingen	Verliesvoorziening 2021
3	Surhuisterveen - Vierstromenland	€ 545.060,31	€ 2.354,00		€ 547.414,31
31	Augustinusga - It Maskelyn	€ 79.761,02		€ 79.761,02	€ -
32	Buitenpost - De Lits	€ 178.724,78	€ 842,41		€ 179.567,19
302	Harkema - Quakkenburg De Bolster	€ 7.294,70		€ 1.525,94	€ 5.768,75
303	Buitenpost - De Swadde II	€ 166.022,70	€ 2.251,47		€ 168.274,18
		€ 976.863,50	**€ 5.447,89**	**€ 81.286,96**	**€ 901.024,43**

Afgewikkelde complexen
Voor wat betreft de afgewikkelde complexen voor woningbouw zijn er vier kavels verkocht.

Dit betreft:

Verkopen afgewikkelde complexen	cpl	oppervlakte	boekwaarde	opbrengst
Boelenslaan, De Wyk 4	95	395	€ 14.615,00	€ 51.316,00
Twijzel, Roggestukken 1	2	470	€ 20.000,00	€ 56.400,00
Twijzel, Roggestukken 3	2	405	€ 17.200,00	€ 48.600,00
Buitenpost, Ried 7	10	1210	€ 57.200,00	€ 123.450,00

Voorziening afgewikkelde complexen
Soms worden nog kosten gemaakt voor complexen die al afgewikkeld zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om kosten voor herstraten en inrichting van het openbaar groen. Daarvoor is een voorziening getroffen. De Voorziening afgewikkelde complexen bedraagt op dit moment € 370.000. Dat is genoeg om de nog te maken kosten te kunnen opvangen.

Omschrijving	Stand per
Voorziening afgewikkelde complexen	**31-12-2020**
Complex 002 Boppelannen Twijzel	77.500
Complex 005 de Swadde Buitenpost	125.000
Complex 014 Surhuisterveen Zuid 2 (2017)	0
Complex 015 de Singel Harkema	70.000
Complex 016 Centrum Harkema	0
Complex 070 de Koaten (2017)	0
Complex 095 de Wiken Boelenslaan	97.500

Complex 096 de Feart (2017)	0
Complex 097 Bartemerwei Surhuizum (2017)	0
Complex 099 Molenerf Zuid (2017)	0
Totaal	370.000

4 JAARREKENING

4.1 Balans

Balans per 31 december 2020 (x € 1.000)

ACTIVA	31-12-2020		31-12-2019	
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa				
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het	-		2.818	
Totaal immateriële vaste activa		**-**		**2.818**
Materiële vaste activa				
Investeringen met een economisch nut	30.652		30.044	
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	19.257		18.978	
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	12.645		10.888	
In erfpacht	-		-	
Totaal materiële vaste activa		**62.554**		**59.910**
Financiële vaste activa				
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	336		336	
Leningen aan:				
- woningcorporaties	3.082		4.876	
Overige langlopende leningen	1.108		1.171	
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd >= 1 jaar	-		418	
Totaal financiële vaste activa		**4.526**		**6.801**
TOTAAL VASTE ACTIVA		**67.080**		**69.529**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden				
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.439		1.258	
Totaal voorraden		**1.439**		**1.258**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	9.693		6.678	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	1.488		-	
Overige vorderingen	1.110		2.883	
Overige uitzettingen	-		-	
Totaal uitzettingen rentetypische looptijd >= 1 jaar		**12.291**		**9.561**

Liquide middelen				
Kas-, bank- en girosaldo	780		377	
Totaal liquide middelen		**780**		**377**
Overlopende activa				
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen, ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel				
- Europese overheidslichamen	-		26	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-		1.419	
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.296		1.129	
Totaal overlopende activa		**4.296**		**2.574**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**18.806**		**13.770**
TOTAAL		**85.886**		**83.299**

PASSIVA	**31-12-2020**		**31-12-2019**	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	17.119		20.576	
Bestemmingsreserve	-		-	
Resultaat na bestemming	6.590		2.798-	
Totaal eigen vermogen		**23.709**		**17.778**
Voorzieningen				
Voorzieningen	4.208		5.247	
Financiële vaste passiva		**4.208**		**5.247**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd >= 1 jaar				
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	43.848		47.527	
- openbare lichamen	-		418	
Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd >= 1 jaar		**43.848**		**47.945**
		71.765		**70.970**

TOTAAL VASTE PASSIVA				
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-		2.000	
Overige kasgeldleningen	-		-	
Banksaldi	-		282	
Overige schulden	4.188		3.794	
Totaal netto vlottende schulden met een renteypische looptijd < 1 jaar		**4.188**		**6.076**
Overlopende passiva				
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	8.201		5.090	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.732		1.163	
Totaal overlopende passiva		**9.933**		**6.253**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**14.121**		**12.329**
TOTAAL		**85.886**		**83.299**
Gewaarborgde leningen (specificatie borg- en garantstellingen: zie toelichting op de balans)		13.665		15.867

4.2 Baten en lasten

Programma	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Rekening		
(x € 1.000)	lasten	baten	**saldo**	lasten	baten	**saldo**	lasten	baten	**saldo**
0. Bestuur en ondersteuning	3.335	342	**- 2.993**	6.644	8.070	**1.425**	5.893	443	**- 5.450**
1. Veiligheid	1.962	58	**- 1.904**	2.082	50	**- 2.032**	1.994	49	**- 1.945**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	4.966	254	**- 4.712**	4.890	240	**- 4.650**	5.007	531	**- 4.476**
3. Economie	2.147	1.809	**- 338**	1.273	930	**- 343**	761	217	**- 545**
4. Onderwijs	3.190	816	**- 2.374**	3.671	1.221	**- 2.450**	2.958	643	**- 2.314**
5. Sport, cultuur en recreatie	5.618	572	**- 5.046**	6.170	1.048	**- 5.122**	5.988	1.192	**- 4.796**
6. Sociaal domein	41.813	12.760	**- 29.053**	47.405	16.513	**- 30.892**	44.489	14.197	**- 30.292**
7. Volksgezondheid en milieu	6.844	6.390	**- 453**	6.955	6.328	**- 627**	7.064	6.570	**- 494**
8. Vrosh	3.043	1.451	**- 1.592**	3.337	2.461	**- 876**	2.514	1.879	**- 634**
Overhead	8.480	112	**- 8.368**	9.992	112	**- 9.880**	10.111	234	**- 9.876**
Algemene dekkingsmiddelen									
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	50.043	**50.043**	-	51.932	**51.932**	-	52.197	**52.197**
Belastingen overig	27	1.661	**1.634**	27	1.661	**1.634**	49	1.658	**1.609**
Overige baten en lasten	318	166	**- 152**	248	166	**- 82**	87	3	**- 84**
OZB niet-woningen	169	1.891	**1.722**	165	1.891	**1.726**	172	1.864	**1.692**
OZB woningen	250	3.514	**3.264**	242	3.514	**3.272**	203	3.504	**3.301**
Dividend	-	320	**320**	-	385	**385**	-	8.039	**8.039**
subtotaal	82.162	82.159	**- 3**	93.103	96.521	**3.419**	87.291	93.222	**5.930**
Mutaties reserves	595	1.163	**568**	3.425	5.735	**2.310**	3.530	4.190	**660**
TOTAAL	82.757	83.322	**565**	96.527	102.256	**5.729**	90.821	97.412	**6.590**

Taakvelden per programma

Verdeling taakvelden over de programma's

(bedragen x € 1.000)	begroting			rekening			saldo		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Progr. Bestuur en ondersteuning	**10.751**	**73.353**	**62.602**	**9.935**	**71.899**	**61.964**	**816**	**- 1.454**	**- 639**
0.1 Bestuur	2.199	40	- 2.159	2.143	96	- 2.047	56	56	112
0.10 Mutaties reserves	3.425	5.735	2.310	3.530	4.190	660	- 106	- 1.545	- 1.651
0.2 Burgerzaken	1.166	264	- 902	1.049	265	- 784	117	1	118
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	14	8	- 6	17	10	- 7	- 3	2	- 1
0.5 Treasury	3.264	8.142	4.877	2.856	8.111	5.255	408	- 30	378
0.61 OZB woningen	242	3.514	3.272	203	3.504	3.301	39	- 10	29
0.62 OZB niet-woningen	165	1.891	1.726	172	1.864	1.692	- 7	- 27	- 34
0.64 Belastingen overig	27	1.661	1.634	49	1.658	1.609	- 22	- 3	- 25
0.7 AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	51.932	51.932	-	52.197	52.197	-	265	265
0.8 Overige baten en lasten	248	166	- 82	87	3	- 84	161	- 163	- 3
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	- 172	-	172	172	-	172
Progr. Veiligheid	**2.082**	**50**	**- 2.032**	**1.994**	**49**	**- 1.945**	**88**	**- 1**	**87**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.510	50	- 1.460	1.454	47	- 1.407	56	- 3	53
1.2 Openbare orde en veiligheid	572	-	- 572	540	3	- 538	32	3	34
Progr. Verkeer, vervoer en waterstaat	**4.890**	**240**	**- 4.650**	**5.007**	**531**	**- 4.476**	**- 117**	**291**	**174**
2.1 Verkeer en vervoer	4.686	240	- 4.447	4.722	448	- 4.274	- 36	209	172
2.2 Parkeren	41	-	- 41	37	-	- 37	4	-	4
2.4 Economische havens en waterwegen	163	-	- 163	247	83	- 165	- 85	82	- 2
Progr. Economie	**1.273**	**930**	**- 343**	**761**	**217**	**- 545**	**512**	**- 713**	**- 201**
3.1 Economische ontwikkeling	435	-	- 435	433	-	- 433	2	-	2
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	574	918	344	125	207	82	448	- 711	- 262
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	78	6	- 72	73	4	- 69	5	- 2	3
3.4 Economische promotie	186	6	- 181	130	5	- 125	56	- 1	56
Progr. Onderwijs	**3.671**	**1.221**	**- 2.450**	**2.958**	**643**	**- 2.314**	**713**	**- 578**	**135**
4.2 Onderwijshuisvesting	988	-	- 988	994	21	- 973	- 6	21	16
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.683	1.221	- 1.461	1.964	622	- 1.342	719	- 599	119
Progr. Sport, cultuur en recreatie	**6.170**	**1.048**	**- 5.122**	**5.988**	**1.192**	**- 4.796**	**182**	**144**	**326**
5.1 Sportbeleid en activering	451	75	- 376	464	103	- 362	- 13	28	15

5.2	Sportaccommodaties	2.119	606	- 1.514	2.153	768	- 1.385	- 34	163	129
5.3	Cultuurpresent., -prod. en -participatie	412	41	- 371	423	45	- 378	- 11	4	- 7
5.4	Musea	447	79	- 367	525	174	- 351	- 78	94	17
5.5	Cultureel erfgoed	22	-	- 22	20	16	- 5	2	16	17
5.6	Media	793	241	- 552	634	79	- 555	159	- 162	- 3
5.7	Openb. groen en (openlucht)recreatie	1.926	7	- 1.919	1.768	8	- 1.760	158	2	159
Progr. Sociaal domein		**47.405**	**16.513**	**- 30.892**	**44.489**	**14.197**	**- 30.292**	**2.916**	**- 2.316**	**600**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.460	703	- 756	1.423	709	- 714	37	6	43
6.2	Wijkteams	2.047	-	- 2.047	2.099	22	- 2.077	- 52	22	- 30
6.3	Inkomensregelingen	17.660	15.346	- 2.314	14.215	12.824	- 1.391	3.445	- 2.522	923
6.4	Begeleide participatie	5.771	139	- 5.632	5.764	139	- 5.625	7	-	7
6.5	Arbeidsparticipatie	855	-	- 855	865	108	- 757	- 10	108	98
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	977	-	- 977	795	-	- 795	182	-	182
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	9.462	324	- 9.138	8.905	298	- 8.607	557	- 26	531
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	7.764	-	- 7.764	8.906	22	- 8.884	- 1.142	22	- 1.120
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	63	-	- 63	88	92	4	- 26	92	66
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.346	-	- 1.346	1.430	- 17	- 1.447	- 84	- 17	- 101
Progr. Volksgezondheid en milieu		**6.955**	**6.328**	**- 627**	**7.064**	**6.570**	**- 494**	**- 109**	**241**	**132**
7.1	Volksgezondheid	1.198	-	- 1.198	1.217	-	- 1.217	- 18	-	- 18
7.2	Riolering	1.644	2.293	649	1.577	2.243	666	67	- 50	17
7.3	Afval	3.187	3.970	782	3.409	4.267	858	- 222	297	76
7.4	Milieubeheer	925	63	- 862	861	57	- 804	64	- 6	58
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-	3	3	-	3	3	-	-	-
Progr. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern		**3.337**	**2.461**	**- 876**	**2.514**	**1.879**	**- 634**	**823**	**- 581**	**242**
8.1	Ruimtelijke ordening	1.389	100	- 1.289	1.197	9	- 1.188	192	- 91	102
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	1.123	1.821	698	489	1.280	792	634	- 541	93
8.3	Wonen en bouwen	825	540	- 285	828	590	- 238	- 3	50	47
Overhead		**9.992**	**112**	**- 9.880**	**10.111**	**234**	**- 9.876**	**- 118**	**122**	**4**
0.4	Overhead	9.992	112	- 9.880	10.111	234	- 9.876	- 118	122	4
TOTALEN		**96.527**	**102.256**	**5.729**	**90.821**	**97.412**	**6.590**	**5.706**	**- 4.845**	**861**

4.3 Grondslagen financiële verslaglegging

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Daarbij geldt dat activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate verantwoord in het jaar waarin zij betaalbaar zijn gesteld.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Sommige lasten worden echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet gedacht worden aan componenten als vakantiegeld.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigings-prijs. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden hierop in mindering gebracht.

Materiële vaste activa met economisch nut

- De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs dan wel de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
- Slijtende investeringen worden vanaf het moment van gereedkomen of ingebruikneming afgeschreven gedurende de verwachte gebruiksduur. Eventuele restwaarden worden buiten beschouwing gelaten. Op grond met economisch nut, dus buiten de openbare ruimte, wordt niet afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten vangt met ingang van 2005 aan op het moment dat het betreffende actief gereed dan wel in gebruik genomen is
- Op activa die voor 2004 al bestonden zijn in het verleden soms extra afschrijvingen gedaan zonder dat daar een economische noodzaak voor was. Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt. Het verkrijgen van lagere toekomstige lasten lag aan deze handelwijze ten grondslag.
- De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs vermeerderd met de vóór 2016 bijgeschreven rente. Als de taxatiewaarde van deze gronden lager is dan de boekwaarde dan worden deze gronden uiterlijk 2019 afgewaardeerd tot die taxatiewaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn niet formeel vastgesteld en zijn altijd zoveel mogelijk afgestemd op de verwachte economische levensduur of de verwachte nuttigheids-duur. In januari 2006 heeft de raad voor komende investeringen de volgende richtinggevende afschrijvingstermijnen vastgesteld:

Huisvesting en inrichting	10 - 40 jaar
Installaties	3 - 15 jaar
Infrastructurele voorzieningen	7 - 50 jaar
Voertuigen	6 - 15 jaar
Onderwijsvoorzieningen	10 - 40 jaar
Sportvoorzieningen	10 - 40 jaar

Daarbij heeft de raad bepaald dat investeringen met een verkrijgingsprijs lager dan € 10.000 niet geactiveerd worden, maar rechtstreeks ten laste van het programma worden gebracht.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut

Voor investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut geldt dat zij bij voorkeur niet worden geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. Voor zover de uitgaven voor degelijke investeringen wel zijn geactiveerd zijn zij gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs dan wel de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. In voorkomende gevallen zijn bijdragen van derden en/of reserves in mindering gebracht zodat op het saldo wordt afgeschreven. De boekwaarden van investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut moeten worden gezien als nog te dekken investeringsrestanten. In het verleden zijn de afschrijvingstermijnen steeds zoveel mogelijk afgestemd op de verwachte economische levensduur of de verwachte nuttigheidsduur. In januari 2006 heeft de raad voor komende investeringen de volgende richtinggevende maximale afschrijvingstermijnen vastgesteld:

Infrastructurele voorzieningen	15-40 jaar
Waterbeheer	15-40 jaar

Daarbij heeft de raad bepaald dat investeringen met een verkrijgingsprijs lager dan € 25.000 niet geactiveerd worden, maar rechtstreeks ten laste van het programma worden gebracht.

Financiële vaste activa

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen betreffen de participaties in het aandelen-kapitaal van NV's en BV's. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Daalt de actuele waarde van de aandelen onverhoopt tot onder de verkrijgingsprijs, dan vindt afwaardering tot die actuele waarde plaats.
- Leningen u/g zijn opgenomen tegen de nominale waarde i.c. het uitgeleende bedrag verminderd met de reeds afgeloste termijnen. Vanwege de beperkte risico's inzake oninbaarheid zijn voor deze activa geen voorzieningen voor oninbaarheid gevormd.
- De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd op de nominale waarde i.c. het betaalde bedrag verminderd met aflossingen. Het begrip rentetypische looptijd heeft betrekking op de periode van de uitzetting waarin op basis van de voorwaarden van de uitzetting er sprake is van een constante rentevergoeding die niet door de verstrekker beïnvloedbaar is.

Voorraad bouwgronden

- De in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen de vervaardiging-prijs, verminderd met de opbrengsten uit verkopen. Deze prijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals kosten van verwerving en kosten van bouwrijp maken), alsmede rente- en beheerskosten.
- Kunnen met voldoende mate van zekerheid winsten uit de bouwgrondexploitatie als gerealiseerd worden aangemerkt, dan worden deze winsten genomen. Zolang deze zekerheid niet bestaat worden de verkregen verkoopopbrengsten volledig op de vervaardigingsprijs in mindering gebracht. Is winst genomen, dan is dit opgenomen in de boekwaarde van de grond. Voor zover uit de exploitatieopzetten blijkt dat complexen in de toekomst verlieslijdend zullen zijn, is een voorziening gevormd ter grootte van dit verlies. Dit verlies wordt bepaald op de contante waarde van het bedrag, dat zich aan het eind van de looptijd als verlies zal voordoen. Het bedrag van dit verlies en de contante waarde ervan wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld.

Vorderingen

De vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende activa

Waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor:
- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs is in te schatten;
- bestaande risico's op balansdatum van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
- van derden verkregen middelen met een specifiek bestedingsdoel.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de desbetreffende verplichting of het voorzienbare verlies. Rentetoevoegingen aan voorzieningen vinden niet plaats, tenzij dit voor een specifieke voorziening door een hogere overheid is voorgeschreven.

Vaste schulden

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Onder de langlopende schulden zijn - naast de ten behoeve van de financiering van de gemeentelijke uitgaven opgenomen leningen - tevens opgenomen de ten behoeve van een woningcorporatie opgenomen geldleningen.
De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente wordt gevormd door de reserves en het gerealiseerde saldo van de voorliggende jaarrekening. De reserves bestaan uit:
- algemene reserves;
- bestemmingsreserves.

Vorming van reserves, alsmede toevoegingen en onttrekkingen aan reserves geschieden conform daartoe door de gemeenteraad genomen besluiten en vinden altijd plaats in het kader van de resultaatbestemming. Voor zover in het verslagjaar nieuwe reserves zijn gevormd worden deze bij de jaarstukken door de raad bekrachtigd. Voor zover aan reserves rente wordt toegevoegd, vindt deze toevoeging eveneens plaats in het kader van de resultaatbestemming.

Eigen bijdragen Centraal administratiekantoor (CAK)

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen."

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat over het verslagjaar volgt uit de programmarekening en is afzonderlijk als passiefpost op de balans opgenomen. Bestemming van dit saldo vindt plaats nadat de rekening is vastgesteld.

Covid-19

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2020 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de gemeente Achtkarspelen.
In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het Covid-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen.
Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven. Dit verbod was tijdelijk (deels) opgeheven, maar is op 15 december 2020 weer van kracht gegaan en zal in ieder geval tot eind maart 2021 duren (mogelijkerwijs worden sommige maatregelen na deze datum verlengd).
De (nadelige) gevolgen van de Covid-19 virus lopen zodoende ook in het boekjaar 2021 door. De maatregelen om het Covid-19 virus tegen te gaan, hebben wereldwijd aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid. De gevolgen voor het boekjaar 2021 en verder zijn nog niet te overzien. Ook voor de gemeente Achtkarspelen heeft de uitbraak van het Covid-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2020, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden. Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan er vooral uit dat alle medewerkers werken zoveel als mogelijk vanuit huis en zijn voor onderlinge afstemming aangewezen op telefonie of digitale oplossingen.

Dit heeft impact op de werkzaamheden binnen de gemeente. In 2020 heeft dit als gevolg gehad dat onder meer de financiële effecten zoals benoemd in paragraaf 1.3 van het jaarverslag hebben plaatsgevonden.
Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect ook financiële gevolgen c.q. onzekerheden voor de gemeente. Voor het boekjaar 2020 zijn deze gevolgen reeds in kaart gebracht. Vanaf het boekjaar 2021 kunnen (ook) financiële gevolgen van toepassing zijn. Op dit moment zijn de effecten nog niet volledig te overzien. Mochten zich er ontwikkelingen voordoen dan nemen wij die mee in de begrotingswijzigingen van 2021.

De uitbraak van het Covid-19 virus heeft geen (significante) invloed op de cijfers over het boekjaar 2020 anders dan diverse over en onderschrijdingen van de begroting.
De directie heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. De directie en het bestuur van de WM8KTD acht een duurzame voortzetting van de bedrijfsactiviteiten derhalve niet onmogelijk. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de gemeente Achtkarspelen.

4.4 Toelichting balans

Activa

Vaste activa

Vaste activa zijn bezittingen die *langer dan een jaar* in bezit blijven.

Vaste activa kunnen bestaan uit
- immateriële vaste activa
- materiële vaste activa
- financiële vaste activa

Het verloop van hiervan in het boekjaar is als volgt.

Vaste activa *(x € 1.000)*	Boek-waarde per 1-1-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Aflossing/ afwaar-dering	Boek-waarde per 31-12-2020
Immateriële vaste activa	2.818	-	-	2.818	-	-	-
Materiële vaste activa	59.910	6.346	198	3.110	160	234	62.554
Financiële vaste activa	6.801	81	-	-	-	2.356	4.526
Totaal	**69.529**	**6.427**	**198**	**5.928**	**160**	**2.590**	**67.080**

Immateriële vaste activa

Immateriële activa zijn vaste activa die *niet tastbaar* zijn. Het gaat om bezittingen die wel een rol spelen in het financiële proces, maar nooit in het fysieke bedrijfsproces. Immateriële activa kunnen alleen dan op de balans opgevoerd worden, wanneer *objectief* bepaald kan worden welke waarde ze hebben.

Immateriële vaste activa *(x € 1.000)*	Boek-waarde per 1-1-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Afwaar-dering	Boek-waarde per 31-12-2020
Boeterente herfinanciering	2.818	-	-	2.818	-	-	-
Totaal immateriële vaste activa	**2.818**	**-**	**-**	**2.818**	**-**	**-**	**-**

Ontwikkeling rente en financieringsbehoefte
De tarieven voor kortlopende geldleningen bevindt zich al een aantal jaar op een zeer laag niveau. De daling is gestart in 2001 en heeft zich na een korte stijging vanaf 2009 in 2011 weer voortgezet. Momenteel kennen we voor korte financieringen zelfs een negatieve rente. Als er liquiditeitstekorten zijn, dan zullen deze aangevuld worden met kortlopende geldleningen. Ook de tarieven voor vaste geldleningen met een looptijd van 10 jaar en een lineaire aflossing liggen al lange tijd op een laag niveau. Dat maakt het mogelijk om dit soort geldleningen aan te trekken tegen een tarief van momenteel rond 0,5%.

Het college streeft naar een evenwichtige uitgaven- en inkomstenstroom om de toename van schulden zoveel mogelijk te beperken. Als er financieringsbehoefte ontstaat door investeringen, aflossingen of de exploitatie wil het college hier zoveel mogelijk met (kortlopende) leningen in voorzien vanwege de al genoemde lage tarieven voor deze financieringsvormen.
Als onderdeel van de begrotingsbehandeling 2020-2024 is in het kader van een voorgenomen leningconversie daarbij ook kritisch gekeken naar de wijze waarop de gemeente bepaalde zaken incidenteel dan wel structureel verwerkt. In dat kader is bij de begrotingsbehandeling gekozen voor herfinanciering van (een deel) van de

leningportefeuille alsook de eenmalige boeterente ten gevolge van deze herfinanciering van leningen incidenteel te dekken vanuit de reserve.
Er is nadrukkelijk niet sprake van een beoogde stelselwijziging, maar van een eenmalige herfinanciering met een incidenteel karakter.

Materiële vaste activa

Bezettingen die niet in één keer ten laste van het resultaat mogen worden gebracht maar waarop moet worden afgeschreven. Voorbeelden hiervan zijn grond en gebouwen, machines en installaties, transportmiddelen en computers.

Materiële vaste activa *(x € 1.000)*	Boek-waarde per 1-1-2020	Herru-brice-ring	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Afwaar-dering	Boek-waarde per 31-12-2020
Gronden en terreinen	2.355	-	23	-	171	-	147	2.060
Strategische gronden	4.421	-	-	-	-	-	-	4.421
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	20.414	-	2.141	-	1.026	-	5	21.524
Grond-, weg- en water-bouwkundige werken	30.051	-	4.050	198	1.401	160	5	32.337
Vervoermiddelen	668	-	59	-	122	-	3	602
Machines, apparaten en installaties	677	-	20	-	88	-	39	570
Overige materiële activa	1.324	-	54	-	302	-	35	1.041
Totaal materiële vaste activa	**59.910**	-	**6.347**	**198**	**3.110**	**160**	**234**	**62.555**

Economisch en maatschappelijk nut

Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of ze bijdragen aan het genereren van middelen. Bijvoorbeeld riolering (rioolheffing) en zwembaden (entreegelden). Investeringen met een economisch nut moeten worden geactiveerd.

Investeringen met een maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte die geen economisch nut maar uitsluitend een maatschappelijk nut hebben. In onze situatie voornamelijk betonwegen, lichtmasten, oeverbescherming en bruggen.

Tot 2017 was het niet verplicht om investeringen met een maatschappelijk nut te activeren. Vanaf 2017 zijn de regels gewijzigd en is activering verplicht. In het verloopoverzicht is een splitsing gemaakt van investeringen t/m 2016 (oude systematiek) en investeringen vanaf 2017 (nieuwe systematiek) volgens de eisen van het BBV.

Het verloop hiervan is als volgt.

Econom. en mij. nut *(x € 1.000)*	Boek-waarde per 1-1-2020	Herru-brice-ring	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Afwaar-dering	Boek-waarde per 31-12-2020
Economisch nut	32.862	-	2.541	-	4.524	-	227	30.652
Economisch nut met tarief	18.978	-	1.174	75	813	-	7	19.257
Maatschappelijk nut t/m 2016	6.752	-	-	-	-	-	-	6.752
Maatschappelijk nut vanaf 2017	4.136	-	2.631	283	591	-	-	5.893
Totaal	**62.728**	**-**	**6.346**	**358**	**5.928**	**-**	**234**	**62.554**

In 2020 is in totaal € 234.000 aan extra afschrijvingen (afwaarderingen) verricht conform de bepalingen uit het BBV. Het betreft met name de verkoop van het kunstgras van VV 't Fean in Surhuisterveen aan Avek BV. Een specificatie is beschikbaar op de financiële administratie.

De afschrijvingstermijnen variëren gemiddeld tussen de 10 jaar (auto's) en 40 jaar (betonwegen).

Het afschrijvingsbeleid is in januari 2020 vastgesteld door het college van B&W en ter kennisname aangeboden aan de raad. Doelstelling van het afschrijvingsbeleid is het realiseren van een gelijkmatig verloop van de kapitaallasten in de administratie. Voor alle investeringen geldt dat de afschrijving is gebaseerd op de historische kostprijs. Dit is het bedrag waarvoor het actief is aangeschaft, of waarvoor de investering is gerealiseerd.

Activa kunnen lineair of op annuïteitenbasis worden afgeschreven. Voor (roerende) bedrijfsmiddelen met een relatief korte afschrijvingsduur (maximaal 10/15 jaar) wordt gekozen voor annuïtaire afschrijvingen. Juist bij korte looptijden is er een groot verschil tussen de kapitaallasten in het eerste en het laatste jaar. Wanneer er in die gevallen lineaire afschrijving zou worden toegepast, zou de exploitatie van de desbetreffende taak een onregelmatig beeld te zien geven. De andere activa worden lineair afgeschreven.

Overzicht investeringskredieten

Op grond van de financiële verordening bevat de jaarrekening een overzicht van de geraamde bedragen voor investeringen en de aanwending daarvan. Omwille van de overzichtelijkheid is dit overzicht weergegeven op programmaniveau.

Programma *(x € 1.000)*	Begrote uitgaven	Werkelijke uitgaven	Begrote inkomsten	Werkelijke inkomsten
0 Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-
1 Veiligheid	-	-	-	-
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	6.877	2.666	56	123
3 Economie	-	-	-	-
4 Onderwijs	4.254	184	-	-
5 Sport, cultuur en recreatie	7.511	2.248	-	-
6 Sociaal Domein	-	-	-	-
7 Volksgezondheid en milieu	4.104	1.244	-	75
8 Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.	-	-	-	-
Totaal	**22.746**	**6.342**	**56**	**198**

De belangrijkste (nieuwe) ontwikkelingen groter dan € 50.000 betreffen:

Prog.	Ontwikkelingen (nieuw)	Begrote uitgaven	Werkelijke uitgaven
2	Herinrichting centrum Surhuisterveen (2020)	3.000	722
	Inhaalslag groot wegenonderhoud 2020	149	149
	Rationeel wegbeheer 2020	699	7
	Reconstructie Groningerstraatweg (2020)	250	250
	Openb. verlichting, armaturen o.b.v. verv.plan (2020)	150	147
	Verlichting fietspaden 2020	50	46
4	Integraal huisvestingsplan Onderwijs 2020	3.500	184
5	Binnensport - Ha - sporthal - zonnepanelen	55	
	Renovatie/nieuwbouw kleedaccom. Kv It Fean 2020	54	
	Renovatie/nieuwbouw kleedaccom. Vv Surhuisterveen 2020	84	
	Herinrichten speelterreinen 2020	65	55
	Uitbreiden wandel- en fietspaden 2020	500	
6	Geldlening MOA kooimaaier NVT		
7	GRP - Regenwaterstructuren (2020)	164	
	GRP - Reparaties vrijvervalriolering (2020)	275	
	GRP - Vervanging vrijvervalriolen beheerssysteem (2020)	700	6
		9.695	**1.565**

Bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa

Hierbij gaat het voornamelijk om deelnemingen in het kapitaal van verbonden partijen of verstrekte leningen. Het verloop is als volgt:

Financiële vaste activa *(x € 1.000)*	Boek-waarde per 1-1-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Aflossing	Boek-waarde per 31-12-2020
• Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	336	-	-	-	336
• Leningen aan woningcorporaties	4.876	-	-	1.794	3.082
• Overige langlopende leningen	1.171	81	-	144	1.108
• Overige uitzettingen met rentetype looptijd > 1 jaar	418	-	-	418	-
Totaal	**6.801**	**81**	**-**	**2.356**	**4.526**

De post kapitaalverstrekking is als volgt samengesteld:

Aandelen Stedin	pm
Aandelen Friesland Milieu	62.453
Aandelen Afvalsturing NV	54.454
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	219.277
	336.184

Overige langlopende leningen

Overige lang-lopende leningen (x € 1.000)	Boek-waarde per 1-1-2020	Verstrek-kingen	Aflossing	Boek-waarde per 31-12-2020
• Leningen t.b.v. het startersproject	424	-	-	424
• Leningen t.b.v. duurzaamheid	422	-	-	422
• Overige leningen	325	81	144	262
Totaal	**1.171**	**81**	**144**	**1.108**

De post Overige leningen betreft o.a. een verstrekking aan de Maatschappelijke Onderneming Achtkarspelen (MOA) i.v.m. de aankoop van een kooimaaier.

Vlottende activa

Vlottende activa bestaan uit

- Voorraden
- Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
- Liquide middelen

Voorraden

Voorraden kunnen bestaan 'normale' voorraden maar ook uit onderhanden werk, zoals bouwgronden in exploitatie.

Bouwterreinen (x € 1.000)	Boek-waarde per 1-1-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Winstname	Boekwaarde per 31-12-2020	Voorziening verliezen	Balans-waarde per 31-12-2020
1 S'veen, Vierhuisterweg	484	26	-	-	510	547	- 37
2 S'veen, Nije Jirden	344	13	-	-	357	-	357
3 B'post, Over de Vaart	401	57	282	41	217	-	217
4 Twijzel, Sportvelden	79	3	13	-	69	-	69
5 Maskelyn, Augustinusga	53	8	-	-	61	-	61
6 De Lits, Buitenpost	298	4	-	-	302	180	122
7 De Fûgelkamp, Harkema	64	10	-	-	74	-	74
Totaal	**1.723**	**121**	**295**	**41**	**1.590**	**727**	**863**
Industrieterreinen (x € 1.000)	**Boek-waarde per 1-1-2020**	**Investe-ringen**	**Desinves-teringen**	**Winstname**	**Boekwaarde per 31-12-2020**	**Voorziening verliezen**	**Balans-waarde per 31-12-2020**
1 B'post, De Swadde	47	9	-	-	56	168	- 112
2 K'tille, Oost	- 420	69	10	89	- 272	-	- 272
3 Harkema, Quakkenburg	124	18	102	-	40	6	34
4 S.veen, Lauwerskwartier	677	58	5	-	730	-	730
Totaal	**428**	**154**	**117**	**89**	**554**	**174**	**380**
Totaal	**2.151**	**275**	**412**	**130**	**2.144**	**901**	**1.243**

	Facilitair grondbeleid *(x € 1.000)*	Boek-waarde per 1-1-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Winstname	Boekwaarde per 31-12-2020	Voorziening verliezen	Balans-waarde per 31-12-2020
1	De Dellen S.	-	-	-	-	-	-	-
2	De Dellen 41-43 S.	5	5	-	-	10	-	10
3	Lidl B.	1	-	-	-	1	-	1
4	Wide Pet Zuid H.	- 16	2	-	-	- 14	-	- 14
5	Molenweg 77 S.	7	4	-	-	11	-	11
6	Sije Hersterstrj. Twh.	- 2	1	-	-	- 1	-	- 1
7	Betonwei H.	-	9	-	-	9	-	9
8	Doarpsstr. Stoulw. Tw.	-	1	-	-	1	-	1
9	Van Haringsmastr. Kt.	-	11	-	-	11	-	11
10	Avek lokatie Surhuisterv.	-	34	-	-	34	-	34
	Totaal	**-5**	**67**	**0**	**0**	**62**	**0**	**62**

	Plankosten *(x € 1.000)*	Boek-waarde per 1-1-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Winstname	Boekwaarde per 31-12-2020	Voorziening verliezen	Balans-waarde per 31-12-2020
1	Voorstraat B.	27	31	-	-	58	-	58
2	Nijebuorren H.	50	3	-	-	53	-	53
3	Maskelyn Aug.	-	-	-	-	-	-	-
4	De Lits B.	-	-	-	-	-	-	-
5	Langelaan 4 S.	12	10	-	-	22	-	22
6	De Fugelkamp H.	-	-	-	-	-	-	-
	Totaal	**89**	**44**	**0**	**0**	**133**	**0**	**133**

Vorderingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Met uitzettingen worden vorderingen, zoals verstrekte leningen, bedoeld die een looptijd korter dan 1 jaar hebben.

	Rentetypische looptijd < 1 jaar *(x € 1.000)*	Stand per 1-1-2020	Stand per 31-12-2020
	Vorderingen op openbare lichamen		
1	Te vorderen omzetbelasting fiscus	- 231	-
2	Te vorderen omzetbelasting BTW compensatiefonds	6.328	6.643
3	Diverse vorderingen	581	3.050
	Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar		
4	Rekening courant schatkistbankieren	-	1.488
	Overige vorderingen		
5	Debiteuren algemeen	2.491	970
6	Debiteuren sociaal domein	392	133
7	Overig	-	7
	Totaal	**9.561**	**12.291**

De term 'uitzetting met een rentetypische looptijd < 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen vlottende uitzettingen (korter dan één jaar) en lange uitzettingen. De afwikkeling ken een normaal verloop.

Liquide middelen

De specificatie hiervan is als volgt:

Liquide middelen *(x € 1.000)*	Stand per 1-1-2020	Stand per 31-12-2020
Kasrekeningen	5	-
Banksaldi	371	780
Totaal	**376**	**780**

De banksaldi bestaan uit een positief (=debet) saldo van € 2.336.938 en een negatief (=credit)saldo van € 1.556.537. Wij hebben naast onze hoofdrekening bij de BNG meerdere rekeningen bij diverse banken. Specificaties zijn aanwezig op de financiële administratie.

Schatkistbankieren

Met ingang van 2014 is voorgeschreven dat de gemeente inzicht geeft over de benutting van het drempelbedrag in het kader van het verplicht schatkistbankieren. In de paragraaf treasury van het jaarverslag wordt hier nader op ingegaan. De drempel voor 2020 bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal, dat is 0,75% x € 83.315.000 = € 625.000.

Benutting drempelbedrag SKB *(x € 1.000)*	**Stand per 31-12-2020**
Kwartaal 1	460
Kwartaal 2	535
Kwartaal 3	507
Kwartaal 4	489
Gemiddeld	**498**

Uit de tabel blijkt dat de drempel niet is overschreden.

Overlopende activa

De specificatie van de overlopende activa is als volgt:

Overlopende activa *(x € 1.000)*	**Stand per 31-12-2019**	**Stand per 31-12-2020**
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	26	-
- het Rijk	-	-
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.419	-
Overige nog te ontvangen bedragen	1.129	4.296
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	-	-
Totaal	**2.574**	**4.296**

Verloop voorschotbedragen *(x € 1.000)*	saldo 1-1-2020	Toevoeging	Ontvangen	saldo 31-12-2020
EU, project B-RAP	26	-	26	-
totaal Europese overheidslichamen	**26**	**-**	**26**	**-**
idem, afdrachten WMO bijdragen	113	-	113	-
Anno D5 project	1.293	-	1.293	-
Diverse bijdragen T-diel	13	-	13	-
totaal overige Nederl. overheidslichamen	**1.419**	**-**	**1.419**	**-**

Passiva

Vaste passiva

Hieronder volgt een toelichting op de vaste passiva. Dit zijn:
- Eigen vermogen
- Voorzieningen
- Vaste schulden met een rentetypische looptijd > = 1 jaar

Eigen vermogen

Passiva zijn de bronnen waarmee de gemeente gefinancierd wordt. Het bestaat uit vreemd vermogen (schulden of verplichtingen) plus het eigen vermogen.

We onderscheiden drie soorten:
- Eigen vermogen
- Voorzieningen
- Vaste schulden

Het verloop van hiervan in het boekjaar is als volgt.

Eigen vermogen *(x € 1.000)*	Stand per 1-1-2020	Stand per 31-12-2020
1 Algemene reserve	20.576	17.119
2 Bestemmingsreserve t.b.v. egalisatie exploitatie	-	-
3 Bestemmingsreserve t.b.v. dekking van investeringen	-	-
4 Gerealiseerd resultaat	- 2.798	6.590
Totaal	**17.778**	**23.709**

Het verloop van de afzonderlijke reserves in 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Verloop reserves *(x € 1.000)*	Saldo per 1-1-2020	Toevoeging via resultaat-bestemming	Bestemming resultaat	Vermindering via resultaat-bestemming	Saldo per 31-12-2020
1 Vrije algemene reserve	16.420	3.531	- 2.798	4.190	12.963
2 Algemene reserve weerstandsvermogen	4.156	-	-	-	4.156
3 Resultaat 2019	- 2.798	-	2.798	-	-
4 Resultaat 2020	-	-	6.590	-	6.590
Totaal	**17.778**	**3.531**	**6.590**	**4.190**	**23.709**

Doordat de uitvoering van projecten niet (geheel) volgens planning plaatsvindt in het rekeningjaar, maar in het jaar daarop of later, ontstaan er als gevolg van temporisering voordelen/nadelen in de exploitatie en nadelen/voordelen op het onderdeel mutaties in de reserves (taakveld 0.10 mutaties reserves). Om de benodigde stortingen in/onttrekkingen uit de reserves in het volgende jaar plaats te laten vinden is een besluit van de raad nodig.

Dit betreft:

Laadpalen e-cars	€	10.000
Opstellen dorpsvisies	€	100.000
Bekostiging openhouden zwembad	€	145.000
Bestrijding invasieve exoten	€	10.000
Project Fabryksfeart Augustinusga	€	3.000
Renovatie tennisbanen	€	12.000
Miedengebied	€	30.000
Actualisatie BRP	€	45.000
Onderzoek GRP	€	33.000
Begeleiding splitsing milieustraat	€	6.000
Implementatie omgevingswet	€	354.000
Onderzoeksbudget ombuigingen	€	60.000
	€	808.000

Resultaat na bestemming

Het resultaat van de jaarrekening 2020 bedraagt € 6.590.101. Voorgesteld wordt het resultaat te storten ten behoeve van de Algemene Reserve.

Voorzieningen

Een voorziening is een reserve 'potje' die in de toekomst kan worden aangewend voor het doel waarvoor het is bestemd. In de voorziening kunnen, meestal periodiek, bedragen worden gestort voor een bepaald doel. Dit kan bijvoorbeeld groot onderhoud aan een gebouw zijn. Een voorziening mag alleen worden gebruikt voor het doel waarvoor zij oorspronkelijk werd opgezet. Het bepalen van de omvang is niet vrijblijvend omdat dit invloed heeft op het resultaat. Als het doel van de voorziening niet (meer) kan worden bereikt dan moet het saldo alsnog ten gunste van het resultaat worden gebracht.

Voorzieningen *(x € 1.000)*	**Boekwaarde per 1-1-2020**	**Vermeer-deringen**	**Vermin-deringen**	**Boekwaarde per 31-12-2020**
· Verplichtingen en verliezen (BBV - art. 44a)	-	-	-	-
· Risicovoorzieningen (BBV - art. 44b)	1.283	-	398	885
· Onderhoudsvoorzieningen (BBV - art. 44c)	1.237	401	821	817
· Bijdragen toekomstige vervangingsinvesteringen (BBV - art. 44d)	-	-	-	-
· Van derden verkregen middelen (BBV - art. 44, lid 2)	2.727	142	363	2.506
Totaal voorzieningen	**5.247**	**543**	**1.582**	**4.208**

Risicovoorzieningen

Voorziening bouwrijp maken bouwgrondexploitatie
De voorziening is bedoeld voor het dekken van de kosten van het afronden van werkzaamheden in verband met het bouwrijp maken van nagenoeg afgewikkelde complexen.

Voorziening inhaalslag wegen, niet-levensduurverlengend
Deze voorziening is in 2016 ingesteld voor de dekking van de kosten van het niet levensduurverlengend onderhoud aan wegen.

Verminderingen zijn:
- Voorz. inhaalslag wegen niet levensduurverlengend (€ 108.000)

Onderhoudsvoorzieningen

Voorziening onderhoud gemeentehuis
In het boekjaar 2018 is een voorziening gevormd voor het groot onderhoud gemeentehuis om meerjarig de kosten van planmatig onderhoud aan het gemeentehuis te dekken.

Voorziening onderhoud sporthallen
Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan sporthallen.

Voorziening welzijnsaccommodaties
Het doel van deze voorziening is het dekken van planmatig onderhoud aan welzijnsaccommodaties (peuterspeelzalen, dorpshuizen, Mfc's en jongerencentra c.q. jeugdhonken) op basis van meerjarige onderhoudsplannen.

Voorziening onderhoud gymlokalen
De voorziening is in 2009 ingesteld om meerjarig de kosten van planmatig onderhoud aan gymlokalen te dekken.

Voorziening renovatie kunstgrasvelden
De voorziening is in 2020 ingesteld om de kosten van toekomstige sanering van kunstgrasvelden te dekken.

Vermeerderingen zijn:
- Voorziening onderhoud gemeentehuis (€ 45.000)
- Voorziening onderhoud sporthallen (€ 80.000)
- Voorziening welzijnsaccommodaties (€ 88.000)
- Voorziening groot onderhoud gymlokalen(€ 61.000)
- Voorziening renovatie kunstgrasvelden (€ 127.000)

Verminderingen zijn:
- Onderhoud gemeentehuis (€ 27.000)
- Onderhoud sporthallen (€ 55.000)
- Onderhoud welzijnsaccommodaties (€ 16.000)
- Vrijval voorziening welzijnsaccommodaties (€ 688.000)
- Onderhoud gymlokalen (€ 34.000)

Bij de controle van de jaarrekening 2019 is door de accountant een opmerking gemaakt over de financiële stand van de voorziening onderhoud welzijnsgebouwen. Gezien de onderhoudsplanning voor de toekomst is het zaak om het aanwezige overschot aan middelen te laten vrijvallen ten gunste van de exploitatie. De zienswijze van de accountant wordt onderschreven en als gevolg daarvan is deze begrotingswijziging gemaakt, waarbij een bedrag van € 688.000 ten gunste van het begrotingssaldo wordt gebracht. Deze mutatie heeft alleen effect voor het jaar 2020.

Van derden verkregen middelen

Voorziening riolering
Deze voorziening is in 2014 gevormd vanuit de reserve tariefegalisatie riolering en dient ter vereffening van de lasten en baten op het product riolering. In het Gemeentelijk Rioleringsplan wordt uiteengezet hoe de middelen in deze voorziening in de toekomst gebruikt zullen worden om grote fluctuaties in tarieven te voorkomen.

Voorziening reiniging
Deze voorziening is in 2014 gevormd vanuit de reserve tariefegalisatie reiniging en dient ter vereffening van de baten en lasten op het product afval.

Vermeerderingen zijn:
- Voorziening reiniging (€ 142.000)

Verminderingen zijn:
- Onttrekking voorziening riolering (€ 192.000)
- Onttrekking voorziening reiniging (€ 171.000)

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar

Vaste schulden zijn schulden op langere termijn, zoals obligatieleningen, onderhandse leningen en waarborgsommen.

De samenstelling en het verloop van de vaste schuld is als volgt:

	Vaste schulden *(x € 1.000)*	Saldo per 1-1-2020	Opname	Aflossing	Saldo per 31-12-2020
a	Onderhandse leningen				
	- WoonFriesland	4.876	-	1.794	3.082
	- eigen financiering	42.652	-	1.887	40.765
b	Onderhandse leningen openbare lichamen	418	-	418	-
c	Waarborgsommen	-	-	-	-
	Totaal	**47.946**	**-**	**4.099**	**43.847**

De vaste schulden met een rentetypische looptijd >= 1 jaar betreffen langlopende geldleningen. De term 'vaste schulden met een rentetypische looptijd >= 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen vlottende schulden (korter dan één jaar) en lange schulden. De looptijd is een goede maatstaf voor het verkrijgen van een indicatie van risico's.

De aflossingen in 2020 betreffen reguliere aflossingen van de langlopende geldleningen.
De totale rentelasten van bovenstaande leningen bedragen voor 2020 € 418.000

In het totaal van onze vaste schulden zit voor een bedrag van € 4.680.000 aan aangetrokken geldlening voor doorfinanciering aan WoonFriesland.

Vlottende passiva

Vlottende schulden zijn kortlopende schulden die binnen één jaar betaald zouden moeten worden. Een belangrijke passiva-post is bijvoorbeeld de crediteuren, kasgeldleningen of bankschulden. De samenstelling en het verloop van de vlottende schuld is als volgt:

De vlottende passiva bestaan uit de volgende componenten:

	Vlottende passiva *(x € 1.000)*	Saldo per 1-1-2020	Saldo per 31-12-2020
1	Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	6.076	4.188
2	Overlopende passiva	6.253	9.934
	Totaal	**12.329**	**14.122**

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Deze schulden kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Netto vlottende schulden < 1 jaar *(x € 1.000)*	Saldo per 1-1-2020	Saldo per 31-12-2020
1	Kasgeldleningen	2.000	-
2	Banksaldi	282	-
3	Overige schulden		
	- crediteuren	1.440	3.197
	- crediteuren sociaal domein	-	-
	- salarissen en sociale lasten	642	329
	- overig	1.712	662
	Totaal	**6.076**	**4.188**

Onder de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar verstaan we kortlopende schulden. De afwikkeling van de schulden kent een normaal verloop. De term 'netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen vlottende schulden (korter dan één jaar) en lange schulden. De looptijd is een maatstaf voor het verkrijgen van een indicatie van de risico's.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn vaak bedragen die pas in een volgend jaar tot betaling komen. Het betreft in ieder geval altijd verplichtingen die in het boekjaar zijn ontstaan. De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	Overlopende passiva *(x € 1.000)*	Saldo per 1-1-2020	Saldo per 31-12-2020
1	Nog te betalen bedragen	4.508	6.415
2	Nog te betalen aan de Werkmaatschappij	-	1.787
3	Tussenrekening bank sociaal domein	582	-
4	Vooruitontvangen bedragen	-	-
5	Vooruit ontvangen bedragen overige overheden	1.163	1.732
	Totaal	**6.253**	**9.934**

Onder de nog te betalen bedragen vallen vooral de nog niet vervallen rente van geldleningen en diverse overige afrekeningen en verplichtingen welke reeds in 2020 zijn aangegaan maar per de balansdatum nog niet in rekening zijn gebracht. Ook de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen vallen onder de overlopende passiva.

Van de vooruit ontvangen bedragen overige overheid kan onderstaande opbouw van het eindsaldo worden weergegeven:

	Specific. vooruit ontvangen ov. overh. (x € 1.000)	Saldo per 1-1-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terug-betalingen	Saldo per 31-12-2020
1	7211026, Uitvoeren halteplan	10	-	10	-	-
2	Prov. Fryslân manifest verkeersveiligheid	5	-	5	-	-
3	Duurzaamheid project Harkema	407	-	407	-	-
4	Project Trochpakker	16	-	16	-	-
5	Voorschot SPUK-uitkering 2019	645	-	645	-	-
6	Bijdrage baggerwerk Fabryksfeart Augustinusga Wetterskip Fryslân	80	-	80	-	-
7	Voorschot SPUK-uitkering 2020	-	1.020	-	-	1.020
8	Voorschot Rijksbijdrage achterstandsbeleid	-	626	-	-	626
9	Toekenningsbeschikking specificatie uitkering stimuleren verkeersveiligheid	-	82	-	-	82
10	Specifieke uitkering voor regeling toeslagen	-	4	-	-	4
	Totaal	**1.163**	**1.732**	**1.163**	**-**	**1.732**

Waarborgen en garanties

De gemeente Achtkarspelen heeft zich garant gesteld voor de betaling van rente en aflossing van door diverse instellingen en particulieren aangegane geldleningen. De navolgende groepen zijn te onderscheiden:

	specificatie (x € 1.000)	Oorspron-kelijk bedrag	% borg-stelling	Restant per 1-1-2020	Restant per 31-12-2020	Risico gemeente
1	Verkrijgen/verbeteren eigen woning	26.136	50%	1.582	1.270	635
2	Rechtspersonen	22.591	100%	15.075	13.030	13.030
	Totaal	**48.727**		**16.657**	**14.300**	**13.665**

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en vorderingen

Gewaarborgde leningen en overige garantstellingen

Directe garantstellingen

Onze gemeente heeft directe borgstellingen voor geldleningen verstrekt aan woningcorporaties voor een bedrag van € 12,5 miljoen. Naast de WSW-leningen heeft de gemeente 50% borgstelling lopen uit particuliere geldleningen (€ 635.000). Dit betreft met name oude gemeentegaranties (voorloper NHG) en diverse 100% borgstellingen op verenigingen en stichtingen (€ 530.000).

Indirecte garantstellingen
De Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is in 1983 opgericht met als doel om de toegang tot de kapitaalmarkt voor de deelnemende woningcorporaties te bevorderen. Tegen betaling van een borgstellingsvergoeding door de betreffende woningcorporaties biedt het WSW zekerheid aan geldgevers van die woningcorporaties voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de geborgde geldleningen. Om te voorkomen dat het WSW wordt aangesproken op zijn borgstelling zijn er verschillende vangnetten en buffers. Een corporatie die niet voldoet aan de kredietwaardigheidseisen van het WSW komt in beginsel voor sanering in aanmerking. Daarbij ontvangt deze corporatie saneringssteun, opgebracht door de sector en geaccordeerd door de minister. Het fondsvermogen van het WSW is daarna de eerste buffer om aanspraken van geldgevers op te kunnen vangen. Deze reserve kan het WSW zo nodig aanvullen door het onderpand van de noodlijdende corporatie uit te winnen. De tweede buffer is de onderlinge waarborg van corporaties (het obligo). Corporaties voldoen op eerste verzoek 3,85% van hun geborgde schuldrestant aan het WSW. De derde en laatste buffer bestaat uit de achtervang van Rijk en gemeenten, die indien nodig het WSW voorzien van renteloze leningen. Deze renteloze leningen worden terugbetaald als het vermogen van het WSW weer op voldoende peil is. De renteloze leningen worden verdeeld volgens de verhouding 50% Rijk, 25% schadegemeenten en 25% alle gemeenten op basis van het relatieve aandeel.
Deze borgstellingen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) waarbij de gemeente samen met het rijk als tertiaire achtervanger optreedt. Op basis van de systematiek van tertiaire achtervang betreft dit een relatief gering risico. Het totaal aan indirecte borgstellingen bedraagt € 18 miljoen.

Samengevat bestaan de niet uit de balans blijkende verplichtingen uit:

Niet uit de balans blijkende verplichtingen				Bedrag
Directe garantstellingen				
- Woningcorporaties (SWA)	€	12.500		
- Particuliere geldleningen	€	635		
- Verenigingen en Stichtingen	€	530		
			€	13.665
Indirecte garantstellingen (tertiair)			€	18.000
Totaal			€	31.665

Bedragen x € 1.000

Niet afgewikkelde investeringen
Tevens willen wij, als niet uit de balans blijkende verplichtingen, de investeringen noemen, waarvan de definitieve afwikkeling in een later jaar plaatsvindt. Voor de lasten, die uit deze lopende projecten voortvloeien, zijn specificaties op de administratie aanwezig. De dekking is voldoende geregeld binnen de toekomstige exploitatiebegrotingen.

4.5 Toelichting baten en lasten

Saldi per programma

Programma (x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning	45.470	50.412	51.428	1.016
1. Veiligheid	- 1.904	- 2.032	- 1.945	87
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	- 4.712	- 4.650	- 4.476	174
3. Economie	- 338	- 343	- 545	- 201
4. Onderwijs	- 2.374	- 2.450	- 2.314	135
5. Sport, cultuur en recreatie	- 5.046	- 5.122	- 4.796	326
6. Sociaal domein	- 29.053	- 30.892	- 30.292	600
7. Volksgezondheid en milieu	- 453	- 627	- 494	132
8. Vrosh	- 1.592	- 876	- 634	242
Onttrekkingen/stortingen reserves	568	2.310	660	- 1.651
TOTAAL	**565**	**5.729**	**6.590**	**861**

Specificatie incidentele baten en lasten

Posten die het structureel begrotingsevenwicht beïnvloeden	1.006.000

'-' = nadelig, '+' = voordelig

TOTAAL LASTEN en BATEN	1.006.000
Lasten	-521.000
Bestuur en ondersteuning	
Suppletie BCF-aangifte 2016	-51.000
Vennootschapsbelasting	-172.000
Economie	
Vrijval budget toeristische visie	-46.000
Onderwijs	
Sociaal domein	
Sport, cultuur en recreatie	
Veiligheid	
Verkeer, vervoer en waterstaat	
Volksgezondheid en milieu	
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern	
Afboeking oude boekwaarden gronden (geen grondexploitatie)	45.000
Urendoorbelasting aan bouwgrondexploitaties algemeen	41.000
Lagere winstrealisatie bouwgrondexploitaties	33.000
Mutaties verliesvoorzieningen bouwgrondexploitaties	-19.000
(Gedeeltelijke) vrijval voorzieningen bouwgrondexploitatie	-352.000
Baten	1.527.000
Bestuur en ondersteuning	
Mutaties reserve	1.493.000
Lagere Dividenduitkering BNG	124.000
Energietransitie ANNO - Krimpgelden	-27.000

Economie	
Lagere winstrealisatie op bouwgrondcomplexen bedrijventerreinen	258.000
Sociaal domein	
Afrekening subsidies dorpenteams 2019	-22.000
Afrekening Personen Verward Gedrag 2019	-27.000
Afrekening gemeentedeel AV Frieso (collectieve ziektekostenverzekering) 2019 en 2020	-32.000
Re-integratie: Afwikkeling ESF subsidie periode 2016-2019	-62.000
Project invordering conversiedossiers Jeugdhulp	-143.000
Sport, cultuur en recreatie	
Verkeer, vervoer en waterstaat	
Vergoedingen voor aanleg glasvezel	-82.000
Volksgezondheid en milieu	
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern	
Minder uren doorbelast aan bouwgrondexploitaties	47.000

Begrotingsrechtmatigheid

Voor het begrotingscriterium is het van belang dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand komen binnen de grenzen van de vastgestelde begroting en de hiermee samenhangende programma's. Volgens de BBV-Kadernota Rechtmatigheid is er ander sprake van onrechtmatige besteding.

Het kan voorkomen, dat er meer is uitgegeven dan begroot, maar dat het college wel binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. In deze gevallen is het niet de bedoeling, dat de accountant deze overschrijdingen betrekt bij de beslissing om wel of niet een goedkeurende accountantsverklaring af te geven. De accountant moet deze overschrijdingen wel opnemen in het verslag van bevindingen. Jaarlijks toetsen we de overschrijdingen per programma aan de soort begrotingsoverschrijding uit de kadernota rechtmatigheid om vast te stellen of sprake is van een begrotingsoverschrijding die mee moet tellen voor het rechtmatigheidsoordeel.

In de jaarrekening 2020 is sprake van overschrijdingen van de programma's 2 en 7.

Wij vinden dat de uitgaven die tot deze overschrijdingen hebben geleid behoren tot het kader waarbinnen het college van de raad mandaat heeft gekregen om uitvoering te geven aan het vastgestelde beleid. Voor een toelichting op de overschrijding verwijzen wij u naar het betreffende programma.

4.6 Verantwoording Wet Normering Topinkomens

De WNT is van toepassing op de gemeente Achtkarspelen. Het voor de gemeente Achtkarspelen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000 (2019: € 194.000). Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

In onderstaande tabellen worden de WNT gegevens van de leidinggevende topfunctionarissen over 2019 en 2020 vermeld. In Achtkarspelen betreft het de functies van gemeentesecretaris en raad-griffier.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking

2020 (bedragen x € 1)	Van der Laan	Van Hoppe	De Vries-Mulder
Functiegegevens	gem. secretaris/ alg. directeur	griffier	griffier (wnd)
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 29/2	1/1 - 31/12	25/9 - 31/12
Omvang dienstbetrekking (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus betaalbare onkostenvergoedingen	€ 23.430	€ 88.581	€ 23.303
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 3.293	€ 15.679	€ 2.406
Subtotaal	€ 26.723	€ 104.260	€ 25.709
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 32.951	€ 201.000	€ 53.820
-/- Onverschuldigd betaald nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Totale bezoldiging	€ 26.723	€ 104.260	€ 25.709
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

2019 (bedragen x € 1)	Van der Laan	Van Hoppe
Functiegegevens	gem. secretaris/ alg. directeur	griffier
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstbetrekking (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00

Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus betaalbare onkostenvergoedingen	€ 130.474	€ 85.653
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.058	€ 15.628
Subtotaal	€ 150.531	€ 101.281
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 194.000
-/- Onverschuldigd betaald nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Totale bezoldiging	€ 150.531	€ 101.281
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

2020 (bedragen x € 1)	**Wijma**	
Functiegegevens	Gemeentesecr. / alg. directeur	
Kalenderjaar	**2020**	**2019**
Periode functievervulling	16/3 - 31/12	n.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling	10	0
Omvang van het dienstverband in uren	1.177	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief	€ 193	€ 187
Maxima o.b.v. de normbedragen per maand	€ 242.000	n.v.t.
Individueel toepasselijke max. gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 227.161	n.v.t.
Bezoldiging (alle bedragen excl. BTW)		
Werkelijk uurtarief lager dan het max. uurtarief?	ja	n.v.t.
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 118.877	n.v.t.
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 118.877	n.v.t.
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	n.v.t.
Totale bezoldiging excl. BTW	€ 118.877	n.v.t.

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegen onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder. Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.
Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700. De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor als zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen.
Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.
Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.
Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

2020 (bedragen x € 1)	**Van der Laan**
Functiegegevens	
Functie bij beëindiging dienstverband	Gemeentesecr. / alg. directeur
Omvang dienstbetrekking (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2020
Uitkering wegen beëindiging dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 75.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	
Waarvan betaald in 2020	€ 75.000
-/- Onverschuldigd betaald en (in 2020) nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling:	n.v.t.

4.7 Single Information Single Audit

De gemeente Achtkarspelen ontvangt van diverse departementen specifieke uitkeringen, waaraan voorwaarden zijn verbonden als het gaat om de besteding van de gelden. De verantwoording die daarover moet worden afgelegd vindt plaats door middel van de zogenaamde SISA-bijlage (Single Information, Single Audit).

Hierin zijn alle specifieke uitkeringen opgenomen die de gemeente ontvangt en waarvan door het rijk is besloten de verantwoording via deze methode te laten plaatsvinden.

Voor 2020 vallen de volgende specifieke uitkeringen van de gemeente onder deze verantwoordingssystematiek:

- Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek
- Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022
- Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2022
- Brede doeluitkering verkeer en vervoer
- Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020
- Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020
- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020
- Specifieke uitkering investering sport (SPUK Sport)
- Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)

Nadere toelichting bij SISA-tabel

- Kolom 1 = afkorting van de naam van het betreffende departement
- Kolom 2 = nummer van de specifieke uitkering
- Kolom 3 = naam van de specifieke uitkering en de juridische grondslag
- Kolom 4 t/m 16 = indicatoren

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 595.661	€ 43.617	€ 31.086	€ 358.114		
		1	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		

IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
			1	Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30	Nee	3	Uitvoering 2021		
			2	Korte rechtstanden/verkeersdrempel	Nee	1	Uitvoering 2021		
			3	Aanleg van een kruispunt ETW-ETW 60	Nee	1	Uitvoering 2021		
			4	Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)	Nee	1	Uitvoering 2021		
IenW	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*		
			1	1294958 (manifest verkeersveiligheid 2016-2020_	€ 3.748	€ 3.748			

			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*	
		1	1294958 (manifest verkeersveiligheid 2016-2020_	€ 24.362	€ 24.362	Eindverantwoording vanwege periode 2016/2020. Nieuwe periode van 2021-2025. Zie beschikking.	Ja	
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 8.049.148	€ 180.500	€ 943.439	€ 16	€ 25.768	€ 20
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*
			€ 99.971	€ 75.802	€ 0	€ 575.345	€ 0	Ja

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 41.350	€ 0	€ 51.324	€ 0	€ 0	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
			Ja					

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.795.336	€ 139.942	€ 3.157	€ 345	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 291.630	€ 60.628	€ 35.174	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 189.702	€ 30.314	€ 17.096	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	374	24	€ 0	Ja	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	67	7		Ja	
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	65	2		Ja	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekk buitenland (gem Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					

Aantal
Invullen in hele waarden

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 1.125.551	€ 607.498				
			Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Achtkarspelen	€ 518.053	€ 485.839	€ 23.692	€ 8.522	
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*			
		1	Achtkarspelen	€ 518.053	46%			
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 13.612	€ 21.120	€ 13.612	€ 21.120	Ja	

4.8 Controleverklaring accountant